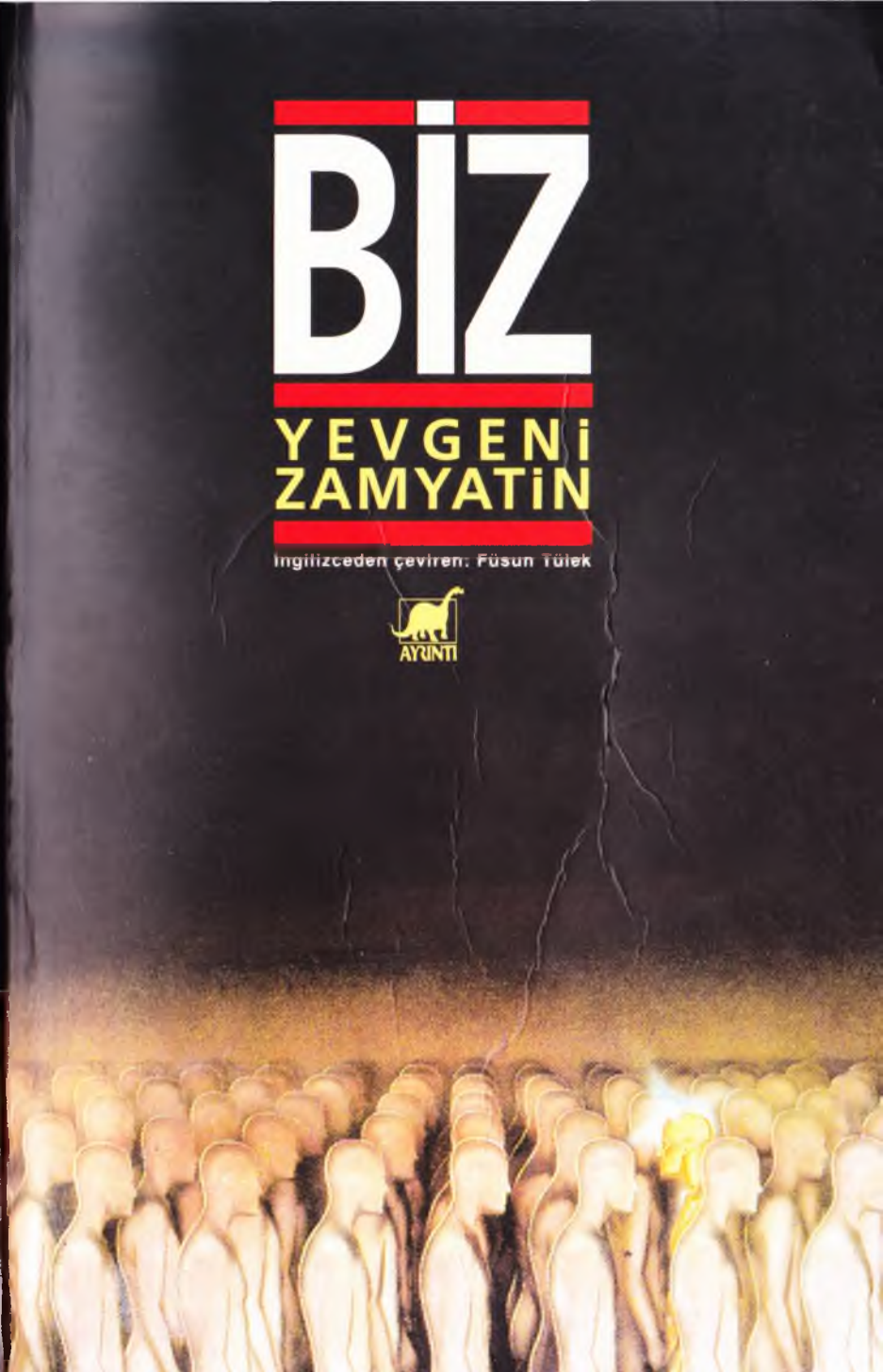
BİZ • Yevgeni Zamyatin

BİZ

YEVGENİ ZAMYATİN

İngilizceden çeviren: Füsun Tülek

AYRINTI

YEVGENİ İVANOVİÇ ZAMYATİN

1884'te Rusya'da Lebedyan'da doğdu. St. Petersburg Politeknik Enstitüsü'nde gemi mühendisi olmak için öğrenim görürken Bolşevik Partisi'ne katıldı. 1905'te Petersburg Sovyetinde savaştı. Yakalanarak Şapalernaya Hapishanesi'ne atıldı. (Garip bir tesadüf eseri 1922'de Bolşevikler tarafından "uyumsuz görüşleri" nedeniyle hapsedildiğinde aynı hapishanenin aynı koridorunda bir hücreye konulacaktı.) İki kez de sürgüne yollandı.

Zamyatin, Şubat Devrimi'ni haber alınca ülkesine dönmek üzere yola çıktı. 1917 Ekim Devrimi'nde Rusya'daydı. Devrim sonrasında başlayan ateşli edebiyat tartışmalarına katıldı. M. Zoşçenko, K. A. Fedin ve A. Ahmetova gibi yazarlarla birlikte Serapion Kardeşler adını alan genç kuşak edebiyatçılar grubunu oluşturdu. 1920'de yazdığı *MIY (BİZ)* adlı romanın ülkesinde yayımlanmasına izin verilmedi. *Mıy*'ın önce İngilizce daha sonra Çekçe çevirileri ülkesi dışında yayımlandı. 1927'de de bazı bölümleri, onun bilgisi ve onayı olmaksızın SSCB dışında çıkan bir muhacir dergisinde Rusça yayımlandı. Bunun üzerine Zamyatin, Rus Yazarlar Birliği'nde sert eleştirilere hedef oldu. Gene de deneme ve öykülerini yayımlatmayı, oyunlarını sahneletmeyi sürdürdü. Ancak 1929'da eleştirilerin iyice yoğunlaşması üzerine Rus Yazarlar Birliği'nden istifa etti. Artık yapıtlarının yayımlanmasına ve sahnelenmesine izin verilmiyordu. Bunun üzerine 1931'de Stalin'e mektupla başvurarak ülkesinden ayrılmak için izin istedi. Gorki'nin de araya girmesiyle, Paris'e gitmesine izin verildi. Paris'te yalnız ve yoksul bir yaşam sürdü. İsyancı görüşleri nedeniyle orada da SSCB aleyhtarları tarafından tecrit edildi. 1937'de kalp krizi geçirerek öldü. 1987'de Gorbaçov'un "açıklık" politikasının uygulamalarından biri olarak "itibarı iade" edildi ve *Mıy* basılmak için programa alındı.

G. Orwell ve A. Huxley gibi yazarların öncüsü ve esin kaynağı olan Zamyatin, onlardan çok daha önceki bir dönemde, karamsar bir çerçeve ile kendini sınırlamadan anti-ütopyayı radikal bir eleştiri silahına dönüştürmüştür. Devrimin hiçbir zaman sona erdirilemeyecek bir süreç olduğunu, *"gerçek edebiyatın güvenilir ve gayretkeş görevliler tarafından değil, ancak aykırı ve asi ruhlular, çılgınlar ve hayalciler tarafından gerçekleştirilebileceğini"* savunarak resmi görüşlere karşı çıkmış, kuşağının en radikal isimlerinden biri olmuştur.

Başlıca yapıtları: *Ostrovityane*-1918, *Mıy*-1924 (İng. basım), *Biç Bozhiy*-1938.

Ayrıntı: 7
Edebiyat dizisi: 4

Biz
Yevgeni Zamyatin

İngilizceden çeviren
Füsun Tülek

Yayıma hazırlayan
Güzin Özkan

Kitabın özgün adı
Mı

Çevirinin yapıldığı metinler
WeITr: Bernard Guilbert Guerney
Penguin Modern Classics/1972

WeITr: Mirra Girsburg/Avon Books/1983

Kapak illüstrasyonu
Dickran Palulian

Kapak düzeni
Arslan Kahraman

Baskıya hazırlık
Renk Yapımevi (0 212) 516 94 15

Baskı ve cilt
Mart Matbaacılık Sanatları Ltd. Şti. (0 212) 212 03 39-40

Birinci basım
Kasım 1988

İkinci basım
Nisan 1996

ISBN 975-539-124-X

AYRINTI YAYINLARI

Yevgeni Zamyatin

BİZ

İnsanda düş gücünü yok edecek bir yol bulmadıkça kararamazsınız."

Sunuş:
Zamyatin'in "Biz"i biz miyiz?

Aşağıdaki yazı 1984 yılında yazılmıştı. Çoğ açıdan anlamlı bu tarih: Birincisi 1984, Orwell'in kara kehâneti yılıydı; Orwell'in ve *1984*'ün gündeme gelmesi kaçınılmazdı. Orwell'in topyekûn reddinden onun bir demokrasi havarisi ve özgürlük şampiyonu haline gelmesi az bir zaman almıştı; Orwell'in gerçek kaynaklarının ve "Sovyet sosyalizmi" eleştirisinin temellerinin tartışılması gerekiyordu. İkincisi, 1984 Zamyatin'in 100. doğum yıldönümüydü; onun, bu vesileyle de olsa adından söz etmek bir boyun borcu sayılırdı.

Aradan dört yıla yakın bir süre geçti; şimdi Türk okuyucusu *Biz*'i Türkçesinden okuma, taklitleriyle karşılaştırma ve Zam-

yatin'i birinci elden tanıma şansına sahip. Bu yazıyı *Biz*'in sunuşu olarak yeniden ele alırken esas olarak bir konuda "genişletme" yapmak gereği duydum: *Biz*, H. G. Wells'in "Gelecek Günlerin Bir Öyküsü" ve "Uyuyan Uyanınca" roman/uzun öyküleri ve E. M. Forster'ın "Makine Duruyor" öyküsüyle birlikte ilk anti–ütopya örneklerinden biri sayılır. *Biz*'i sunarken "anti–ütopya" geleneğinden söz etmemek mümkün değil.

1948'den 1920'ye

George Orwell ile Yevgeni İvanoviç Zamyatin hiç tanışmadılar. Orwell (o zamanlar Eric Blair) Burma'da sömürge polisi iken, Zamyatin Çarlık polisinden kaçmakla uğraşan bir Bolşevikti. Derken Orwell kendi deyimiyle "Paris ve Londra'da perperişan" dolaşmaya başladı; Zamyatin devrim sonrası Rusya'sında yazardı; gene isyancı, gene hapiste. Orwell Katalonya'da faşistlere karşı dövüşürken, Zamyatin Paris'te gönüllü sürgündü; İspanya İç Savaşı'nın bitişini, II. Dünya Savaşı'nı göremeden öldü. Orwell, Zamyatin'i bilirdi; Zamyatin'in ise Orwell'den söz edildiğini duyduğu bile meçhul. Zamyatin 1920'de bir roman yazdı; hâlâ ülkesinde basılmıyor. Orwell, Zamyatin'in romanını okudu (1924'te yapılan İngilizce çevirisinden), 1948'de kişileri ve konusuyla ona çok benzer bir roman yazdı: *1984*. "Batı"nın düşünürleri düşünmezleri, eğitim ve eğriltim kurumları bu romanı kaptıkları gibi "komünizmle savaş"ın bayrağı yaptılar, sosyalistler ise yerin dibine batırdılar hemen. Malum, o zamanlar SSCB'ye karşı çıkmak sosyalizme küfretmekle eşanlamlıydı. "Stalinizm"den yavaşça sıyrılan "Batı Solu", Orwell'in *1984*'ünün sosyalizm ile "tek devletin mutlak iktidarı"nın özdeşleştirilmesine karşı bir uyarı olduğunu anladı. Ama o kadar. Eleştirellik dozu, Stalin dönemini de

(Mühim not: Tarihin az bulunur cilvelerinden biri olan sayın Mikhail Gorbaçov beni yalancı çıkararak Zamyatin'e "iade-i itibar" edilmesine de yol açan bir süreç başlattı aradaki dört yılda. Bu "iade-i itibar"lar alınan canları, ülke içinde ve dışında geçen sürgün yıllarını geri getirmiyor tabii ki; ama gene de önemlidir. Şu anda merak edilmesi gereken Zamyatin'in itibarından çok onun romanında tasvir ettiği dünyanın gerçeklikle karşılık düştüğü bir dünyada yaşayıp yaşamadığımızdır hâlâ.)

içerecek kadar genişletilmişti yalnızca. Yevgeni İvanoviç Zamyatin ise gerilerde, 1920'deydi, ve her şeyin de bir sınırı vardı tabii ki.

Düş Gücü Yok Edilemez

Biz 1920'de yazıldı. Zamyatin'in o tarihte Bolşeviklerle arası oldukça kötüleşmişti; kitabın Rusya'da basılması söz konusu değildi. *Biz*'in ilk basımı 1923'te Çekçe olarak yapıldı. Hemen ardından Georg Zilboorg'un çevirisiyle 1924'te İngilizce'si yayımlandı. Rusya dışındaki muhalif/göçmenler kitabın Çekçesini yeniden Rusça'ya çevirip yayımladılar. Bu yayın yüzünden Zamyatin'in başına gelmeyen kalmadı: Yazarlar Birliği'nden çıkarıldı, kitaplarının yayımı, oyunlarının sahnelenmesi yasaklandı.

Orwell daha 1930'larda *Biz*'den söz edildiğini duymuştu. O yıllarda kitabın İngilizce çevirisini eline geçiremedi (ABD'de yayımlanmıştı kitap). Ancak 1940'ların başlarında Huxley'in *Yeni Dünya*'sının *Biz*'den "yürütme" olduğunu yazmıştı. Oldukça boş bir iddiaydı bu; iki kitap arasında birer anti–ütopya olmalarının dışında bir benzerlik yoktur. Orwell, *Biz*'i *1984*'ü yazmaya başlamadan kısa bir süre önce ele geçirdi, hemen kendi kitabına başladı. *Biz*'in yapısını, ana karakterlerini olduğu gibi aldı; ama bu arada bir şey daha yaptı: *Biz*'de bir "kıssa" (parable) olan öyküyü doğruca gerçekliğe göndermeler yaparak kurdu, acıklı bir parodiye çevirdi.

Mıy 1920'de yazıldığında ortada ne Stalin vardı (Yosif Vissaryanoviç Çugaşvili daha perde arkasında bekliyordu), ne Moskova mahkemeleri, ne "kolektifleştirme" harekâtı, ne de İspanya İç Savaşı. Daha Hitler–Stalin paktı söz konusu değildi, dünya Potsdam'da bir kek gibi bölüşülmemişti; Troçki henüz sürgünde değildi, sağ ve esendi ve Kronstad'ı bastırıyordu. Tüm bunlara karşın *Mıy*'ın uyarısı *1984*'ten daha güçsüz değildir. *1984*'te bir karabasan gibi okurun (ve yazarın) üzerine çöken tüm musibetler, *Mıy*'da henüz yaşanmamış olmasına karşın öngörülmüş, eleştirilmişti. Milattan sonra 26. yüzyılı anlatır *Mıy*. Toplumun tümüne egemen bir "Tek Devlet" vardır. İnsanların gündelik, haf-

talık, aylık, yıllık yaşamlarını çizelgelere ve takvimlere bağlayan, her insan faaliyetini "akılcı" bir biçimde düzenleyen bir devlet. Matematik en büyük erdemdir bu toplumda; insanların adları değil numaraları vardır, insanların kendileri de birer birey değil birer sayı ya da ('üniforma'dan kısaltarak) birer "ünif"tirler. Zamyatin'in başkişisi D–503 (ki Orwell'in Wiston Smith'ine tekabül eder), Tek Devlet'in imanlı bir mühendisi iken bir kadın (E–330) tarafından baştan çıkarılarak (tıpkı Orwell'in olduğu gibi) isyana ve küfre sevk edilir. Ama "kadim devlet" bu isyanın da üstesinden gelir, devletin başı ve efendisi olan *Velinimet* (Orwell'de adı Büyük Birader olacak) düzeni yeniden sağlar. Ancak Orwell'le Zamyatin'in benzerlikleri buraya kadar.

Orwell'in dar muhayyilesinden fırlayan "101 Numaralı Oda", ya da işkencehane Zamyatin'de yoktur. Orwell'de Winston Smith'in yarı bilinçli isyanına sırtlarını dönen "prol"lar Zamyatin'de yoktur. Zamyatin'de Velinimet'in her defasında yeniden oybirliğiyle seçildiği "Oybirliği Günü"nde "Hayır" diyen kararlı bir azınlık vardır. Yenilginin en belirgin olduğu anda bile "hâlâ kentin Batı yakasında çarpışma sürmektedir" ve isyancıların bir kısmı kenti kuşatan "yeşil duvar"ın ötesine kaçmayı başarmışlardır. Velinimet'in isyana karşı savaş aracı "Büyük Ameliyat"tır, yani insanların beynindeki "Düş Gücü Merkezi"nin cerrahi bir müdahaleyle çıkarılması. Zamyatin'in romanı, roman kahramanının ameliyat edilmesiyle biter; bir simgedir bu. Zamyatin geçmiş gelecek tüm velinimetlere haykırmaktadır: İnsanda düş gücünü yok edecek bir yol bulmadıkça kazanamazsınız. Görece yolları vardır bunun, ideolojik biçimleri bulunmuş, yetkinleştirilmiştir; ama yıl 1988, bu işe kökten bir çözüm bulunamadı.

"En Son Devrim Yoktur"

Orwell'in *1984*'ünde ise yenilgi tam ve kesindir. Winston, Büyük Birader'i severek ölür; tek amaçları "iktidar olmak için iktidar" olan zalimler suratımızı sonsuza dek çizmeleriyle çiğnerler. *1984*'te kurtuluşu gerçekleştirecek hiçbir güç tanımlanmaz. Bi-

reysel isyan bile bir kurtuluş yolu değildir; Winston baştan yitik bir yarı kahramandır. Oysa Zamyatin devrimcidir. E–330, D–503'e "Sen matematikçisin, bilirsin," der, "bana en son sayıyı söyle." D–503 kadıncağızın cahilliğine güler: "Aman E–," der, "saçmalama; ilkokulda bile öğretirler bunu: Sayıların sonu yoktur." "Öyleyse," der E–, "en son devrim de yoktur. Nasıl en son sayı yoksa, en son devrim de yoktur."

Yıl 1920. Zamyatin'in uyarısı yerinde ve zamanındadır. Olmazı olur yapan, Avrupa'nın en beklenmedik ülkesinde devrimi gerçekleştiren Bolşevikler kendi devrimlerini devrimlerin sonuncusu sanmak yanılgısına düşebilirler; nitekim düşmüşlerdir. Tarihe bir son, gelişmeye bir nihai hedef koyan düşünce tarzı, devrim sonrasını bir evrensel durağanlık hali olarak algılayacaktır. Hedefe varılmış, devrim bitmiştir. Artık sorun *dönüştürmek* değil, zaten dönüşmüş olanı fedakârca çalışarak güçlendirmek, takviye etmektir. Ya da böyle demektedir yeni iktidar sahipleri. Platon'dan Wells'e kadar tüm geleneksel ütopyacıların temel hatasıdır bu. Ütopya (ister hayal edilerek isterse de "bilimsel çıkarsamalarla" kurulsun) hep böyle tasarlanageldi: Tarihin, gelişmenin sonu, insanlığın varabileceği en mükemmel toplum biçimi. Ütopyanın kendisinin de gelişmeye açık olması gerektiğine ilk işaret eden Wells oldu, ancak bu fikri geliştirip bir sanat yapıtının temeli haline getiren ilk kişi de Wells'ten büyük ölçüde etkilenmiş olan Zamyatin'dir. Çünkü Zamyatin, köktenciliğini yitirmeden, güncelliğin sınırlayıcı ve kategorileştirici ideolojik çerçevesine teslim olmadan bir devrim sürecinin içinde yer alan ilk ütopyacı düşünürdü. *Mıy*'da kapalı, durağan ve *bitmiş* bir an ve mekân olarak tasarlanan ütopyanın, sömürünün ve ezilmenin yeni (ve belki biraz daha "akılcı") bir biçimi olduğu vurgulanıyordu. Zamyatin için ütopya "henüz olmayan"dı, içinde *yapısal olarak* kendi ötesini, yeni açılımları ve gelişme doğrultularını barındırmalıydı. En son sayı, en son devrim yoktu.

Ütopyanın Öbür Yüzü

Zamyatin'de var olan ve Orwell'in de dozunu kaçırdığı edebi gelenek aslında edebiyat tarihi kadar eski bir tarzın bir parçası. Ta

Samosatalı Lukianos'un *Hakiki Tarih* hicvinden ve Platon'un "Devlet"inden günümüze kadar uzanan bir gelenek, Thomas Moore'un yaptığı bir kelime oyunuyla "ütopya" diye biliniyor. Eski Yunancada ou– (yok) ve eu– (iyi) öntakılarının ortalamasını alıp (u–) "yer" anlamına gelen "tapos" ile birleştirirseniz ortaya "ütopya" çıkar. Yani "var olmayan güzel ülke", ütopya zümrüdüanka kuşu gibi bir türdür: Her devrimci dönemin sona ermesiyle birlikte sinisizm dalgaları altında kaybolur, her yeni devrimci dönemin baharında yeniden ortaya çıkar, gelenek küllerinden yeniden doğar. 20. yüzyılda kazın (ya da ankanın) ayağı öyle olmadı. 20. yüzyıl başında işçi sınıfının ve onunla yandaş olan aydınların beklentileri o kadar açık ve güvenliydi, o kadar "bilimsel kesinlik" taşıyordu ki, bu beklentilerin yenilgisi çok daha gürültülü oldu, üstelik bu yenilgi de netameli bir yenilgiydi: Devrimciler zafere ulaşmış, devrim yenilmişti.

Sabırsız aydın buna tahammül edemedi; o haklı olarak " her şeyi, hemen şimdi" istiyordu. Oysa ne devrimlerin itici güçleri onun isteklerine aldırış ettiler, ne de devrimlerin önderleri kendi iktidarlarına toz konduracak bir davranışa izin verdiler. O zaman kızılca kıyamet koptu: "Aldatan Put" yazıldı, bir sürü Batılı sosyalist tövbekâr oldu.

Bu arada 20. yüzyıl başında H. G. Wells dizi dizi ütopyaların yanı sıra, bilime ve teknolojiye aşırı güven bağlayanlara uyarı olsun diye iki de "negatif ütopya" yazmıştı; gelecek bir zamanda geçen, karamsar, "böyle giderse işin sonu kötüye varır" demeye getiren öyküler. Wells'i çok seven ve birçok yapıtını Rusça'ya çevirmiş olan Zamyatin'in 1917 Devriminin hemen ardından yaşadığı hayal kırıklığını bu öyküleri örnek alarak dile getirmesi hiç de şaşırtıcı değil.

Anti–ütopya, ütopyaların "mükemmelliğine", kapalılığına bir tepkiydi; 20. yüzyıla kadar yazılmış olan ütopyaların hepsi birer diktatörlük tasvir ediyordu aslında: Yalnızca iktidar soylunun ya da varlıklının elinden alınacak, "hak edenin", seçkinlerin, yetenekli, bilge, aydın azınlığın eline verilecekti. Eh bir de yüzyıl başında ütopya falan değil, alenen gerçekte benzer bir durum ortaya çıkınca, iktidarda olmak için tek gerekçeleri "her zaman haklı olan partiye üye olmak" olan bir azınlık belirince, ütopya

ansızın korkutucu bir şey oldu çıktı.

Rusya'dan kaçan dindar bir aydın olan Nicholas Berdyaev, "ütopya her zaman totaliterdir, totaliterlik her zaman ütopyacıdır" diyordu. Anti–ütopyaya bir akın başladı; aynı bayrak altında beş benzemez bir araya geldi. Zamyatin gibi bir devrimci, Berdyaev gibi bir dindar, Orwell gibi bir radikal demokrat, Huxley gibi bir liberal, hepsi anti–ütopyacı oldular. 1930'lar, 40'lar, 50'ler hep bu ruh haliyle geçti; piyasada görülen tek ütopyacılar Sovyet övgücüleriydi, ütopyanın totaliter, kapalı bir sistem olmak zorunda olmadığı, seçkinci olmayan, açık ütopyaların da tasarlanabileceğini keşfetme şerefi, 1968'lilere düştü.

Özgürlük mü, Mutluluk mu?

Zamyatin'in geleneksel, kapalı, otoriter ütopyacılığı eleştirirken, alternatif, *açık* bir ütopya yazma denemesine girişmek yerine alaycı bir anti–ütopya yazmasının iki sonucu oldu. Birincisi, Huxley ve Orwell gibi devrime uzaktan ve biraz da sinik bir tavırla bakan düşünür/romancıların bu anti–ütopya geleneğini karamsar bir çerçeve içine hapsederek sürdürmeleriydi. Diğer sonuç ise kuramsal ifadesini Bloch'un "Umut İlkesi"nde bulan yeni ütopyacılığın geleneksel ütopyanın kapalı yapısına karşı Zamyatin'in uyarısıyla işe başlaması oldu. 1960'ların isyancı yükselişi özellikle ABD'de bu yolda yeni, açık ütopyaların yaratılmasına ön ayak oldu. Yeni ütopya, geleneksel ütopyaların kapalı, sonlu ve otoriter yapısını değiştirirken, Huxley ve Orwell karamsarlığının da ötesine geçiyordu; bu çabada Zamyatin'in eleştirel, ancak umudunu yitirmeyen anti–ütopyasının da katkısı vardı. Nitekim 1960'lar ve 70'lerdeki en önemli ütopyacı romanlardan birini yazan Ursula Le Guin, işe Zamyatin öğrenerek başlamıştı.

1920'de Zamyatin'in elinde bir eleştiri silahı olan anti–ütopya, telaşla toplumda yeni açılımlar bekleyen ve bekledikleri kendi yaşam süreleri içinde gerçekleşmeyince de karamsarlığa kapılan Avrupalı aydınların elinde bir karabasana dönüştü. Rönesans'tan Wells'e kadar çoğunluğa bir seçkin azınlık tarafından "mutluluk hediye edilmesi" demek olan ütopya, Huxley ile birlikte seçkin

azınlığın kara kalabalık tarafından boğulmasının öyküsü oldu. Yaratıcı aydın, çoğunluğun mutluluğu için tasarlanmış bir ütopyada mutsuz oluyordu. Çünkü çoğunluğun mutluluğu özgürlüğün, seçme hakkının herkes için ortadan kaldırılması demekti. Bu özgürlük/mutluluk ikilemi Huxley'in *Yeni Dünya*'sında en önemli yeri tutar, ancak kökleri daha geriye, Zamyatin üzerinden Dostoyevski'ye dayanır. *Karamazov Kardeşler*'de Büyük Sorgucu ile İsa'nın karşılaşmasında ortaya atılır bu özgürlük/mutluluk çatışması. Büyük Sorgucu, özgürlüğün savunucusu İsa'ya insanların seçme hakkını ellerinden alarak onları mutlu etmek gerektiğini söyler. Dinin işlevi budur artık. Her an seçim yapmak zorunda olmak, her an kendi vicdanıyla yüz yüze olmak insanları yüzyıllar boyu mutsuz etmiştir. Kilise ise artık İsa'nın yolundan ayrılarak insanlara mutlu bir dünya verecektir. Zamyatin bu temayı Dostoyevski'den aktararak *Mıy*'da kullanır: Velinimet, Büyük Sorgucu'nun bir benzeridir. Huxley'in *Yeni Dünya*'sında aynı tartışma Mustafa Mond ile Vahşi arasında tekrarlanır. Vahşi tüm acıları ve mutsuzluğuyla birlikte özgürlük istemektedir, ne var ki Huxley'in dünyasında özgürlük ancak intihar etme özgürlüğü olabilir. Huxley yıllar sonra *Yeni Dünya*'yı yeniden değerlendirirken bu dünyanın içine küçük bir ütopya adacığı yerleştirmemiş olduğu için hayıflanır. Bu adacıkta uyumsuz aydınlar özgürce yaşayabilecektir. Ütopyanın burjuva kültürü içindeki yeri bu olmuştur 1950'lerde: Seçkin azınlığın kendisini kara kalabalığın elinden kurtarabildiği yalıtılmış bir adacık. Orwell'de ise Dostoyevski'nin tartışması tümden ortadan kalkar: Büyük Birader insanlara ne özgürlük ne de mutluluk vaat etmektedir; hiç kimse için kurtuluş yoktur.

Zamyatin'in (Huxley'den 12, Orwell'den ise 28 yıl önce) getirdiği tartışma ise düşünen ve hayal eden insan için özgürlük ve mutluluğun özdeş kavramlar olduğudur. E–330 "Kimsenin benim için istemesini istemiyorum, ben kendim için istemek istiyorum" der. Özgürlük mutsuzluğa gebe olmak zorunda değildir Zamyatin'de. Başkaldırmak, alışılagelmiş olanla mücadele etmek acı verir gerçi, ama "dünü bugün, bugünü de dün olarak yaşamak daha zordur." Zamyatin'in ütopyası kesintisiz bir mücadeledir, bugüne daima yarının gözüyle bakarak, kendi kurduğunu kurumlaşmaya

başladığı andan itibaren yeniden yıkarak sürdürülen bir mücadele. Ütopya, Zamyatin için bir ufuktur, ona sürekli olarak yaklaşılır, ancak varılamaz. "Vardık", teslim olmaktır, gerçek sorular ise "Neden" ve "Peki, sonra ne olacak?"tır. "Edebiyat, Devrim, Entropi ve Başka Meseleler" makalesinde yaptığı benzetmede olduğu gibi, o, seren direğinin tepesinden fırtınalı suları seyreden, daima ileri bakan bir denizcidir. Yaklaşan fırtınaları ilk gören o olmuştur, fırtınanın ötesindeki denizi ve karayı, yağmurdan sonra çıkacak olan yedi renkli gökkuşağını da ilk görecek olan o ve onunla birlikte direğin tepesine tırmanma cesaretini gösterenler olacaktır.

Bülent Somay

BİR DUYURU
ÇİZGİLERİN EN BİLGESİ
BİR ŞİİR

Tek Devlet Gazetesi'nde bugün yayımlanan bir duyuruyu aynen aktarıyorum:

İntegral'in yapımı yüz yirmi gün içinde tamamlanacaktır. İlk *İntegral*'in süzülerek kozmik boşluğa yükseleceği o tarihi büyük an yakındır. Kahraman atalarımız, bin yıl önce tüm yerküreyi Tek Devlet'in egemenliği altına soktular. Şimdi önümüzde daha yüce bir görev var: Ateş soluyan, elektrikli, cam *İntegral*'in yardımıyla sonsuz yaradılış denklemini bütünleştireceksiniz. Göreviniz, öbür gezegenlerde ve belki de hâlâ o ilkel özgürlük aşamasında yaşayan meçhul varlıkları aklın boyunduruğu altına almaktır. Eğer kendilerine matematiksel olarak doğrulanmış mutlak mutluluğu getirdiğimizi anlayamazlarsa onları mutlu olmaya zorlamak görevimizdir. Ama silahlara başvurmadan önce, sözün gücünü deneyeceğiz.

Velinimet adına Tek Devlet'in tüm sayılarına duyurulur:

Yapabileceğine inanan herkes, Tek Devlet'in güzelliğini ve ihtişamını vurgulayan şiirler, methiyeler, bildiriler ve benzeri eserler yaratmalıdır.

Bu, *İntegral*'in taşıyacağı ilk yük sayılacaktır.

Yaşasın Tek Devlet! Yaşasın Sayılar! Yaşasın Velinimet!

Bunları yazıyorum – ve yanaklarımın alev alev yandığını hissediyorum. Evet – yabanıl eğriyi düzeltmeliyiz, onu bir teğette – bir asimptotta – düz bir çizgi haline getirmeliyiz! Çünkü, Tek Devlet'in çizgisi düz bir çizgidir. Büyük, ilahi, şaşmaz, bilge bir düz çizgi – çizgilerin en bilgesi!

Ben, D–503, *İntegral*'in yapımcısı – Tek Devlet'in matematik–çilerinden yalnızca bir tanesiyim. Kalemim sayılara alışıktır, ama uyumlu seslerin ve uyakların müziğini yaratmasını bilmez. Yalnızca gördüklerimi ve düşündüklerimi kaydetmeye

çalışacağım – daha doğrusu düşündüklerimizi (kesinlikle öyle, *biz*, yaptığım kayıtların adı olacaktır). Ama, bu kayıt bizim yaşamımızın ve Tek Devlet'in matematiksel açıdan mükemmel yaşamının bir türevi olacağından, ben istesem de istemesem de zaten bir şiir olmayacak mıdır? Olacaktır – buna inanıyorum ve bunu biliyorum.

Bunları yazıyorum – ve yanaklarımın alev alev yandığını hissediyorum. Bu, bir kadının, minicik, gözleri henüz açılmamış yeni bir insanoğlunun kalp atışlarını içinde duyduğunda hissettiklerine benziyor olmalı. O, hem benim, hem ben değilim. İnsanın onu, aylar boyunca canı ve kanıyla besledikten sonra, acılar içinde kendinden koparıp Tek Devlet'in ayakları dibine sermesi gerekecek.

Ama, ben hazırım. Herkes gibi (ya da hemen hemen herkes gibi). Ben hazırım.

BALE
KARENİN ARMONİSİ
X

Bahar. Rüzgâr, Yeşil Duvar'ın ötesinden görünmeyen yabanıl ovalardan, kimi çiçeklerin tatlı sarı tozlarını getiriyor. Dilinizi dudaklarınızın üzerinde her gezdirişinizde bu çiçek tozları dudaklarınızı kurutuyor. Her koşulda gördüğünüz tüm kadınların dudakları tatlı (erkeklerinkiler de tabii). Bu, mantıksal düşünce akışını biraz karıştırıyor.

Ama, bu nasıl gökyüzü! Mavi, tek bir bulut tarafından bile lekelenmemiş. (Eski insanların ne kadar da ilkel beğenileri varmış, şairleri o saçma, eğri büğrü biçimli, aptalca hareket eden bulut kümelerinden esinlendiklerine göre.) Ben sadece bunun gibi, steril ve masum olan gökyüzünü severim – ve hepimizin sevdiğini söylesem de yalan olmaz. Böyle günlerde tüm evren, Yeşil Duvar'ımız ve diğer tüm yapılarımızla aynı durgun, sonsuz camdan yoğrulmuştur. Ve böyle günlerde insan, nesnelerin mavi derinliklerini, o ana dek bilinmeyen ve şaşkınlık veren denklemlerini görür – en tanıdık, gündelik şeylerde bile.

Örneğin, bu sabah gördüklerim. *İntegral*'in yapılmakta olduğu tersanedeydim – birden, torna tezgâhlarını, dünyadan habersiz, kapalı gözlerle dönen regülatör küreleri, sağa sola sallanırken parıldayan manivelaları, işitilmeyen müziğin ritmiyle aşağı yukarı inip çıkarak dans eden presleri ve omuzlarını gururla sallayan terazileri *gördüm*. Ve birdenbire, solgun gün ışığı altında sergilenen bu muhteşem mekanik balenin tüm güzelliğinin farkına vardım.

Sonra kendi kendime sordum: Neden güzel bu? Dansı güzel kılan ne? Yanıt: Çünkü bu *özgür olmayan* bir hareket, çünkü dansın tüm anlamı mutlak ve estetik boyun eğişte, ideal *özgürlüksüzlükte* yatıyor. Eğer atalarımızın yaşamlarının en yüce anlarında dans ettikleri doğruysa, insanda çok eski zamanlardan beri organik olarak yaşayan özgürlüksüzlük içgüdüsü, katılım yoluyla

kuşaktan kuşağa geçmiş olmalı – bizlerse, bugün yalnızca bilinçli...

Ara vermek zorundayım – iç iletişim panosu sinyal verdi. Baktım: Tabii, O-90. Her günkü yürüyüşümüz için yarım dakika içinde burada olacak.

Sevgili O-! Onu hep kendi adının çağrıştırdığı gibi görmüşümdür. Analık Standartı'ndan 10 cm daha kısa olan bedeni sanki yuvarlak O'larla kaplıdır. Ve ağzı, o pembe O, her söylediğim sözcüğü kapmak için açık durur. Bileğinde ise bir bebeğinki gibi dolgun bir boğum.

İçeri girdiğinde, mantık çarkı beynimin içinde hâlâ uğuldu yordu – uyuşukluk içinde, biraz önce oluşturduğum, dansa, makinelere, hepimize ilişkin formülü anlatmaya koyuldum.

"Harika değil mi?" diye sordum.

"Evet, harika." O–90 neşeyle güldü. "Bahar."

Düşünebiliyor musunuz? Beni dinlemiyor bile, bahardan söz ediyor! Kadınlar... Sustum.

Aşağıya indik. Bulvar doluydu – böyle havalarda, öğleden sonra kişisel saatler fazladan yürüyüşler için kullanılır. Müzik Üretimevi her zamanki gibi, tüm borazanlarıyla "Tek Devlet Marşı"nı çalıyordu. Sayılar – yüzlerce, binlercesi – düzenli dörtlü sıralar halinde, solgun mavi üniformaların içinde, müziğin ritmine uygun adımlarla kendilerinden geçerek yürüyorlardı. Göğüslerindeki altın künyelerin üzerinde, Tek Devlet'in her kadın ve erkek için verdiği rakamlar parlıyordu. Ve ben – dördümüz – bu güçlü insan seli içindeki sayısız dalgalardan biriydim. Solumda O–90 (eğer bu satırlar, binlerce yıl önce kıllı atalarımız tarafından yazılacak olsaydı, ondan büyük bir olasılıkla "benimki" diye söz edilecekti), sağımda ise tanımadığım iki sayı – bir kadın ve bir erkek.

Kutsal mavi gökyüzü, güneşin altında göz alan altın künyeler, düşüncenin çılgınlığıyla gölgelenmemiş yüzler... pırıltılar, anlıyorsunuz değil mi? – Her şey parlak, güleryüzlü, tek bir maddeden yapılma. Ve madeni ritimler! *"Ta-ta-ta-tam! Ta-ta-ta-tam!"* Her adım güneşte parlayan pirinç merdivenler gibi, sizi yukarıya, daha yukarıya, baş döndürücü bir mavinin içine çekiyordu... Ve gene, bu sabah tersanede olduğu gibi, her şeyi sanki ilk kez görüyordum – düzgün, değişmez sokaklar, saydam evlerin kutsal pa-

ralel yüzleri, bir kare oluşturan gri–mavi sıraların armonisi, kaldırımların parıldayan camları... Birden, kadim Tanrı'yı ve kadim yaşamı fethedenin benden önceki kuşaklar değil, bizzat ben olduğumun farkına vardım. Bütün bunları yaratan bendim. Kule gibiydim – duvarlar, kubbeler, makineler önüme düşüp parçalanmasınlar diye dirseğimi kıpırdatmaya cesaret edemiyordum.

Sonra, yüzyıllar geçti +'dan –'ye bir sıçrama oldu (zıtların birliği) – birden müzede gördüğüm eski bir resmi anımsadım: yirminci yüzyıla ait caddelerden birinde göz kamaştırıcı bir kargaşa – insanlar, arabalar, hayvanlar, ağaçlar, afişler, renkler, kuşlar... Bütün bunların bir zamanlar gerçekten var olduğunu var olabildiğini – söylüyorlar. Bu, bana öyle inanılmaz geldi ki, kendimi tutamadım ve katıla katıla güldüm. Aynı anda, sağımda bir yankılanma oldu – bir kahkaha duydum. Döndüm. Olağanüstü beyaz ve keskin dişlerin parlayışı, yabancı bir kadın yüzü.

"Bağışlayın," dedi, "ama etrafınıza öyle etkileyici bir biçimde bakıyordunuz ki, yaradılışın yedinci gününü geçiren mitolojik bir tanrı gibi. Her şeyin, hatta benim bile sizin tarafınızdan yaratıldığına eminsiniz sanki. Çok etkilendim..."

Bütün bunları söylerken hiç gülmedi – hatta diyebilirim ki belli bir sayıyla söyledi (belki de benim *İntegral*'in yapımcısı olduğumu biliyordu). Ama, gözlerinde ya da göz kapaklarında, tanımlayamadığım, rahatsız edici, garip bir X vardı. Neden bilmiyorum, dilim dolaşarak gülüşümün mantıklı bir açıklamasını yapmaya çalıştım ona. Geçmişle gelecek arasındaki aşılmaz boşluk son derece yalındır, dedim.

"Ama neden aşılmaz?" (Ne beyaz dişler!) "Boşluğa bir köprü kurulabilir. Düşünün, taburlar, sıralar, trompetler – bütün bunlar geçmişte de vardı. Sonuçta..."

"Tabii," diye bağırdım. Ne şaşırtıcı bir rastlantı – yürüyüşten önce düşündüklerimi aynen anlatıyordu. "Düşünceler bile. Bu, bizim *birisi* değil, onlardan *biri* olmamız yüzündendir. Birbirimize o kadar benziyoruz ki..."

"Emin misiniz?" Kaşlarının X'in sivrileşmiş uçları gibi şakaklarına doğru keskin bir açıyla çatıldığını gördüm. Gene kafam karıştı. Sağa sola göz attım, ve...

Sağımda, zeki, narin ve bir kırbaç gibi inatçı yumuşaklığıyla E–330 (sayısını şimdi görebiliyorum); solumdaysa ondan tümüyle farklı, tombul, çocuksu bilekli O–90 (ya da basitçe O–); ve sıranın öteki ucunda S harfi gibi tuhaf bir erkek sayı. Hepimiz öyle farklıyız ki...

Sağımdaki E–330, benim şaşkın bakışlarım karşısında duraklar gibi oldu ve bir iç çekmeyle "Evet, yazık!" dedi.

Gerçekten bu "yazık!" çok yerindeydi, ama yüzünde yine o garip rahatsız edici bir şey vardı... – yoksa sesinde miydi?

Kendimden ummadığım bir sertlikle, "Yazık demek için neden yok! Bilim gelişiyor, şimdi olmasa bile elli ya da yüz yıl içinde..."

"Hatta herkesin burnu bile..."

Nerdeyse bağırarak sözünü kestim, "Evet, burunlar bile... Gıpta etmek için bir neden varsa, ne olduğu önemli değil... Kimsede olmayan düğme bir burnum olsaydı..."

"Oh! Eskilerin deyişiyle sizinki *klasik*. Ama elleriniz... İzin verin de ellerinizi görelim..."

Kimsenin ellerime bakmasından hoşlanmam, çünkü kıllı ve kabadırlar – atalarımdan kalan aptalca bir özellik. Ellerimi gösterdim ve becerebildiğimce önemsemeden "Maymun elleri" dedim.

Ellerime baktı, sonra da yüzüme. "Çok ilginç bir bileşim." Bir terazinin üzerindeymişim gibi gözleriyle beni tarttı ve kaşlarını aynı biçimde kaldırdı.

O–90'ın dudakları neşeyle açıldı, "O benimle kayıtlı!"

Susmasını tercih ederdim, bu çıkışı çok yersizdi. Sevgili O... Hep böyledir, dili yanlış zamanlanmış... Ne yapacağım onunla! Dilin hızı, her zaman düşüncenin hızından birkaç dakika daha yavaş olmalı ve hiçbir zaman bunun tersi olmamalıdır.

Bulvarın sonundaki Akümülatör Kule'nin saati on yediyi vurdu. Kişisel saat bitmişti. E–330, S harfi biçimindeki erkek sayıyla gitti. S'nin yüzü nedense insanda saygı uyandırıyordu ve o anda tanıdıkmış gibi geldi. Ona daha önce rastlamış olmalıydım, ama nerede?

E–330, ayrılırken o X– gülümseyişlerinden biriyle, "Yarından sonraki gün, öğleyin Salon 112'ye gel" demişti.

Bu kadın beni, denklemin içine her nasılsa girmiş irrasyonel bir sayı gibi kötü etkiledi. Ve o an, sevgili O'yla hiç olmazsa bir-

kaç dakika için yalnız kalabildiğime sevindim. Kol kola karşıdan karşıya geçtik, köşede, o sağa ben sola dönmek zorundaydık.

"Bugün sana gelmeyi, perdeleri kapamayı çok isterdim. Bugün, hemen şimdi..." Yuvarlak, mavi-kristal gözlerini utanarak bana doğru kaldırdı.

Ne komik kız. Ona ne söyleyebilirdim? Dün geldi ve bir dahaki Cinsel Birleşme Günü'nün yarından sonra olduğunu biliyor. Her zamanki gibi düşünmeden konuştu gene. Bu, motora erken kıvılcım verilmesi gibi bir şey, kimi zaman da kötü sonuçlar doğurabiliyor.

Ayrılmadan önce, bir tek bulut tarafından bile gölgelenmemiş mavi gözlerinden iki – hayır, hayır, kesin olmak gerek – üç kez öptüm onu.

PALTO
DUVAR
ZAMAN TABLOSU

Dün yazdıklarımı yeniden gözden geçirdim ve kendimi yeterince açık ifade edemediğimi gördüm. Yazdıklarım elbette bizler için yeterince açık. Ama siz, *İntegral*'in aktaracağı bu notları okuyacak olan meçhul okuyucularım, büyükuygarlıklar kitabında herhalde atalarımızın dokuz yüzyıl önce okudukları sayfaya kadar gelebilmişsinizdir. Ve dolayısıyla Zaman Tablosu, Kişisel Saat, Analık Standardı, Yeşil Duvar, Velinimet gibi temel kavramların ne olduğunu bilmiyorsunuzdur. Ama bana bunları açıklamak çok zor, hatta aptalca geliyor. Bu, 20. yüzyılda yaşamış bir yazarın romanında "palto"nun, "apartman"ın ya da "eş"in ne olduğunu açıklamak zorunda kalması gibi bir şey. Ama romanını ilkel insanların diline çevirmeye kalkışsa, "palto"nun ne olduğunu açıklamaktan nasıl kaçınabilir?

Bir vahşinin "palto"yu görünce şaşıracağına eminim: "Bu ne işe yarar? Saçmalıktan başka bir şey değil!" diyecektir. Bana öyle geliyor ki, size İki Yüzyıl Savaşları'ndan bu yana hiçbirimizin Yeşil Duvar'ın ötesine geçmediğimizi söylesem, sizin de tepkiniz aynı olacak.

Ama sevgili okuyucularım, düşünün biraz: Bildiğimiz kadarıyla insanlık tarihi, göçebelikten yerleşik yaşam biçimlerine geçişin tarihidir. Eğer bu doğruysa, en yerleşik toplum (bizimki) aynı zamanda en mükemmeli (bizimki) olmuyor mu? İnsanlar dünyanın bir ucundan öteki ucuna, yalnızca ulusların var olduğu, ticaretin ve savaşların yapıldığı Amerikaların keşfedildiği tarih öncesi dönemlerde koştular. Ama, bugün buna kimin ihtiyacı var?

İtiraf etmeliyim ki, bu yerleşikliğe kolay ulaşılmadı. Tüm yolların harabeye dönüp otlarla kaplandığı İki Yüzyıl Savaşları sırasında birbirlerinden yeşil ormanlarla ayrılan kentlerde yaşamak hiç kolay olmadı. Ama ne fark eder? İnsanın kuyruğu düştükten

sonra da onun yardımı olmadan sinekleri kovalamak zor olmuştur. İlk başlarda kuşkusuz kuyruğunu aramıştır insanoğlu. Ama şimdi kendinizi kuyruklu düşünebiliyor musunuz? Ya da caddede çıplak, paltosuz? (Çünkü hâlâ paltolarınızın içinde dolaşıyor olabilirsiniz.) Bana gelince, Yeşil Duvar'la kuşatılmamış bir kent, Zaman Tablosu'yla belirlenmemiş bir yaşam düşünemiyorum.

Zaman Tablosu... şu anda, odamın duvarındaki altın yüzeyin üzerinde bulunan mor göstergeler bana hem sert hem de şefkatle bakıyorlar. İster istemez aklıma eskilerin "ikon" dedikleri şey geliyor. Dualar ya da şiirler (ikisi de aynı şey) yazmak istiyorum... Oh, niçin bir şair değilim?.. Niçin Tek Devlet'in kalbi ve nabzı olan Zaman Tablosu'na övgü dolu şiirler yazamıyorum?

Okuldayken hepimiz (belki sizler de), eskiden kalma *Demiryolu Zaman Tablosu* adlı görkemli edebiyat yapıtını okuduk. Ama onu bizim Tablo'muzla karşılaştırdığınızda, grafitle elması karşılaştırmış gibi olursunuz: Her ikisi de aynı elementi (karbon) içermesine karşın, sonsuz ve saydam olan elmas nasıl da parlar! Demiryolu Zaman Tablosu'nu okurken kimin nefesi kesilir? Oysa bizim Zaman Tablomuz karşısında insanın nefesinin kesilmemesi mümkün mü? Çünkü o her birimizi çelik birer figür, büyük bir destanın altı tekerlekli arabalarla dolaşan kahramanları haline getirir. Her sabah milyonlarca kişi, mutlaka aynı saatte ve aynı anda tek bir beden gibi uyanırız. Milyonlarca kişi aynı anda işe başlar, gene milyonlarca kişi uyum içinde işi bitiririz. Tek bir bedene takılmış milyonlarca el ve milyonlarca kafa, Zaman Tablosu'nun düzenlediği biçimde, aynı anda kaşıklarımızı ağzımıza götürürüz. Aynı anda yürüyüşe çıkar, aynı anda Taylor Eksersizleri Salonu'na ya da uyumaya gideriz.

Dürüst olacağım, mutluluk sorununa hâlâ kesin ve mutlak bir çözüm bulamadık. Günde iki kere, saat on altı ile on yedi ve yirmi bir ile yirmi iki arası, güçlü organizma parçalanıp hücrelere bölünür; bunlar Zaman Tablosu'nca belirlenmiş Kişisel Saat'lerdir. Bu saatlerde bazılarının odalarında perdeler çekilmiştir; geri kalanlarsa bulvarda ölçülü adımlarla, Marş'ın pirinç basamaklarını tırmanıyormuşçasına yürürler. Her zamanki gibi Tek Devlet görev başında, ben ve benim gibiler de masa başındadır. Beni idealist ya da hayalci diye adlandırabilirsiniz, ama ben bu Kişisel Saat'leri er

ya da geç genel formülün içine yerleştireceğimizden eminim. Bir gün, bu 86.400 saniye Zaman Tablosu'nda yerini alacak.

Bu, aklımın alamayacağı bir şey. Zekâları ne kadar kıt olursa olsun, böylesi bir yaşamın, yavaş da gerçekleşse bir kitle katliamı olduğunu anlamalıydılar. Devlet (insanlık adına) tek bir bireyin öldürülmesini yasaklıyor, ama her gün milyonlarca kişinin yavaş yavaş öldürülmesine karşı çıkmıyordu. Bir kişiyi öldürmek – başka bir deyişle insanların toplam yaşamlarından elli milyon yıl azaltmak suç değildi. Bu gülünesi bir şey değil midir? Bugün on yaşındaki herhangi bir çocuk bu matematiksel ahlâk problemini yarım dakikada çözer, ama onlar bütün Kant'larına rağmen çözemediler – Kant'lardan hiçbirinin aklına bilimsel bir ahlâk sistemi kurmak gelmedi – çıkarma, toplama, bölme ve çarpma üzerine kurulu bir ahlâk sistemi.

Ya da şöyle ele alalım: Devletin (kendini devlet diye adlandırma cesaretini göstermiş!) denetlenmeyen bir cinsel yaşama izin vermesi saçmalık değil mi? İsteyen, istediği zaman ve istediği kadar... Tamamiyle bilim dışı, hayvanlar gibi. Ve hayvanlar gibi körlemesine çocuk doğurdular. Tarım ıslahını, balık ıslahını bilip de (bunları bildiklerine kesinlikle eminiz) mantık zincirinin son halkasına, çocuk ıslahına ulaşamamak gülünç değil mi? Bizim Kadın ve Erkek Standartları'mız gibi mantıksal bir sonuca ulaşamamak gülünç değil mi?

Bu öylesine saçma, öylesine inanılmaz ki, korkarım siz sevgili okuyucularım benim kötü şakalar yaptığıma inanacaksınız. Sizi aldatmaya çalıştığımı, saçma sapan şeyler söylediğimi düşüneceksiniz. Ama öncelikle şunu belirteyim: Şaka, kapalı bir fonksiyon olarak yalan içerdiğinden şaka yapma yeteneğim yoktur. Ayrıca bu yazdıklarım Tek Devlet Bilimi'nin iddialarıdır ve Devlet Bilimi'miz hiç yanılmaz. Sonra, bir düşünün, insanların özgürlük aşamasında – hayvanlar, maymunlar, sürüler gibi – yaşadıkları bir dönemde devlet mantığı nasıl gelişebilirdi? Bugün bile, aşağılardan bir yerden vahşi, maymunsu sesler yükselirken, onlardan ne beklenebilirdi? Neyse ki bu sesler çok kısık ve önemsiz... Onları, makinenin o muhteşem ve sonsuz işleyişini aksatmadan hemen yola getiriyoruz. Eğrilmiş civataları, Velinimet'in ağır eli ve Koruyucular'ın deneyimli gözleri sayesinde

hemen safdışı edebiliyoruz.

Evet, bu arada... birden hatırladım: Dün gördüğüm S harfi biçimindeki sayı... Onu Koruyucular Bürosu'ndan çıkarken gördüğümü sanıyorum. İşte şimdi, onun karşısında neden saygıya benzer bir şey duyduğumu ve E–330'un konuşmalarının neden bende tedirginlik yarattığını anladım... İtiraf etmeliyim ki bu dişi sayı...

Zil çaldı, yatma zamanı: Saat yirmi iki–otuz. Yarın devam ederiz.

BAROMETRELİ BİR VAHŞİ
SARA
EĞER YALNIZCA

Şimdiye kadar yaşamdaki her şey benim için apaçıktı (bu açık sözcüğünü öylesine değil, çok sevdiğim için kullanıyorum). Ama bugün... birçok şeyi açıklamakta güçlük çekiyorum. Birincisi onun söylediği gibi Salon 112'de görevlendirildim. Böyle bir görevlendirilmenin olasılığı

$$\frac{1500}{10.000.000} = \frac{3}{20.000}$$

(1500 salon sayısı; 10.000.000 sayıların sayısı) olmasına karşın. İkincisi ... neyse, her şeyi sırayla anlatmak daha iyi olacak.

Salon: Son derece büyük bir yarıküre biçiminde, mavi camdan, güneş ışıkları içinde. Tıraşlanmış, parlak kafaların oluşturduğu dairesel sıralar. Hafif bir yürek çarpıntısıyla etrafıma baktım. Sağa sola dalgalanan mavi üniforma kitlesi içinde, pembe hilal biçimindeki görüntüyü, O'nun tatlı dudaklarını arıyordum. Birdenbire gözüme, olağanüstü beyaz ve keskin bir dizi diş çarptı, sanki... Hayır, bu o değildi. O, bu akşam saat dokuzda gelecek. Bu kalabalık içinde onu aramam doğal.

Zil çaldı. Hep birlikte ayağa kalktık ve Tek Devlet Marşı'nı söyledik. Ve sonra kürsüdeki altın hoparlörden konuşmacının sesi yayıldı.

"Saygıdeğer sayılar! Arkeologlarımız geçenlerde yaptıkları bir kazıda yirminci yüzyıldan kalma bir kitap buldular. Bir vahşi ile barometrenin öyküsünü alaycı bir dille anlatan bir kitap. Barometrenin yağmuru her gösterişinde yağmur yağdığını fark eden vahşi, yağmurun yağmasını istediğinde tüpten bir miktar cıvayı boşaltarak, göstergenin yağmurda kalmasını sağlıyor." (Ekranda tüpten cıva boşaltan vahşi görülüyor. Gülüşmeler.) "Gülüyorsunuz,

ama o dönemin Avrupalısı daha komik gelmiyor mu size? Avrupalının da istediği yağmurdu, tek farkla: Bu büyük harfle yağmurdu, cebirsel yağmur. Ama onun yaptığı, yalnızca ıslak, sümsük bir tavuk gibi barometrenin karşısında durup ona bakmak oldu. Vahşinin ise, ilkel de olsa bir mantığı, daha çok cesareti ve enerjisi var. Neden–sonuç ilişkisini keşfedebilmiş. Ve tüpten cıvayı boşaltarak bu uzun yolda ilk adımı atabilmiş..."

İşte bu noktada (tekrarlıyorum, bunları hiçbir şeyi gizlemeden yazıyorum), hoparlörden akan o canlı sesi duymaz oldum. Birdenbire oraya bir *hiç* için geldiğim duygusuna kapıldım (oysa orada görevlendirilmiştim. Nasıl gelmezdim?). O an her şey bomboş geldi. Büyük bir çabayla dikkatimi topladığımda, konuşmacı asıl konuya geçmişti: Matematiksel bir kompozisyon olan müziğimiz – burada matematik neden, müzikse sonuçtu. Konuşmacı son günlerde geliştirilen müzikometreyi anlatıyordu.

"...İçinizden herhangi biri, yalnızca şu kolu çevirerek saatte üç sonat üretebilir. Bir de atalarınızın bunu gerçekleştirmek için harcadıkları zamanı düşünün! Onlar yalnızca, kendilerini saranın meçhul bir biçimi olan 'ilhama' kaptırarak yaratıcı olabiliyorlardı. İşte karşınızda, onların üretebildikleri müziğin en eğlenceli örneklerinden biri: Yirminci yüzyılda yaşamış bir besteci olan Skriyabin'in müziği. Bu siyah kutuya (kürsüdeki perde aralanıyor ve eski müzik aleti ortaya çıkıyor) muhteşem kraliyet enstrümanı derlermiş, bu bize bir kez daha atalarımızın müziğinin ne kadar..."

Cümlenin sonunu gene kaçırdım, çünkü evet, dürüst olacağım, çünkü E–300 bu siyah kutuya doğru yürümeye başladı. Onun böyle birdenbire ortaya çıkışından ürktüm sanıyorum.

Antik çağa ait büyüleyici bir kostüm giymişti. Çıplak omuzlarıyla göğsünün beyazlığını ve nefes alıp verişiyle kımıldayan o sıcak gölgeyi ortaya çıkaran, bedenine sımsıkı oturan siyah bir elbise... Ve göz kamaştıran, nerdeyse kızgın dişler...

Bir gülümseme–ısırma. Siyah kutunun önüne oturarak çalmaya başladı. Vahşi, spazmodik, renkli bir müzik, tıpkı o zamanlardaki yaşam gibi – akıcı bir mekanik yöntemin izi bile yok. Ve çevremdekilerin hepsi haklı olarak güldü. Birkaç kişi dışında... Ama neden ben de... Ben? Ben onlardan biri miydim?

ısırış... daha acıtıcı, daha derin bir ısırış! Ve sonra yavaş yavaş güneş doğuyor. Ama bizimki değil. Mavi, kristal cam tuğlaların arasından ışıldayan güneşimiz değil. Vahşi, aceleci, yakıp kavurucu bir güneş... Tüm giysilerinizi çıkarmak, her şeyi yırtıp paramparça etmek istiyorsunuz...

Yanımdaki sayı sola, bana döndü ve burnundan soludu. Her nedense aklımda olduğu gibi kalmış, dudaklarında küçük bir tükürük baloncuğu belirdi ve patladı. Baloncuk beni kendime getirdi. Bir kez daha. Artık ben de ötekiler gibi, anlamsız sesleri duyuyordum. Güldüm. Birden rahatladım. Her şey çok basitti. Zeki konuşmacı bize ilkel çağdan çok canlı bir tablo sunmuştu. Hepsi buydu.

Daha sonra neşeyle kendi müziğimizi dinledim! (İlkel müzikle farkını göstermek için en son çalınmıştı): Yakınlaşıp uzaklaşan sonsuz serilerin kristal kromatik ölçüleri... Taylor ve McLauren formüllerinin özetlenmiş akortları; tam tonlamalı, kare–kütleli Pitagoras teoremi pasajları; inceltici titreşimlerin hüzünlü melodileri; Frauenhofer'in durgun çizgilerine karşın canlı vuruşlar, gezegenlerin spektroskopik analizlerine benzeyen... Ne muhteşem! Ne değişmez düzen! Eskilerin vahşi fantezilerden başka bir şey içermeyen kapriçyoları ne zavallı!..

Salondan tüm sayılar düzenli dörtlü sıralar halinde çıktı. Tanıdık, S harfi biçimindeki yampiri sima yanımdan geçti; saygıyla selamladım.

Sevgili O, bir saat içinde gelmiş olacak. Boş bir heyecan duydum. Eve girerken girişteki büroya koştum, pembe kuponu verip görevliden perdeleri çekme belgesini aldım. Bu hak yalnızca cinsel birleşme günlerinde tanınıyor. Diğer günlerde bol ışıklı cam duvarların arkasında yaşıyoruz, birbirimizi görebilir durumdayız. Gizleyeceğimiz hiçbir şey yok. Bu, Koruyucular'ın zor ve soylu görevlerini kolaylaştırıyor. Başka türlü, ne olabileceğini kim bilebilir? Belki de eski insanlarda hücre psikolojisinin doğmasına yol açan şey, saydam olmayan konutlardı. "Evim kalem'dir benim (öff!)." Epey düşünmüş olmalılar!

Saat yirmi ikide perdeleri indirdim... ve o anda, O, nefes nefese odaya girdi. Pembe dudaklarını ve pembe kuponunu bana uzattı. Kuponu koçandan koparıp, yırttım, ama kendimi son saniyeye, yani yirmi iki on beşe kadar, onun dudağına yapışmış du

daklarından koparamadım.

Daha sonra "kayıtlarımı" gösterdim ve karenin, küpün, düz çizginin güzelliği üzerine konuştum.. açıkçası güzel konuştum. Büyüleyici pembeliğiyle dikkatle dinledi beni... ve aniden mavi gözlerinden bir damla gözyaşı, sonra ikincisi, üçüncüsü... tam da açık sayfanın üzerine yuvarlandı. Mürekkep aktı. Sayfayı yeniden yazmalıyım.

"Sevgili D, eğer sen yalnızca... eğer yalnızca..."

Eğer yalnızca ne? Nedir bu *eğer yalnızca?* Çocuk sahibi olmakla ilgili şu eski hikâyeyse? Ya da yeni bir şey... Ötekiyle ilgili? Her ne kadar bana öyle geliyorsa da... Hayır... hayır bu çok saçma.

KARE
HOŞ VE YARARLI BİR FONKSİYON

Gene doğru başlamıyorum galiba. Meçhul okuyucularım, gene sizinle konuşuyorum, sanki siz... Diyelim ki siz benim eski zenci dudaklı şair arkadaşım (onu herkes tanır) R-13'sünüz. Size gelince, nerede olduğunuzu bilmiyorum. Belki de Ay'da, Venüs'te ya da Merkür'desiniz.

Gözünüzün önüne bir kare getirin. Canlı, güzel, eşkenar bir dörtgen. Ve bu karenin size kendisinden söz ettiğini varsayın. Onun size söylemeyi akıl edeceği en son şey dört açısının eşit olduğudur. Bu onun için öyle doğal, öyle sıradan bir şeydir ki artık farkında bile değildir. Benim için de öyle, ben de bu karenin durumundayım. Örneğin, pembe kuponları ele alalım: Bu benim için karenin dört açısının eşit oluşu kadar doğal, ama size Newton'un binom teoremi kadar gizemli gelebilir.

Evet. Eski bilgelerden biri akıllıca bir şey söylemiş – kazara tabii – "Dünyayı açlık ve sevgi yönetir." Öyleyse evren üzerindeki egemenlikleri kaldırabilmek için onlar üzerinde egemenlik kurmalı. Atalarımız, açlığı yenmeyi başardılarsa da bu onlara çok pahalıya mal oldu. İki Yüzyıl Savaşları'ndan söz ediyorum, kentle köy arasındaki savaştan. Hıristiyan vahşiler, belki de dinsel bir önyargıyla *ekmeklerine** inatla yapıştılar. Ama Tek Devlet'in kuruluşundan otuz beş yıl önce, bir petrol ürünü olan bugünkü yiyeceğimiz geliştirildi. Doğru, İki Yüzyıl Savaşları'ndan dünya nüfusunun yalnızca onda ikisi sağ çıktı. Ama böylece, dünyayı kaplayan bin yıllık pislik temizlendi, dünyanın yüzeyi pırıl pırıl oldu. Ve bu onda iki, Tek Devlet'in kuruluşuyla doruğuna ulaşan mutluluğu tatmak için sağ kaldı.

Mutluluk kesirinin pay ve paydalarının neşe ve kıskançlık olduğu hepimizce açık değil mi? Ama, yaşamımızda hâlâ kıs-

* Bu maddenin kimyasal bileşimini bilmiyoruz. Ama sözcük şiirsel bir metafor olarak günümüze kadar gelmiştir.

kançlıklar kalmışsa, İki Yüzyıl Savaşları'nın sayısız kurbanları neye yarar? Hâlâ düğme burunlular ve klasik burunlular, herkes tarafından sevilenler ve sevgisi hiç kimse tarafından istenmeyenler olduğuna göre, kıskançlık da kalmış olmalı.

Tek Devlet, açlığı yendikten sonra (cebirsel olarak maddi refahın toplamı) doğal olarak saldırganlığını, dünyayı yöneten öteki güce, sevgiye yöneltti. Üç yüzyıl önce *Lex Sexualis** ilan edildi: "Her sayının bir diğer sayıyı cinsel bir meta olarak kullanma hakkı vardır." O günden sonra cinsellik yalnızca bir teknik oldu. Her sayı Cinsellik Dairesi'nde dikkatle muayene edilir; cinsel hormonları tam tamına belirlenir ve cinsel birleşme günleri saptanır. Bundan sonra, söz konusu sayı cinsel birleşme günlerini kiminle geçirmek istediğini bildirir ve pembe kuponunu alır. Hepsi bu.

Bu sistemin kıskançlığa yer bırakmadığı çok açık; çünkü mutluluk kesirinin paydası sıfıra indirgendiğinde, kesir muhteşem bir sonsuzluğa dönüşür. Ve böylece, eskiden nice aptal trajedinin kaynağı olan aşkı, tıpkı uyku, yiyecek tüketimi ve dışkı boşaltımı gibi organizmanın yararlı ve hoş bir fonksiyonuna dönüştürmüş olduk. Mantığın muhteşem gücünün her şeyi nasıl çözdüğünü, yalın bir hale getirdiğini biliyorsunuz. Ah! Eğer siz, siz sevgili okuyucularım, bu ilahi gücü tanıyabilseydiniz, onu sonuna dek izlerdiniz.

Ne kadar garip... Bugün yazdıklarım insanlığın tarihi boyunca ulaştığı zirvelere ilişkindi... Bunları yazarken sanki düşüncenin o temiz dağ havasını soluyordum... Ama şimdi! İçimdeki her şey garip dört pençeli X'lerle gölgelenmiş gibi. Yoksa bunun nedeni bir süredir kıllı pençelerime bakıyor olmam mı? Ellerim hakkında konuşmaktan hoşlanmam, onlardan nefret ederim... vahşi dönemin kalıntıları. Yoksa, içimde de gerçekten böyle bir kalıntı...?

Aslında bu kayıtta bunlardan söz etmek istemiyordum. Silmek üzereydim ki vazgeçtim, bırakmaya karar verdim. Kayıtlarım, duyarlı bir sismograf gibi beynimdeki en önemsiz titreşimlerin eğrisini bile göstermeli. Çünkü, bu titreşimler bazen bir olayın habercisi olabiliyor...

Ama bu bütünüyle saçma şimdi... Bu bölümü çıkarmalıyım, çünkü her şey denetim altında - herhangi bir karışıklık söz konusu olamaz.

---

* Cinsellik yasası.

Şimdi, her şey benim için yeniden açık. İçimdeki rahatsız edici duygunun nedeni, daha önce söz ettiğim o kare fikriydi. Ve sorun çıkaran X içimde değil (olamaz da). Yalnızca, sizin içinizde bazı X'ler kalmış olabileceğinden korkuyorum sevgili okuyucularım. Beni çok katı bir biçimde yargılamayacağınızdan eminim. Ve gene eminim ki, işimin insanlık tarihindeki herhangi bir yazardan çok daha zor olduğunu anlıyorsunuzdur. Kimileri çağdaşları için yazar, kimileri de torunları için. Ama, bugüne kadar hiç kimse ataları için ya da ilkel atalarına çok benzeyen yabancılar için yazmamıştır.

BİR KAZA
ALLAHIN BELASI "AÇIKTIR"
YİRMİ DÖRT SAAT

Tekrarlıyorum: Hiçbir şeyi gizlemeden yazmayı kendime görev edindim. Bu nedenle, üzülerek de olsa, bizim toplumumuzda bile kemikleşme sürecinin henüz tamamlanmadığını, yaşamın henüz tam olarak kristalize olmadığını söylemek zorundayım. İdeale ulaşmak için önümüzde daha yol vardır. İdeal artık *hiçbir* sorunun kalmadığı durumdur. Ama şimdi... durun isterseniz bir örnek vereyim; *Tek Devlet Gazetesi*, yarından sonra Küp Meydanı'nda bir adalet töreni yapılacağını duyuruyor. Bu, bazı sayıların Tek Devlet'in işleyişini bir kez daha bozduğu anlamına gelir; gene umulmadık, hesaplanmadık bir şey olmuş olmalı.

Üstelik benim başıma da umulmadık bir şey geldi. Gerçekten, böyle olaylar zaten hep Kişisel Saat'lerde olur. Ama, aynı şekilde...

Aşağı yukarı saat on altıya doğru (daha kesin olmak gerekirse on altıya on kala) evdeydim. Birden telefon çaldı.

Bir kadın sesi: "D-503?"

"Evet."

"Yalnız mısın?"

"Evet."

"Ben, E-330. Şu anda seni almaya geliyorum. Antik Ev'e gideceğiz. Tamam mı?"

E-330... Bu dişi E beni rahatsız ediyor, itiyor... hatta korkutuyor. Belki tam da bu nedenle ona "Peki" dedim.

Beş dakika sonra aerodaydık.* Mayıs havasında gökyüzü mavi bir çini gibi parlak. Kendi aerosuna sinmiş olan neşeli güneş söyleniyor; ne geride kalıyor ne de önümüze geçiyor. Ve tepemizde bizi izleyen, yarı saydam, beyaz bir bulut; yanakları antik bir aşk tanrısı gibi şişkin ve nedense rahatsız edici. Ön pencere açık.

* Günlük ulaşımda kullanılan hava aracı.

Rüzgâr dudaklarımızı kurutuyor. Dudaklarınızı sürekli ıslatmak zorunda kalıyorsunuz. Bu nedenle, istemeden de olsa aklınız sürekli dudaklarınızda kalıyor.

Uzakta, Duvar'ın gerisinde belli belirsiz yeşil noktalar... Ve hızlı bir dalış... dik bir dağdan iniyormuşçasına, aşağıya, daha aşağıya, daha aşağıya, ve Antik Ev'deyiz.

Bu garip, kırılgan, eski yapının çevresi camlarla kaplanmış. Bugüne kadar ayakta kalmasını da buna borçlu, yoksa çoktan yok olurdu. Cam kapıda çok yaşlı, özellikle dudakları kırışıklıklar içinde bir kadın duruyor. Kırışıklıklardan çökmüş dudakları sanki genişleyip büyüyormuşçasına hareket etti. Hâlâ konuşabiliyor olması inanılmaz. Ve nihayet konuştu:

"Evet sevgililerim, demek benim küçük evimi görmeye geldiniz?" ...Ve dudaklarındaki kırışıklık yayıldı (yüze neşeli bir ifade vermek için ışın huzmeleri gibi düzenlenmiş olmalılar).

"Evet, büyükanne, onu yeniden görmek istedim" dedi E-330.

"Ne güzel, güneşli bir gün değil mi? Evet, evet. Sizi gidi kaçaklar. Biliyorum, biliyorum! Siz içeri girin, ben burada güneşte oturacağım..."

Hımmm. Yanımdaki buraya sık sık geliyor olmalı... Bir şeyleri sarsmak, rahatsız etmek için çok güçlü bir istek duydum. Ama beni engelleyen bir şey vardı. Belki de aynı inatçı düş: Pürüzsüz mavi gök üzerindeki bulut.

Karanlık merdivenlerden çıkarken, E-330 "Bu yaşlı kadını seviyorum," dedi.

"Neden?"

"Bilmiyorum. Belki ağzı yüzünden. Belki de nedensiz."

Omuz silktim.

O, hafifçe gülümseyerek devam etti, belki de gülüş bile değildi bu, "yanlış yaptığımı hissediyorum. Çünkü, *nedensiz sevgi* olmamalı. Bütün sevgiler bir 'çünkü'ye dayanmalı. Temel olgu..."

"Açıktır ki..." diye başladım, ama hemen kendimi tuttum ve E-300'a gizli bir bakış attım... Dikkat etti mi acaba? Aşağıda bir yere bakıyordu; göz kapakları inikti... körler gibi. Bana bir şeyi anımsattı: Gece saat on buçuk sularında bulvarda yürürseniz ışıklı saydam odaların arasında karanlık olanları da görürsünüz, perdeleri çekilmiş. Ve bu perdeler arkasında... Orda, onun perdeleri

arkasında ne oluyordu acaba? Beni bugün niçin çağırdı, bütün bunların nedeni ne?

Saydam olmayan, gıcırdayan, ağır bir kapıyı açtım... ve kendimizi kasvetli, dağınık bir yerde bulduk (Buna *apartman* dairesi diyorlardı). Aynı garip, *soylu* müzik aleti, renk ve biçim düzensizliği – geçen gün dinlediğimiz, vahşi, düzensiz, çılgın müzik gibi. Yukarıda beyaz düz bir alan, karanlık mavi duvarlar, antik kitapların kırmızı, yeşil ve turuncu ciltleri, sarı bronz şamdanlar, bir Buda heykeli. Sara nöbetine tutulmuş karmaşık çizgiler gibi yerleştirilmiş, matematiksel bir düzene sokulması mümkün olmayan mobilyalar.

Bu karmaşaya çok zor dayandım. Ama arkadaşım belli ki çok güçlü bir organizmaya sahip.

"Bu benim en sevdiğim.." dedi ve birden sanki kendini tuttu. Isırır gibi bir gülümseme, beyaz, keskin dişler. "Demek istiyorum ki, kesin olmak gerekirse onların apartmanlarının en abesi."

Yanlışını düzelttim. "Daha doğrusu en abesi devletleri. Sürekli olarak birbirleriyle savaşan, binlerce mikroskopik devlet, acımasız olduğu kadar..."

Büyük bir ciddiyetle "Evet, bu doğru..." dedi.

Küçük bir çocuk yatağı olan odaya geçtik (o zamanlar özel mülkiyet kavramı çocukları da kapsıyormuş). Sonra bir sürü oda, parlak aynalar, koyu renkli dolaplar, dayanılamayacak kadar zevksiz salonlar, büyük bir *şömine*, geniş maun bir yatak. Bizim çağdaş güzel saydam, sonsuz-camımız yerine, ufacık kare pencerelerde kırılabilir camlar.

"Burada, kim bilir kaç tane yangınlı, acılı, nedensiz sevgi yaşandığını düşünsene (gene gözlerini indirdi)... İnsan enerjisi nasıl da boşa harcanıyormuş, kayıtsızca, aptalca. Öyle değil mi?"

Bunları ben de düşünmüştüm, düşüncelerimi tekrarlıyordu. Ama, gülümsemesinde rahatsız edici, sürekli bir X vardı. Gözlerindeki gölgelerin ardında, ne olduğunu bilmediğim bir şeyler dönüyordu. Bu, sabrımın taşmasına neden oldu. Tartışmak, ona bağırmak (evet bağırmak) istedim. Onunla uyuşmaya mecburdum, uyuşmamak mümkün değildi.

Sonunda bir aynanın önünde durdu. O anda gördüğüm tek şey gözleriydi. Kafama bir düşünce saplandı: İnsan neden bu abes

apartmanlar kadar saçma yaratılmıştı: İnsan kafası saydam değil. Üzerinde yalnızca iki ufak pencere, gözleri var. Düşündüklerimi sezmiş gibi döndü, "İşte gözlerim," der gibiydi (tabii ki, sessizce).

Gözlerimin önünde iki ürkütücü pencere vardı... ve içinde yabancı, gizemli bir yaşamın sürdüğü iki delik. Ama gördüğüm yalnızca bir şömine, içinde yanan ateşin alevi. Ve bir şeylere benzeyen bazı şekiller...

Bu elbette ki doğaldı: Onun gözlerinde kendimi gördüm. Ama hissettiklerim doğal ve tanıdık değildi (çevrenin bunaltıcı etkisinden olsa gerek). Çok korktum. Kendimi hapsedilmiş, bu ilkel kafeste tuzağa düşürülmüş, antik yaşamın vahşi kasırgasına yakalanmış gibi hissettim...

"Bak ne diyeceğim. Birkaç dakika yandaki odada bekle" dedi, E-330. Sesi içeriden, şöminenin alev alev yandığı, karanlık pencerelerden geliyordu.

Dışarıya çıktım ve oturdum. Rafın üstünden küçük kalkık burunlu, asimetrik bir görünüme sahip antik bir şair (sanıyorum Puşkin) hafifçe bana gülümsedi. Niye orada oturup o gülümsemeye katlandım, bütün bunlar niçin... niçin oradaydım ve bu aptalca duygular nereden gelmişti? Bu rahatsız edici, itici kadın ve onun devam eden garip oyunu...

Duvarın arkasında bir dolap kapısı kapandı. İpek hışırtısı. İçeri girmemek için kendimi zor tuttum. Ve... tam hatırlamıyorum, ama ona, onun yararına, kötü şeyler söylemeyi istemiş olmalıyım. Ama, odaya girmişti bile. Eski, kısa, parlak, sarı elbise, siyah şapka ve siyah çoraplar giymişti. Elbise ince bir ipektendi. Çoraplarının dizlerinin çok üstünde olduğunu görebiliyordum. Derin boyun çizgisi ve gölgeler...

"Belli ki orijinal olmaya çalışıyorsun, ama..."

"Evet, kesinlikle" diye sözümü kesti. "Orijinal olmak diğerlerinden farklı olmak, dolayısıyla da eşitliği bozmaktır. Eskilerin küçümsediği *sıradan olmak*, bugün bizim görevimiz. Çünkü..."

"Evet, evet, evet... kesinlikle!" Kendimi tutamadım. "Sen böyle davranmamalısın... davranmamalısın..."

Kalkık burunlu şairin büstünün önüne gitti ve göz kapaklarını alevli gözlerinin üstüne indirerek çok mantıklı bir şey söyledi (bu sefer bana gerçekten içten göründü, belki de beni yumuşatmak

içindi): "Bir zamanlar insanların böyle kişiliklere hoşgörü göstermiş olmasını şaşırtıcı bulmuyor musun? Üstelik yalnızca hoşgörü göstermekle kalmayıp onlara tapmışlar da! Tam bir köle ruhu! Öyle düşünmüyor musun?"

"Açıktır ki... Demek istediğim..." (Şu Allahın belası *açıktır* gene.)

"Ah, evet anlıyorum. Ama, gerçekte, bu şairler kendi yöneticilerinden daha güçlüymüşler. Acaba niye dışlanmamışlar ya da yok edilmemişler? Bizim aramızda..."

"Evet, bizim aramızda..." diye yanıtlıyordum ki, birden gülmeye başladı. Gülüşünü orada kendi gözlerimle gördüm. Gülerken gerilen ağzı kırbacın sert kıvrımları kadar güçlüydü. Hatırlıyorum, baştan aşağı titredim. O anda ellerini tutmak ve... Ne olduğunu şimdi tam olarak hatırlamadığım şeyler, herhangi bir şey yapmak istedim. Mekanik bir biçimde altın saatimi açtım, baktım: On yediye on vardı.

Olabildiğince kibarca, "Gitme zamanı gelmedi mi?" diye sordum.

"Peki, burada benimle kalmanı istesem?"

"Sen... sen ne söylediğinin farkında mısın? On dakika içinde salonda olmalıyım."

"...Ve bütün sayılar programlanmış fen ve sanat kurslarına katılmalılar..." dedi, sesimi taklit ederek. Sonra göz kapaklarını kaldırdı: Karanlık pencerelerde *şömine* alev alev yanıyordu. "Tıp Merkezi'nde bildiğim bir doktor var, benimle kayıtlı. Eğer rica edersem, sana hasta olduğuna dair bir kâğıt verir. Nasıl?"

Şimdi anladım. Sonunda, tüm oyunun nereye varacağını anladım.

"Evet, gerçek bu! Biliyor musun her dürüst sayı gibi gidip seni Koruyucular Bürosu'na..."

"Öyle mi?", keskin ısıran bir gülümseyiş, "Büro'ya gidip gitmeyeceğini çok merak ediyorum."

Elimi kapının koluna koydum, "Kalıyor musun?" Kol pirinçtendi ve sesimi duydum, o da pirinç gibi soğuktu.

"Bir dakika. Telefon edebilir miyim?" Telefona doğru gitti, bir sayıyı aradı (öyle üzüldüm ki bu konuda not almayı unuttum, ama bir erkekti). "Seni Antik Ev'de bekleyeceğim. Evet, evet yalnız..."

Soğuk pirinç kolu indirdim, "Aeroyu almama izin verir misin?"

"Evet tabii, tabii ki..."

Dışarıda, girişte yaşlı kadın, güneşin altında, tıpkı bir ot gibi uyuyordu. Yumuk ağzı şaşırtıcı bir biçimde açıldı: "Ve sizin... orada tek başına mı kaldı?"

"Tek başına."

Yaşlı kadının ağzı tekrar yumuldu. Kafasını salladı. Onun zayıflayan beyni bile kadının ilişkilerinin saçmalığını ve tehlikesini kavrıyordu.

Tam on yedide derse yetiştim. Yaşlı kadına doğru söylemediğimi, ancak o zaman kavradım: E-300 şu anda tek başına değildi. Bu beni rahatsız etti... dersi dinlememi engelledi. Evet, orada tek başına değildi. Bütün sıkıntım buydu.

Yirmi bir otuzda serbest saatim vardı ve Koruyucular Bürosu'na gidip rapor edebilirdim. Ama bu aptalca olaydan sonra nedense kendimi çok yorgun hissettim. Ayrıca rapor etmenin yasal sınırı iki gündü ve daha yirmi dört saatim vardı.

KİRPİK
TAYLOR
VADİNİN ZAMBAKLARI VE BANOTU

Gece. Yeşil, turuncu, mavi; kırmızı, *soylu* alet; sarı... turuncu-sarı... elbise. Sonra... bronz bir Buda; birden gözkapaklarını kaldırdı... ve gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Aynı anda sarı elbiseden, maun yataktan, çocuk yataklarından ve benim bedenimden süzülen gözyaşları – ve garip, hoş ölümcül terör...

Uyandım: Odaya yayılmış yumuşak, mavi ışık, cam duvarların, sandalyelerin, masanın pırıltısı. Bu beni rahatlattı, kalbimin çarpıntısı durdu. Gözyaşı, Buda... Ne saçmalık! İyi değilim... bu kesin. Daha önce hiç rüya görmemiştim. Dediklerine göre, eskiden rüya görmek kesinlikle sıradan, normal bir olaymış. Ama söz onlara gelince, yaşamları zaten korkunç bir dönmedolapmış... Yeşil, turuncu, Buda, gözyaşı. Oysa biz bugün, rüyaların ciddi bir ruhsal hastalık olduğunu biliyoruz. Ve ben şunu iyi biliyorum ki, beynimdeki mekanizma, içine bir tek toz zerreciği bile girmeden bugüne kadar tam olarak çalışıyordu. Ama, şimdi... Orada, beynimin içinde, tıpkı göze batan bir kirpik gibi, yabancı bir maddenin varlığını hissediyorum. Bedeninizi hissetmezsiniz, ama içine kirpik kaçmış bir gözü bir saniye için bile unutmak imkânsızdır.

Tepemdeki zil canlı, kristalize bir sesle çaldı. Saat yedi, kalkma zamanı. Sağımdaki ve solumdaki cam duvarların ardından, odamın, elbiselerimin, hareketlerimin benzerlerini görüyorum. Binlerce kez çoğalmış hallerini. Bu insana güç veriyor. Muhteşem bir bütünün parçası olduğunuzu bir kez daha hissediyorsunuz. Ve bu bütünün, kusursuz güzelliğini görüyorsunuz: Gereksiz tek bir hareket bile yok.

Evet, bu Taylor kuşkusuz eskilerin en zekisi. Bir dâhi. Yönteminin, yaşamın her alanını, günün yirmi dört saatini kapsamadığı doğru, sistemini bir saatten yirmi dört saate yaymayı ba-

şaramamış. Ama gene de, Kant gibi düşünürler üzerine kütüphaneler dolusu kitaplar yazılırken, on yıl öncesini görebilen bir peygamberin, Taylor'un önemsenmemiş olmasını bir türlü anlayamıyorum.

Kahvaltı bitti. Tek Devlet Marşı'nı hep birlikte söyledikten sonra, kusursuz bir ritimle, dört sıralar halinde asansörlere yürüdük. Motorların hafif bir uğultusu ve aşağıya doğru yumuşak bir iniş... Sonra, birden gene o saçma rüya ya da rüyanın kapalı fonksiyonu. Geçen gün aeroda olanlar. Ah! Evet, aynı öğleden sonraydı. Neyse bunların hepsi geçti. Ona karşı kararlı ve sert davrandığım iyi oldu.

Yeraltı aracıyla *İntegral*'in zarif bedeninin güneşin altında hareketsiz yattığı yere gittim. Gözlerimi kapayarak formüllerle düşünmeye başladım. Ve kafamdan bir kez daha *İntegral*'i dünyadan fırlatacak ilk hızı hesapladım. Patlayıcı yakıtın dışarı atılmasıyla *İntegral*'in hızı saniyenin her anında değişecekti. Sonuç, aşkın değerleri içeren karmaşık bir denklemdi.

Bir düşteymişçesine sayıların sabit dünyasındayken birisinin yanıma oturduğunu hissettim, hafifçe iteledikten sonra alçak sesle "Affedersiniz," dedi. Gözlerimi birazcık açtım ve ilk bakışta, *İntegral*'i düşünüyor olmanın etkisiyle, uzaya fırlatılmaya hazır duran bir kafa gördüm: Bu bir kafaydı, uçuş halindeydi, çünkü her iki tarafında yapışık iri kepçe kulakları vardı. Geriye doğru uzayan kafanın altında bir kambur, S- harfi gibi... Ve cebirsel dünyamın cam duvarları ardında gene göze batan şu kirpik... bir şey, hoş olmayan, bugün yapmam gereken bir şey...

"Önemli değil, lütfen... önemli değil," selamlayarak gülümsedim. Künyesinde S-4711 sayısı parlıyordu. Başından beri onu S harfine benzetmemin nedeni buymuş demek, zihnin kaydetmediği görsel bir izlenim. Gözleri parladı, iki küçük keskin matkap gibi, hızla dönerek derine, daha derine, gittikçe daha derine inerek içime girip kendime bile itiraf etmeye cesaret edemediğim şeyi bulacaktı...

Birden rahatladım. Sorunu çözmüştüm. S-4711 *onlardan* biriydi. Koruyuculardan biri. Ona, hemen her şeyi hiç vakit kaybetmeden anlatmalıydım şimdi.

"Biliyor musunuz, dün Antik Ev'deydim..." Sesim bir garipti,

nedense donuklaşmıştı. Boğazımı temizlemeye çalıştım.

"Bu çok güzel, öğretici çözümler için malzeme sağlar."

"Evet, ama... anlıyor musunuz, yalnız değildim. Sayı E-330'la birlikteydim ve..."

"E-330? Sizin adınıza sevindim. Çok ilginç ve yetenekli bir kadındır. Birçok âşığı var."

Belki o da... O yürüyüşte... ve belki de gerçekten onun adına kayıtlıdır. Bu konuda ona hiçbir şey anlatmamalıydım. Bu çok bariz.

"Ah, evet! Tabii!" Gülüşüm giderek yaygınlaştı. Bu gülüş aptal görünmeme neden oluyor. Küçük matkaplar en dibe kadar indikten sonra, hızla dönerek gene eski yerlerine yerleştiler. S-, gamzeli gülüşüyle bana selam verdi ve çıkışa doğru yürüdü.

Gazetemin ardına saklandım, sanki herkes bana bakıyordu.. Ve o anda gördüğüm bir haberle kirpiği, matkabı, kısacası her şeyi unuttum. Okuduklarım öyle üzücüydü ki, kafamdaki her şeyi silip attı: "Güvenilir kaynaklardan öğrendiğimize göre, iyiliksever devletimizin denetiminden kurtulmayı amaçlayan özgürlük yanlısı bir gizli örgütün varlığına ilişkin ipuçları ele geçirilmiştir."

Özgürlük? İnsan doğasında suç işleme içgüdüsünün hâlâ var olması ne ilginç! *Suç* sözcüğünü özellikle kullanıyorum. Özgürlük ve suç bölünmez bir... aeronun hızıyla hareketi gibi birbirlerine bağlılar. Aeronun hızı sıfır olunca hareket edemez. İnsan da böyle, özgürlüğü sıfırda olunca suç işleyemez. Bu açık. İnsanı suçtan kurtarmak için özgürlükten kurtarmak gerekir. Ve şimdi, biz bundan henüz (kozmik zamanlamada, yüzyıllar *henüzden* daha fazlasını belirtir) kurtulmuşken, bazı kötü niyetli yarım akıllılar...

Dün Koruyucular Bürosu'na neden gitmediğimi anlayamıyorum. Bugün saat on altıda mutlaka gideceğim.

On altıyı on geçe dışarı çıktım.. O anda köşede O-90'ı gördüm. Bu karşılaşma benim için bir şans. "Şu anda onun kafası sakin. Beni anlayacak ve bana yardım edecek." Ama hayır... yardıma ihtiyacım yok, kesin karar vermiştim.

Müzik Üretimevi her zamanki günlük marşı çalıyor. Bu günlük tekrarda tarifsiz bir güzellik, bir tutarlılık var. Her şey bir ayna kadar berrak.

O, elimi sıktı, "Dolaşmaya mı çıktın?" Mavi gözleri iri iri açılmıştı... içeriye girmeme izin veren mavi pencereler... ve olumsuz

hiçbir şeyle karşılaşmadan içeri girdim ve orada hiçbir şey bulamadım... olağanüstü ya da gereksiz hiçbir şey.

"Hayır, dolaşmaya çıkmadım.." Ona gideceğim yeri söyledim. Sanki ekşi bir şey tatmış gibi dudaklarını büzdü ve somurttu. Patladım.

"Siz kadın sayılar, tedavi edilemez bir biçimde önyargıların esiri olmuş gibisiniz. Somut düşünmekten tümüyle uzaksınız. Kusura bakma, ama bu aptallık."

"Ajanlara gidiyorsun... Öff! Oysa, ben sana Botanik Müzesi'nin bahçesinden bir demet zambak getirmiştim..."

"Bu, 'oysa' niye? Tam bir kadın gibi konuştun!" İtiraf ediyorum, öfkeyle zambakları alıp yere attım. "Al işte zambakların. Kokla, güzel mi? Birazcık olsun mantıklı olamaz mısın? Vadinin zambakları güzel kokuyor. Peki. Ama, iyi ya da kötü olsa bile koklamak kavramından, koklamanın kendisinden söz edemezsin. Öyle değil mi? Bir yanda vadinin güzel kokan zambakları, öte yanda kötü kokan banotu. Her ikisi de koku. Antik Devlet'te ajanlar vardı, bizimkinde de var... Evet, ajanlar. Sözcüklerden korkmuyorum. Ama, o zamanki ajanlar banotuydu, bizimkilerse vadi zambakları."

Pembe somurtuk dudaklar titredi. Bir kahkaha patlatacağından emindim. Ama şimdi bunları yazarken öyle olmadığını anlıyorum. Ve yüksek sesle bağırdım, "Evet, vadinin zambakları, bunda komik bir yan yok... hem de hiç."

Pürüzsüz yuvarlak kafalar, dönüp bana baktılar. O, kibarca koluma girdi:

"Bugün öyle garipsin ki... Hasta mısın?"

Rüya... sarı renk... Buda... Birden Tıp Merkezi'ne gitmem gerektiğini düşündüm.

"Evet, öyle... Kendimi iyi hissetmiyorum," diye neşeyle bağırdım (işte burada anlaşılmaz bir zıtlık var; çünkü neşelenmek için bir neden yoktu).

"Öyleyse hemen doktora gitmelisin. Sen daha iyi bilirsin... Sağlıklı olmak senin görevin. Bunu benim sana anlatmaya çalışmam saçma olur."

"Benim sevgili O'm, tabii haklısın. Kesinlikle haklısın."

Koruyucular Bürosu'na gitmedim; o konuda yapılacak bir şey

yoktu... Tıp Merkezi'ne gitmeliydim. Orada beni saat on yediye kadar tuttular. Ve akşam (artık vakit gelmişti, akşamları öteki Büro kapalı olur)... Akşam O geldi. Perdeler çekilmemişti. Eski bir matematik kitabından problemler çözdük; bu tip şeyler çok rahatlatıcı, insanın kafasını dinlendiriyor. O-90 kitabın başında oturmuş, kafası sol omzuna doğru eğik, diliyle sol yanağıyla oynuyordu. Bu öyle çocuksu, sevimli bir görünüştü ki, o anda, her şey basit, açık ve güzeldi...

Gitti. Yalnız kaldım. Birkaç kere derin nefes aldım (yatmadan önce bunu yapmak çok yararlı). Ve o anda beklenmedik bir koku... Aklıma hoş olmayan bir şey getirdi... Kaynağını bulmak zor olmadı; yatağımın içinde bir demet vadi zambağı. Aniden her şey gene karıştı... aşağıdan yukarıya doğru yükseldi. Onu orada bırakmakla kabalık etti. Evet, doğru... Koruyuculara gitmedim. Ama bunun için suçlanamazdım, hasta olmak benim suçum değildi ki.

İRRASYONEL KÖK
ÜÇGEN
R-13

Çok zaman önceydi. $\sqrt{-1}$'le ilk kez okul yıllarında karşılaşmıştım. Üzerinden bunca zaman geçmesine karşın her şey belleğimde çok canlı; iyi ışıklandırılmış küresel bir salon, yüzlerce çocuğun yuvarlak kafaları... ve Plappa, bizim matematik öğretmenimiz. Plappa, bizim ona taktığımız isimdi: Çok eskiydi, dökülüyordu ve monitörün fişi prize takıldığında hoparlörden her zaman ilk önce "Plapla-pla-tsh-sh" diye ses gelir, sonra derse devam ederdi. Bir gün Plappa bize irrasyonel sayıları anlattı... Masanın üstünü yumruklayıp çığlıklar atmaya başladığımızı hatırlıyorum. "$\sqrt{-1}$'i istemiyorum, $\sqrt{-1}$'i benden uzak tut!" Bu irrasyonel sayı içimde, yabancı, ürkütücü bir yaratık gibi büyümüştü. Beni yiyip bitiriyordu; üstesinden gelebilmek, kavrayabilmek mümkün değildi, çünkü *akıl dışıydı*.

Ve işte gene $\sqrt{-1}$. Kayıtlarıma şöyle bir göz attım, kendimce kurnazlık ediyordum, kendimi kandırıyordum, $\sqrt{-1}$'i görmemek için kaçıyordum. Hasta olduğum doğru değil; Koruyucular'a gidebilirdim. Bir hafta önce, eminim hiç duraksamadan giderdim. Ama şimdi? Niye?

Örneğin bugün. Bugün, tam on altıyı on geçe göz kamaştıran camın önünde durdum. Tepemdeki altın güneş Büro'nun tabelasını parıldatıyordu. Camdan içeri bakınca, mavi üniformalardan oluşan uzun bir kuyruk gördüm. Antik kilisedeki ikonlar gibi yanan yüzler: Sevgili Tek Devlet'lerine, arkadaşlarına ve kendilerine olan görevlerini yerine getirmek için gelmişlerdi. Ve ben onlarla olmak, onlara katılmak isterdim. Ama olamadı, onlara katılamadım. Ayaklarım cam kaldırıma saplanmış gibiydi, orada hareketsiz öylece kalakaldım.

"Ah, matematikçimiz, hayal mi kuruyor?"

İrkildim. Siyah gözler, kahkahadan ıslanmış kalın, zenci du-

daklar. Şair R-13, eski arkadaşım ve beraberinde tatlı, pembe O. Öfkeyle döndüm (gelmeselerdi, sanıyorum sonuçta $\sqrt{-1}$'i içimden atıp Büro'ya girecektim).

"Hayal kurmuyorum, hayranlık duyuyorum," diye iğneleyerek yanıtladım.

"Kesinlikle, kesinlikle. Haklısın, benim sevgili arkadaşım, sen matematikçi değil şair olmalıymışsın. Evet gerçekten, neden biz şairler sınıfına geçmiyorsun? İstersen hemen ayarlayabilirim, ne dersin?"

R-13 çok hızlı konuşur. Sözcükleri kalın dudaklarından sel gibi dökülür. Her "ş" bir çeşmedir; "şairler"... çeşme.

"Bilgiye hizmet ettim ve etmeye de devam edeceğim," dedim, kaşlarımı çatarak. Şakayı ne severim ne de anlarım.... R-13'ünse şaka yapmak gibi kötü bir huyu vardır.

"Ah, bilgi! Senin bu bilgin yalnızca korkaklık. Tartışmanın ne yararı var... bu bir gerçek. Sen sonsuzluğu duvarın arkasına kapamaya çalışıyorsun... ve duvardan dışarı bakmaya korkuyorsun. Evet! Bir dene ve bak, gözlerini kapayacaksın... evet!"

"Duvarlar tüm insanlığın dayanağıdır..." diye başladım. R, bir kahkaha patlattı, O ise neşeyle güldü. Vazgeçtim... ve gülmelerine izin verdim; benim için fark etmezdi. Kafamı yoracak bir yığın işim vardı. Şu Allahın belası $\sqrt{-1}$'i yok edebilmek için bir şeyler yapmalıydım.

"Niçin benim odama gelmiyorsunuz," dedim. "Biraz matematik problemi çözerdik." Geçen günkü sakin akşamı düşündüm, belki gene o günkü gibi olurdu.

O, önce R-13'e, sonra da bana temiz yuvarlak gözleriyle baktı. Yanakları hafifçe kuponlarımızın rengi gibi kızardı.

"Ama bugün ben... Ben onunla kayıtlıyım," diyerek R'yi gösterdi, "ve akşam da o meşgul... Böylece..."

R'nin ıslak, parlak dudakları neşeyle mırıldandı. "Bizim için yarım saat yeterli. Değil mi, O? Senin problemleri boşver, gelin benim odama gidelim."

Kendimle yalnız kalmaktan, daha doğrusu bir şanssızlık eseri benim sayım D-503'ü almış olan, bu yabancıyla kalmaktan korkuyordum. Ve onlarla R'nin odasına gittim. R-13, ters yüz edilmiş şakacı bir mantığa sahip, kesin ve ritmik değil. Ama, gene de biz

arkadaşız. Üç yıl önce bu çekici, neşeli O'yu seçtik. Bu bizi okul yıllarımızdan daha fazla birbirimize bağlıyor.

R'nin odasındayız. Aynı benim odam gibi: Zaman Tablosu, cam sandalyeler, masa, dolap, yatak. Ama R odaya girer girmez, sandalyeleri çekti, diğerlerini yerinden oynattı... Ve böylece tüm düzlemler yer değiştirdi, her şeyin kurulmuş oranları bozuldu, her şey Eukleides geometrisinin dışında kaldı. R, her zaman aynı. Taylor'da ve matematikte her zaman sınıfın en kötü öğrencisiydi.

Yaşlı Plappa'yı andık (onu çok severdik), öğretmenimizin cam bacaklarına küçük teşekkür kâğıtları yapıştırırdık. Sonra, hukuk öğretmenimizden* söz ettik. Bu öğretmenimizin olağanüstü güçlü sesi vardı. Konuştuğunda sanki hoparlörden sert rüzgârlar eser ve ardından biz çocuklar, metinleri kulakları sağır edercesine bağıra çağıra okurduk. Bir keresinde R-13, onun hoparlörüne çiğnenmiş kâğıt tıkamıştı ve her okuyuşta kâğıtlar fırlamıştı. Tabii ki R, cezalandırıldı, yaptığı şey kötüydü. Ama bugün bu olaya üçümüz de kahkahalarla güldük. İtiraf etmeliyim ki, ben de güldüm.

"Ya antik dönemlerdeki öğretmenler gibi canlı olsaydı, hı? Bu..." Sözcükler kalın dudaklarından bir çeşmeden dökülürcesine çıkıyorlardı.

Gün ışığı... tavandan, duvarlardan, yukarıdan, yanlardan, aşağıdan yansıyordu. O, R'nin kucağındaydı. Mavi gözlerinden minicik gün ışığı damlaları parlıyordu. Rahatladım ve kendimi iyi hissettim. $\sqrt{-1}$ yok oldu, artık kafamı karıştırmadı.

"Senin *İntegral* nasıl? Yakın zamanda öteki gezegenlerin halklarını eğitmeye başlayabilecek misiniz? Elini çabuk tutsan iyi edersin, yoksa biz şairler o kadar çok malzeme hazırlayacağız ki, *İntegral* onları taşımakta güçlük çekecek. Her gün sekizden on bire kadar..." R kafasını salladı ve kaşıdı... Arkadan bakıldığında kafası küçük kare bir valiz gibi ("Arabada" adlı antik tabloyu anımsadım).

"*İntegral* için sen de mi yazıyorsun?", ilgimi çekmişti, "Örneğin bugün ne yazdın?"

"Bugün, hiçbir şey. Başka bir şeyle meşguldüm," b'leri bana doğru fışkırdı.

* Tabii ki konusu eskilerde olduğu gibi "Dinsel Yasa" ya da "Tanrı'nın yasası" değil, "Tek Devlet'in yasasıydı."

"Nasıl şeylerle?"

R yüzünü ekşitti. "Sorular, sorular! Eğer öğrenmek istiyorsan, bir ölüm kararı. Bir kararı şiirle anlattım. Budala şairlerimizden biri daha... İki yıl boyunca yanı başımda oturdu, her şey iyi gibiydi. Sonra birden, 'Ben bir dâhiyim, yasaların da üstünde bir dahi' demeye başladı. Ve işte öylesine çalakalem bir yazı... Öff, üzerinde konuşmamak daha iyi." Pişmanlıkla iç geçirdi. Kalın dudakları gevşeyip sarktı, gözlerindeki ışıltı kayboldu. R-13 oturduğu yerden hızla ayağa kalktı, döndü ve duvardan dışarıya bakmaya başladı. Sıkıca kapatılmış kilitli valizine bakıp, o küçük kutunun içinde ne sakladığını düşünmeye başladım.

Bir şaşkınlık anı ve asimetrik sessizlik. Sorunun ne olduğunu anlamadım, ama bir şeylerin kötü gittiği açıktı.

"Şanslısınız, eski çağların Shakespeare'leri, Dostoyevski'leri yok artık," dedim kasten yüksek sesle.

R, yüzünü bana çevirdi. Sözcükler hâlâ ağzından hızla dökülüyordu, ama gözlerindeki neşeli pırıltı yok olmuştu!

"Evet, sevgili matematikçimiz. Şanslısınız, şanslısınız! Biz en mutlu matematiksel ortalamayız... Siz matematikçilerin söylediği gibi sıfırdan sonsuza, bir budaladan Shakespeare'e...."

Bu sözler bana, neden bilmem E-330'u, onun ses tonunu hatırlattı. E-330'dan R'ye uzanan bir çizgi var gibiydi (nasıl bir çizgi bu?). $\sqrt{-1}$ gene kafamı karıştırmaya başladı. Saatime baktım, on altı yirmi beşti. Pembe kuponlarını kullanmaları için kırk beş dakikaları kalmıştı.

"Evet, gitmeliyim..." O'yu öptüm, R'nin elini sıktım ve asansöre doğru ilerledim.

Caddeyi geçince dönüp baktım: Yüksek dağ kitlesi benzeri cam binanın kimi gri-mavi perdeleri indirilmiş hücreleri: Taylorize edilmiş ritmik mutluluk hücreleri. Gözlerim R-13'ün yedinci kattaki hücresine takıldı. Perdelerini indirmişti bile.

Sevgili O... Sevgili R... Onda da (bu 'da'nın nedenini bilmiyorum, bırakalım sözler ağızdan dilediği gibi çıksın) artık tam olarak anlaşılmayan bir şey var. Ama gene de, O, R ve ben bir üçgeniz. İkizkenar değil belki, ama gene de bir üçgen. Atalarımızın dilinde söylemek gerekirse (siz sevgili okuyucularım, belki de bu dili daha iyi anlıyorsunuzdur) biz bir aileyiz. Ve kısa bir süre için de olsa, bu basit, güçlü üçgene kapanmak rahatlatıcı, dinlendirici.

AYİN
ŞİİRLER
DEMİR EL

Aydınlık, pırıl pırıl bir tören günü. Böyle günlerde, hastalığınızı, güçsüzlüğünüzü, gevşekliğinizi unutursunuz... ve her şey bizim camımız gibi parlak, sabit ve sonsuzdur.

Küp Meydanı. Eşmerkezli daireler biçiminde düzenlenmiş altmış altı sıra tribün. Pırıl pırıl yüzler ve gökyüzünün, belki de Tek Devlet'in parlaklığını yansıtan gözler. Kadınların kan kırmızı çiçekler gibi dudakları. Ön sıralarda çocuksu, yumuşak yüzler. Parlak, gotik sessizlik.

Günümüze kalan tasvirlerden anladığımıza göre, antiklerin dinsel ayinleri bizim törenlerimize benzermiş. Ne var ki, onlarınki tümüyle akıldışıydı. Onlar, tanımadıkları Tanrı'ya taptılar, oysa biz, tanıdığımız tanrının hizmetindeyiz. Tanrıları, onlara ebedi bir arayış işkencesinden başka bir şey vermediği gibi, anlaşılmaz bir nedenle kendilerini O'na kurban olarak sunmaktan başka bir şey düşünememişler. Oysa bugün, bizler, tanrımıza, Tek Devlet'e bir kurban sunuyoruz, sakin, makûl, anlayışlı bir kurban. Tek Devlet için yaptığımız tek ayin bu. İki Yüzyıl Savaşları'nın korkunçluğunu anmak, tümelin tikele, bütünün bireye karşı kazandığı zaferi kutlamak için yapılan bir ayin.

Birey, güneş ışıkları içinde Küp'ün basamaklarında ayakta duruyor. Beyaz, hayır beyaz değil, neredeyse renksiz cam bir yüz, cam dudaklar. Ve yalnızca gözler belirgin – siyah, hırslı, girdap delikleri. Göğsündeki altın künye sökülmüş, kolları eski bir gelenek uyarınca mor bir bandla bağlanmış. Bu gelenek Tek Devlet'in kuruluşundan önceki zamanlara dayanır. O zamanlar suçlular direnme hakları olduğuna inandıklarından, kaçmalarını engellemek için çoğunlukla elleri zincirlenirmiş.

Ve Küp'ün en üstünde, her şeyin yukarısında, Makine'nin yanında hareketsiz bir şekil, sanki demirden yapılmış: Velinimet.

Aşağıdan yüzü tam olarak görülemiyor. Tek gördüğüm, kare biçiminde, sert hatlı, görkemli bir yüz. Ama elleri... Hani, bazı fotoğraflarda, kameraya yakın olduğu için çok iri çıkan eller vardır. İşte, Velinimet'in dizlerinin üstünde sakin sakin duran elleri de öyle. Dizleri onları taşımakta güçlük çekiyor olmalı.

Sonra, o cüsseli ellerden biri ağır ağır kalktı. Ve bir sayı Küp'e yaklaştı. Bu, töreni şiirleriyle süsleme onuruna sahip olmuş Devlet Şairleri'nden biriydi. Ağzından kutsal, madeni dizeler dökülmeye başladı. Şiiri, hakkında verilecek kararı basamaklarda bekleyen, cam gözlü, çılgın suçlu üzerineydi.

...Büyük bir ateş. Dizelerde, binalar sallandı çöktü, yeşil ağaçlar soldu, kurudu, ve siyah iskeletlerinden başka bir şey kalmadı. O anda Prometheus (bizi kastediyor) belirdi:

Makineyi, çeliği ateşledi.
Ve kargaşayı yasaların zinciriyle bağladı.

Her şey yeni, çelikti: Çelik bir güneş, çelik ağaçlar, çelik adamlar ve kadınlar. Ama, birden bir çılgın "Zincirleri" çözdü... bir kez daha her şey yeniden mahvolacaktı... Ne yazık ki, dizeleri aklımda tutamıyorum. Ama, hatırladığım bir şey varsa, o da, bundan daha eğitici ve etkileyici imgeler bulmanın imkânsız olduğu.

Gene, elin o yavaş ve ağır hareketi ve ikinci bir şair Küp'ün basamaklarında belirdi. Oturduğum yerden biraz kalktım, olamazdı. Evet, evet bu kalın dudaklar onun. Bu, o... Bana, bu kadar yükseldiğini niye söylemedi acaba? Dudakları titredi. Onu anlıyorum, Velinimet'in ve Koruyucular'ın karşısına çıkmak... ama, gene de neden bu kadar sinirli?

Keskin, hızlı dizeler... Bir baltanın vuruşu gibi. İğrenç bir suç üzerine, Velinimet'i şey diye adlandıran... hayır, Velinimet'e ne dediğini söylemeye dilim varmıyor.

R-13, hiç kimseye bakmadan, solgun bir yüzle koltuğuna oturdu (bu kadar ürkek olacağını ummamıştım doğrusu). Onun yanında bir an için beliren, sonra kaybolan birini gördüm – esmer, sert, üçgen bir yüz. Sonra ben ve binlerce göz Makine'ye döndük. Demir El üçüncü kez kalktı. Suçlu, görünmeyen bir rüzgârın esin-

tisiyle basamakları çıkmaya başladı. Son basamağa, yaşamının son basamağını çıktı ve son yatağına sırt üstü uzandı.

Velinimet, ağır ağır Makine'nin çevresinde dolaştıktan sonra, elini manivelanın üzerine koydu... Ne bir ses, ne de nefes: Tüm gözler ele çevriliydi. Yüz binlerce kişinin isteğini yerine getiren bir makine olmak ne güzel, ne şans!

Bitmek bilmeyen bir an. El aşağıya indi ve makineyi çalıştırdı. Işınların göz kamaştırıcı keskin parlayışı, makinenin içindeki tüplerden gelen çatırtılar. Işıklı sis içinde yerde yatan beden ikiye katlandı ve eriyerek müthiş bir hızla yok oldu. Birkaç dakika önce delice çarpan bu kalpten geriye, kimyasal saf su birikintisinden başka bir şey kalmadı.

Bunlar, herkesçe bilinen basit şeylerdi: İnsan bedenindeki atomların parçalanması. Ama, gene de her seferinde bir mucize gibi gerçekleşiyor ve Velinimet'in insanüstü gücünü bir kez daha kanıtlıyordu.

Orada, yukarıda, yüzleri Velinimet'e dönük on kadın sayı, heyecandan al al olmuş yüzleri ve titreyen dudakları... ve rüzgârdan sallanan çiçekler.* Eski gelenekler uyarınca on kadın, Velinimet'in üniformasını çiçeklerle donattılar. Velinimet, bir papazın kutsal adımlarıyla basamaklardan indi ve tribünler arasında ağır ağır yürümeye başladı. Ardında, milyonlarca kişinin çığlık tufanı ve havalanan narin, beyaz kadın kolları. Sonra, bizim aramızda oturan, tanımadığımız Koruyucular'ın şerefine atılan çığlıklar. Belki de bu Koruyucular, eskilerin her insanın bir iyilik ve bir de kötülük meleği olduğu inancından esinlenerek yaratılmışlardır.

Evet, bizim biricik ayinimizde antik dinleri anımsatan bir şey var, tufan gibi bir şey. Sizler, bu satırları okuyanlar, böyle şeyler yaşadınız mı? Yaşamadınızsa çok yazık.

---

* Tabii ki, Botanik Müzesi'nden getirilen çiçeklerle. Ben kişisel olarak, ne çiçeklerde ne de Yeşil Duvar'ın ötesine hapsedilen ilkel dünyada güzel bir şey buluyorum. Yalnızca, işlevsel ve akılcı olan güzeldir: Makine, yiyecek, gemi, formüller, vb. gibi.

BİR MEKTUP
BİR ZAR
KABALIĞIM

Benim için dün, kimyagerlerin çözeltilerini sürmek için kullandıkları filtre kâğıdı gibiydi: Çökmeyen ya da fazlalık olan her şey kâğıtta kaldı. Ve bu sabah, yenilenmiş, arınmış, saydam biri olarak aşağıya indim.

Aşağıda lobide denetçi, masasına oturmuş, saatine göz atarak giren çıkanların sayılarını kaydediyordu. Adı U... ancak hakkında tatsız şeyler söyleyeceğim için sayısını vermesem daha iyi olur. Aslında orta yaşlı, saygıdeğer bir kadın. Sadece, balık solungaçlarını andıran çökük yanakları hoşuma gitmiyor (ama bu beni neden rahatsız etsin?).

Kalemi oynattı. Kendimi sayfada gördüm. *D-503* ve hemen yanımda bir mürekkep damlası. Tam buna dikkatini çekecektim, başını kaldırdı ve anlamlı bir tebessümle, "Size bir mektup var. Evet. Alacaksınız canım, evet, evet alacaksınız," dedi.

Onu şimdiden okumuş bulunduğu mektubun önce Koruyucular Bürosu'na gitmesi gerektiğini (bu doğal işlemi size açıklamama gerek yok herhalde) ve saat on ikiden önce elime geçmeyeceğini biliyordum. Ama, o küçük tebessümden rahatsız olmuştum; mürekkep damlası çözeltinin saydamlığını bulandırmış, kirletmişti. O kadar ki, daha sonra, *İntegral*'in yapı sitesinde ilk defa kendimi işe veremedim, hatta hesaplamalarımda ilk kez hata yaptım.

On ikide, gene pembemsi kahverengi solungaçları gördüm ve sonunda mektup elime geçti. O anda neden okumadığımı bilmiyorum, cebime attım ve odama koştum. Hemen açtım, çabucak okudum... ve koltuğa çöktüm. Resmi bir yazıydı. E-330'un benim için başvurduğunu ve bugün saat yirmi birde odasında olmam gerektiğini bildiriyordu. Adresi de altta verilmişti.

Hayır! Bütün olanlardan, ona karşı duygularımı apaçık gösterdikten sonra! Üstelik Koruyucular Bürosu'na gidip gitmediğimi

de bilmiyordu. Bütün bunlardan sonra hasta veya iyi olduğumu öğrenebilmesi için bir yol da yoktu. Ve bütün bunlara karşın...

Kafamda bir dinamo döndü, vınladı. Buda... sarı; vadinin zambakları, pembe somurtuk dudaklar... Evet, başka bir şey daha vardı, neydi?.. Oh, evet bir de O. Bugün bana uğrayacaktı. Ona E-330'la ilgili bir notu göstermeli miyim? Bu olayla benim hiçbir ilgim olmadığını, her şeyin... Hayır, inanmazdı (nasıl inansın ki?). Anlamsız, mantıksız ve güç bir konuşma olacağından emindim. Belki, düşündüğümden de korkunç olacaktı. Her şey kendiliğinden çözümlenmeliydi. Ona notun bir kopyasını göndereceğim.

Notu, çabucak cebime soktum ve birden, hayvansı, çirkin elimi gördüm. E'nin yürüyüş sırasında elimi nasıl tuttuğunu ve baktığını hatırladım. Gerçekten o...

Nihayet saat yirmi kırk beş. Beyaz bir gece. Her şey yeşil bir camdan yapılmış gibi. Ama bu, bizimkinden farklı olarak gerçek dışı, ince, kırılgan bir cam. Ve bu camın altında, telaşla dönen, vızıldayan bir şey. Eğer o anda salonların kubbeleri bulut olup yükselse, yaşlı ay bana sabahki kadın gibi gülümsese ve bütün evlerin içi birden kararsa, gene de şaşırmazdım.

Garip bir duygu: Sanki kaburgalarım demirdendi ve kalbimi sıkıştırıyordu. Üzerinde E-330 harflerinin altınla yazılı olduğu kapının önünde durdum. E-330, masada sırtı bana dönük oturuyor ve bir şeyler yazıyordu. İçeri girdim.

"İşte." Pembe kuponu uzattım. "Bugün aldım ve geldim."

"Ne kadar dakiksin! Bir saniye lütfen! Otur, hemen bitiririm."

Gözlerini yeniden mektuba çevirdi... neler oluyordu, içindeki gölgelerin ardında neler vardı? Ne söyleyecekti? Bir dakika sonra ne yapacaktım? Onun tüm benliği, düşlerin antik, yabanıl ülkesindeyken olacakları nasıl tahmin edebilirdim?

Sessizce ona baktım. Kaburgalarım demirdendi sanki. Nefes alamıyordum... Konuştuğu zaman yüzü, hızla kıvılcımlar fırlatarak dönen bir tekerlek gibiydi. Oysa şu anda hareketsiz. Yüzünde rahatsız edici bir ifade: Şakaklarına doğru yükselen koyu renk kaşlar ve ağzının köşelerinden burnuna doğru çıkan iki derin çizgi. Birbirleriyle ters yöndeki bu iki üçgen nedeniyle yüzü yamuk, rahatsız edici ve X'le damgalanmış gibi.

Tekerlek dönmeye başladı ve sözler uçuştu.

"Demek Koruyucular Bürosu'na gitmedin?"

"Gitmedim... Gidemedim. Hastaydım."

"Tabii. Tahmin ettim. Seni bir şey engellemiş olmalıydı. Ne olduğu önemli değil." Keskin dişleriyle gülümsedi. "Şimdi artık elimdesin. Biliyorsun, kırk sekiz saat içinde Koruyucular Bürosu'na rapor etmeyen sayılar hakkında..."

Kalbim o kadar çılgınca atmaya başladı ki, demirden kaburgalarım büküldü. Aptal bir çocuk gibi yakalanmıştım. Gene bir aptal gibi sustum. Kapana kıstırılmış gibi hissettim kendimi... Ne elimi ne de ayağımı oynatabiliyordum.

Ayağa kalktı, tembelce gezindi. Sonra bir düğmeye bastı: Hafif bir sesle perdeler çekildi. Tüm dünyadan kopmuş, onunla yalnız kalmıştım.

E- arkamda, tuvaletin yanında bir yerdeydi. Üniforması hışırdadı, düştü. Dinliyordum... tüm benliğimle. Ve aklıma bir şey geldi... saniyenin yüzde biri kadar bir zamanda...

Geçenlerde, yeni tip bir sokak dinleyicisinin eğrisini hesaplamıştım (son günlerde, mükemmel kamuflajlarla bütün sokaklara yerleştirilen bu dinleyiciler, Koruyucular Bürosu için bütün konuşmaları kaydediyorlar). Bu içbükey, titrek zarı hatırlıyorum: Bir kulak. Garip bir organ. Şimdi sanki bu zar bendim.

Yaka düğmesinin 'klik' diye açılışı, sonra göğsünden aşağıya doğru inişi. Cam ipek omuzlarından aşağıya, dizlerine doğru hışırdadı ve yere düştü. Grimsi mavi ipekten dışarı doğru bir adım, sonra bir başkası. Görebildiğimden daha iyi duyuyordum...

Gergin zar titreşti ve sessizliği kaydetti. Hayır, sessizlik değil: Bir çekicinin, demir çubuklara sonsuz aralıklarla güçlü vuruşları. Ve bir an için onu arkamda hissettim, gördüm. Bir saniye için arkamda durdu, düşünüyordu. Önce tuvalet kapısının sesi, sonra da dolap kapaklarının... ve gene ipek, ipek...

"Evet, şimdi..."

Döndüm. Eski model safran sarısı hafif bir elbise içindeydi. Çırılçıplak olabileceğinden daha zalimce bir şeydi bu. Şeffaf ipek içinde, pembe iki sivri tepecik. Küller içinde iki amber. Nefis yuvarlak dizler...

Alçak bir koltuğa oturdu. Önündeki dörtgen sehpada zehir yeşili bir şişe ve iki küçük kadeh vardı. Dudaklarının köşesinde

duman çıkaran incecik kâğıt bir tüp, içinde eskiden kullanılan bir şey (adını hatırlamıyorum).

Zar hâlâ titreşiyor. İçimdeki çekiç, kan kırmızı demir çubuklara yükleniyor. Her vuruşu açıkça hissediyorum... ya o da duyduysa? Ama o, gayet sakin bana bakarak dumanını üfledi ve ilgisizce külünü pembe kuponumun üstüne silkeledi.

Olabildiğince soğukkanlı olmaya çalışarak sordum, "Dinle, durum buysa neden benim için başvurdun, niye beni buraya gelmeye mecbur bıraktın?"

Sanki hiçbir şey duymamıştı. Şişedeki sıvıyı bardağına boşalttı ve bir yudum aldı.

"Nefis bir likör. Biraz alır mısın?"

Daha yeni anlamıştım: Alkol. Dün olanlar şimşek hızıyla gözümün önünden geçti: Velinimet'in taş gibi eli, kör edici ışın. Küp Meydanı'nda gergin vücuduyla yere uzanmış o sayı gözümün önüne geldi. Tüylerim ürperdi.

"Dinle," dedim, "kendini nikotin, özellikle de alkolle zehirleyen herkesin Tek Devlet tarafından acımasızca cezalandırıldığını biliyorsun..."

Koyu kaşlarını kaldırdı, keskin alaycı bir üçgen. "Azınlığı anında yok etmek, çoğunluğa kendilerini mahvetme fırsatını vermekten daha akıllıca değil mi?.. Sonra yozlaşma sorunu. Konuya ahlâksızlık açısından baktığında bunların hepsi doğru. Evet... Ahlâksızlık! Küçük bir anadan doğma çıplak, kel kafalı gerçekler çetesini sokağa salmış olsaydın! Hayır, yalnızca düşle... Örneğin, benim en büyük hayranımı ele al... Onu tanıyorsun zaten... Onun üstündeki tüm sahtelikleri çıkarıp gerçek haliyle herkesin arasına karıştığını düşün... Oh!"

Gülmeye başladı. Ama ben, insana acı çekiyor duygusu veren alt üçgenini – ağız köşelerinden burnuna doğru iki derin çizgiyi görebiliyordum. Ve her nedense bu çizgilerden üzgün olduğunu ve onu, S şekilli, kepçe kulaklı sayının üzdüğünü anladım.

Duygularımı – normal olmayan duygularımı – kontrol altına almaya çalışıyordum. Oysa şimdi, bunları yazarken anlıyorum, her şey olması gerektiği gibiydi ve S'nin de her dürüst sayı gibi eğlenmeye hakkı var... tersi haksızlık olurdu. Evet bu açık.

E – garip bir şekilde ve uzun uzun güldü. Sonra bana baktı – bakışları içime işledi: "Ama asıl önemlisi, seninle çok rahatım. O

kadar iyisin ki! Hiçbir zaman Koruyucular Bürosu'na gidip benim likör içtiğimi, sigara kullandığımı rapor etmeyi düşünmeyeceğinden eminim. Hasta olabilirsin, meşgulsündür falan filan. Hatta biraz sonra bu harika zehiri benimle içeceğinden de eminim."

Ne yüzsüz, alaycı bir ses! O anda ondan tekrar nefret etmeye başladım. Ama, neden o anda? Ondan hep nefret ettim.

Küçük bir bardak dolusu yeşil zehiri ağzına doldurup, ayağa kalktı ve saydam safranın altında pembe parlaklığıyla birkaç adım attı ve sandalyemin arkasında durdu. Birden boynuma sarılı bir kol, dudaklarımda dudaklar... hayır, daha derinlerde bir yerlerde, hâlâ korkunç... Yemin ederim bu beni çok şaşırttı. Belki de sırf bu yüzden ben... Bütün bunlardan sonra şimdi daha iyi anlıyorum... bundan sonra olanları ben istemiş olamazdım.

Dayanılmaz tatlı dudaklar (sanırım *likörün* tadından) ve ağız dolusu ateşli zehir içime aktı... sonra daha fazla, daha fazla... Dünyadan ayrıldım ve ayrı bir gezegen gibi delice dönerek, bilinmeyen bir yörüngede aşağıya doğru düşmeye başladım.

Sonra neler olduğu, ancak benzetmelerle anlatılabilir...

Daha önce başıma böyle bir şey gelmemişti. Yeryüzünde hepimiz durmadan, dünyanın merkezindeki, kaynayan al renkli bir alev denizi üstünde yürürüz. Hiç düşünmeden. Ama ayaklarımızın altındaki ince kabuk cama dönüşse ve birdenbire ateşi görsek...

Cama dönüştüm. İçimi gördüm. İki tane ben vardı. Birincisi ben D-503, sayı D-503, ötekiyse... Bugüne kadar yalnızca tüylü pençelerini göstermişti, oysa şimdi ortaya çıkıyor, kabuk kırıldı, her an parçalara ayrılabilir... ya sonra?

Bütün gücümle, çaresizlik içinde, sandalyenin kollarını kavradım ve sordum – aynı zamanda kendimi, eski beni (diğer beni) duyabilmek için "Nereden... bu zehiri nereden buldun?"

"Oh! Bu kola, bir tıp merkezi... benim bir.."

"Benim bir... benim bir NE?" Birden öteki ben fırladı ve bağırdı, "Buna izin vermeyeceğim! Hiç kimse... hiç kimse, yalnızca ben... Herkesi öldüreceğim... Çünkü ben–ben sevi..."

İşte onu görüyordum. Kaba pençeleriyle E.'yi yakaladı, ipeği yırttı ve dişlerini gömdü. Bu konuda belleğim çok net: *Dişlerini kullandı.*

Nasıl oldu bilmiyorum, ama E-330 kendini kurtarmayı başardı. Ve orada, lanet olası inik gözkapaklarıyla dolaba yaslanmış durmuş

beni dinliyordu. Hatırlıyorum yerdeydim; bacaklarını yakalamış dizlerini öpüyordum. Ve ona yalvarıyordum, "şimdi... hemen şimdi..."

Keskin dişler, kaşlarının keskin alaycı üçgeni. Eğildi ve üniformamı çözmeye başladı.

"Evet sevgilim, evet!" Aceleyle üniformamı çıkarmaya başladım. Ama, E- olanca sakinliğiyle bana saati gösterdi. Yirmi iki yirmi beşti.

Buz kestim. Saat yirmi iki otuzdan sonra sokakta görünmenin ne demek olduğunu biliyordum. Çılgınlığım birden geçti. Yine kendimdeydim. Bir şeyin farkındaydım: Ondan nefret ediyordum! Nefret!

Hoşçakal demeden, geriye dönüp bakmadan, odadan dışarı fırladım. Koşarken aceleyle göğsümdeki künyeyi bağladım. Merdivenleri sıçrayarak indim (asansörde birisiyle karşılaşmaktan korkuyordum) ve boş caddeye fırladım.

Her şey eskisi gibiydi – son derece basit, olağan, normal: Işıklı parlak cam evler, solgun cam gökyüzü, sakin yeşilimsi gece. Ama bu soğuk, sessiz camın altında şiddetli, kan kırmızısı, kaba bir şey sessiz bir şekilde koşturuyordu. Ve ben güç bela nefes alarak geç kalmamak için onunla yarışıyordum. Birdenbire aceleyle iğnelenmiş künyenin gevşediğini hissettim. Cam kaldırımda bir çıtırtı çıkararak yere düştü. Almak için eğildim ve bir anlık sessizlikte ardımda ayak sesleri duydum. Döndüm, küçük eğilmiş bir şey köşeyi döndü ya da o an bana öyle geldi. Tüm gücümle koştum... hava kulaklarımda ıslık çalıyordu. Girişte durdum. Saat yirmi iki yirmi sekizi gösteriyordu. Dinlendim; daha bir dakikam vardı. Dinledim; arkamda kimse yoktu. Bütün bunlar yeşil zehirin etkisiyle oluşan akıl almaz bir düştü.

İşkence dolu bir geceydi. Altımda yatağım, dalgaların içinde bir yükselip, bir batıyordu. Kendimle tartışıyordum: Sayılar geceleri uyumalıdır, bu onların görevidir, nasıl gündüz çalışmak görevleriyse. Geceleyin uyumamak ceza gerektiren bir suçtu... Ama gene de yapamıyor, uyuyamıyordum.

Yok oluyorum. Tek Devlet'e karşı olan sorumluluklarımı yerine getirmekten acizim. Ben...

HAYIR, YAPAMIYORUM. ÖYLESİNE YAZIYORUM, PLANSIZ

Akşam. Hafif bir sis var. Gökyüzü, beyazımsı bir örtünün ardına gizlemiş: Yukarıda, örtünün arkasında ne olduğu görülemiyor. Antikler, o ulu, kuşkucu, sıkıcı tanrılarının orada olduğuna inanıyorlardı. Biz ise, orada yalnızca kristal mavisi, çıplak bir hiçliğin bulunduğunu biliyoruz. Ama, artık orada ne olduğundan emin değilim... Çünkü çok şey öğrendim. Bilgi, yanılmazlığından kesinlikle emin olduğumuzda inançtır. Eskiden, çok sağlam bir inancım vardı, kendimle ilgili her şeyi bildiğime inanıyordum. Oysa şimdi...

Bir aynanın önündeydim. Ve yaşamımda ilk kez (evet, kesinlikle öyle: Yaşamımda ilk kez) kendimi apaçık, kesinlikle, bilinçle gördüm. Şaşkınlıkla 'belirli biri' olduğumu fark ettim. İşte karşımda duruyordu – cetvelle çizilmiş gibi düz siyah kaşlar ve aralarında bir yara gibi dik bir çizgi (bu çizginin daha önce orada olup olmadığını bilmiyordum). Uykusuz bir gecenin gölgesiyle çevrelenmiş gri çelik gözler... Bu çeliğin ardında ne olduğunu hiç bilmiyormuşum, şu anda ortaya çıktı. Ve oradan (bu *orası* hem burası, hem de sonsuza değin uzak) kendime baktım. Düz kaşlarıyla bir yabancı, yaşamımda ilk kez karşılaştığım biri. Ve ben, gerçek ben, o değilim.

Hayır. Nokta. Bu çok saçma. Bütün bunlar bir sayıklama, dünkü zehirlenmenin sonucu. Zehirlenmek, ama neyle – o yeşil zehirle mi yoksa E-330'la mı? Fark etmez, hepsi aynı. Bunları buraya, kusursuz ve şaşmaz olan insan aklının nasıl bir düzensizlik içine düşebileceğini göstermek için yazıyorum. Akıl, eskilerin çok korktuğu sonsuzluğu bile kabul edilebilir kılan akıl...

Zil çaldı. Gelen R-13. Gelmesine gerçekten sevindim. Şu an benim için yalnız kalmak çok zor...

Kâğıdın düz yüzeyinde iki boyutlu bir dünya birbiri ardına çizgiler, ama onlar değişik bir dünyada... Algılama gücümü yitiriyorum: Belki yirmi dakika, belki iki yüz, belki de iki bin yıl. Biraz önce R ile aramda geçenleri dikkatlice seçilmiş sözcüklerle, ölçülü ve sakin bir biçimde yazabilmek zor geliyor. Bu, kendi yatağınızın yanındaki bir sandalyede bacak bacak üstüne atıp, kendinizi, yatakta nasıl dönüp durduğunuzu seyretmek gibi bir şey.

R-13 odaya girdiğinde sakin ve normaldim. Onu başarılı bulduğumu belirtip, şiirini içtenlikle övdüm ve çılgın insanları ıslah etmede dizelerinin çok etkili bir silah olduğunu söyledim.

"Hatta diyebilirim ki, benden Velinimet'in Makinesi'nin bir planını çizmemi isteseler, plana senin dizelerini katacak bir yol bulmaya çalışırdım."

Birdenbire R'nin gözlerinin donuklaştığını, dudaklarının morardığını gördüm.

"Ne oldu?"

"Ne, ne! Oh... Yalnızca bıktım. Çevremde herkes idamdan başka bir şey konuşmuyor. Daha fazla duymak istemiyorum!"

Kaşlarını çatıp, kafasının arkasını, o küçük valizi ovaladı. Sessizlik, sonra o küçük valizde bir şey buldu, çıkardı ve açtı. Neşeyle zıplarken gözleri parıldıyordu.

"Senin *İntegral* için bir şeyler yazıyorum... Oh! Bu... evet, bu iyi bir şey olacak!"

Gene eski R'ydi; kalın, tükürük saçan dudaklar ve ağzından hızla akan, hatta fışkıran sözcükler. "Anlıyor musun?" (a harfi adeta bir çeşmeden fışkırdı). "Cennet üzerine şu antik efsane... Evet, bizim hakkımızda, bugünle ilgili. Evet! Bir düşün. Cennetteki o ikiliye bir seçme şansı veriliyor: Özgürlüksüz mutluluk, mutluluk olmadan özgürlük. Üçüncü seçenek yok. O budalalar özgürlüğü seçti ve ne oldu? Tabii ki çağlar boyunca zinciri arzuladılar. Zincirler... anlıyor musun? Dünyanın çektiği acı buydu işte. Çağlar boyunca! Ve yalnızca biz, mutluluğu geri verme yolunu bulduk... Hayır. Bekle, gerisini dinle! Antik Tanrı ve biz... yan yana aynı masada. Evet! Biz Tanrı'ya şeytanı yenmeci için yardım ettik. İnsanları, zincirlerini kırıp yok edici özgürlüğü tat-

maları için teşvik eden o kötü sürüngeni, biz çizmelerimizle ezdik! Şimdi her şey güzel... gene cennetimiz var. Gene Adem ile Havva gibi masum ve temiz kalpliyiz. Artık iyi ve kötü birbirine karıştırılmıyor. Her şey yalın, yüce, çocuksu ve basit. Velinimet, Makine, Küp, Gaz Odası, Koruyucular... bunların hepsi güzel, yüce, muhteşem, soylu, kutsanmış, katışıksız, saf. Çünkü bizim özgürlüksüzlüğümüzü koruyorlar... bu bizim mutluluğumuz. İşte bu noktada, yalnızca eskiler durumları yargılamaya, beyinlerini neyin ahlâki olup neyin olmadığına yormaya başlarlar. Evet... şimdi cennete ilişkin bir şiire ne dersin... hı? Ve tabii ki, en ciddi tonda anlıyor musun? Güzel bir şey, değil mi?"

Nasıl anlamam! Yeterince basitti. Böylesine saçma, asimetrik bir yüz, ama açık, doğru bir düşünme biçimi. İşte, R'yi bu düşünceleri nedeniyle kendime – gerçek kendime çok yakın hissediyorum (hâlâ eski halimin gerçek olduğunu kabul ediyorum; bugün olanların hepsi yalnızca gelip geçici bir hastalık). R, bu düşünceleri yüzümde okudu. Kollarını omzuma koydu ve kahkahayla gülmeye başladı: "Ah, sen... Âdem! Evet, aklıma gelmişken Havva hakkında..." Ceplerini karıştırdı, bir not defteri çıkarıp sayfalarını çevirdi: "Yarından sonraki gün... hayır, iki gün içinde, O'nun seni ziyaret etmek için pembe bir kuponu var. Ne düşünüyorsun? Eskisi gibi mi? Onu istiyor musun..."

"Tabii."

"Bunu ona söyleyeceğim. Kendisi biraz çekiniyor, sen... Ne garip iş! O'nun benimle olan ilişkisi, yalnızca pembe bir kupon, ama seninle... Ve o bana, üçgenimize giren dördüncüyü söylemeyecektir. İtiraf et, günahkâr, kim o?"

İçimde bir perde kıpırdandı, bir ipek hışırtısı, yeşil bir şişe, dudaklar... Ve yakışıksız bir şekilde, hiç nedensiz, sözcükler ağzımdan döküldü (keşke kendimi tutabilseydim): "Söylesene, hiç nikotini ve alkolü tattın mı?"

R, dudaklarını ısırdı ve bana uzun bir bakış attı. Düşüncelerini neredeyse olanca açıklığıyla okudum: 'Bir arkadaş olabilirsin tamam... hele...' ve sonra şu yanıt: "Ee, nasıl söylemeli? Gerçekte hayır. Ama, bir kadın tanıyorum..."

"E-330" diye bağırdım.

"Demek sen... sen de, onunla?" Kahkahayı bastı.

Kendimi duvardaki aynada görebiliyordum. Aynada, hareket eden, zıplayan kaş çizgisini gördüm ve vahşice isyan eden bir bağırış duydum: "Ne demek sen de? Ne demek istiyorsun? Cevap ver!"

Aralanan kalın zenci dudaklar, açılıp büyüyen gözler. Sonra ben... gerçek ben... İçinde ötekini, yabani kıllıyı ensesinden yakaladı. Gerçek ben R'ye: "Bağışla, Velinimet adına. Hastayım, uyuyamıyorum. Bana ne olduğunu bilmiyorum..."

Kalın dudaklarda hafif bir gülümseme: "Evet, evet! Anlıyorum, anlıyorum! Böyle bir duruma âşinayım... kuramsal olarak elbette. Hoşçakal!"

Kapının önünde durarak, küçük siyah bir top gibi aniden bana döndü ve masanın üstüne bir kitap fırlattı: "Benim son... Sana getirdim. Az daha unutuyordum..." Yine ağzından harfler fışkırdı.

Yalnızım. Daha doğrusu içimdeki öteki 'ben'le birlikteyim. Sandalyede bacak bacak üstüne atmış, merakla ötekinin–kendimin yatakta nasıl kıvrandığını izliyorum.

Neden... neden? Tam üç yıldır, O ve R ile aramızda içten, güzel bir dostluk varken, bugün bir başkası, şu E-... Yoksa eski kitapların dışında da aşk, çılgınlık... ve kıskançlıklara rastlanabilir mi? Ama, asıl önemli olan benim bu durum içinde olmam! Denklemler, formüller, şekiller... ve bu! Hiçbir şey anlamıyorum. Hem de hiçbir şey. Yarından tezi yok R'ye gideceğim... ve ona anlatacağım...

Hayır, bu doğru değil. Gitmeyeceğim. Ne yarın ne de sonraki gün. Ona hiçbir zaman gitmeyeceğim. Artık onu görmek istemiyorum. Bitti artık. Üçgenimiz bozuldu.

Yalnızım. Akşam. Hafif sis. Gökyüzü, beyazımsı bir örtünün ardına gizlenmiş: Orada, yukarıda ne olduğunu bir bilebilseydim! Kim olduğumu, neye benzediğimi bir bilebilseydim!

SONSUZLUĞUN SINIRLANDIRILMASI
BİR MELEK
ŞİİR ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Kesinlikle inanıyorum: İyileşeceğim, iyileşebilirim. Çok iyi uyudum. Artık ne o rüyalar var, ne de başka hastalıklı belirtiler. Yarın sevgili O bana gelecek. Her şey gene bir çember gibi basit, doğru ve sınırlı olacak. *Sınırlandırılma* sözcüğü beni korkutmuyor. İnsanın en büyük gücü olan akıl da, sonsuzluğun sürekli olarak sınırlandırılıp, parçalara ayrılmasıyla oluşmuyor mu? Bu da, benim alanıma, matematiğe kutsal güzelliğini veriyor. Bir başkasının, E-330'un yoksun olduğu, işte bu güzellik. Ancak bu bir rastlantı sonucu oluşuyor – şansların bileşimi.

Bütün bunları, metronun düzenli tekerlek tıkırtıları arasında düşündüm. Tekerleklerin sesini dinleyerek, R'nin bana dün verdiği şiir kitabını okuyordum. Birden birinin kendini belli etmek istercesine, omzumun üzerinden eğilip, kucağımdaki açık sayfaya baktığını fark ettim. Gözümün ucuyla baktığımda, pembe kepçe kulakları gördüm... O adamdı! Onu rahatsız etmek istemediğim için fark etmemiş gibi davrandım. Oraya nasıl geldiğini anlayamadım. Trene bindiğimde de görmedim.

Kendi içinde önemsiz olan bu karşılaşma hoşuma gitti; bana güç verdi. İnsanın, kendini en ufak bir yanlışa karşı koruyan sevecen bir gözün sürekli üzerinde olduğunu bilmesi çok güzel bir duygu. Bu bana (bu benzetme size duygusal gelebilir) eskilerin *Koruyucu Melekler'ini* hatırlatıyor. Eskilerin düşlediklerinin kaçı bugün gerçekleşebildi ki!

Koruyucu Meleği arkamda hissettiğimde 'Mutluluk' adlı şiiri okuyordum. Sanırım, düşüncenin güzelliğini tam olarak yansıtan, ender rastlanır güzellikle bir şiir olduğunu söylemekle yanılmış olmayacağım. İlk dört dizesi şöyle:

Sonsuza kadar âşık iki kere iki
Sonsuza kadar tutkulu dört eder

Dünyanın en tutkulu âşıkları
Ayrılmaz iki kere iki örneği!

Ve şiir böyle, çarpım tablosunun sonsuz mutluluğu üzerine devam ediyor.

Her gerçek şair bir Kolomb'dur. Amerika Kolomb'dan yüzyıllarca önce de vardı, ama yalnızca Kolomb onu keşfetmeyi başardı. Çarpım tablosu da R-13'ten yüzyıllar önce vardı, ama sayıların kabir ormanında yeni bir Eldorado bulan yalnızca R-13 oldu. Ve gerçekten, bizim dünyamızdaki mutluluktan daha bulutsuz, daha bilge mutluluk var mı? Antik Tanrı hata yapabilir, insanı yaratmakla kendisi hata yaptı. Çarpım tablosu Antik Tanrı' dan daha bilge, daha mutlak; O hiçbir zaman (bu sözcüğün bütün anlamını kavrayabiliyor musunuz?) hata yapmaz. Ve çarpım tablosunun uyumlu, ebedi yasalarına göre, yaşayan sayılardan daha mutlusu yoktur. Ne tereddüt ne de yanılma. Bir tek gerçek, bir tek doğru yol var: Matematiksel gerçek, iki kere ikinin dört olduğu gerçeği. İdeal bir biçimde çarpılmış mutlu ikilerin anlamsız bir özgürlük peşinde koşmaları saçma bir şey olmaz mı? Açıkçası hata olmaz mı? Bana göre R-13'ün başarısı da en temel ögeleri kavramakta.

Tam bunları düşünürken Koruyucu Meleğimin ılık, hoş nefesini önce ensemde sonra sol kulağımın arkasında hissettim. Kucağımdaki kitabın kapalı, düşünceleriminse çok uzaklarda olduğunu kesinlikle fark etti. Evet, o anda iç dünyamın bütün sayfalarını ona açmaya hazırdım: Bu duygu o kadar saf, temiz, sakin ve hoştu ki! Hatırlıyorum: Döndüm ve ısrarla gözlerinin içine bakarak onun konuşmasını istedim. Ama anlamadı ya da anlamak istemedi ve hiçbir şey sormadı. Bu durumda yapılacak tek şey kalıyor, bilinmeyen sevgili okuyucularım, her şeyi size anlatmak (şu an sizler bana, onun o an olduğu kadar yakınsınız).

Düşüncelerim parçadan bütüne yöneldi. Parça, R-13, yüce bütün ise Ulusal Şairler ve Yazarlar Enstitüsü. Eskilerin edebiyatlarının saçmalığını nasıl anlayamadıklarını merak ederim. Edebiyatın büyük, muhteşem gücünü boşa harcamışlar. Ne kadar gülünç, herkes canının istediğini yazmış. Bu eskilerin yirmi dört saat boyunca denizlerin sahilleri dövmesine, dalgalardaki milyonlarca kilogram/metre enerjinin yalnızca âşıkları duygulandırmaya yaramasına izin vermelerinin gerçekliği kadar saçma ve gülünç.

Ama bizler, dalgaların aşk dolu fısıltılarından elektrik çıkardık, vahşi köpükler saçan canavarı evcil hayvana dönüştürdük; benzer şekilde şiiri de uysallaştırıp sırtına eyer vurduk. Bugün şiir, bülbülün tembel, hayasız şakıması olmaktan çıkmış, toplumun hizmetine sunulmuştur. Şiir yararlıdır.

Örneğin bizim *Matematiksel İlkeler*'i ele alalım. Okulda bunları öğrenmeseydik, aritmetiğin dört kuralını bu kadar içtenlikle sevebilir miydik? Ya da *Dikenler*'deki o klasik imge: Gülün dikenleri, Çiçek Devlet'i kötülüklerden koruyan Koruyuculardır. Masum bir çocuğun ağzından bir dua gibi dökülen bu dizelerden kim etkilenmez ?

Kötü çocuk güzel gülü kavradı
Batınca eline çelik gibi dikenler
Yaramaz, bağırdı, ağladı
Sonra kaçarcasına uzaklaştı

Ve böyle devam ediyor. *Velinimet'e Günlük Dizeler*'i düşünün. Kim bunları okuduktan sonra, tüm sayıların sayısı'nın çıkarsız çalışmaları karşısında saygıyla eğilmez. Ya da *Ceza Mahkemelerinin Çiçekleri* karşısında? Ölümsüz trajedi *İşe Geç Kalan*'dan ya da *Cinsel Temizlik Kılavuzu*'ndan etkilenmemek mümkün mü? Tüm yaşamımızın karmaşası ve güzelliği bu altın sözcüklerde yansıtılmıştır.

Şairlerimiz artık ulaşılamayacak yüksekliklerde değiller. Ayakları yere basıyor, Müzik Üretimevi'nden yükselen Marş'ın eşliğinde bizimle birlikte yürüyorlar. Lirleri artık, sabahları elektrikli diş fırçalarından yayılan sesleri, Velinimet'in Makinesi'nin korkunç kıvılcımlı çatırtılarını, kapalı perdelerin heyecanlı hışırtılarını, Tek Devlet Marşı'nın heybetli yankılarını, kristal avizenin şıkırtılarını, en son yemek kitabının şen satırlarını ve seyrek de olsa yollardaki alıcıların fısıltılarını da kapsıyor.

Bizim tanrılarımız burada, yeryüzünde, bizimle, Büroda, mutfakta, iş yerinde, tuvalette. Tanrılar bize benzediler, bundan dolayı da biz tanrılaştık. Uzak gezegenlerdeki bilinmeyen okuyucularım, size ulaşıp, sizin yaşamınızı da bizimki gibi kutsal ve kusursuz yapacağız.

SİS
SEN
TAMAMEN SAÇMA BİR OLAY

Şafakta uyandım; güçlü, pembe gökyüzü beni selamladı. Her şey güzel ve küreseldi. O– bu akşam gelecekti. Kendimi iyi hissediyordum. Gülümsedim ve yeniden uykuya daldım.

Sabah zili. Kalktım. Ama, çevremdeki her şey değişikti: Tavanda, duvarda, her yerde yoğun bir sis. Çılgın bulutlar bir an yoğunlaşıp sonra gene seyrekleşiyor. Artık yerle gök arasında hiçbir sınır yok. Her şey uçuyor, eriyor, düşüyor, tutunulabilecek hiçbir şey yok. Evler de yok: Cam duvarlar sudaki tuz kristalleri gibi siste eriyor. Sokaktan bakıldığında, evlerin içlerindeki karanlık şekiller, bulanık bir kâbus çözeltisinde asılı kalmış parçacıklar gibi. Kimi aşağı sarkıyor, kimi yukarı, daha yukarı onuncu kata kadar çıkıyor. Her şey duman içinde: Sanki sessiz, büyük bir yangın var.

Saat tam tamına on bir kırk beş: Rakamların arasında şekilleri yakalayabilmek için özellikle saatime baktım. On bir kırk beşte, Zaman Tablosu'nun da gösterdiği fiziksel çalışmaya gitmeden önce bir an için odamda durakladım. Birdenbire telefon çaldı; ses, uzun bir iğnenin yavaş batırılışı gibi: "Ah, hâlâ evde misin? Sevindim. Beni köşede bekle. Gideceğimiz yer... göreceksin nereye gideceğimizi!"

"Çok iyi biliyorsun ki, şimdi işe gidiyorum."

"Çok iyi biliyorsun ki, sana ne söylersem onu yapacaksın. Hoşçakal. İki dakika sonra..."

İki dakika sonra köşede duruyordum. Her şeye karşın ona, onun tarafından değil, Tek Devlet tarafından yönetildiğimi kanıtlamalıydım. "Sana ne dersem onu yapacaksın..." Kendinden ne kadar emin olduğu sesinden anlaşılıyordu. Şimdi onunla sıkı bir konuşma yapacağım.

Sisten yapılmış gri, ıslak üniformaları içinde birkaç kişi, ace-

leyle yanımdan geçip sisin içinde kayboldu. Saatime göz attım, tüm bedenim titreyen bir ikinci el gibiydi. On ikiye on var, sekiz dakika... üç dakika... iki dakika...

Artık çok geç. Çoktan işe geç kalmıştım. Ondan sonra nefret ediyordum! Ama ona bunu kanıtlamalıydım...

Köşede, beyaz sisin arasından, keskin bir bıçakla kesilmiş gibi kanlı dudaklar belirdi.

"Seni beklettim sanıyorum. Ama artık fark etmez... işe gitmen için artık çok geç..."

Ondan nasıl nefret ediyordum! Haklıydı, artık çok geçti.

Sessizce dudaklarına bakıyordum. Bütün kadınlar yalnızca dudaklardan oluşur, yalnızca dudaklardan.. Dudaklar. Birinin dudakları dolgun, yuvarlak, pembe, tüm dünyaya karşı zarif. Ama bunlar: Bir saniye önce yoktu, şimdiyse – bir bıçak yarığı, tatlı kan damlayacakmış gibi kıpkırmızı.

Yaklaştı, omzunu bana yasladı – tek bir beden gibiydik. Onu içimde hissediyordum – biliyordum, her şey olması gerektiği gibiydi. Bunu, tüm sinir uçlarımda, saçımın her telinde, yüreğimin her vuruşunda duyuyordum. Acıya yakın bir zevk. *Olması gerekene* teslim olmak zevki! Demir, kendisini mıknatısa çeken bu kesin, kaçınılmaz yasaya boyun eğdiğinde böyle bir zevk duyuyor olmalı. Ya da yukarıya fırlatılan bir taş, bir an durakladıktan sonra toprağa düşerken, ya da bir adam uzun ıstıraplardan sonra son bir derin nefes alıp ölürken...

Belli bir nedeni olmadan, yarı bilinçsiz gülümseyip, "Sis... o kadar çok..." dediğimi anımsıyorum.

"Sisi sever misin?"

Bir efendinin kölesiyle konuştuğu gibi, eski, çoktan unutulmuş bir biçimde *sen* diyordu. Bu sözcük yavaş yavaş içime girdi. Evet, ben bir köleydim, bu gerekliydi, iyiydi.

"Evet, iyi," dedim yüksek sesle kendime. Sonra ona, "Sisten nefret eder... ondan korkarım," dedim.

"Bu onu seviyorsun demektir. Korkuyorsun, çünkü o senden kuvvetli; nefret ediyorsun, çünkü ondan korkuyorsun; seviyorsun, çünkü onu kendi isteğine boyun eğdiremezsin. Sadece boyun eğdirilmeyenler sevilebilir."

Evet, bu doğru. Ve kesinlikle bu nedenle, kesinlikle bu nedenle ben...

İkimiz yürüyorduk – tek bir kişi gibi. Uzaklarda bir yerde güneş şarkı söylüyordu, şarkısı sis içinden hafifçe duyuluyordu; her şey sedef, altın, gül, kırmızı renkler içinde kayboluyordu. Tüm evren ele geçirilemeyen bir kadındı, biz de onun rahminde – henüz doğmamış – neşeyle olgunlaşıyorduk. Her şey apaçıktı, her şey benim için düşünülmüştü: Güneş, sis, gül ve altın.

Nereye gittiğimizi sormadım. Önemli değildi. O anda beni tek ilgilendiren şey – yürümek, olgunlaşmak, daha fazla dolmak, güçlenmekti...

"İşte geldik," E- bir kapıda durdu. "Bugün burada görevli bir doktor var... Sana ondan Antik Ev'de bahsetmiştim."

İçimdeki olgunlaşan şeyi korumak için yalnızca görme duyumu kullanarak tabelayı okudum: *Tıp Merkezi.* Her şeyi anladım.

Altın sisle dolu cam bir oda. Cam raflar, renkli şişeler, kavanozlar. Teller, tüplerde mavimsi kıvılcımlar.

Ve bir adam – gördüğüm en zayıf insan. Bedeni kâğıttan kesilmiş gibi, ne tarafa dönerse dönsün yalnızca keskin bir profil görülüyor. Burnu keskin bir bıçak, dudaklar makas gibi.

E-'nin ona ne dediğini duyamadım. Konuşmasını seyrettim ve elimde olmadan neşeyle gülümsediğimi hissettim. Makas dudaklar parıldadı ve doktor, "Evet, evet anlıyorum. En tehlikeli mikrop, daha tehlikelisini görmedim..." dedi. Güldü, kâğıt gibi eliyle bir şeyler yazdı, E'ye verdi; tekrar bir şeyler yazdı, öteki parçayı da bana verdi.

Bize hasta olduğumuza ve işe devam edemeyeceğimize ilişkin bir belge vermişti. Tek Devlet'ten çalışma saatlerimi çalıyordum, ben bir hırsızdım, kendimi bir an Velinimet'in Makinesi'nde gördüm. Her şey benim dışımdaydı, bir öykü okuyor gibiydim. Kâğıdı bir an bile tereddüt etmeden aldım. Ben... bütün bedenim, gözlerim, dudaklarım, ellerimle... bunun böyle olması gerektiğini biliyordum.

Köşede, neredeyse bomboş garajda duran bir aeroya atladık. E–, daha önce yaptığı gibi yine pilot koltuğuna oturdu ve başlama şalterini itti. Yükseldik ve süzülerek uzaklaştık. Sanki her şey bizimle beraberdi: Pembemsi altın sis, güneş, birdenbire sevecenleşen doktorun keskin profili. Önceden her şey güneşin etrafında dönüyordu; ama şimdi her şey benim etrafımda dönüyor – yavaşça ve sımsıkı kapanmış gözlerle...

Yaşlı kadın Antik Ev'in kapısında. Sevimli ağzı buruşuk, kırışıklarla dolu. Belki de dudakları o günden beri açılmamıştı, belki de yalnızca şimdi açıldılar, "Aaa, seni yaramaz, küçük şeytan. Herkes gibi çalışacağına... neyse, içeri girin. Ters bir durum olursa gelir sizi uyarırım..." diyerek gülümsedi.

Ağır, gıcırtılı, saydam olmayan kapı kapandı ve kalbim boydan boya acıyla açıldı. Onun dudakları benimdi... İçtim, içtim. Geri çekildim, genişçe bana açılmış gözlerine baktım ve yeniden...

Odanın alacakaranlığı, mavi, safran sarısı, koyu yeşil deri, Buda'nın altın gülüşü, pırıldayan aynalar. Ve – benim eski düşüm o anda öyle anlaşılırdı ki – her şey altınsı pembe gözyaşlarıyla dolu, akmaya, fışkırmaya hazır...

Olgunlaşma tamamlanmıştı. Ve kaçınılmaz bir biçimde, demirle mıknatısta olduğu gibi, bu değişmez yasanın tatlı kaçak gönüllülüğünde, kendimi ona verdim. Pembe kupon yoktu, hesap kitap yoktu. Tek Devlet yoktu, ben bile yoktum. Sadece sevgiyle sıkılmış keskin dişler, iri iri açılan altın rengi gözler vardı ve ben onların arasından yavaşça, derine, daha derine düştüm. Orada sessizlik vardı. Sadece köşede bir yerde, binlerce kilometre uzakta, lavaboya düşen damlalar. Ve ben evrendim ve damlalar arasında çağlar, yüzyıllar vardı.

Üniformalarımı üstümden atarak E-'ye eğildim ve onu gözlerimle son defa içtim.

"Biliyordum... Seni biliyordum," dedi fısıltıyla. Hızla kalkarak üniformasını ve keskin gülüşünü giydi: "Evet, şimdi, düşmüş melek... Şu anda harap ve bitkinsin. Korkuyor musun? Hoşçakal. Oraya yalnız döneceksin! Tamam mı?"

Giysi dolabının aynalı kapısını açtı, durup geriye baktı. Boyun eğerek dışarı çıktım. Kapının eşiğini henüz geçmiştim ki, ona bir kez daha sarılmak, bir kez daha omuzlarını omuzlarımda hissetmek istedim. Yalnızca, bir saniye için, daha fazla değil. Geriye, hâlâ aynanın önünde üniformasını ilikliyor olduğu odaya koştum. İçeri girince birden durakladım. Eski anahtar hâlâ giysi dolabının kapısında sallanıyordu, ama E- orada değildi. Hiçbir yere gitmiş olamazdı – yalnızca bir tek çıkış vardı – ama ortada yoktu işte. Her yeri aradım, hatta giysi dolabını açıp parlak eski giysileri bile yokladım. Kimse yoktu...

Neden bilmem, size bu umulmadık olaydan bahsetmek bana utanç veriyor. Ama gerçek bu olunca başka ne söyleyebilirim? Zaten bugün, günün en erken saatlerinden beri, umulmadık şeylerle karşılaşmadım mı? Her şey o eski rüya hastalığı gibi değil mi? Ve eğer öyleyse, saçmalıkların bir eksik yahut bir fazla olması neyi değiştirir? Bunun yanı sıra, bütün bu anlamsızlıkları er geç mantıklı bir formül içine yerleştireceğime eminim. Bu bana güven veriyor, umarım size de verir.

Nasıl doluyum! Ne kadar dolu olduğumu bir bilseniz!

"BENİM"
İMKÂNSIZ
SOĞUK ZEMİN

Bu dünkü kaydın devamıdır. Yatma zamanından önceki Kişisel Saatim dolu olduğu için şimdi yazacaklarımı kaydedememiştim, ama her şey beynime kazılmış gibi taze duruyor, bu dayanılmaz soğuk zemin belleğimde özellikle canlılığını koruyor – ve belki de sonsuza dek öyle kalacak...

Akşam O – bana gelecekti – onun günüydü. Aşağıya, görevliden perdeleri çekmek için izin almaya indim.

"Neyin var?" diye sordu. "Bugün bir garip görünüyorsun?"

"Ben... ben iyi değilim."

Aslında bu doğruydu. Kesinlikle hastaydım. Ve birden anımsadım: Doktorun verdiği kâğıt... Onu cebimde hissettim, cebimde hışırdıyordu. Öyleyse her şey gerçekten olmuştu, gerçekti... Kâğıt parçasını görevliye uzattım. Yanaklarım yanıyordu. Görevli beni süzüyor, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Ve sonra saat yirmi bir otuz. Solumdaki odanın perdeleri çekikti; sağda ise komşum kitap okuyordu, eğilmiş yamru yumru kafasını ancak görebiliyordum. Kendime işkence edercesine odayı arşınlamaya başladım; bütün bu olanlardan sonra O-'ya nasıl davranacaktım, onunla nasıl olabilirdim? Sağ odadaki komşumun bakışlarını üzerimde hissettim, alnındaki kırışıklıkları gördüm – sarı karmaşık çizgiler ve her nedense bu çizgiler benimle ilgiliymiş gibi geldi.

Yirmi bir kırk beşte neşeli bir topaç odama daldı; kollarını boynuma sımsıkı doladığını hissettim. Sonra o güçlü çember zayıfladı. Koptu... Kollar düştü.

"Aynı değilsin, eskisi gibi değilsin – artık benim değilsin!"

"*Benim* – Bu ne ilkel düşünce. Hiçbir zaman değildim..." İşte bu noktada durakladım: bu doğruydu, daha önce kimsenin değildim, ama ya şimdi? Artık bizim akılcı dünyamızda ya-

şamıyordum. Artık antik karabasan dünyasında $\sqrt{-1}$'lerin korkulu rüyasındaydım.

Perdeler çekildi. Sağdaki komşum kitabını yere düşürdü. Ve perdeyle zemin arasındaki dar aralıkta kitabı kaldıran elini gördüm. Ve o anda, bu eli sıkıca yakalamak istedim.

"Düşündüm... Bugünkü yürüyüşte seninle karşılaşmayı umdum. Sana söyleyeceğim o kadar çok şey var ki..."

Zavallı, tatlı O-! Dudakları sarkık, o pembe güzel ağzı. Ama olanları ona nasıl söyleyebilirim? Yapamam, bu onu suçuma ortak etmek olur – Koruyucular Bürosu'na gidecek gücü bulamayacağını biliyordum ve sonuçta...

O- yatıyordu ve onu yavaşça öpüyordum. Bileğindeki o dolgun, saf kıvrımı öptüm; mavi gözleri kapalıydı ve gül rengi yarım ay yavaşça açıldı, çiçek açtı ve onun her yerini öptüm. Ve sonra birden her şeyin ne kadar tükenmiş olduğunu, her şeyin ne kadar çok ötekine verilmiş olduğunu fark ettim. Yapamazdım. Yapmamalıydım.. yapmamam gerek...

Dudaklarım birden buz kesti. Gül rengi yarım ay titredi, soldu, kıvrıldı. O- battaniyeyi üzerine çekti, yüzünü yastığa gömdü, sakladı.

Yatağın yanında yerde sessizce oturuyordum – zemin inanılmaz derecede soğuktu. Acı veren soğuk yerden yukarı doğru yükseliyordu. Gezegenler arasındaki mavi sessiz uzay da bunun gibi soğuk olmalıydı.

"Anlamalısın... İstemiyordum... Yapabileceğim her şeyi yaptım..."

Bu doğruydu. Ben, gerçek ben, istememiştim. Ama bunu ona nasıl anlatabilirdim? Demirin de çekime karşı koymak istediğini, ama bu yasanın kaçınılmaz, kesin olduğunu ona nasıl açıklayabilirdim?

O-, yüzünü yastıktan kaldırdı ve gözlerini açmadan, "Git buradan," dedi. Ama o sırada ağlıyordu ve kelimeler ağzından bir garip çıktı ve nedense, bu önemsiz aptalca olay beni derinden etkiledi.

Üşümüş, baştan aşağı uyuşmuş bir halde koridora çıktım. Dışarıda camın arkasında açıkça görülebilen bir sis vardı. Akşamla birlikte sis herhalde gene yoğunlaşacaktı. Acaba gece neler olacaktı?

O- sessizce yanımdan geçip asansöre doğru ilerledi. Kapı kapandı.

Birdenbire korktum, "Bir dakika," diye bağırdım.

Ama asansör çoktan homurdanarak aşağıya, daha aşağıya inmeye başladı.

Beni R-'den çalmıştı.

Beni O-'dan çalmıştı.

Ve hâlâ... hâlâ...

GAZ ODASI
AYNA PÜRÜZSÜZLÜĞÜNDEKİ DENİZ
SONSUZA DEĞİN YANMALIYIM

İntegral'in yapıldığı binaya henüz girdiğimde İkinci Mühendis bana doğru koştu. Yüzü her zamanki görünümdeydi: Yuvarlak beyaz fayans bir tabak. Ve konuştuğunda sanki bu tabaktan dayanılmaz bir tat sunuyordu insana.

"Senin hastalığın esnasında, yetkili kimse burada yokken dün bir olay oldu..."

"Bir olay?"

"Oh, evet! İş gününün sonunda, zil çaldıktan sonra herkes dışarıya çıkarken, kapı görevlisi, sayısı olmayan bir adam yakaladı. İçeri girmeyi nasıl başardığını bir türlü anlayamıyorum. Operasyon Bölümü'ne götürüldü. Onlar, adamı nasıl konuşturacaklarını bilirler..." Son cümlesini en keyifli gülüşüyle söyledi.

Operasyon Bölümü'nde, doğrudan Velinimet'in denetiminde çalışan, en yetenekli ve en deneyimli doktorlarımız görevlidir. Çok çeşitli aletler kullanırlar, bunların en meşhuru Gaz Odası'dır. Bu aslında eski bir okul deneyidir: Bir fare cam kavanozun içine yerleştirilir ve içerideki hava yavaş yavaş azaltılır. Ama, tabii Gaz Odası bu deney kavanozunun çok daha gelişmişi, çok daha kusursuzudur. Burada her çeşit gaz artık küçük, zavallı bir hayvana eziyet etmek için değil, Tek Devlet'in güvenliğini korumak için, diğer bir deyişle, milyonların mutluluğu için kullanılmaktadır. Bundan beş yüz yıl önce, Operasyon Bölümü kurulduğunda, onu antiklerin Engizisyonuyla karşılaştıran bazı aptallar olmuştu. Bu traketomi* uygulayan bir cerrahla, bir haydutu karşılaştırmaya benzer. İkisi de bıçak kullanır ve ikisi de bir adamın boğazını keser. Ama birisi kurtarıcı, ötekiyse katildir. Biri +, öteki –'dir.

Bütün bunları anlamak çok kolay. Bir saniyede, mantık mekanizmasının tek bir dönüşünde anlaşılıyor. Ne var ki, bu arada

* Soluk borusu açma ameliyatı.

farklı bir şey su yüzüne çıkıyor: Anahtarın halkası kapıda hâlâ sallanıyordu; kapının henüz kapandığı çok açıktı, fakat E- orada değildi, yok olmuştu. Bu mantık mekanizmasının kıvıramayacağı bir şeydi. Belki bir düş? Ama şu anda bile, sağ omzumda o garip tatlı acıyı hissediyorum. Sisin içinde E'nin omzuma yaslandığını hissediyorum. "Sisi sever misin?" Evet, sisi severim. Her şeyi seviyorum... her şey yeni, şaşırtıcı, güzel...

"Her şey güzel," dedim yüksek sesle.

"Güzel mi?", fayans gözler yuvalarından fırladı, "Bütün bunların nesi güzel? Ya o sayısız adam yakalanmasaydı... Bu demektir ki, *onlar* her yere girebiliyorlar, buradalar *İntegral*'in çevresinde..."

"*Onlar* kim?"

"Kim olduklarını ben nereden bileyim. Ama onları hissediyordum... anlıyor musun? Her zaman hissediyorum..."

"Duydun mu yeni bir uygulama getirmişler, düş gücünü yok ediyorlarmış."

Gerçekten geçenlerde böyle bir şey duymuştum.

"Evet, duydum. Ama onun bunla ilgisi ne?"

"Yerinde olsam gider onlara bu ameliyatı bende uygulamalarını isterdim."

Tabağın üzerinde ekşi limon gibi bir şey oluştu. Sevgili adam– düş gücüne sahip olabileceği olasılığı bile onu gücendirmeye yetiyor. Bir hafta önce olsa ben de gücenirdim doğrusu. Ama şimdi... hayır, şimdi hayır... Bana ne olduğunu, hasta olduğumu bildiğimden beri hayır. Ama tedavi edilmek de istemiyorum. İstemiyorum, o kadar.

Cam merdivenleri çıktık. Aşağıdaki her şeyi sanki avucumun içindeymiş gibi görebiliyordum. Sizler, bu notları okuyanlar, kim olursanız olun, mutlaka tepenizde parıldayan bir güneş vardır. Ve eğer siz de benim gibi bir kez olsun hastalandıysanız güneşin sabahleyin neye benzediğini – neye benzeyebileceğini biliyorsunuzdur; o pembemsi, saydam, sıcak altın. Hava uçuk pembe, her şey güneşin zarif kanı içinde erimiş; her şey canlı – taşlar canlı ve yumuşak, demir canlı ve sıcak, insanlar canlı ve hepsi gülüyorlar. Bir saat içinde her şey yok olabilir; bir saat içinde pembe kan damla damla çekilebilir – ama bu arada her şey yaşam dolu. *İn-*

tegral'in cam damarlarından akan kanı görüyorum; *İntegral*'in harika geleceğini, öteki gezegenlere mutluluk taşıyacağı günleri düşündüğünü görüyorum. Bulacaksın, mutlu olacaksın – sen mutlu olmak için yaratıldın ve bunun için de çok beklemeyeceksin.

İntegral'in gövdesi hemen hemen hazır. Bizim camımızdan yapılmış, ince, uzun, güzel bir elipsoit. Altın kadar ölümsüz, çelik kadar esnek. Kıç tarafında dev roket motorunun zemini hazırlanıyor. Her üç dakikada bir, kuyruk bölümünden uzaya gaz ve alev fışkıracak. Ve mutluluğun bu ateşli savaşçısı böylece sürekli olarak ileriye, daha ileriye gidecek...

Aşağıda, Taylor sistemine göre düzenli, hızlı bir ritimle hareket eden, dev bir makinenin manivelaları gibi eğilen, doğrulan insanları seyrettim bir süre. Ellerindeki tüplerden fışkıran ateşle cam duvarları, açıları, kolonları, payandaları dilimliyor ve kaynaklıyorlardı. Cam raylar üzerinde yavaşça kayan cam vinçler, ellerindeki parçaları *İntegral*'in yanına taşıyan adamlar gibi uysalca eğilip dönüyorlardı. Her şey bir bütündü. İnsanlaştırılmış makineler ve bir makine gibi kusursuz insanlar. Ender rastlanabilecek bir güzellik, müzik, armoni... Hemen aşağıya inip onlara katılmalıyım.

Ve onlarla omuz omuza çelik ritmin içindeyim. Ölçülü hareketler, pembe, dolgun, sağlıklı yanaklar, düşüncenin çılgınlığına bulanmamış, ayna pürüzsüzlüğünde yüzler. Ayna pürüzsüzlüğündeki bir denizin içindeyim. Dinliyorum.

Birdenbire onlardan biri bana döndü, "Bugün daha iyisin ha?"

"Daha iyi? Ne demek istiyorsun?"

"Dün gelmedin. Ciddi bir şey oldu sandık." Alnı parlıyordu, gülümsemesi bir çocuğunki gibi masumdu.

Kan yüzüme hücum etti. Yapamazdım, bu gözlere yalan söyleyemezdim. Hiçbir şey söylemedim, boğuluyordum...

Fayans bir yüz, tüm beyaz yuvarlaklığıyla lombar kapağının üzerinden aşağıya sarktı: "Hey D-503! Yukarı gel, lütfen. Payandalardan biri gerginleşiyor, anlıyor musun – ve gerilim..."

Sonunu dinlemeden yukarı koştum. Bir alçak gibi kaçıyordum, gözlerimi yerden kaldıramıyordum. Ayaklarımın altındaki cam merdivenler göz kamaştırıcıydı. Her adam umutsuzluğumu daha da artırıyordu: Burada bana yer yoktu, ben bir suçluydum, zehirlenmiş bir adamdım. Bir daha düzgün mekanik ritme uya-

mayacaktım, bir daha ayna gibi pürüzsüz denizlerde yüzemeyecektim. Sonsuza kadar yanmaya, gözlerimi saklayacak bir köşe aramaya mahkûm edilmiştim... sonsuza değil – taa ki o kapıdan girecek gücü bulana kadar...

Tam o anda içimde soğuk bir kıvılcım parladı: Benim için fark etmezdi, ama E-'yi düşünmeliydim, onu da bu işe katarlardı...

Lombarın üstünden tırmanıp güvertede durdum. Şimdi nereye döneceğimi bilmiyordum. Yukarı baktım, yorgun öğle güneşi yavaş yavaş yükseliyordu. Altımda *İntegral* vardı, gri camlı, cansız. Gül rengi kan dışarı akmıştı. Bütün bunların tamamen benim düş gücümün ürünü olduğunu, hiçbir şeyin değişmediğini görüyordum. Bu arada her şey...

"Neyin var D-503, sağır mısın? Sürekli sana sesleniyorum..." İkinci Mühendis kulağımın dibinde bağırıyordu. Uzun zamandır bağırıyor olmalıydı.

Neyim vardı benim? Yönetimimi kaybettim. Aero hareket ediyor, ama sürücüsü yok... ve ben nereye uçtuğumu bilmiyorum: Aşağıya, bir anda parçalanmaya ya da yukarıya güneşin, alevlerin içine...

SARI
İKİ BOYUTLU GÖLGE
TEDAVİ EDİLEMEZ RUH

Birkaç gündür hiçbir şey kaydetmedim. Tam olarak kaç gün olduğunu bilmiyorum: Tüm günler tek gün gibi. Tüm günler tek bir renk – sarı, ateşli, kavrulmuş kum gibi... ve ne bir gölge, ne de bir damla su var; ben sonu olmayan bu sarı kumun üzerinde yürüyorum. Onsuz yaşayamam, oysa o, Antik Ev'de akıl almaz bir biçimde kaybolduğundan beri...

O günden sonra onu bir kez günlük yürüyüşümüz sırasında gördüm. İki, üç ya da dört gün önce... Tam olarak hangi gün olduğunu söyleyemem: Her gün birbirinin aynı. Boş sarı dünyamı bir saniye doldurup, sonra kuş gibi uçup gitti. Orada, sırada, ancak omzuna kadar gelebilen S'yle kol kola yürüyordu; yanlarında kâğıt yüzlü doktor ve dördüncü bir sayı daha vardı – dördüncünün yalnızca parmaklarını hatırlayabiliyorum: İnanılmaz derecede ince, beyaz, kollarından uçup gidecek bir ışın gibi. E- bana el salladı, sonra yanındakinin başı üzerinden ince parmaklı olana eğildi. *İntegral* sözcüğünü duyduğumu sanıyorum: Dördü de dönüp bana baktılar, sonra gri mavi gökte kayboldular. Yol gene sarı, kupkuru oldu.

O akşam beni ziyaret etmesi için pembe kuponu vardı. Odamdaki küçük iç iletişim panosunun önünde durup, tüm sevecenliğim ve kinimle E-330'un gelişini haber vermesi için ona yalvarmaya başladım. Asansörün kapısı tekrar gürültüyle açıldı: Uzun, solgun, esmer, beyaz kadınlar çıktı; her yerde perdeler çekiliyordu. Fakat o burada değildi, gelmedi. Belki de tam şu sırada, saat yirmi ikiyi vurduğunda, ben bunları yazarken o, birinin omzuna yaslanmış, "Beni seviyor musun?" diyordur. Kime? Kim o? İnce parmaklı sayı, kalın dudaklı R-? Ya da S?

S-? Neden bugünlerde durmadan beni izliyor? Neden sürekli düztaban birinin ayak seslerini, sanki su birikintilerine girip su

sıçratıyormuş gibi duyuyorum? Neden bugünlerde bir gölge gibi hep arkamda? Gri-mavi iki boyutlu bir gölge – önümde, yanımda ya da arkamda; herkes yanından gelip geçiyor, üzerine basıyor, ama o hep orada, görünmez bir bağla bana bağlanmış gibi. Bu bağ E- mi acaba? Bilmiyorum. Belki de onlar, Koruyucular, benim... biliyorlar...

Varsayın ki gölgenizin sizi sürekli gördüğü söyleniyor. Anlıyor musunuz? Birden garip bir duyguya kapılırsınız; sanki elleriniz sizin değil de bir yabancınındır. Zaman zaman ben de kollarımı vücudumdan bağımsız, saçma sapan sallarken buluyorum kendimi. Ya da birden dönüp arkaya bakmam gerektiğini hissediyorum: Boynum sanki demir mengeneye sıkıştırılmış. Ve olanca gücümle koşuyorum, ama arkamdaki gölgenin benden daha hızlı koştuğunu hissediyorum ve hiçbir yer yok – hiçbir yer!... İnsanın kaçabileceği hiçbir yer yok...

Sonunda odamdayım. Yalnızım. Ama burada da yüz yüze olduğumuz bir şey var: Telefon. Tekrar ahizeyi kaldırıyorum: "E-330 lütfen." Ve yeni biri, alıcıdan onun odasına doğru giden hafif adımlar duyuyorum ve sonra sessizlik... Ahizeyi düşürüyorum. Buna dayanamam... daha fazla dayanamam. Oraya... ona gitmeliyim.

Bu dündü. Oraya koştum, evinin etrafında tam bir saat (on altıdan on yediye kadar) gezindim. Sayılar dizi dizi yanımdan geçip gittiler. Binlerce ayağın ritmik adımları. Milyon ayaklı Leviathan* sağa sola sallanarak gözden kayboldu. Ama ben... ben yalnızdım, sanki bir fırtına sonucu ıssız bir adaya düşmüştüm ve gözlerimle gri-mavi dalgalar arasında araştırıyor, araştırıyordum.

Kalkık kaşları, keskin alaycı gözlerin karanlık pencerelerini ve onların içinde oynaşan alevleri ve gölgeleri görmeliydim. Ve dosdoğru odasına gidip, o antik sıcak, tanıdık 'sen' sözcüğünü kullanarak "Sensiz yaşayamayacağımı biliyorsun. Neden bana böyle davranıyorsun?" diyecektim. Ama o, tek kelime bile söylemeyecekti.

Birden sessizliği duydum; birden Müzik Üretimevi'nin çaldığı şeyi işittim ve saatin on yediyi geçtiğini fark ettim. Tüm sayılar gideli çok olmuştu, ben tek başınaydım – geç kalmıştım. Güneşin

* Leviathan: Behemoth (?) - Araştırmacı 565316, Venüs Dil Bürosu.

sarısıyla parlayan bir cam çölündeydim. Kaldırım camında binalar ve kendi yansımam vardı. Hepimiz baş aşağı duruyorduk. Başım aşağıda ayaklarım yukarıda sallanıyor gibiydi.

Olabildiğince çabuk Tıp Merkezi'ne gidip hasta belgesi almalıydım. Yoksa beni yakarlardı ve... Ama belki de böylesi daha iyi olurdu: Burada kalıp beni Operasyon Bölümü'ne götürmeleri için beklemeliydim. Her şeyi tek bir darbede sona erdirmek en iyisiydi, tek bir darbede her şeyin kefaretini ödemek...

Hafif bir hışırtı... ve önümde iki büklüm bir gölge. O çelik grisi matkapların içime girdiğini hissettim. Tüm gücümü toplayıp gülümsedim ve "Ben... ben Tıp Merkezi'ne gitmeliyim," dedim. Çünkü bir şeyler söylemeliydim.

"Öyleyse seni tutan ne? Neden burada duruyorsun?"

Utançtan kıpkırmızı, saçma bir biçimde ayaklarım havada baş aşağı duruyordum, yanıt vermedim.

S terslenerek, "Benimle gel," dedi.

Bana ait olmayan gereksiz kollarımı sallayarak uysalca onu takip ettim. Gözlerimi kaldıramıyordum; bütün yolu çılgın, baş aşağı bir dünyanın içinde yürüdüm: Tabanlarından ters bir biçimde kaldırıma yapışmış insanlar, bazı garip makineler ve bütün bunun altında, kaldırımın camına kilitlenmiş gökyüzü. Beni en çok üzen de yaşamımın son saatlerinde, her şeyi, bu saçma, bayağı, gerçekdışı durumda görmemdi. Ama gözlerimi kaldıramıyordum.

Durduk. Önümde basamaklar vardı. Yalnızca bir basamak... ve sonra beyaz ameliyat giysileri içindeki simaları ve muhteşem Gaz Odası'nı görecektim...

Büyük bir çabayla gözlerimi yerden kaldırdım: Birden TIP MERKEZİ yazısının altın harfleri yüzümde parladı. O anda, onun beni neden kurtardığını, Operasyon Bölümü yerine neden buraya getirdiğini merak etmek aklıma bile gelmedi. Tek bir sıçrayışta basamakları aştım, kapıyı hızla kapatarak derin bir nefes aldım. Ve birden fark ettim, sabahtan beri nefes almamıştım, kalbim çarpmamıştı. İlk kez nefes alıyordum, ciğerlerim şimdi çalışmaya başlamıştı.

Karşımda iki doktor duruyordu: Biri şişman, kısa bacaklı, hastaları gözleriyle, sanki onları boynuzları üzerinde kaldırıyormuş

gibi tartıyor; ötekisi kâğıt inceliğinde, dudakları parlayan bir makas, burnu bıçak gibi... daha önce gördüğüm doktor bu. Yakından tanıdığım ve sevdiğim biriymiş gibi, uykusuzluk, rüyalar, gölgeler, sarı bir dünya hakkında anlaşılmaz bir şeyler geveleyerek doğru ona koştum. Makas dudakları bir gülümsemeyle parıldadı.

"Kötü bir yoldasın. Öyle görülüyor ki içinde bir ruh oluşmuş."

Bir *ruh?* O antik, garip, çoktan unutulmuş sözcük... Biz bazen ruhsuz, ruh yıkıcı gibi sözcükler kullanırız, ama sözcüğün kendisini, 'ruh'u yalnız başına kim kullanabilir?

"Bu... çok tehlikeli midir?" diye mırıldandım.

"Tedavi edilemeyecek halde!" diyerek makas kapandı.

"Ama, gerçekten... bu ne demek? Nedense ben... ben bunu anlıyamıyorum..."

"Şimdi... sana bunu nasıl açıklayabilirim? Sen bir matematikçisin, öyle değil mi?"

"Evet."

"İyi o halde, bir düzlemi, bir yüzeyi... işte, bu aynayı ele alalım. Ve bu yüzeyde, sen ve ben varız... işte görüyorsun. Gözlerimizi kısarak yansıyan gün ışığına bakıyoruz, ve burada, tüpün içinde mavi elektrik kıvılcımı, orada bir aeronun geçen gölgesi var. Bütün bunlar bir an için burada. Ama bu geçirimsiz maddenin bir ateşe tutulup yumuşatıldığını düşün. Artık bu yüzeyde hiçbir şey görünmez... Her şey onun, çocukken merakla izlediğimiz bu ayna dünyasının, içine girecektir... emin ol, çocuklar insanların sandığı kadar aptal değildirler. Düzlem bir kütle kazanır, bir vücut, bir dünya haline dönüşür, o zaman her şey ayna içindedir, senin içinde olduğu gibi: Güneş, hızla dönen pervane, senin ya da bir başkasının titreyen dudakları. Anlıyor musun? Soğuk ayna her şeyi yansıtır, ama bu içine alır, emer ve her şey sonsuza dek iz bırakır. Bir keresinde birinin yüzünde çizgiler görürsün... ve bu çizgiler senin içinde sonsuza değin kalır; bir keresinde sessizlikte düşen son damlalarını yakalarsın... onu şimdi bile duyarsın..."

"Evet, evet... işte bu!" Elini tuttum. Şimdi onu duyuyordum: Sessizlikte damlalar lavabonun musluğundan damlıyorlar. Ve biliyordum, bu sese sonsuza dek katlanmalıydım. Ama neden bir *ruh*, birdenbire? Bunca zaman onsuz yaşadım – ve sonra bir-

denbire... Neden... Hiç kimsenin yok ama benim...

İnce ele daha kuvvetli sarıldım: Cankurtaran simidimi kaybetmekten korkuyordum.

"Nasıl olur? Neden tüylerin veya kanatların yok, yalnızca omuz kemikleri – yalnızca kanatlar için bir yer? Çünkü artık kanatlara gerek yok... aero keşfedildi. Kanatlar uçmak içindir, ama bizim uçacak bir yerimiz yok, biz uçuşumuzu tamamladık, peşinde olduğumuz şeyi de bulduk. Öyle değil mi?"

Hiçbir şey anlamadan kafamı salladım. Bana şöyle bir baktı ve keskin bir kahkaha koptu. Öteki bunu duydu ve şişko ayakları üstünde kısa adımlarla yürüyerek bürodan içeri girdi, kâğıt incesi doktoru ve beni süzdü.

"Burada ne oluyor? Bir ruh? Bir ruh mu dediniz? Hay aksi! Bu şekilde devam ederseniz yakında kolera salgını gibi olur (yukarıdan bakarak). Size söyledim, düş gücünü yok etmeliyiz... Düş gücünün kökünü kazımalıyız. Yalnızca ameliyat bunu çözümleyebilir... yalnızca ameliyat..."

İri röntgen gözlüklerini burnunun üstüne oturtarak, uzun bir zaman kafatasımın kemikleri arasından beynimi inceleyerek etrafımda dönüp durdu ve defterine bir şeyler yazdı.

"İlginç... çok ilginç! Dinleyin: Alkol içinde korunmasına... razı olur musunuz? Tek Devlet'e son derece yararlı olacaktır... bir salgını önlememize yardım edecektir. Tabii itiraz etmek için özel nedenleriniz yoksa..."

"Sayı D-503, *İntegral*'in Mühendisi'dir ve eminim ki bu uygulama çalışmalarını engelleyecektir..." diye karşı çıktı zayıf doktor.

"Hımm," diye öteki homurdandı ve kısa adımlarla bürosuna döndü.

Yalnız kaldık. Kâğıt incesi el, hafifçe, nazikçe elimin üzerine düştü, tüm profiliyle yüzümün yakınına doğru eğildi.

"Sizi gizlice salıvereceğim, düş gücüne sahip olan bir tek siz değilsiniz. Meslektaşımın bir salgın hakkında konuşması boşuna değildi. Hatırlamaya çalışın, buna benzer, çok benzer bir şeyi bir başkasında fark ettiniz mi?"... İşte bu noktada durup bana şöyle bir baktı. Neyi ima ediyordu... kimi kastediyordu? Yoksa?..

Sandalyemden fırlayıp, "Dinleyin!"... dediğimde, o yüksek sesle başka bir konuya geçmişti bile: "Uykusuzluğunuza ve rü-

yalarınıza gelince, size tek bir şey önerebilirim: Daha fazla yürümelisiniz. Örneğin hemen yarın sabah başlayın... diyelim ki, neden Antik Ev'e doğru yürümeyesiniz?"

En ince gülüşüyle gülümserken bakışları içime işledi. Ve bana öyle geldi ki bu gülüşün gerisinde bir sözcük, bir isim... belli bir isim vardı. Yoksa bu gene benim düş gücüm müydü?

Kalbim bir aero gibi hızlı ve hafif, beni yukarı, daha yukarı kaldırıyordu. Yarın beni hoş bir şeyin beklediğini biliyordum. Bu hoş şey ne olabilirdi?

CAMIN ARKASINDA
ÖLDÜM
KORİDORLAR

Öylesine şaşkınım ki. Dün tam her şeyin çözümlendiğini, tüm X'lerin bulunduğunu düşündüğüm bir anda, denklemimde yeni bilinmeyenler ortaya çıktı.

Bu öykünün tüm koordinatlarının başlama noktası Antik Ev. Bu nokta, son günlerde yaşamımın üzerine kurulduğu X, Y ve Z eksenlerinin merkezi. X ekseni (59. Bulvar) boyunca Antik Ev'e doğru yürüdüm. Dün olanlar hâlâ kasırga gibi içimde uğulduyor: Baş aşağı evler ve insanlar, benim olmayan eller, parlayan makas dudaklar, lavabodaki damlaların sinir bozucu sesi; evet bütün bunlar oldu. Ve şimdi bunların tümü, etimi yırtarcasına, içeride ruhumun yakınlarında eriyen bir ateşin çevresinde dönüp duruyor.

Doktorun önerilerine salt uymuş olmak için, iki çizgi arasındaki hipotenüs yerine dik açı oluşturan iki çizgi boyunca yürümeye başladım. Az sonra ikinci çizgiye – Yeşil Duvar'ın kenarındaki yola gelmiştim bile. Duvarın ötesindeki vahşi yeşillik okyanusunda, kökler, çiçekler ve dallar bana doğru sallanmaya başladı; az daha yükselip duvarı aşacak, tüm bedenimi saracaklardı... ve bir adamı, mekanizmaların en değerli ve güzelini bir bitkiye dönüştürecek...

Neyse ki, vahşi yeşil okyanusla aramızda Duvar'ın camı vardı. Oh! Duvarların, engellerin o ilahi, bilgece sınırlamaları! Duvar, belki de keşiflerin en yücesi. İnsanoğlu, ilk duvar inşa edildikten sonra vahşi bir hayvan olmayı bıraktı. Ve biz, Yeşil Duvar'ı inşa ederek mükemmel ve mekanik dünyamızı, kuşların, ağaçların, hayvanların akıl dışı, saklı dünyalarından soyutladık.

Camın arkasında aptal bir hayvan, bulanık gözlerle alık alık bana baktı; sarı gözlerinde anlayamadığım inatçı bir ifade vardı. Uzun bir süre birbirimizin gözlerinin içine baktık – dünyanın yüzeyinden bir yerlere uzanan o maden kuyularına. Ve kafamda bir

soru dolaştı: "Ya bu sarı gözlü yaratık, çalılar arasındaki bu plansız yaşamında bizden daha mutluysa?" Kolumu kaldırdım: Sarı gözler kırpıştı ve yapraklar arasında kayboldu. Zavallı yaratık! Bizden daha mutlu olması... ne saçmalık! Evet, belki de benden daha mutlu... ama ben yalnızca bir istisnayım: Hastayım. Ve, ben bile...

Antik Ev'in koyu duvarlarını gördüm... ve yaşlı kadın, sevimli yumuk ağzıyla karşımdaydı. Ona koştum.

"İçeride mi?"

Yumuk ağzı ağır ağır açıldı: "Kim içeride mi?"

"Gerçekten kim olabilir? Elbette E-. Hani geçen gün buraya birlikte gelmiştik, aeroyla..."

"Aah... evet, evet!" Dudaklarının çevresindeki kırışıklıklar ve sarı gözlerinden fışkıran kurnaz ışınlar içimi araştırıyor, derinlere iniyordu. Ve en sonunda: "Oh, evet... Biraz önce içeri girdi."

O buradaydı. Yaşlı kadının ayağının altında pelin ağacının gümüşsü çalısını gördüm (Antik Ev'in bahçesi tarih öncesindeki biçimiyle özenle korunmuştu). Yaşlı kadın çalıyı eline aldı ve gümüşsü yapraklarını salladı; dizlerine sarı gün ışığı düştü. Bir an için ben, güneş, yaşlı kadın, pelin ağacı, sarı gözler görünmeyen bağlarla sıkıca birbirimize bağlandık... ve damarlarımızda, aynı düzensiz, coşkulu kan akıyordu (bunu yazmaktan utanıyorum ama, bu notlarda sonuna değin dürüst olacağıma söz verdim. Evet, eğildim ve yaşlı kadının o çöküк, yumuşak ağzından öptüm. İhtiyar ağzını sildi ve bir kahkaha attı).

Tanıdık, loş odalarda koşmaya başladım, ayak seslerim yankılanıyordu ve nedense doğru yatak odasına doğru ilerledim. Tam kolu kavradığım anda birden aklıma geldi, 'ya içeride yalnız değilse?' Durdum, dinledim. Ama tek duyduğum kalbimin vuruşlarıydı... içeride değil, yakında bir yerdeydi. Geniş yatak bozulmamıştı. Ayna. Tuvalet kapısında bir başka ayna ve anahtar deliğinde antika halkalı bir anahtar. Ve görünürde hiç kimse yok.

Yavaşça seslendim, "E-! Burada mısın?" Sonra daha yavaş gözlerim kapalı, güç bela nefes alarak, sanki onun önünde diz çöküyormuşçasına, "E-! Sevgilim!"

Sessizlik. Yalnızca musluktan lavaboya düşen damlaların sesi. Neden olduğunu bilmiyorum, ama o anda bu beni rahatsız etti...

musluğu sıkıca kapadım ve dışarı çıktım. Bu başka bir *apartmanda* olacağı anlamına geliyordu.

Geniş, kasvetli merdivenlerden aşağıya koştum ve başka bir kapıya daldım, sonra bir başkasına daha: Hepsi kilitliydi... 'bizimki' dışında... ve orada da hiç kimse yoktu.

Ama yine de nedenini bilmeden oraya geri döndüm. Ağır ağır, güçlükle yürüdüm, birden ayakkabılarım sanki demirdenmiş gibi ağırlaşmıştı. Şöyle düşündüğümü çok iyi hatırlıyorum, 'yer çekimini sabit kabul etmek yanlıştır. Sonuç olarak, benim tüm formüllerim..'

O anda – bir patlama, zemin katta bir kapı çarpıldı; biri taş zemin üzerinde aceleyle yürüdü. Neşem yerine geldi – onunla konuşabilmek, tüm duygularımı anlatan o 'sen' sözcüğüyle ona seslenebilmek için tırabzana koşup aşağıya baktım.

Birden elim ayağım buz kesti: Aşağıda pencere pervazının önünde pembe kulaklarını sallayarak S geçiyordu. Birden kendime geldim.

Beni görmemesi gerektiğini düşündüm. Duvarın dibinde, parmak uçlarımda sessizce yukarıya doğru yürüdüm. Kapıda bir an durup dinledim. O yukarıya çıkmaya devam ediyordu. Umarım kapı bana ihanet etmez, çünkü tahtadandı: Ve gıcırdamaya başladı. Kırmızı şeyler, yeşil şeyler, sarı Buda, hepsi beynimin içinde uğuldamaya başladı; ve şimdi aynalı dolabın önündeydim – yüzüm kül gibiydi; dudaklarım, gözlerim dikkatle dinliyordu... Kalp atışlarım arasında kapının gıcırdadığını duydum. Oydu... o.

Tuvaletin kapısındaki anahtarı kavradım... anahtarın halkası sallanmaya başladı. Bu bana bir şeyi hatırlattı. Anlık bir düşünce kafamda bir an yanıp söndü: "O zaman E-..." hemen tuvaletin kapısını açtım; içerisi karanlıktı. Kapıyı kapattım, birden ayağımın altındaki zemin sallandı. Yavaşça aşağıya bir yere doğru yüzmeye başladım: Birden gözlerimin önünde bir şey kararda; öldüm.

Sonradan, tüm bu garip olayları yazmak için oturduğumda kitaplara baktım ve elbette şimdi, ne olduğunu anlıyorum: Bu kısa bir ölüm anıydı, eskilerce bilinen, ama bilebildiğim kadarıyla bizim aramızda bilinmeyen bir durum.

Ne kadar ölü kaldığımı bilmiyorum (beş, belki de on saniye), ama bir müddet sonra kendime gelip gözlerimi açtığımda ka-

ranlıktı. Ve aşağıya doğru gittiğimi hissettim... Elimi uzatarak birşeylere tutunmak istedim: Duvar hızla hareket ediyordu; parmağım kanamıştı... bütün bunların benim düş gücümün ürünleri olmadığı kesindi. Peki, bu neydi öyleyse... neydi?

Titreyen nefesimi duyabiliyordum (bunu itiraf etmeye utanıyorum: Her şey o kadar beklenmedik ve anlaşılmazdı ki). Bir, iki, üç dakika: Hâlâ aşağıya düşüyordum. Sonunda yumuşak bir iniş, o düşen neydiyse artık hareketsizdi. Karanlıkta bir kol buldum. İttim... bir kapı açıldı... hoş bir ışık vardı. Arkamda, kare biçiminde bir platformun yükselmeye başladığını gördüm. Ona yetişmeye çalıştım, ama çok geçti: Orada kapana kısılmıştım... bu orası, neresi bilmiyordum.

Bir koridor. Ağır bir sessizlik. Kemerli tavan boyunca lambaların donuk, titrek ışıkları. Yeraltı trenlerimizin geçtiği tünellere biraz benziyordu, ama bizimki gibi camdan değildi, antik bir maddeden yapılmıştı ve daha dardı. Kafamın içinde bir düşünce parladı; İki Yüzyıl Savaşları boyunca insanların saklandıkları söylenen yeraltı sığınakları... Bu bir şeyi değiştirmiyordu, ilerlemeliydim.

Yirmi dakika kadar yürümüş olmalıydım. Sağa döndüm; koridor genişledi; lambalar daha ışıklıydı. Bir çeşit uğultu duydum. Ne olduğunu bilmiyordum, belki bir makine, belki de bir insan sesiydi. Tüm bildiğim, saydam olmayan bir kapının yanındaydım; uğultu onun ardından geliyordu. Kapıya vurdum; bir kez daha vurdum. Ses kesildi. Bir şey 'klak' etti ve kapı ağır ağır açıldı.

Hangimiz daha şaşkındık bilmiyorum: Karşımda ince, kâğıt gibi zayıf doktor duruyordu.

"Sen? Burada?"dedi ve makas dudaklar kilitlendi. Ve ben... sanki konuşmasını bilmiyormuş gibi, ne söylediğini anlamadan sessizce ona baktım. Bana oradan uzaklaşmamı söylüyor olmalıydı. Çünkü, sonra, düz, kâğıt gibi gövdesiyle koridorun sonunu göstererek beni itti.

"İzin ver... ben yalnızca... onu... E-330'u... neyse, beni takip eden biri var..."

"Burada bekle," doktor kısa kesti... ve gözden kayboldu.

Sonunda! Sonunda yanımdaydı, orada... ve bu oranın neresi olduğunun önemi var mıydı? O safran sarısı ipek giysi, ısıran gü-

lüşü, yarı kapalı gözleri... Beynimin içinde aptalca bir düşünce dolaşırken, dudaklarım, ellerim, dizlerim titriyordu: 'Titreşimler sestir. Titreme ses çıkarıyor olmalı. Öyleyse neden duyulamıyor?'

Gözlerini iri iri açarak bana baktı ve ben içine girdim.

"Daha fazla dayanamazdım! Neredeydin! Neden..." Gözlerimi ondan ayırmadan, anlaşılmaz bir çılgınlıkla, aceleyle konuştum... belki de bütün bunları söylemedim, yalnızca düşündüm. "Bir gölge vardı... beni takip ediyordu... öldüm.. giysi dolabından dışarı çıktım. Çünkü senin bu doktor... makas dudaklarıyla... bir ruhum olduğunu söyledi... tedavi edilemez..."

"Tedavi edilemez bir ruh! Zavallı çocuğum!" E- gülmeye başladı... beni kahkahalarıyla boğdu; çılgınlığım geçti ve kahkahaları dalga dalga her yana yayıldı... ne güzel! ...her şey çok güzeldi.

Doktor gene köşede belirdi... harika, muhteşem, zayıf doktor. Yanına geldi, "Evet?"

"Bir şey yok, bir şey yok! Sana daha sonra anlatırım. Buraya tesadüfen geldi. Onlara geri geleceğimi söyle... on beş dakika sonra."

Doktor köşede kayboldu. O bekledi. Kapı hafif bir sesle kapandı. Sonra E- yavaş yavaş omuzlarıyla, kollarıyla, bütün bedeniyle bana sarıldı, kalbimde tatlı bir sızı yayıldı ve birlikte yürüdük... ikimiz, o ve ben.

Nerede karanlığın içine girdiğimizi anımsamıyorum. Karanlıkta sessizce basamaklardan yukarı çıktık. Göremiyordum, ama biliyordum: O da benim yürüdüğüm gibi yürüyordu. Gözleri kapalı, başı arkaya atılmış, dişleriyle dudaklarını ısırıyor ve müziği dinliyor... benden yayılan, güçlükle duyulabilir titreşimi dinliyordu.

Antik Ev'in bahçesinde sayısız köşelerden birine çıktığımızda kendime geldim; bir çeşit çit, çıplak kayalar ve harabe duvarların sarı yüzü vardı. Gözlerini açtı ve "Yarından sonraki gün saat on altıda," dedi ve gitti.

Bunların hepsi gerçekten oldu mu? Bilmiyorum. Önümüzdeki gün öğreneceğim. Bir tek gerçek iz var: Sağ elimdeki kazınmış deri ve parmak uçlarımda morluklar. Ama İkinci Mühendis, parlatma çarklarına yanlışlıkla dokunarak, elimi yaraladığımı söylüyor. Eh, öyle de olabilir. Olabilir. Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum.

MANTIK ORMANLARI
YARALAR VE PLASTER
BİR DAHA ASLA

Dün yatağa yatar yatmaz derin bir uykuya daldım. Fazla yüklenmiş, altüst olmuş bir gemi gibiydim. Çalkalanan, ağır yeşil su kütlesi. Ve dipten yukarıya doğru yavaşça yükselmeye başladım, suyun üstüne çıkmadan ortalarda bir yerde gözlerimi açtım: Kendi odamdaydım, sabah hâlâ yeşil ve donuktu. Tuvaletin aynalı kapısından yansıyan gün ışığı gözlerimi kamaştırdı. Bu, Zaman Tablosu'nda belirlenmiş saatten önce uyanmama neden oldu. En iyisi kalkıp tuvalet kapısını kapamaktı, ama her yanım örümcek ağlarıyla sarılmış gibiydi, ağlar gözlerimi de sarmıştı, ayağa kalkacak gücüm yoktu.

Sonunda kalkmayı başardım, klozeti açtım... Aynalı kapının ardında karşıma elbiselerini çıkaran tatlı E- çıktı birden. Olağanüstü olaylara o kadar alışmıştım ki şaşırmadım bile, soru sormadım... Hiç vakit kaybetmeden tuvalete girip, aç, hırslı, aceleci bir tavırla ona sarıldım, tek vücut olduk. Karanlıkta, kapıdaki bir çatlaktan süzülen gün ışığı, tuvaletin zemininde yıldırım gibi zikzaklar çizerek duvarlardan birinin üstünde dolaşmaya başladı, yükseğe, daha yükseğe çıktı... ve sonra bu korkunç bıçak E-'nin çıplak boynuna düştü: Bu öyle korkunç bir şeydi ki, dayanamazdım; çığlık atarak uyandım.

Odamdaydım. Sabah hâlâ yeşil ve donuktu. Tuvalet kapısındaki aynanın üstüne çizgi halinde yansıyan gün ışığı. Yatağımdaydım. Ama kalbim hâlâ delicesine çarpıyor, titriyor, acı veriyordu: Parmaklarım, dizlerim ağrıyordu. Bunlardan kuşkum yoktu. Ama hangisi gerçek, hangisi düştü bilmiyordum; irrasyonel nicelikler, sağlam, yerleşik, üç boyutlu her şeyi altüst ediyordu... ve etrafım, parlak, sağlam düzlemler yerine, dallı budaklı, yontulmamış şeylerle sarılmıştı.

Zilin çalmasına hâlâ çok zaman vardı; yatağa uzanarak ka-

famın içindeki o garip mantık zincirini çözmeye çalıştım. Yeryüzünde, her formüle, her denkleme denk düşen bir eğri ya da cisim vardır. Ama bildiğimiz kadarıyla irrasyonel sayılara, benim $\sqrt{-1}$'lerime denk düşen bir şey yok; şimdiye kadar hiç görmedik. İşin korkunç yanı da bu: Görünmedikleri halde kaçınılmaz bir biçimde varlar, çünkü gölgeleri matematikte irrasyonel formüllere bürünmüş... ve ne matematik ne de ölüm yanlış yapar. Bu cisimleri evrenimizde, yeryüzünde görmüyorsak da varlar – kaçılamayacak şekilde varlar – orada, görünenin ardında, büyük, koca bir evrenleri var.

Zili beklemeden yataktan fırladım ve hızlı adımlarla odayı arşınlamaya başladım. Her şeyin altüst olduğu dünyamda, bugüne kadar değişmeden kalan tek şey matematikti, ama o da zinciri kırdı, etrafımda dönüp duruyor. Peki şimdi bu, göremediğim o akıl almaz *ruhun*, botlarım ve üniformalarım kadar gerçek olduğu anlamına mı geliyor (şimdi tuvalet kapısının arkasındalar mı?). Botlar bir hastalık değilse, bir ruh nasıl bir hastalık olabilirdi?

Düşündüm ve bu vahşi mantık ormanından bir çıkış yolu bulamadım. Bu da tıpkı, sözcüksüz konuşan anlaşılmaz yaratıkların yaşadığı Yeşil Duvar'ın ötesindeki ürkütücü orman gibiydi. Bana öyle geldi ki, kalın bir camın ardından sonsuz büyüklükte ve aynı zamanda sonsuz küçüklükte, akrep gibi, gizli ve büyük, eski şeklinde duyargası olan bir $\sqrt{-1}$ görüyordum. Ama belki de bu, akrep değil benim ruhumdu – hani eskilerin efsanevi akrebi gibi, kendini sokup sonra da...

Zil. Gün başladı. Her şey, kaybolmadan, ölmeden, gün ışığıyla kaplanmıştı – görülebilir nesnelerin geceleyin karanlıkta örtülmesi gibi. Kafam, bulanık, titrek bir ışıkla dolmuştu. Bulanıklığın içinden uzun cam masalar belirdi; küresel kafalar aynı anda sessizce, yavaşça bir şeyler çiğniyorlardı. Uzak bir yerden, bulanıklığın arasından, aşina olduğum yumuşak metronomun sesini duydum; ben de herkes gibi mekanik olarak elliye kadar saydım: Elli, her lokmanın çiğnenmesi için gerekli olan süredir. Ve mekanik olarak tam zamanında hazırlandım, aşağıya inip herkesle beraber çıkış defterine adımı yazdım. Yine de, herkesten ayrı, tek başına, dışarıdaki sesleri geçirmeyen yumuşak bir duvarın ardında

yaşadığımı hissettim; ve benim evrenim bu dünyanın ardındaydı.

Yine de bir nokta var: Eğer bu dünya yalnızca benimse bu kayıtlarda nasıl yer alır? Neden bu saçma *rüyalar*, tuvaletler ve sonsuz koridorlar buraya kaydediliyor? Tek Devlet'in onuruna uygun, ciddi, matematiksel bir şiir yazmak yerine bir çeşit fantastik serüven romanı yazdığımı görmek beni üzdü. Ah keşke benim X'lerle, $\sqrt{-1}$'lerle dolu yaşamım değil de, gerçek bir roman olsaydı bu!

Belki de olabileceğinin en iyisidir. Ve belki de siz sevgili okuyucularım, bizimle kıyaslandığında (çünkü biz Tek Devlet tarafından yönetildiğimizden insanlığın en yüksek düzeyine erdik) hâlâ çocuksunuzdur. Ve çocuklar gibi, macerayla süslenmeleri şartıyla en acı şeyleri bile yutarcasına okuyacaksınızdır.

Akşam

Siz hiç son sürat giden bir aeroda, camlar açık, rüzgâr yüzünüzde ıslıklar çalarken, yeryüzünü unutacağınız, görmeyeceğiniz, ondan bir Satürn, Jupiter, Venüs gibi uzak kalacak kadar göğe yükseldiniz mi? Ben şimdi işte böyle yaşıyorum. Yüzümde bir rüzgâr patladı, dünyayı, şirin O-'yu unuttum. Ama yaşam devam ediyor; er ya da geç aeronun inişe geçmesi gerek ve ben Cinsel Tablo'da onun adıyla (O-90) işaretlenmiş günü görmemeye çalışıyorum.

Bu akşam, uzak yeryüzü bana varlığımı anımsattı.

Doktorun isteğine uyarak (gerçekten iyileşmek istiyorum) iki saat boyunca düzgün caddelerimizin cam çöllerinde dolaştım. Herkes Zaman Tablosu'nca belirlenmiş salonlardaydı, yalnızca ben... Doğru konuşmak gerekirse doğal olmayan bir görünüm-deydim. Bir adamın elinden tek bir parmağının kesildiğini düşünün – kaldırımlar boyunca aşağı yukarı koşan, eğilip kalkan bir insan parmağı. Ben işte o parmaktım. Ve bütün bunların en garibi, bu parmağın, elin bir parçası olmak, ötekilerle beraber olmak gibi en ufak bir istek duymamasıydı; parmak ya eskiden olduğu gibi olmak ya da kendi başına olmak ya da... Evet, artık saklayacak bir şeyim yok: Ya da onunla olmak, daha önce de bütünleştiğim o kadınla olmak...

Ancak gün batarken eve döndüm... Akşamın pembeliği, cam duvarlarda, Akümülatör Kule'nin altın tepesinde, sayıların seslerinde, gülüşlerinde parlıyordu. Ne garip değil mi? Batan güneşin ışınları sabahki ışınlarla aynı açıda düştüğü halde, her şey tümden farklı: Günbatımında ışınlar daha yumuşak, sabaha gene canlı ve göz kamaştırıcı olacak.

Girişte denetçi U, üstüne akşam pembeliğinin düştüğü bir zarf yığını içinden bir mektup uzattı. Tekrarlıyorum, çok saygıdeğer bir kadındır ve eminim bana karşı daha dostane olamazdı. Buna karşın, balık solungaçlarına benzeyen o sarkık yanaklarını her görüşümde nedense hoşnutsuzluk duyuyorum.

U-, boğumlu elleriyle mektubu bana uzatırken iç geçirdi. Bu iç geçirme, beni dünyadan ayıran perdeleri kıpırdattı: Tüm benliğim, (hiç kuşkusuz ki) E-'den gelen, elimde titreyen mektubun üzerinde odaklandı.

Tam o anda ikinci bir iç geçirme, öyle vurgulu bir hareketti ki zarfa bakmamı engelledi: Solungaçlarının arasında, gözkapaklarının altında, sempatik, çekingen bir gülüş var. Ve sonra, "Zavallı, benim zavallı arkadaşım," dedi, bir iç geçirmeyle – bu yine vurgulu bir üçüncü iç geçirmeydi – ve görevi olduğu için doğal olarak mektupta neler yazdığını biliyordu.

"Ama, gerçekten... böyle söylemenin nedeni ne?"

"Hayır, hayır dostum – seni senin tanıdığından daha iyi tanıyorum ben. Uzun zamandır seni izliyorum, yaşamın boyunca seninle el ele yürüyebilecek, hayatı iyi tanıyan birine ihtiyacın var..."

Her yanıma gülüşünün yapıştığını hissettim; ellerimi titreten bu mektubun açacağı tüm yaraları sarmayı amaçlayan bir gülüştü. Ve sonunda, gözkapaklarının ardından yine yumuşak bir sesle konuştu: "Bunu düşüneceğim sevgili dostum, düşüneceğim. Emin ol ki, yeterince güçlü olduğumda... fakat hayır, hayır... önce düşünmeliyim..." dedi.

Yüce Velinimet! Ne söylemeye çalışıyor!.. Olabilir mi? Söylemeye çalıştığı...

Gözlerimin önünde noktalar uçuştu... binlercesi; mektup elimden düştü. Duvara, ışığa doğru yürüdüm. Güneş batıyordu, kasvetli alacakaranlık giderek koyulaşıp bedenimi, ellerimi, yeri,

mektubu kapladı.

Zarf yırtılarak açıldı; imzayı görmek için hiç vakit kaybedilmedi – yara daha da derinleşmişti. Mektup E-'den değildi, kesinlikle E-'den değildi; yazan O-'ydu. Bir yara daha: Sayfanın sağ köşesinde bir leke vardı, oraya bir şey damlamıştı. Lekelere dayanamam, mürekkeple ya da... başka bir şeyle yapılmış olsun, fark etmez. Ve bunun beni rahatsız edeceğini önceden biliyordum; gözlerim bu hoş olmayan lekeden rahatsız oldu. Neden bu küçük gri nokta bir bulut gibi her şeyi karartıyor, büsbütün zorlaştırıyordu? Yoksa bu gene benim *ruhum* muydu?

İşte mektubu:

Biliyorsun... belki de bilmiyorsun... doğru düzgün yazamam. Her neyse, bunun önemi yok: Benim için sensiz hiçbir gün, hiçbir sabah, hiçbir bahar olmayacağını biliyorsun. Çünkü R- benim için yalnızca... ama bunun senin için bir önemi yok. Her şeye karşın ona şükran borçluyum, çünkü geçen bu günlerde, onsuz, tek başıma ne yapardım bilmiyorum. Bu günler ve geceler boyunca on, belki de yirmi yıl yaşlandım. Ve sanki odam kare değil de yuvarlaktı, sonu yokmuşçasına yürüdüm, yürüdüm... ve her seferinde aynı şey, hiçbir kapı yok.

Sensiz yapamam – çünkü seni seviyorum. Çünkü görüyorum, anlıyorum: Sen hiç kimseye, onun dışında hiç kimseye ihtiyaç duymuyorsun... ve anlıyorsun, seni seviyorum, ve bu nedenledir ki ben kesinlikle...

Toparlanabilmek, eski O-90 olabilmek için iki ya da üç güne ihtiyacım var. Sonra gidip seninle olan kaydımı geri çekeceğim, böylesi senin için daha iyi, mutlu olmalısın. Beni bağışla; bir daha seni hiç rahatsız etmeyeceğim.

Bir daha asla. Evet böylesi daha iyi – doğru söylüyor. Ama öyleyse neden...

MATEMATİKTEKİ ÜÇÜNCÜ BASAMAĞIN SONSUZ KÜÇÜĞÜ
TEHDİTKÂR BAKIŞ
PARMAKLIK

Loş ışıklı o garip koridorda... hayır, hayır orada değildi; daha sonra, o ve ben Antik Ev'in gizli köşelerinden birindeydik, "Bir sonraki gün," demişti. Yani bugün. Her şeyin kanatları var, uçuyor; gün uçuyor ve *İntegral* uçuşa hazır: Roket motorun yerleştirilmesi bitti ve ilk denememizi bugün yaptık. Ne güçlü, ne muhteşem patlamaydı! Sanki onun, o biricik kadının – bugünün şerefine herkesi selamlıyordu.

İlk denemede bazı sayılar, çalışma alanını terk etmede yeterince hızlı davranmadılar – onlardan geriye küçük parçacıklar ve birazcık kurumdan başka bir şey kalmadı. Ve buraya gururla kaydediyorum ki, onların yüzünden çalışma ritmimiz bir saniye bile aksamadı. Hiçbir şey olmamış gibi makinelerimizle birlikte çalışmayı sürdürdük. On sayı Tek Devlet'in yüz milyonda birinden daha az; pratik olarak hesaplamaya kalkarsak matematikteki üçüncü basamağın sonsuz küçüğü. Aritmetik cehalet eskilere özgüydü; biz bunu neşe kırıcı buluyoruz.

Aynı zamanda dün zavallı, gri bir lekeye üzülüşümü de neşe kırıcı buluyorum – hatta onu bu sayfalara kaydetmeyi bile. Bu hâlâ aynı 'yumuşatma' numarası. Oysa insan bir elmas kadar, bizim duvarımız kadar sağlam olmalıdır (bu konuda eski bir deyiş vardır: 'Duvara nohut atmak.')

Saat on altı. Her zamanki yürüyüşüme gitmedim: Kimbilir belki de dışarıda her şey güneşle yıkanırken E- çıkagelir... şu anda binada bir tek ben varım. Güneşle aydınlanmış duvarların ardında boş odalar görüyorum – aşağıdan yukarıya, soldan sağa birbirini takip eden boş odalar. Mavimsi merdivenlerden yukarı doğru zayıf, gri bir gölge süzülüyor. Orada onun adımlarını duyuyorum şimdi, kapının ardında onu görüyorum – hissediyorum, suratımda

yapışkan bir gülümseme; kapımı geçip merdivenlerden aşağıya doğru iniyor.

Zil çaldı. Göstergeye baktım, tanımadığım bir erkek sayıydı (sessiz harfler erkekler içindir – ve göstergede sessiz bir harf vardı)... Asansör uğuldadı, kapısı açıldı. Karşımda, yüze dikkatsizce yerleştirilmiş yamuk, yüksek bir alın, çatık kaşlar ve onların altında gözler... Garip bir ifade veriyorlardı ona; kaşlarının altından, gözlerinden konuşuyormuş gibiydi.

"Size ondan bir mektup var," dedi, kalın kaşlarının altından, "Her şeyin söylediği gibi yapılmasını istedi."

Çıkık alnının altından etrafa kuşkulu baktı.

"Burada kimse yok, hadi yapalım." Etrafa bir bakış daha attıktan sonra, mektubu verdi ve gitti. Yalnız kaldım. Hayır – hayır yalnız değildim: Zarfın içinde pembe bir kupon ve hafif güzel bir koku, onunki. Mektubu yollayan oydu; gelecek, bana gelecek. İzin verin mektubu okuyayım, okuyayım ki, kendi gözlerimle göreyim ve geleceğine inanayım bu...

Ama hayır! Bu gerçek olamaz! Mektubu bir kez daha, satırları atlayarak okudum: "Kupon... ve sanki gerçekten oradaymışım gibi perdeleri çekmeyi unutma... bu beni orada sanmaları için kesinlikle gerekli... Çok, çok üzgünüm..."

Mektubu parçalara ayırdım. O anda aynada, çarpılmış çatık kaşlarımı gördüm. Sonra kuponu da mektup gibi parçalara ayırmak için elime aldım...

"Her şeyin söylediği gibi yapılmasını istedi."

Ellerim gevşedi. Kupon masanın üstüne düştü. Açıkça dediğini yapacaktım, benden daha güçlüydü. Gene de... gene de: Bilmiyorum. Göreceğiz; akşama daha çok var... Kupon masanın üstünde kaldı.

Ayna çatık kaşlarımı yansıtıyordu. Neden bugün de hastalık belgesi almadım? Alsaydım, uzun uzun yürürdüm, tüm Yeşil Duvar boyunca, sonra da yatağa düşer, düşlerin dipsiz okyanusuna dalardım... Ama hayır: Salon 13'e gidip iki saat boyunca kafamın karışmasına izin vermeden oturmalıyım... çığlıklar atıp ayaklarımı yere vurma gereksinimi duyarken.

Ders. Parlayan aygıttan gelen sesin her zamanki gibi metalik

olmaması ne garipti, yumuşak ve yosunluydu. Bir kadın sesi: Bu sesin nasıl birine ait olabileceğini düşlemeye başladım: Aynı Antik Ev'deki gibi, iki büklüm, ufak tefek bir ihtiyara.

Antik Ev... Ve içimdeki rahatsız edici duygular gene patlak veriyor. Bütün gücümü toplayıp kendimi duyarsızlaştırmam, katılaştırmam gerek, yoksa toplantı salonunu çığlıklara boğacağım. Yumuşak, tüylü sözcükler içimi delip geçiyor, aklımda kalanlar yalnızca çocuklar ve çocuk kültürüyle ilgili şeyler. Bir fotoğraf klişesi gibiyim: İçimde her şeyin baskısını yapıyorum, kayıtsız, kendime yabancı: Hoparlörden altınsı bir ışık yansıyor, onun altında canlı bir çocuk var, ışığa doğru uzanıyor, küçücük üniformasının kenarını ağzına almış emiyor, ellerini sıkıca kapayıp minik bir yumruk yapmış, bileğinde tombul, küçük bir kıvrımın gölgesi. Bir fotoğraf klişesi gibi kaydediyorum: Şimdi çıplak ayaklarını sarkıttı, ayaklarını havada sallıyor. Pembe parmakları bir yelpaze gibi yayıldı – bir an düşecek, yere yuvarlanacak gibi oldu...

Ve... bir kadın çığlığı; bir üniforma kanatlanmış gibi sahneye uçtu, çocuğu yakaladı ve bileğinin üstündeki küçük kıvrımı öptü, sonra çocuğu masanın ortasına doğru itti ve platformdan aşağıya indi. İçimdeki kayıt: Uçları aşağıya sarkık, pembe ay şeklindeki dudaklar; iri mavi, fincan gözler. Bu O-'ydu. Ve sanki zoraki bir bağlantı arıyormuşçasına birden bu basit olayın kaçınılmazlığını, önceden belirlenmişliğini hissettim. Tam arkamda solda oturuyordu. Geriye dönüp ona baktım, gözlerini uysalca sahneden ayırdı ve bana döndü; o, ben ve sahnedeki masa üç noktaydık ve bu noktalar arasında üç çizgi vardı – algılanamayan ama belli kaçınılmaz olayların yansıması.

Eve yeşil, karanlık yoldan geldim, lambalar tek tük yanmaya başlamıştı. Vücudum bir saat gibiydi, tik-taklar duyuyordum. Yelkovan ve akrep birazdan belli bir sayıyı gösterecekti; geri dönüşü olmayan bir şey yapacaktım. E-'nin birinin – benim – kendisiyle birlikte olduğunu göstermeye ihtiyacı var. Benimse ona ihtiyacım var, neden onun 'ihtiyacını' dikkate alayım? Kimseye hizmet etmek istemiyorum kör gibi. İstemiyorum, işte o kadar.

Arkamda, su birikintileri arasında yürüyormuş gibi tanıdık,

yayvan ayak sesleri (artık arkaya bakmıyorum bile, biliyorum bu S-). Beni kapıya kadar takip edecek ve oraya geldiğinde büyük bir olasılıkla aşağıda kaldırımda durup bekleyecek, sonra gözleriyle odamı bulup bakmaya başlayacak – birinin suçunu gizleyen perdeler inene kadar.

Koruyucu meleğim her zamanki gibi düşüncelerime ara verdirdi. Onun bunu anlamasına izin vermeyeceğim. Kararımı verdim.

Odama çıkıp ışığı açtığımda gözlerime inanamadım: O- masanın yanında duruyordu. Daha doğrusu içinde gövde olmayan boş bir giysi gibi sallanıyordu. Sanki giysinin altındaki o bedende hiçbir canlılık yoktu; kolları, ayakları gevşek, cansız sarkıyordu; sesi yavaş, cansızdı.

"Mektubum için geldim. Eline geçti mi? Yanıtı bilmeliyim, hemen şimdi bilmeliyim."

Omuz silktim. Mavi gözlerine baktım ve şeytanca zevk duyarak, sanki suçlu oymuş gibi yanıt vermeyi geciktirdim. Büyük bir neşeyle, "Yanıt mı? Ah, evet... Haklısın. Tamamen haklısın. Her konuda."

"Öyleyse," – dudaklarının titreyişini gizlemeye çalışan bir gülümseme – ama ben gördüm. "Çok iyi, öyleyse! Gidiyorum.. hemen gidiyorum."

Masanın üzerine abandı. Gözleri bomboş, kolları ve bacakları hareketsiz. Ötekinin buruşuk pembe kuponu masanın üzerinde duruyordu. Çabucak *Biz*'in elyazmasını açtım ve kuponu sakladım (belki de bu hareket O-'dan çok benim yararımaydı).

"Sürekli yazıyorum. Yüz yetmişinci sayfaya geldim. Çok umulmadık bir şeye dönüşüyor..."

"Hatırlıyor musun... sayfa yedide... yazılarının üstüne bir damla gözyaşım düştüğünde sen..." Sanki sesi bir başka sesin gölgesiydi.

Mavi fincan gözleri çukurlaştı; gözyaşları sessiz, hızla ve sözcükleri aceleyle döküldü: "Dayanamıyorum... Hemen gidiyorum... Bir daha asla... aldırmıyorum da. Ama tek istediğim... tek istediğim... senden bir çocuğum olması. Bir çocuğum olmasına izin ver sonra gideceğim... gideceğim!"

Üniformasının altında bütün vücudunun titrediğini hissettim. Ben... ben de titriyordum... ellerimi arkama koydum ve gülümsedim:

"Ne? Velinimet'in Makinesi'nden korkmuyor musun?"

Önceden olduğu gibi sözleri bentleri aşan seller gibi dökülmeye başladı: "Önemli değil! Onu... o küçük bebeği hissetmek, bir kere... yalnızca bir kere görmek için... bugün o masanın üstündeki bebek gibi. Bir tek gün!"

Üç nokta: O, ben ve masanın üzerindeki dolgun kıvrımıyla küçük yumruk.

Anımsıyorum, çocukken Akümülatör Kule'ye gitmiştik. En üstte, merdiven sahanlığında, cam korkuluk duvarının üstünden eğilmiştim. Aşağıda, bir nokta gibi görünen insanlara bakınca kalbim tatlı tatlı çarpmıştı: "Düşseydim ne olurdu?.." O zaman cam parmaklığa daha sıkı yapışmıştım, oysa şimdi üstünden zıpladım.

"Öyleyse onu istiyorsun? Neler olacağını bilerek..."

Güneşe bakarmışçasına gözlerini kıstı. Gülüşü ıslak, neşeliydi.

"Evet, evet! İstiyorum!"

Pembe kuponu – ötekinin kuponunu – notlarımın altından kaptım ve aşağıya denetçiye koştum. Çıkarken o, elimi yakalamaya çalıştı ve bir şeyler söyledi, ama dediklerini ancak döndüğümde anladım.

Ellerini dizleri arasında sıkıca kenetlemiş, yatağın kenarında oturuyordu.

"O... onun kuponu muydu?"

"Ne önemi var? Evet onunkiydi."

Bir şey çatırdadı. Belki de bu, O-'nun kımıldanışıydı. Orada, elleri dizinde kenetlenmiş sessizce oturuyordu.

"Haydi acele et..." Kabaca elini kavradım. Bileğinin dolgun çocuksu kıvrımında kırmızı noktalar (yarın mavi olacaklar) belirdi.

Bu hatırladığım son şeydi. Elektrik söndürüldü, düşünceler yok oldu ve karanlık ve karanlığın kıvılcımları... ve parmaklığın üzerinden düşüyordum.

BOŞALIM
DÜŞÜNCELERİN MALZEMESİ
SIFIR UÇURUMU

Boşalım, en uygun tanım bu. Bunun tamamen elektriksel boşalıma benzediğini şimdi anlıyorum. Son günlerde nabzım gittikçe daha hızlı, daha sık ve daha gergin. Zıt kutuplar bile birbirine yaklaşıyor, arada kuru bir çizgi var; bir milimetre daha – sonra patlama ve ardından sessizlik.

Şimdi her şey sakin ve boş, sanki herkesin çekip gittiği bir binada yalnız ve hastayım ve düşüncelerimin keskin metalik tıkırtılarını dinleyerek yatıyormuşum gibi.

Belki de bu boşalma ruhuma eziyet etmekten kurtardı beni. Ve ben yeniden herkes gibi oldum. En azından artık hiç acı duymadan, O'yu Küp'ün basamaklarında seyredebilir, o Gaz Odası'ndayken ona bakabilirim. Ve Operasyon Bölümü'ne adımı verse bile fark etmez, son anımda Velinimet'in cezalandırıcı elini saygıyla öpeceğim. Tek Devlet'le olan ilişkimde cezalandırılmak en doğal hakkım ve bu hakkımdan vazgeçmem. Hiçbir sayı vazgeçmemeli, bu en değerli biricik hakkından vazgeçmeye cüret etmemelidir.

...Daha da dingin bir biçimde ve metalik bir parlaklıkla işlemeye devam ediyor düşüncelerim; görünmez bir aero beni soyutlamanın mavi göğüne götürüyor. Ve orada, o saf ve hafif havada, 'hak'la ilgili düşüncemin tıpası çekilmiş bir lastik gibi söndüğünü görüyorum. Bu, eskilerin inanılmaz saplantılarının – haklara sahip olma düşüncesinin – bir yansımasından başka bir şey değil.

Çamurdan düşünceler vardır – bir de altından ya da bizim değerli camımızdan oluşmuş düşünceler vardır. Ve bu düşüncenin neden yapıldığını anlayabilmek için ona bir damla asit damlatmak yeterlidir. Bu asitlerden biri eskilerce de bilinmektedir: *reductio ad finem.** Sanırım adı böyleydi; ama bu zehirden korkuyorlardı;

* Parçalara indirgeme.

mavi bir hiçlik yerine, çamurdan hatta oyuncak bir cennet görmeyi tercih ederlerdi. Ama biz – Velinimeti'miz sağ olsun! – yetişkin insanlarız ve oyuncaklara ihtiyacımız yok.

Bir hak düşüncesine bir damla asit damlattığımızı varsayın. Eskilerin bile daha olgun olanları, hakkın kaynağının güç olduğunu, hakkın, gücün bir fonksiyonu olduğunu biliyorlardı. İşte terazi. Bir kefede gram, ötekinde ton: Ben bir kefedeyim, Biz, yani Tek Devlet ötekinde. Ben'in Tek Devlet'le ilişkilerinde bazı hakları olduğu ve gramın tonla eş ağırlıkta olduğu gibi varsayımlar. Bu varsayımların kesinlikle bir ve aynı şey oldukları açık değil midir? Belirlemek gerekirse: Haklar tona, görevler grama düşer; hiçlikten büyüklüğe giden yolda doğal olan, insanın bir gram olduğunu unutup tonun milyonda biri olduğunu hissetmesidir.

Siz, pembe yanaklı şişko Venüslüler ve siz, nalbantlar gibi simsiyah Uranüslüler. Mavi sessizliğimde itiraz homurtularınızı duyar gibi oluyorum. Ama bunu anlayın: Büyük olan her şey basittir; bozulamaz ve sarsılamaz tek şeyin, aritmetiğin dört kuralı olduğunu anlayın. Ve yalnızca bu dört kural üzerine kurulmuş ahlâk sarsılmaz ve sonsuzdur. Bu, nihai bilgeliktir. Bu, insanlığın yüzyıllardır kan ter içinde ulaşmaya çalıştığı piramitin zirvesidir. Ve bu zirveden tabana bakıldığında, atalarımızın yabaniliğinden kalan bir şeylerin orada hâlâ belirsiz bir solucan gibi kımıldadığı görülür. Özetle, yasadışı anne ve katil O- ile dizelerini Tek Devlet'in yüzüne çarpma cüretini gösterebilmiş şu çılgın adam, hepsi bir. Ve hepsine verilen ceza da aynı: Erken ölüm. İşte bu, Taş Evlerde oturan, tarihin şafağında pembe ışıklarla yıkandıklarını düşleyen insanlarınkiyle aynı ilahi adalet: Onların Tanrısı da Kutsal Kilise'ye karşı günaha girenleri öldürerek cezalandırmıştı.

Siz Uranüslüler, eskilerin *auto-da-fe*'de usta İspanyolları kadar zalim, kara ve sessizsiniz, benim gibi düşünüyorsunuz. Ama neşeli Venüslüler, sizin barbarlığa dönüş, işkenceler, yok etmeler hakkında ileri geri konuştuğunuzu duyuyorum. Sevgili dostlarım, sizler için üzülüyorum – siz felsefi ve metamatiksel düşünme yeteneğinden yoksunsunuz.

İnsanlık tarihi bir aero gibi daireler çizerek yükselir. Dairelerin bazısı altın, bazısı kan rengindedir, ama hepsi de 360 dereceye bölünür. Sıfırdan saymaya başladığında 10°, 20°, 200°, 360° gelir ve

yine sıfıra dönülür. Evet sıfıra döndük, evet! Ama benim matematiksel akıl yürütmeme göre bu sıfır, yeni, bambaşka bir sıfır. Sıfırdan sağa doğru gittik ve soldan tekrar sıfıra döndük, ne var ki artı sıfır yerine eksi sıfıra geldik. Anlıyor musunuz?

Bu sıfırı, suskun, dar, bıçak keskinliğinde derin bir uçurum olarak görüyorum. Sıfır Uçurumu'nun karanlık tarafından korku içinde, soluk soluğa yola çıktık. Biz Kolomblar, çağlar boyunca dünyayı denizden dolaşıp durduk ve sonunda – yaşasın! Hepimizi selamlayan top atışları, yelkenler çekilsin: Yolumuz Tek Devlet'in auroraborealis'iyle aydınlatılmış, güneşin, gökkuşaklarının – yüzlerce güneşin, milyonlarca gökkuşağının – ışığıyla parlayan Sıfır Uçurumunun karanlık yüzü.

Uçurumun karanlık yüzü bizden yalnızca bir bıçak sırtı kadar uzak olsa ne çıkar? Bıçak, insanlığın geliştirdiği en gerekli, en ölümsüz, en yüce nesne. Giyotin olan da o, düğümlerin evrensel çözücüsü de o. Kenarıysa, paradoksların, korkusuz aklın yolu.

BİR YAZARIN GÖREVİ
BUZLAR BÜYÜYOR
EN ZORLU AŞK

Dün onun günüydü ve gene gelmedi, gene anlaşılmaz bir mektup gönderdi. Ama bu kez sakinim. Eğer mektupta yazılanları yapıyorsam, kuponunu aşağıdaki görevliye götürüp, perdeleri indirerek tek başıma odamda oturuyorsam, bunun nedeni onun isteklerine karşı gelememem değil. Gülünç! Tabii ki değil. Birincisi, yalnızca perdeler sayesinde o tuhaf gülümsemelerden korunarak, rahatça, huzur içinde bu satırları yazabiliyorum. İkincisi, eğer E-'yi yitirirsem, kafamdaki bu bilinmeyenleri (–dolaptaki giysiler, anlık ölümüm vb.) çözme şansımı da yitiririm. Sırf bu kayıtları yazdığım için bile olsa, bu bilinmeyenleri keşfetmenin, bütün bilinmeyenlerin insanın düşmanı sayıldığına ve *homo sapiens*'in bütün soru işaretlerinden kurtulunca gerçek insan haline geldiğine dair hiçbir şey söylememenin görevim olduğuna inanıyorum.

Ve böylece, yazar olmanın yükümlülüklerini yerine getirmek için, bugün saat on altıda aeroya binerek doğruca Antik Ev'e gittim. Hava çok rüzgârlıydı. Aero, hava akımları arasında zorlukla ilerliyor, görünmez girdaplarla kamçılanıyordu. Aşağıda kent, mavi buz kalıplarından oluşmuş gibiydi. Birden gölgeli, yüzen bir kütle halinde bir bulut belirdi; aşağıdaki buz kurşun rengine dönüştü; kabardı, genişledi. İlkbaharda işte böyle olur; nehir kenarında oturmuş her şeyin çatırdayıp çözüleceğini umuyorsunuzdur, ama dakikalar geçer ve buzlar aynı kalır, siz de şiştiğinizi hisseder, kalbinizin daha sık, sabırsızca çarptığını duyarsınız. Her şey bir yana, ortada yaşamımızın en katı kristalini kıracak bir buzkıran yokken neden yazıyorum bunları!

Antik Ev'in girişinde kimse yoktu. Çevresinde dolaşarak Yeşil Duvar'ın yanında yaşlı kapıcıyı buldum. Ellerini gözlerine siper ederek yukarı bakıyordu. Duvar'ın ardında siyah kuşlar ken-

dilerini çığlık çığlığa duvara atıyor, görünmez elektrik dalgalarına çarpıp düşüyor, sonra tekrar atılıyorlardı.

Bana doğru baktığını, kırışıklıklarla kaplı yüzünden gölgeli bir bulutun gelip geçtiğini gördüm.

"Burada kimse yok – hiç kimse! Buralarda dolaşmanın bir yararı yok."

Bir *yararı yok* sözüyle ne demek istedi? Birinin gölgesinden başka bir şey olmadığını düşünmesi ne garip! Ama belki sizler hepiniz benim gölgelerimsiniz. Bir çöl gibi bomboş olan bu beyaz dikdörtgen sayfaları sizlerle dolduran ben değil miyim? Ben olmasam bu satırlarda olabilir miydiniz?

Bütün bunları ona söylemedim tabii. Deneyimlerimden biliyorum ki, en kötü şey bir kişiyi varlığından – üç boyutlu gerçekliğinden – şüpheye düşürmektir. Ona görevinin yalnızca kapıyı açmak olduğunu hatırlattım.

Boşluk. Sessizlik. Rüzgâr, orada duvarların ardında, omuz omuza yaslanarak koridorlardan ilerleyip yukarı çıktığımız günkü kadar uzak. Taş kemerlerin altından geçerken yankılanan ayak seslerim birinin hemen arkamdan beni izlediği duygusuna kapılmama neden oluyordu. Kırmızı tuğlalarla bezeli sarı duvarlar köşelerden, çıkmazlardan geçerken kare pencereleriyle sanki beni gözlüyorlardı. Çitle çevrili boş bir arsada bir kapı: İki Yüzyıl Savaşları'nın anısına: Topraktan yükselen çıplak taş sütunlar, sarı duvarlar, dikey bacalı eski bir kuzine; sarı taş ve kırmızı tuğla dalgaları arasında sonsuza değin çırpınacak bir gemi gibi.

Bana öyle geldi ki, bu sarı dişleri daha önce görmüştüm – sanki dipteyim de su kütlesi içinden yukarı doğru bakıyorum – ve araştırmama başladım. Çukurlara düştüm, taşlara çarptım, paslı demirler üniformama takıldı, alnımdan tuzlu ter damlaları gözlerime aktı.

Hiçbir yerde değildi! O zaman koridorlarda bulduğumuz çıkışı bu kez bulamadım, yoktu. Belki de böylesi daha iyiydi: Bütün bunlar yine o aptalca *düşlerimden* biri olmalıydı.

Bütün vücudum örümcek ağlarıyla kaplı, yorgun argın, toz içinde kapıyı açtım. Birden arkamda bir hışırtı ve ayak sesleri duydum. Döndüğümde karşımda S'nin pembe kepçe kulaklarını ve çift kıvrımlı gülümsemesini gördüm.

Şaşkın bakışlarıyla beni bir matkap gibi delerek sordu: "Yürüyüşe mi çıktın?" Yanıtlamadım. Ellerim beni engelliyordu. "Peki, kendini daha iyi hissediyor musun?"

"Evet, sağ ol. Sanırım eski halime dönüyorum."

Başını geriye attı, gözlerini yukarı çevirdi, ilk defa boğazındaki çıkıntıyı fark ettim.

Yukarıda elli metre yükseklikte bir sürü aero uğultusu vardı. Alçak ve yavaş uçuşlarından aşağı uzanmış siyah gözetleme borularından onları tanıdım. Koruyucuların aerolarıydı bunlar. Her zamanki gibi iki üç tane değil, on beş-yirmi taneydiler.

"Bugün neden bu kadar çoklar?" diye soracak kadar cesurdum.

"Neden! Hmm... Bir doktor, bugün sağlıklı olan, ama ya yarın ya öbür gün ya da bir hafta sonra hastalanabilecek sağlıklı bir adamın tedavisine başlıyor. Tabii ki profilaksi*!" Başını salladı, bahçenin tozlu yollarında yürümeye başladı. Sonra dönerek, "Dikkatli ol!" dedi.

Yalnız kalmıştım. Sessizlik. Boşluk. Yeşil Duvar'ın üstünde, yukarılarda, kuşlar ve rüzgâr dolanıyor. Acaba S ne demek istedi?

Aerom hava akımında sallanarak uçtu. Açık ve koyu gölgeli bulutlar; aşağıda mavi kubbeler ve buz küpleri kurşunlaşıyor, genleşiyordu...

Akşam

Sizlere, yaklaşan Birlik Günü hakkında bilgi vermenin yararlı olacağını düşündüğümden notlarımın başına oturdum. Ama bu gece yazamayacağımı anladım. Sürekli olarak dinliyor, bir şeyi beklercesine arkama bakıyordum. Neyi bekliyordum? Bilmiyorum. Kahverengimsi pembe solungaçları odamda gördüğümde sevindiğimi itiraf etmeliyim. Oturdu, bacaklarının arasına giren üniformasının ucunu düzeltti ve çabucak gülümsedi – öyle bir gülümseme ki, birazcığı bile içimdeki boşluğu doldurmaya yeter – ve kendimi hoş bir biçimde kuşatılmış hissettim.

* Hastalıktan korunma.

"Bugün sınıfa girdiğimde – Çocuk Eğitim Bölümü'nde çalışıyordu – duvarda bir karikatür buldum! Evet, evet bu doğru. Beni bir balığa benzetmişlerdi. Belki de gerçekten benziyorumdur..."

"Hayır, hayır. Neler söylüyorsun!" diye çabucak itiraz ettim (gerçekten, yakından bakıldığında, yüzünde solungaçları andıran bir şey yoktu, benim solungaçlara ilişkin sözlerim tamamen yanlıştı).

"Neyse, olan olmuştu. Anladın değil mi? Önemli olan böyle bir hareketin yapılmış olması. Doğal olarak hemen Koruyucular'ı çağırdım. Çocukları çok seviyorum ve inanıyorum ki acımasızlık en zor, en asil sevgidir. Anlıyor musun?"

Başka ne olabilirdi! Söylediklerinin hepsi benim düşüncelerimdi. Ona yirminci Kayıt'taki "düşüncelerim metalik bir parlaklıkla..." diye başlayan paragrafı okumaktan kendimi alamadım.

Başımı kaldırmadan, kahverengimsi pembe yanaklarının titrediğini gördüm. Yaklaştı, yaklaştı ve sonunda kuru, sert ve neredeyse delici parmaklarını ellerimin üstüne koydu.

"Ver, onu bana ver. Çocuklara ezberleteceğim. Ona bugün, yarın ve daha sonra Venüslülerden daha çok ihtiyacımız var..." Etrafına bakındı ve omzumun üzerinden bana fısıldadı, "Duydun mu? Diyorlar ki Birlik Günü'nde.."

Birden fırladım. "Ne... ne diyorlar? Birlik Günü'nde ne olacakmış?"

İnsanı sıcacık saran duvarlar artık yok. Kendimi birden, sert rüzgârların çatıları yaladığı, kapkara bulutların çöktüğü dışarıda, açıklıkta hissettim. U-, kararlı bir biçimde omuzlarımdan kavradı (üzüntümün arasında ince kemiklerinin titrediğini hissettim).

"Otur canım, kendini üzme. Herkes bir şeyler söylüyor. Bana ihtiyacın olacaksa o gün yanında olacağım. Okuldaki çocuklara benim yerime bir başkası bakar – ah canım, çünkü sen de benim çocuğumsun ve bakıma..."

"Hayır, hayır!" diye itiraz ettim. "Sonra gerçekten çocuk olduğumu sanırsın, kendi kendimi... hayır, hiç gerek yok!" (İtiraf etmeliyim o gün için başka planlarım vardı.)

Gülümsedi. Bu gülümsemenin anlamı belliydi, "Ah, ne inatçı

çocuk!" Oturdu, gözlerini indirdi. Yine dizlerinin arasına kayan eteğini düzeltti. Sonra başını yana çevirdi. "Sanırım karar vemeliyim... Senin için... Lütfen acele ettirme, biraz daha düşünmeliyim..."

Ona acele falan ettirdiğim yok. Hatta birinin gecenin bir vaktinde insanın yaşamını süslemesinin onurlandırıcı, hoş bir şey olduğunu düşündüm.

...Bütün gece boyunca birtakım kanatlarla uğraştım, kollarımla başımı korumaya çalıştım. Ve bir sandalye. Bizimkiler gibi modern değil, tahtadan, eski stilde yapılmış. Ayakları at gibi öne arkaya gidip geliyor. Sonra yatağıma çıktı; çok rahatsız ve acı vericiydi – bu tahta sandalyeyi sevdim.

Garip: Kimse bu rüya hastalığına bir çare bulamıyor mu? En azından daha akılcı, kullanışlı hale getirilemez mi?

HAREKETSİZ DALGALAR
HER ŞEY MÜKEMMELLEŞİYOR
BEN BİR MİKROBUM

Kendinizi bir sahilde düşünün: Dalgalar ritmik bir biçimde yükseliyor, tam doruk noktasında donup kalıyor. Bugünkü yürüyüşümüzü tam bir karmaşaya çeviren, korkunç ve olağandışı bir şey oldu. Söylendiğine göre böylesi bir karışıklık tarihte en son 119 yıl önce, yürüyenlerin ortasına, büyük bir duman bulutu içinde gürültüyle bir göktaşı düştüğünde yaşanmış.

Asur kabartmalarındaki savaşçılar gibi yürüyorduk gene: Binlerce baş, bir bütünü oluşturan, birbiriyle uyumlu bir çift bacak ve iki yana sallanan bir çift kol. Bir ordu düzenindeki büyük dörtgen göğü delercesine yükselen Akümülatör Kulesi'nin bulunduğu bulvarın sonundan, uygun adımlarla bize doğru ilerliyordu. Önde, arkada ve yanlarda Koruyucular, tam ortada da altın künye taşımayan üniformaları içinde üç kişilik bir grup. Her şey apaçık ortadaydı.

Kulenin tepesindeki saat bir yüz gibiydi. Bulutlar arasından aşağıya doğru eğilmiş, saniyeler saçarak, cansız bir ifadeyle bekliyordu. Sonra, tam on üçü altı dakika geçe, yürüyüş sıralarının oluşturduğu dörtgende bazı ters şeyler oldu. Hemen yanımda olduğu için tüm ayrıntılarıyla gördüm. Çok genç bir adamdı. İnce uzun boynundaki mavi damarlar meçhul bir dünyadaki ırmakların haritası gibiydi, bu meçhul dünya hiç kuşkusuz gençlikti. Bekleyenler arasında birisini görmüş olmalı ki, durdu, ayaklarının üzerinde yükselerek boynunu öne doğru uzattı. Aynı anda Koruyucular'dan birinin elindeki elektrikli kırbaçtan mavi bir kıvılcım çıktı. Bir ses: Klik. Genç adam bir çocuk gibi bağırarak iki büklüm oldu. Sonra bir klik sesi daha, ikişer saniye arayla klikler birbirini izledi. Bir klik, bir klik, bir feryat, bir klik, bir feryat...

Kıvılcımların gösterişli zikzaklarına bakarak ritmik Asur yürüyüşümüze devam ettik. "Toplumdaki her şey sürekli olarak mü-

kemmelleşiyor, öyle de olmalı zaten," diye düşünüyordum. Antik kırbaç ne kadar iğrenç bir silahtı ve burada nasıl bir güzellik vardı...

O anda bir kadın sayı, hızla dönen tekerlekten fırlayan bir vida gibi sırayı bozarak, kendini dörtgenin ortasına fırlattı ve "Yeter artık, bu ne cüret!" diye bağırdı. Bu, 119 yıl önceki göktaşına benziyordu: Ritmik bir biçimde yükselen dalgalar, tam doruk noktasında donup kaldı.

Herkes gibi ben de bir an ona yabancıymış gibi baktım. Artık bir sayı değildi, bir insandı ve Tek Devlet'in suratına edilmiş bir hakaret, metafiziksel bir madde olarak vardı. Ama bir hareketi, bacağını sola atışı bana bir şeyi anımsattı. Bir kırbaç kadar kıvrak olan bu vücudu tanıyordum. Gözlerim, kulaklarım, kollarımla tanıyordum. O an emin oldum bundan.

İki Koruyucu onu yakalamak için öne atıldı. Bir saniye içinde ona ulaşacak ve yakalayacaklar... Kalbim tekledi, hatta bir an durduğunu hissettim. Hiç düşünmeden – yasak mı, serbest mi, akıllıca mı, aptalca mı – kendimi onun bulunduğu yere attım. Binlerce korkulu göz bana çevrilmişti, hissediyordum. Ama bu, kolları kıllı vahşinin coşkun gücünü besledi sadece, o daha hızlı koşuyordu. Aralarında yalnızca iki adım kalmıştı ki, kadın döndü.

Gözlerimin önünde titrek, çilli bir yüz, kırmızı kaşlar... o... o... E-330 değildi.

Birden neşeyle doldum. Ve birden bağırmak istedim, "Tutun, tutun şu kadını," diye. Ama yalnızca bir fısıltı çıktı ağzımdan. Ve omzumda ağır bir el hissettim. Yakalanmış bir yere götürülüyordum, anlatmaya çalıştım... "Fakat dinleyin, anlamalısınız, düşündüm ki..."

Onlara kendimi, bütün hastalıklarımı, bütün bu sayfadakileri nasıl anlatabilirdim? Boyun eğdim ve usul usul yürüdüm. Hani rüzgârla ağaçtan kopan bir yaprak, kaderine boyun eğercesine yavaş yavaş aşağıya inerken oraya buraya sallanır, her tanıdık dala, gövdeye bakar ya. Ben de bütün bu sessiz yuvarlak kafalara, duvarların saydam buzlarına, Akümülatör Kulesi'nin bulutu delen mavi zirvesine baktım durdum.

Tam o sırada, yırtılmaz, parçalanmaz bir perde beni bu güzel dünyadan ayıracağı sırada, onun pembe kanatlı kollarını, aynamsı kaldırımın üzerinden bana yönelen iri, tanıdık başını gördüm. Ve

tanıdık, düz bir ses "D-503'ün hasta olduğunu ve duygularını denetlemekte güçlük çektiğini size bildirmek görevimdir. Ve eminim ki, ona bu taşkınlığı doğal adalet duygusu yaptırdı," dedi.

"Evet, evet," diye ümitsizce haykırdım. "Hatta 'onu tutun' diye bağırdım."

"Hiç bağırmadın."

"Hayır, ama istedim. Velinimet adına yemin ederim ki istedim."

Bir an için gri, soğuk bakışları içime işledi. İçimdeki gerçeği görüp görmediğini ya da bir kez daha beni bağışlamak gibi gizli bir amacı olup olmadığını bilmiyorum. Ama bir not yazdı ve beni yakalayanlardan birine verdi. Gene özgürdüm, daha doğrusu düzenli ve sonsuz Asur saflarına dönüyordum.

Hem çilli yüzleri, hem de mavi damarlı sayıları içinde barındıran dörtgen, köşeden dönerek yok oldu. Yürümeye devam ettik – bir milyon başlı tek vücut gibi. İçimizde moleküllere, atomlara, fagositlere* can veren alçakgönüllü bir sevinç vardı. Atalarımıza göre alçakgönüllülük bir erdem, gurursa akıllılıktır. "Biz" Tanrı'dan, "ben" ise şeytandan doğdu.

Şimdi herkesle birlikte yürüyordum, ama gene de ayrıydım. Geçirdiğim son heyecan yüzünden eski bir köprüden hızla ve gürültüyle geçen bir demir lokomotif gibi, hâlâ titriyordum. Kendimdeydim. Sağlıklı bir gözün, parmağın ya da dişin farkına bile varmazsınız. Ama toz kaçmış bir göz, iltihaplı bir parmak ya da apseli bir diş kendini hissettirir. Benliğin bilincine varmanın bir hastalık olduğu açık değil mi?

Belki artık bir fagosit değil, basit bir mikrobum (mavi damarlı şakaklar ve çillerle) ve galiba aramızda benim gibi, olmadığı halde fagositmiş gibi davranan binlercesi var.

Ya bugünkü olayın pek önemi yoksa? Ya bugünkü olay bir başlangıçsa? Uzaydan cam cennetimizin üzerine yağacak korkunç göktaşı yağmurunun ilk taşıysa?

---

* Yutar hücre.

ÇİÇEKLER
BİR KRİSTALİN ERİMESİ
EĞER YALNIZCA

Yüz yılda bir kez açan çiçeklerin olduğu söylenir. Öyleyse neden bin yılda, on bin yılda bir açan çiçekler de olmasın? Belki de "bin yılda bir"e henüz ulaştığımız için, bu çiçeklerin açtığını daha görmedik.

Çok neşeliydim, sarhoş gibi. Merdivenlerden aşağıya inerek görevli sayıya doğru yürüdüm. Çevremde, gözlerimin ulaşabildiği her yerde, bin yıllık tomurcuklar patlıyordu. Her şey çiçek gibi açmıştı: Koltuklar, altın künyeler, tırabzanın parlak direkleri, birinin merdivenlere düşürdüğü mendil, görevli sayının masası. U'nun kahverengimsi yanakları. Her şey alışılmışın dışındaydı. Her şey yeni, güzel, şen, nemliydi.

U-, ona uzattığım pembe kuponu aldı. Başının üzerindeki cam duvardan, donuk mavi, güzel kokulu ayı görebiliyordunuz. Zafer kazanmış gibi ayı gösterip, "Ay, anlıyor musun?" dedim.

U-, önce bana, sonra da kuponun üzerindeki numaraya baktı. O tanıdık, büyüleyici mütevazılıktaki el hareketleriyle, üniformasının dizinde oluşan kırışıklıkları düzelttiğini gördüm.

"İyi görünmüyorsun canım. Hasta gibisin – zaten anormallik ve hastalık aynı şeydir. Kendini harap ediyorsun ve hiç, ama hiç kimse bunun farkında değil."

Tabii ki "hiç kimse," derken kuponun üzerindeki numarayı, E-330'u kastediyor. Sevgili harika U-. Tabii ki sen haklısın. Ben basiretsizim, hastayım, bir ruhum var, mikrobum. Ama çiçek açmak da bir hastalık değil midir? Bir tomurcuk yeni açtığında canı yanmaz mı? Spermin, mikropların en korkuncu olduğunu düşünmüyor musunuz?

Sonra dönüp odama çıkıyorum. E-330 sandalyede oturuyor. Ben yerdeyim, başım onun kucağında, bacaklarına sarılıyorum. Konuşmuyoruz. Sessizlik ve kalp atışları. Ve ben bir kristalim,

onun içinde çözülüyorum. Beni sınırlandıran o parlatılmış taşların eriyerek uzaklaştığını hissediyorum. Kayboluyor, eriyorum onun kucağında. Gittikçe ufalıyorum. Aynı zamanda büyüyor, engine doğru genişliyorum. Çünkü o, kendisi değil, evren. Ve bir an için ben ve sandalye bir vücut haline geldik. Antik Ev'in girişinde gördüğümüz büyüleyici tebessümlü yaşlı kadın, Yeşil Duvar'ın gerisindeki vahşi orman, kara topraktaki gümüşi yıkıntılar ve uzaklarda, çok uzaklarda çarpan bir kapı; bütün bunlar benim içimde, benimle birlikteydiler, kalp atışımı dinliyor ve hızla akıp gidiyorlardı...

Anlamsız, şaşkın, sel gibi akan sözcüklerle ona bir kristal olduğumu, içimde dışa açılan bir kapının varlığını hissettiğimi ve bu yüzden sandalyenin ne kadar mutlu olduğunu algıladığımı söylemeye çalışıyordum. Ama sözcükler ağzımdan döküldüğünde her şey o kadar saçmalaşıyordu ki, utanıp sustum. "Affet beni sevgilim! Neden böyle aptalca, saçma şeyler söylediğimi bilmiyorum..."

"Ama, neden aptallığının kötü bir şey olduğunu düşünüyorsun? Eğer insanın aptallığı, zekâ gibi yüzyıllarca dikkatle beslenip geliştirilebilseydi, belki de çok değerli bir şeye dönüşürdü."

"Evet..." (Bence haklıydı – zaten o anda sadece haklı olabilirdi.)

"Ve aptalca hareketin için, önceki gün yürüyüş sırasında yaptıkların için, seni daha çok seviyorum."

"Neden bana eziyet ediyorsun, neden gelmedin, neden kuponları gönderip beni..."

"Belki seni deniyordum. Belki de benim her istediğimi yapıp yapmayacağını, tümüyle benim olup olmadığını anlamaya çalışıyordum."

"Evet, tümüyle seninim."

Yüzümü ellerinin arasına alıp, başımı kaldırdı. "Söyle bakalım, dürüst bir sayı olarak yükümlülüklerinden ne haber?"

Tatlı, keskin, beyaz dişler, bir gülümseme. İğnesi ve balıyla sandalyeye oturan bir arı gibiydi.

Evet, görevler... En son yazdıklarımı düşünüyorum, aslında içinde bir şeyler yapmak zorunda olduğumu gösteren en ufak bir düşünce bile yoktu...

Suskunluğum sürüyordu. Kendimden geçmişçesine gülümsüyor (herhalde aptalca bir hareket), onun gözbebeklerine bakıyor, göz-

lerimle birinden diğerine koşuyor ve her birinde kendimi görüyordum. Ufacık, bölünemeyecek kadar küçük. Bu küçük gökkuşağı hapishanelerinde tutsağım. Ve sonra yeniden arı dudakları çiçek açmanın tatlı ağrısı...

Her sayının içinde görünmeyen bir metronom vardır ve bizler saate bakmadan zamanı biliriz. Ama şimdi benim içimdeki metronom durdu. Saatin kaç olduğunu bilemiyorum. Endişeyle yastığın altından saati çıkardım. Velinimet'e çok şükür! Hâlâ yirmi dakikamız var. Ama dakikalar öyle kısa ki ve benim ona söyleyecek öyle çok şeyim var ki! Ona benimle ilgili her şeyi anlatmak istiyorum: O'nun mektuplarını, onu hamile bıraktığım o korkunç geceyi, çocukken üniformamdaki bir mürekkep lekesi yüzünden avaz avaz ağladığımı, matematikçi Plappa'yı ve $\sqrt{-1}$'i.

E-330 kafasını kaldırdı ve dirseklerinin üzerinde doğruldu. Dudaklarının köşelerinde iki tane uzun ve keskin çizgi, kalkık kaşlarının karanlık acısı ve bir haç.

"Belki o gün..." Birdenbire durdu, yüzü kararadı. Elimi tuttu ve sertçe bastırdı. "Söyle bana, beni unutmayacaksın, her zaman hatırlayacaksın değil mi?"

"Neden böyle konuşuyorsun? Ne demek istiyorsun? Canım sevgilim!"

Hiçbir şey söylemeden beni uzaktan uzağa süzdü. Birdenbire rüzgârın cama vuran kanatlarını duydum (bu olağan bir şeydi, ama ben ilk kez farkına varıyordum) ve neden bilmem, Yeşil Duvar'ın tepesinde keskin çığlıklar atan kuşları anımsadım.

Bir şeyden kurtulmak ister gibi kafasını salladı. Sonra bir saniye için tüm vücuduyla bana dokundu. Bir uçağın yere konmadan önce toprağa bir anlık değişi gibi.

"Hadi bana çoraplarımı ver! Çabuk!"

Çorapları masanın üzerine fırlatılmış, karalamalarımın üzerinde duruyordu (193. sayfa açılmıştı). Kayıtlar, çorapları aceleyle alırken, bir daha toplayamayacağım bir biçimde etrafa saçıldı. Toplayabilsem bile, eski haline sokamayacaktım. Kesin bazı karışıklıklar, boşluklar ve X'ler kalacaktı.

"Bu böyle devam edemez. İzin vermem," dedim. "Burada yanımdasın, ama etrafında içini göstermeyen, taştan bir duvar var. Duvarın gerisinden hışırtılar, sesler duyuyorum, ama ne ol-

duklarını çıkaramıyorum; orada neler olduğunu bilmiyorum. Antik Ev'de ne olduğunu, o koridorların ve doktorun ne anlama geldiğini hiç söylemedin. Ya da gerçekte orada hiçbir şey olmadı."

E-330 ellerini omzuma koydu ve yavaşça, ama derinden derine gözlerime baktı. "Her şeyi bilmek istiyor musun?"

"Evet, istiyorum."

"Nereye gidersem gideyim ya da seni nereye götürürsem götüreyim, beni izleyecek misin?"

"Nereye olursa."

"Tamam, sana söz veriyorum. Eğer yalnızca... Oh, her neyse, senin İntegral'in nasıl? Sormayı hep unutuyorum, yakında bitiyor mu?"

"Hayır, 'eğer yalnızca..' demekle neyi kastediyorsun? Gene mi 'eğer yalnızca?' Ne demek bu?"

Kapıya doğru ilerlemişti bile, "Kendi gözlerinle göreceksin..." dedi.

Yalnızım. Ondan geriye kalan hafif, hoş koku Yeşil Duvar'ın arkasındaki tatlı, kuru, sarı çiçek tozlarını hatırlatıyor. O soru ve diğer sorular, eskilerin balık avlarken kullandıkları çengel gibi kafama saplandı (Prehistorya Müzesi'ndeki av sahnesi gibi).

Neden birdenbire *İntegral*'i sordu?

FONKSİYONUN SINIRI
PASKALYA
HER ŞEYİ SİLMEK

Son hızla çalıştırılan bir makine gibiyim. Mil yatakları çok fazla ısınmış; bir dakika içinde erimiş metal damlamaya başlayacak ve her şey bir hiçliğe dönüşecek. Çabuk. Mantığın soğuk suyundan alalım. Bir kova dolusu boşaltıyorum. Ama kızıl-kızgın miller üzerinde ıslak sesleri çıkaran mantık, beyaz kıvrak buhar oluyor, havaya karışıp dağılıyor. Bir fonksiyonun gerçek değerini belirlemek için sınırlarını göz önüne almak gerek. Ve dünün akıl almaz 'evrende çözülme'si tam sınır olarak alındığında apaçık ki ölüm anlamına geliyor. Ölüm, "ben"in evrendeki en karmaşık çözülmesidir. "A"yı aşk, "Ö"yü de ölüm olarak gösterirsek, A=f(Ö) olacaktır. Bir başka deyişle aşk ve ölüm...

Evet, kesinlikle, kesinlikle! E-330'dan korkmam, ona direnmem, ölmek istemem bu yüzden... Ama içimdeki bu "istemiyorum", neden "istiyorum" ile birlikte? İşin korkunç tarafı, akşamki neşe dolu ölümü yeniden yaşamak istiyorum. Ölüm kesin ve açık olarak onun fonksiyonu olsa bile, onu dudaklarımla, kollarımla, göğsümle bedenimin her milimetresiyle arzuluyorum.

Yarın Birlik Günü. Tabii ki o da orada olacak, onu göreceğim ama yalnızca uzaktan. Bu çok acı verici olacak. Çünkü ben onun ellerine, omuzlarına, saçına dokunmak için dayanılmaz bir arzu... Fakat ben bu acıyı bile istiyorum.

Yüce Velinimet! Acı çekmek istemek ne kadar anlamsız. Acının olumsuz bir değer olduğunu ve acıların toplam mutluluk değerini azalttığını kim bilmez ki! Ve bundan dolayı...

Henüz "bundan dolayı" yok. Her şey boş. Her şey çıplak.

Evin cam duvarlarından, ateş rengi, rüzgârlı, huzur bozucu günbatımını görüyorum. Sandalyemi, içeri davetsiz giren pembelikten uzaklaştırıp notlarımı sayfa sayfa çevirmeye başlıyorum. Ve gene, kendim için değil sizin için yazdığımı unuttuğumu görüyorum sevgili meçhul okuyucularım. Sevdiğim ve acıdığım, kimbilir hangi çağda güçlükle ilerlemeye çalışan sizler için yazdığımı.

Ve sonra Birlik Günü. Bu bizim en büyük bayramımız. Bu bayramı her zaman sevmişimdir, çocukluğumdan beri. Galiba Paskalya'nın eskiler için taşıdığı anlama benzer bir anlam taşıyor bizim için. Çocukluğumda bir Birlik Günü'nün arifesinde bir çeşit saat çizelgesi hazırlamıştım. Geçen her saati çizip, bir saat daha yaklaştı, bir saat daha var, diyordum... İçtenlikle söylüyorum ki, eğer kimsenin görmeyeceğine emin olsam bugün de böyle küçük bir çizelge taşırdım. Yarına ne kadar zaman kaldığını onu uzaktan da olsa ne zaman göreceğimi...

(Yazıya ara vermek zorunda kaldım: Fabrikadan yeni bir üniforma getirdiler. Birlik Günü'nden önce genellikle yeni üniformalar dağıtılır. Dışarıdaki salonda ayak sesleri, neşeli bağrışlar, gürültüler var.)

Devam ediyorum. Yarın, her yıl tekrarlanan ama hep canlı kalan ve sonsuza kadar canlı kalacak olan bir gösteriyi görmeye gideceğim: Uyum, saygıyla yukarı kalkan kollar. Yarın Velinimet'in seçim günü. Yarın gene Velinimet'imizi seçip, mutluluğumuzun değişmez kalesinin anahtarlarını eline vereceğiz.

Bu, doğal olarak eskilerin, sonuçları önceden bilinmeyen, düzensiz seçimlerinden çok farklı. Bir devleti, önceden tam olarak tahmin edilemeyen olasılıklar üzerine kurmaktan daha anlamsız ne olabilir? Ama insanların bunu fark etmesi için yüzyıllar gerekti.

Bizim aramızda olasılıklara dayanılmayacağını, beklenmeyen hiçbir şeyin olmayacağını söylemek gereksiz. Ve seçimler aslında bizim milyonlarca hücreli, tek bir güçlü organizma, eskilerin deyişiyle, bölünmez bir bütün olduğumuzu hatırlatmayı amaçlayan,

sembolik bir tören. Zaten Tek Devlet'in tarihinde o kutsal birliği bozmaya cüret eden tek bir çatlak sese bile rastlanmamıştır.

Eski insanların seçimlerini hırsızlar gibi gizlilik içinde yürüttükleri söylenir. Hatta bazı tarihçilerimiz, onların seçim törenlerine gelirken maske taktıklarını öne sürerler (son derece kasvetli bir tablo geliyor gözlerimin önüne: Gece, bir meydan, duvarların yanı sıra sessizce yürüyen koyu renk pelerinli insan suretleri, meşalelerin rüzgârla kavrulan kırmızı alevleri)... Bu gizliliğin nedenini henüz kimse açıklayamadı. Seçimler herhalde, mistik, batıl inanca dayalı, hatta suç unsuru taşıyan bazı ayinlerle bağlantılıydı. Ama bizim gizleyecek ya da utanacak bir şeyimiz yok. Biz seçimleri açıkça, dürüstçe, gün ışığında yapıyoruz. Ben herkesin Velinimet için oy kullandığını görüyorum, herkes de benim Velinimet için oy kullandığımı. Gerçekte 'herkes' ve 'ben' değil, 'biz' var olduğuna göre, bu iş başka nasıl yapılabilirdi ki zaten! Bu, eskilerin korkakça ve sinsice 'gizlilik'lerinden çok daha yüce, içten ve görkemli bir tutum. Üstelik de zaman kazandırıyor. Milyonda bir ihtimalle armoniyi bozan çatlak sesler yükselse bile, hemen Koruyucular çıkar ortaya. Doğru yoldan çıkan sayıları kaydeden ve hem onları başka yanlış adımlar atmaktan, hem de Tek Devlet'i onlardan korurlar. Bir şey daha var...

Soldaki cam duvarın arkasında telaşla üniformasının düğmelerini çözen bir kadın. Bir saniyeliğine gözlerini, dudaklarını iki keskin gül rengi noktayı görüyorum... Sonra perde düşüyor ve dün olan her şey aniden üzerime çullanıyor ve ben artık 'bir şey daha var'ın benim için ne anlam taşıdığını bilmiyorum, onun hakkında hiçbir şey bilmek istemiyorum, hiçbir şey! Tek bir şey istiyorum: E-330. Onu her saat, her dakika yanımda istiyorum. Yalnız benimle olsun istiyorum. Birlik Günü hakkında biraz önce yazdıklarımın tümü gereksiz, tamamen konu dışı. Onları karalamak, silmek, yırtıp atmak istiyorum. Çünkü (bunu söylemek suç olabilir, ama gerçek) benim için tek tatil, onunla birlikte yapılandır, onun yanında, onun omzuna dayanarak. Eğer yarın onu görmezsem, güneş küçük bir teneke çemberden, gökyüzü ise maviye boyanmış bir teneke levhadan ibaret olacak. Ben kendim...

Telefonun alıcısını kaldırıyorum. "E-330, sen misin?"

"Evet, telefon etmek için çok geç değil mi?"

"Belki de çok geç değildir. Sana sormak istediğim... Yarın benimle birlikte olmanı istiyorum. Sevgilim..."

Son kelimeyi adeta fısıltıyla söyledim. Ve nedense birden, bugün tersanede olan bir olay geldi gözlerimin önüne. Birisi şaka olsun diye yüz tonluk çekicin altına bir saat yerleştirmişti. Çekiç, ardında şiddetli rüzgâr bırakarak sallandı. Sonra bir tonluk kütlenin, o kırılgan saate sessiz ve yumuşak dokunuşu.

Bir duraklama. Sanki orada, onun odasında birinin fısıltısını duyuyorum. Sonra onun sesi "Hayır, yapamam. Anlıyor musun, ben... Hayır, hayır yapamam. Nedenini yarın göreceksin."

CENNETTEN İNİŞ
TARİHTEKİ EN BÜYÜK FELAKET
BİLİNENİN SONU

Az sonra tören başlayacak. Herkes ayakta hareketsiz duruyor. Tek Devlet Marşı kafalarımızın üzerinde dalgalanıyor. Müzik Üretimevi'nden gelen trompet seslerine milyonlarca insan sesi karışıyor. Bir saniyeliğine her şeyi unuttum. E-330'un bugünkü törenle ilgili imalarını, hatta bizzat E'yi. Çocukluğumdaki birlik günlerinden birinde üniformamda siyah bir leke görüp ağlamıştım. Oysa hiç kimsenin göremeyeceği kadar küçük bir lekeydi o. Bugün de benzer duygular içindeyim. Kimse üzerimdeki siyah lekeleri görmese de, bu içten, berrak bakışlı insanlar arasında bulunmaya hakkım olmadığını düşünüyorum. Keşke ayağa kalkıp tüm suçlarımı haykırabilsem. Bir an için bile olsa, kendimi mavi gökyüzü gibi saf ve masum hissedebilsem.

Bütün gözler yukarı kalkmıştı. Gecenin gözyaşlarıyla hâlâ nemli olan bu sabah mavisinde, zaman zaman koyulaşan, zaman zaman güneşin altında parıldayan bir nokta görülüyor. Bu, Velinimet; yani Yehova, bize cennetten gelen. O da eskilerin Yehova'sı gibi akıllı ve tatlı sert. Yavaş yavaş yaklaştı ve milyonlarca yürek onu görmek için yükseldi. Şimdi bizi görüyor. Onunla birlikte, tribünleri bir örümcek ağı gibi saran mavi üniformalara, güneşte parıldayan küçük güneşlere (künyelerimize) bakıyorum. Biraz sonra örümcek ağının merkezine oturacak olan bu akıllı örümcek, bizi mutluluk ağlarıyla sarıp sarmalayacak.

Cennetten inen bir kral gibi yerine oturdu. Marşın madeni sesi kesildi. Sayılar da yerlerine oturdular. Tribünler gerçek bir örümcek ağıyla sarılmış gibiydi, sıkıca gerilmiş titriyordu. Ve sanki bir anda ağlar kopacak, her şey karışacaktı.

Oturduğum yerden hafifçe kalkarak etrafıma baktım. Birbirleriyle konuşan sevimli ama endişeli yüzler. Sonra bir sayı elini kaldırdı ve zar zor fark edilebilen bir hareketle, bir başkasına işa-

ret verdi. Sonra bir yanıt işareti. Ve bir başkası... Anlamıştım, Bunlar Koruyucular'dı. Bir şeyin onları harekete geçirdiği belliydi. Örümcek ağı gerildi, titredi. İçimde, bu titreşimi kaydeden aynı dalga boyunda bir radyo alıcısı vardı sanki.

Gece.

Bir şair sahneye çıkıp, seçim öncesi methiyesini okudu. Ama tek bir sözcük bile duyamadım. Duyduğum, yalnızca altıgen bir sarkacın yavaş yavaş sallandığıydı. Her hareket, gelişi önceden belirlenmiş bir saati biraz daha yaklaştırıyordu. Ben hâlâ sıraları inceliyor, ama aradığımı bir türlü bulamıyordum. Onu bulmalıydım, hemen, çünkü az sonra sarkaç oraya ulaşacak ve...

Oydu, bu oydu tabii. Pembe kepçe kulakları, parlayan camın üzerinden kayarak sahneyi geçti, koşan gövde koyu, çift kıvrımlı S gibi yansıdı. Platformlar arasından telaşla bir yere koşturuyordu.

S.'yle E-330 arasında bir bağ var (aralarında bu bağı her zaman duyumsadım. Ne olduğunu hâlâ bilmiyorum, ama bir gün bulacağım). Gözlerimi ona diktim ve izlemeye başladım. Bir pamuk yumağı gibi, arkasında ince, uzun bir ip bırakarak ilerliyordu. Sonra durdu...

Yüksek voltajlı, şimşek gibi bir boşalma. İçimdeki her şey karışmış, düğüm olmuştu. S, benim bulunduğum sırada ve benden en fazla kırk derece uzakta duruyordu. Sonra aşağıya eğildi. E-330'u ve yanında kalın dudaklarıyla tiksindirici bir biçimde sırıtan R-13'ü gördüm.

İlk dürtüm, oraya koşmak ve E-330'a, "Neden bugün onunla berabersin? Neden beni istemedin?..." diye bağırabilmekti. Ama görünmeyen örümcek ağı, ellerimi ve ayaklarımı sıkıca bağlamıştı. Kenetlenmiş dişlerimle, demir kadar kaskatı bir halde, gözlerimi onların üzerine dikerek oturdum. Yüreğimdeki fiziksel acıyı şimdi bile anımsıyorum. Düşündüm: Eğer fiziksel olmayan nedenler fiziksel acılar yaratabiliyorsa, o zaman şu gayet açıktır...

Ne yazık ki düşüncelerimi bir sonuca bağlayamadım. Yalnızca "ruh"u anımsadım, sonra da eskilerin şu anlamsız "Kanı dondu" deyişini. Nefesimi tuttum. Heksametreler sessiz. Her şey başlamak üzere. Peki bu başlamak üzere olan şey ne?

Beş dakika süren alışılmış seçim öncesi arası. Geleneksel sessizlik – seçim öncesi sessizliği. Ama bu kez her zamanki, duayı

andıran sessizlik değil bu. Akümülatör Kule'ler henüz yokken evcilleştirilmemiş gökyüzünün zaman zaman *fırtınalarla* gazaba uğradığı zamanki gibi

Hava saydam demirden yapılmış gibi. Nefes almak için insanın ağzını iyice açması gerekiyor. Acı verecek kadar gergin kulaklar, endişeli fısıltıları (kemirgen bir fare gibi) kaydediyor. Hep o ikisini görüyorum: E-330 ve R, yan yana, omuz omuza. Ve dizlerimin üstünde nefret dolu, yabancı, tüylü, titreyen ellerim...

Herkes saate bakıyor. Bir, iki, üç... beş dakika. Sahneden demir gibi ağır bir ses yükseldi: "Kabul edenler ellerini kaldırsın."

Velinimet'in gözlerine eskisi gibi bakabilseydim! Sadakatle, gözlerimi kaçırmadan, "Buradayım, her şeyimle, al beni," diyebilseydim! Ama cesaret edemedim. Bütün eklemlerim paslanmış gibiydi. Büyük bir çabayla elimi kaldırdım.

Milyonlarca elin hışırtısı. Birinin bastırılan "Ah!" sesi. Ve beklediğim şeyin başlamış olduğunu hissettim. Paldır küldür düşüyordu bir şey, ama ne olduğunu bilmiyordum. Ve bakacak gücüm yoktu. Cesaret edemiyordum.

"Karşı olanlar?"

Bu, her zaman törenin en ciddi anı olmuştur: Herkes hareketsiz oturur ve Sayıların Sayısı'na neşeyle boyun eğerdi. Ama bu kez, iç çekiş gibi hafif bir hışırtı duydum; marşın madeni ritminden daha rahat duyulabilir bir şey. Böylece bir adam son olarak iç çekecek ve etrafındakilerin alınlarında soğuk ter damlacıkları oluşacak, herkesin, beti benzi atacaktı.

Gözlerimi kaldırdım ve...

Her şey saniyenin yüzde biri kadar bir zamanda olup bitti. Binlerce el Velinimet'e *karşı* havaya kalktı ve indi. E-330'un solgun yüzünü ve havadaki elini gördüm. Gözlerim kararadı.

Kısa bir duraklama, sessizlik. Nabzım. Sonra bir anda, deli bir orkestra şefinden bir işaret gelmişçesine, bağırışlar, bütün platformlarda çatırtılar, uçuşup savrulan üniformalar, Koruyucular'ın çaresizce sağa sola koşuşturmaları, birinin havaya dikilmiş topukları ve onun yanında, umutsuz, sessiz bir çığlıkla açılmış, geniş bir ağız. Nedense bu ağız zihnime ötekilerden daha keskin bir biçimde kazındı. Sessizce çığlık atan binlerce ağız, sanki dev boyutlu bir film perdesinde.

Ve aynı perdede – uzaklarda, aşağılarda bir yerde, gözlerimin önünden bir saniyede geçen – O-90'ın kam çekilmiş beyaz dudakları. Bir geçitin duvarına yapışmış, midesini kollarıyla çaprazlama siperleyerek duruyordu. Sonra gitti ya da ben onu unuttum, çünkü...

Bu artık bir perdede değildi, içimdeydi, sıkışmış kalbimdeydi, atıp duran şakaklarımdaydı. Gözlerimi yukarıya kaldırınca R-13'ün bir bankın üzerinden atladığını gördüm. Çılgın gibiydi, kıpkırmızı. Kucağında E-330 vardı, üniforması omzundan göğsüne kadar yırtılmış, beyaz göğsünde beyaz kan. Sıkıca onun boynuna yapışmıştı. R-13, bir goril gibi iğrenç bir çeviklikle banktan banka sıçrayarak yukarı çıkıyordu.

Antik çağlardaki yangınlar gibi her şey kızıla dönüştü. Tek bir şey istiyordum, koşmak ve onlara yetişmek. O gücü nereden aldığımı şimdi kendime açıklayamıyorum, ama bir şahmerdan gibi kalabalığı yırttım ve omuzların, bankların üzerine basarak onlara ulaştım. R'yi arkadan, yakasından yakaladım: "Buna cüret edeyim deme! Sakın! Sana söylüyorum! Bırak onu! Hemen! (Sesim duyulmuyordu, herkes bağırıyor, oraya buraya koşuyordu.)

"Kim? Ne var? Ne oluyor?..." R, tükürük saçan dudakları titreyerek bana döndü. Koruyucular'dan birine yakalandığını sanmış olmalı.

"Sana söyleyeceğim şu: Olmaz, buna izin veremem. Onu yere indir. Derhal!"

Sadece dudaklarını öfkeyle şaklattı, kafa attı ve koşmaya devam etti. Bunu yazarken utanıyorum, ama hastalığımı tam olarak öğrenmeniz için yazmam gerektiğini hissediyorum. Kafasına yumruk attım. Anlıyor musunuz, ona vurdum. Bunu çok iyi hatırlıyorum. Ve bu vuruştan vücuduma yayılan hafifliği, serbestlik duygusunu da hatırlıyorum.

E-330 çabucak onun kollarından sıyrıldı.

"Git!" diye bağırdı R'ye. "Görmüyor musun, o... Uzaklaş, git!"

R, zencilere özgü o beyaz dişlerini göstererek bir şeyler söyledi. Sonra aşağıya doğru koşmaya başladı ve gözden kayboldu. E-330'u kollarıma aldım, sıkıca göğsüme bastırdım ve alıp götürdüm. Kalbim çarpıyordu – kocaman olmuştu – ve her kalp atışıyla, gürültülü, sıcak bir sevinç dalgası yayılıyordu. Her şey pa-

ramparça olmuş, kimin umrundaydı! Ne önemi vardı! Onu taşıyordum ya...

Aynı Akşam Saat 22.00

Kalemi zorlukla tutuyorum. Sabahki başdöndürücü olaylar beni çok yordu. Tek Devlet'i koruyan yüzyıllık duvarların devrilmiş olması mümkün mü? Bir kez daha, atalarımız gibi, vahşi özgürlük ortamında evsiz barksız kalmış olmamız mümkün mü? Gerçekten Velinimet yok mu? *Karşı... Karşı olmak!* Birlik Günü'nde? Onlar için utanıyor, acı duyuyor ve korkuyorum. Peki ama, *onlar* kim? Ve ben kimim? *Onlardan* mı, yoksa bizden miyim? Gerçekten biliyor muyum?

Güneşten ısınmış cam bankta, onu taşıyarak getirdiğim en üst basamakta oturuyordu. Sağ omzu ve aşağısı – mucizevi kıvrımın başlangıcı – çıplaktı; incecik bir kan damlası yılan gibi süzülerek göğsünden akıyordu. Ama o, ne kanın, ne de çıplak göğsünün farkına varacak haldeydi. Hayır, aslında her şeyin farkındaydı ve başka bir durumda olmaya tahammül edemezdi; üniforması ilikli olsaydı kendisi yırtıp açardı, kesinlikle açardı.

"Ee yarın..." dedi, sıktığı keskin, parlak dişlerinin arasından derin nefes alarak. "Yarın ne olacağı nasıl bilinebilir? Anlıyor musun? Ben bilmiyorum, kimse bilemez – yarın bilinmeyendir. Artık bilinen hiçbir şey yok, anlıyor musun? Bundan sonra her şey yeni olacak, benzeri görülmemiş, düşünemediğimiz bir şey."

Aşağıda insanlar koşturuyor, haykırıyor, karınca gibi kaynaşıyorlardı. Ama bütün bunlar çok uzakta oluyor ve gittikçe uzaklaşıyor gibiydi. Çünkü, o bana bakıyordu, gözbebeklerinin dar, altın sarısı penceresinden beni yavaşça içine çekiyordu. Büyük bir sessizlik içinde, uzun süre öyle baktı bana. Ve nedense, bir zamanlar Yeşil Duvar'ın arkasında yaratığın akıl almaz sarı gözlerine nasıl baktığımı ve Duvar'ın üzerinde kuşların nasıl daireler çizerek uçuştuklarını düşündüm (yoksa bu başka bir olay mıydı?).

"Dinle: Yarın olağanüstü bir şey olmazsa seni oraya götüreceğim, anlıyor musun?"

Hayır, anlamıyordum. Ama sessizce başımı salladım. Erişmiş, küçülmüş, ufacık bir nokta olmuştum, geometride bir nokta parçası... Her şeye rağmen bu durumda bir mantık – bugünün mantığı – vardı: Bir noktacık herhangi bir şeyden daha fazla bilinmeyen içerir. Sadece hareket ederek yüzlerce katı cisme, binlerce eğriye dönüşebilir.

Harekete geçme düşüncesi beni korkutuyordu: Neye dönüşecektim? Ve bence herkes benim gibi, en hafif hareketten korkuyordu. Şu anda, hatta bu satırları yazarken, herkes cam kafesinde korkudan çömelmiş, bir şeyler bekliyor. Asansörün bu saatlerdeki olağan uğultusu duyulmuyor; ayak sesleri, kahkahalar, hiçbiri duyulmuyor. Ara sıra ikili gruplar halinde, ayaklarının ucuna basarak koridorda yürüyen ve birbirinin omuzları üzerinden etrafa göz atan, fısıldaşan insanlar görüyorum.

Yarın ne olacak? Yarın ben ne olacağım?

DÜNYA HÂLÂ DÖNÜYOR
BİR CÜRETKÂRLIK
41° C

Sabah. Tavandan görünen gökyüzü her zamanki gibi yuvarlak, katı ve pembemsi. Sanırım tepemde kare bir güneş, hayvan derisinden giysiler içinde insanlar, taştan, geçirimsiz duvarlar görsem daha az hayrete düşerdim. Bu, dünyanın, BİZİM dünyamızın hâlâ döndüğü anlamına mı geliyor? Yoksa bu, sadece eylemsizlik yüzünden mi? Jeneratör çoktan durdurulmuş, ama dişliler hâlâ takırdıyor, dönüyor – iki devir, üç devir daha, dördüncüsünde duracak...

Böyle garip bir durumla karşılaştınız mı hiç? Geceleyin uyanıyorsunuz, gözlerinizi karanlığa açıyorsunuz. Ve aniden kaybolduğunuzu hissediyorsunuz. El yordamıyla, hızlı hızlı etrafınızı karıştırıyor, tanıdık bir şeyler bulmaya çalışıyorsunuz: Bir duvar, bir lamba, bir sandalye. *Tek Devlet Gazetesi*'nin sayfalarını karıştırışım da tıpkı böyleydi – çabuk çabuk. Ve sonra:

> Dün herkesin uzun süredir sabırsızlıkla beklediği Birlik Günü'nü kutladık. Yüce Velinimeti'miz 48. kez oybirliğiyle başkanlığa seçildi. Kutlama sırasında, kendilerini Tek Devlet'in temel yapısını oluşturma hakkından mahrum eden bazı mutluluk düşmanları tarafından olay çıkarılmak istenmişse de, bu hareket hemen bastırılmıştır. Açıktır ki onların oylarını dikkate almak, bir konser salonunda birkaç hasta dinleyicinin öksürüklerini, çalınan muhteşem, destansı senfoninin bir parçası olarak düşünmek kadar saçmadır.

Oh, her şeye rağmen kurtulduk mu? Bu, bir kristal kadar açık ve net, teşbihte hata olmaz.

İki satır daha:

> Bugün on ikide Yönetim Bürosu, Tıp Merkezi ve Koruyucular

Bürosu ortak bir toplantı yapacaktır. Birkaç gün içinde önemli bir devlet operasyonu başlatılacaktır.

Hayır, duvarlar hâlâ dimdik. Oradalar – onları hissedebiliyorum. Ve artık meçhul bir yerde kaybolmuşum, yolu bilmiyormuşum duygusu içinde değilim. Ve artık mavi gökyüzünü, yuvarlak güneşi, herkesin işinin yolunu tuttuğunu görmek şaşırtıcı gelmiyor.

Meydan boyunca sert, çınlayan adımlarla yürüdüm. Yalnız benim değil, herkesin aynı güvenli adımlarla yürüdüğünü sanıyordum. Ama kavşağa geldiğimde herkesin çekinerek – sanki orada bir boru patlamış ve soğuk sular basınçla dışarı fışkırarak kaldırımı kullanılmaz hale getirmiş gibi – köşedeki binanın etrafından dolaştığını gördüm.

Beş-on adım sonra ben de onlar gibi kenardan yürümek zorunda kaldım. Çünkü yerden yaklaşık iki metre yükseğe, dörtgen bir kâğıt parçası yapıştırılmıştı duvara. Üzerinde zehir yeşili bir yazı:

MEPHİ

ve onun altında, arkadan sanki S'ninkine benzer bir sırt, heyecanla ya da öfkeyle titreyen kepçe kulaklar gördüm. Sağ kol yukarı kalkmış, kâğıdı yırtmak için çırpınırken, sol kol acıdan kıvranır gibi aciz bir şekilde arkaya doğru gerilmişti. Kâğıdı yırtmaya çalışan sağ kol asla hedefe yetişemiyordu.

Yoldan geçen herkes, büyük bir olasılıkla aynı şeyleri düşünerek yaklaşmaktan vazgeçiyordu: 'Eğer gidip kâğıdı indirmeye çalışırsam, suçlu olduğum için ona yardım etmeye çabaladığımı düşünmez mi?..'

İtiraf etmeliyim ki ben de öyle düşündüm. Ama onun bir zamanlar benim Koruyucu Meleğim olduğunu, birçok kez beni kurtarmış olduğunu hatırladım. Ve bir kör gibi ona doğru yürüyüp elimi uzattım ve kâğıdı çekip aldım.

S döndü. Matkap gibi delici gözleriyle bana bakmaya başladı, derinlere doğru bir bakış, oralarda bir şeyler bulduğuna eminim. Sonra sol kaşını kaldırdı ve gözleriyle az önce MEPHİ'nin asılı

durduğu duvarı işaret etti. Ve sonra yüzünde bana şaşırtıcı gelen bir gülümseme belirdi, yarım yamalak bir gülümseme. İyi ama, şaşılacak ne vardı bunda? Hekimler vücuttaki kızıl lekeleri ve 40 derecelik ateşi her zaman bir hastalığın kuluçka devrinde işkence edercesine yavaş yükselen ısıya tercih ederler. Çünkü birincisinde hiç olmazsa hastalığın nedeni bellidir. MEPHİ, bütün duvarlarda beliriveren bir alerjiydi. Gülümsemesinin nedenini anlamıştım.*

Yeraltına inen merdivenlerin lekesiz camı. Ve yine beyaz bir kâğıt: MEPHİ. Aşağıdaki duvarda, bankın üzerinde, arabanın içindeki aynada (besbelli ki aceleyle yapıştırılmış), her yerde aynı beyaz, korku verici leke, gözüpek kâğıt parçası.

Tekerleklerin uzaktan gelen uğultusu, sessizliğin içinde, ateşi yükselmiş kanın nabızda atışı gibiydi. Sanki kâğıt ruloları taşıyan birinin omzuna çarpmışlardı da, kâğıtlar sağa sola saçılmıştı. Solumda bir başkası: Gazetesinden aynı satırı tekrar tekrar okuyor, kâğıt hafifçe titriyordu. Her yerde – tekerleklerde, ellerde, gazetelerde, gözkapaklarında – nabzın gittikçe hızlı attığını hissediyordum. Ve belki bugün E-330'la oraya gittiğimde termometre 39, hatta 40°C'yi gösterecekti.

Tersanede uzak, görünmeyen bir pervaneden geliyormuşçasına uğuldayan aynı sessizlik. Makinelerin somurtkan sessizliği. Yalnız vinçler parmak uçlarında yürür gibi hafifçe kayıyor, aşağı eğiliyor, pençeleriyle donuk mavi, dondurulmuş hava bloklarını kavrıyor ve İNTEGRAL'in depolarına yüklüyorlar: İNTEGRAL'i deneme uçuşuna hazırlıyoruz.

İkinci mühendise, "Ee, yüklemeyi bir haftada bitirebilecek miyiz?" diye soruyorum. Yüzü her zaman uçuk maviden ve gül renginden, zarif çiçeklerle (gözleri ve dudakları) bezenmiş bir Çin tabağı gibidir. Ama nedense bugün yüzündeki çiçekler solmuş, süprülmüş. Yüksek sesle bazı hesaplar yaparken birden susup yutkunuyorum: Kubbenin altında, yükseklerde, henüz vinçle kaldırılmamış mavi bloğun üzerinde, güçlükle görülebilen beyaz bir kare, bir kâğıt parçası. Bütün bedenim sarsılmaya başladı – kahkahadan da olabilir. Evet, güldüğümü işitiyorum (kendi kahkahanızı işitme duygusunu bilir misiniz?).

* İtiraf etmeliyim ki, anladığımı söylememe rağmen bu gülümseyişin gerçek nedenini, garip ve en beklenmedik olaylarla dolu günlerden sonra keşfettim.

"Hayır, dinle!" diyorum ısrarla. "Kendini antik bir uçakta düşün; irtifayı ölçen alet 5000 metreyi gösteriyor; kanatlardan biri kopuyor ve takla atan bir güvercin gibi aşağıya hızla düşüyorsun; düşerken de program yapıyorsun: "Yarın öğlen on ikiden ikiye kadar şunu yapacağım... ikiyle altı arası şu olacak... sonra da bu... saat altıda akşam yemeği. Gülünç değil mi? Ama şu anda bizim yaptığımız tamı tamına bu!"

Yüzünde gene küçük, mavi çiçekler beliriyor. Benim camdan yapılmış olduğumu ve onun üç-dört saat içinde olacakları gördüğünü farzedin, diyelim ki ben...

ÖZET YOK
İMKÂNSIZ

Antik Ev'in koridorlarında, sonsuz koridorlarında yalnızım – o aynı koridorlarda. Suskun, betondan bir gökyüzü. Bir yerlerde taşın üstüne damlayan suyun sesini duyuyorum. Ağır, saydam olmayan bir kapı – ve arkasında boğuk bir uğultu.

Bana akşam saat dörtte geleceğini söylemişti. Ama şu anda saat dördü beş geçiyor, on geçiyor, on beş geçiyor ve ne gelen var ne giden. Bir an için gene eski ben oldum. Kapının açılacağından korkuyorum. Beş dakika daha, eğer gelmezse...

Bir yerlerde taşın üstüne su damlıyor. Ortalıkta hiç kimse yok. Acı veren bir sevinçle, kurtulduğumu hissediyorum. Sonra yavaşça koridordan geriye yürümeye başlıyorum. Tavandaki titrek ışıklı ampuller gittikçe kararıyor.

Aniden arkamdaki bir kapının hızla kapandığını duyuyorum. Aceleci adımların yumuşak yankıları. Ve işte o, koşmaktan soluk soluğa.

"Burada olduğunu biliyordum, sen... Geleceğini biliyordum! Biliyordum – sen, sen.."

Kirpikleri mızrak gibi açıldı ve beni içeri aldı, dudaklarının benimkilere dokunuşunu, bu eski, gülünç ve mucizevi ayinin bana neler yaptığını nasıl tarif etsem? Ruhumdaki her şeyi sürükleyip ona götüren bu fırtınayı hangi formül açıklayabilir? Evet, evet, benim *ruhum*, isterseniz gülebilirsiniz.

Güçlükle, yavaş yavaş gözkapaklarını kaldırdı ve aynı güçlükle konuştu, "Yeter... daha sonra... şimdi gidelim."

Bir kapı açıldı. Basamaklar yıpranmış, eski. Dayanılmaz gürültü, bir ıslık, parlayan bir ışık.

Tüm bu olanların üzerinden neredeyse yirmi dört saat geçti ve kendimi, ancak sakinleşmiş hissediyorum. Ama gene de neler olduğunu anlamak çok zor. Etrafında bağırışlar, haykırışlar, kanatlar, yapraklar, sözcükler, taşlar üst üste yıkılırken, kafamın

içinde sanki bir bomba patladı. Hatırlıyorum, ilk yaptığım şey, "Geriye koş... son hızla!" duyurusuna uymak oldu. Çünkü ben koridorda beklerken Yeşil Duvar'ı tahrip etmeyi başarmışlar ve onun ötesindeki her şey sel gibi içeriye dolmaya, bayağılıklardan uzak tutulan kentimizi kaplamaya başlamıştı. E-'ye bu tip bir şey söylemiş olmalıyım.

"Neden olmasın?" dedi gülerek, "yalnızca Yeşil Duvar'ın ardına geçtik..."

İşte o anda gerçekle yüz yüze geldim; o güne değin hiçbir canlı tarafından görülmemiş olan, Yeşil Duvar'ın kalın duvarlarıyla bin kat küçülüp boğulmuş olan şeyle.

Güneş... artık, kaldırımlarımızın ayna düzlüğündeki yüzeylerine yayılmış olan bizim güneşimiz değildi; canlı kıymık gibi şeylerle parlak kıvılcımlar oluşturup gözleri kör eden, başları döndüren bir güneşti. Ve ağaçlar... mumlar gibi kendiliğinden gökyüzüne yükselen, örümcekler gibi boğum boğum pençeleriyle toprağın üstüne eğilen, pınarlar gibi suskun ve yeşil... Her şey karışıyor, sürünüyor, ayaklarımın altında tüylü küçük toplar sıçrıyordu. Donmuş kalmıştım. Adım atamıyordum, çünkü ayaklarımın altı düzgün bir yüzey değildi... anlıyor musunuz... yeşil, yumuşak, hareketli, canlı bir şeydi.

Sersemlemiştim. Sallanan bir ağaç dalını kavrayarak orada durdum.

"Bu bir şey değil... hiçbir şey değil! Başta böyle hissedersin. Biraz cesaret!"

E-'nin yanında biri belirdi, kâğıt inceliğinde profili ve dudaklarıyla... Hayır biri değil, onu tanıyorum. Anımsadım: O doktordu. Evet, evet... şimdi her şeyi daha iyi anlıyorum. İkisi gülerek beni kollarımdan kavrayıp ileriye taşıdılar. Ayaklarım dolaşıyor, kayıyordu. Önümüzde ot öbekleri, tümsekler, çıtırdayan dallar, ağaç kütükleri, kanatlar, yapraklar, ıslıklar...

Ve... ağaçlar seyreldi. Yeşil bir çayır. Çayırda insanlar... ya da – onlara ne diyeceğimi gerçekten bilmiyorum – yaratıklar demek daha doğru olacak. İşte en zor kısma geldik. Çünkü bu, olabilirlik sınırını çok aştı. E-'nin bu konuda neden inatçı bir sessizliğe büründüğünü şimdi anlıyorum: Anlatsaydı da inanmazdım ki. Yarın kendime bile inanmayabilirim – bu kaydı yazan kişiye, kendime.

Çayırda üç yüz ya da dört yüz kişilik bir kalabalık... İnsanlar (bırak *insanları* şimdi; kullanacak başka sözcük bulamıyorum) kafatasına benzeyen çıplak bir taşın etrafında bir yığın gürültü çıkarıyorlardı. Böyle bir kalabalıkta insanın gözüne ilk önce tanıdık kimseler çarpar, örneğin ben hemen gri-mavi üniformaları gördüm. İkinci bir saniye geçti ve bu kez koyu renkli, kızıl, sarı, esmer, beyaz insanları – açıkça *insanları* – ayırt ettim. Giysileri yoktu ve Prehistorya Müzesi'ndeki *at* gibi kısa, parlak tüylerle kaplıydılar. Kadınlarının yüzleriyse, her nasılsa bizim kadınlarımızınki gibiydi. Evet, evet, tamamen aynıydı: Zarif, tüysüz. Dolgun, harika biçimli, diri göğüsleri vardı. Erkeklerin de yüzlerinin bir kısımları tüysüzdü atalarımız gibi.

Bütün bunlar o kadar inanılmaz, o kadar beklemedik şeylerdi ki, orada öylece durdum (evet, sakindim) ve baktım. Şimdi elinize bir terazi alın ve bir kefeyi aşırı derecede doldurun, sonradan o kefeye ne kadar ağırlık koyarsanız koyun, ibre hareket etmeyecektir.

Birden yalnız kaldım. E- artık yanımda değildi, nereye gittiğini, nasıl kaybolduğunu bilmiyorum. Etrafımda yalnızca bu... varlıklar vardı. Gövdeleri güneşte saten gibi parlıyordu. Birinin güçlü, esmer omzunu yakaladım, "Söyle, Velinimet aşkına, nereye gittiğini gördün mü? Hemen şimdi, şu anda..."

Sert, kıllı kaşlar bana döndü, "Şş! Yavaş!" Sonra kaşlarıyla meydanın ortasını işaret ettti.

Orada, başların, herkesin üzerinde onu gördüm. Arkasından parlayan güneş gözlerimi kamaştırıyordu. Mavinin üzerine işlenmiş kömür karası bir siluet gibiydi. Tepemizde bulutlar kayıp gidiyordu. Kayan aslında bulutlar değil de bizmişiz; taş, E-, çayır, kalabalık, hepimiz bir gemideymişiz de altımızdaki yerküre hareket ediyormuş gibi bir his duyuyordum.

E- konuşuyordu, "Kardeşler... kardeşler! Orada, Duvar'ın ardındaki kentte *İntegral*'i yapıyorlar. Ve biliyorsunuz, Duvar'ı yıkacağımız, tüm duvarların yerle bir olacağı, yeşil rüzgârların dünyanın bir ucundan öbür ucuna özgürce eseceği gün geldi. Ama *İntegral* bu duvarları yukarıdaki binlerce dünyaya taşıyacak..."

Dalgalar köpükler halinde karaya çarptı, "Kahrolsun *İntegral!* Kahrolsun *İntegral!*" diye.

"Hayır kardeşlerim... kahrolmasın, *İntegral* bizim olmalıdır.

Gökyüzüne yükseldiğinde içinde biz olacağız. Çünkü *İntegral*'in yapımcısı bizle birlikte. Duvarları terk etti. Sizlerin aranıza karışmak için buraya benimle birlikte geldi. Yaşasın Yapımcı!"

Bir anda... omuzlardaydım; altımda kafalar, bağıran ağızlar, hızla yukarı kalkıp inen kollar. Her şey olağanüstü, sarhoş ediciydi. Kendimi ötekilerden üstün hissettim. Bu bendim, ayrı bir varlıktım, bir dünyaydım. Bir parça olmaktan çıkmış, tamsayı haline gelmiştim. Bir aşk kucaklaşmasından sonraki kadar mutlu, örselenmiş gövdemle aşağıda, taşın hemen yanındaydım. Güneş, sesler, E-'nin gülümseyişi. Altın rengi saçları, saten vücuduyla ot kokan bir kadın, elindeki tahta kupadaki sıvıdan bir yudum içtikten sonra, onu bana uzattı. İçimdeki ateşi söndürmek için iştahla içtim. Kanım ve bütün dünya bin kat daha hızlı hareket etmeye başladı. Sanki dünya aşağıya doğru çekiliyordu. Benim için her şey yalın ve basitti.

Taşın üstünde tanıdık harfler gördüm. MEPHİ... ve nedense bu bana gerekli göründü, her şeyi birleştiren kuvvetli bir bağdı. Sonra kaba bir şekil gördüm (sanıyorum aynı taşın üzerindeydi): Saydam gövdeli, kanatlı bir genç. Kalbi olması gereken yerde, parlak koyu kırmızı, ışık saçan bir köz vardı. Bu közün ne olduğunu anlamış gibiyim: Onu gerçekte duymadan hissedip anladım. E-'nin söylediği her sözcüğü anladım (yukarıda, taşın üzerinde konuşuyordu). Hatta herkesin tek bir kişi gibi nefes aldığını ve o gün geldiğinde herkesin tıpkı Duvar'ın üstünde gördüğü kuşlar gibi hep birlikte uçacağını anladım.

Nefes nefese kalmış kalabalığın arkalarından bir ses yükseldi: "Ama bu delilik!"

Bu ben olmalıydım, o taşın üzerine sıçrayan benden başkası olamazdı. Taşın üstünden kafalar, mavinin altındaki yeşil çayır ve güneş görünüyordu ve ben bağırıyordum, "Evet, delilik bu. Herkes aklını kaçırmalı, herkes. Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi. Bu gerekli, biliyorum."

E- yanımda, gülüyor, dudaklarının kenarları yukarı doğru kıvrık. O kor şimdi benim içimde, acı verici, güzel. Sonra belleğimde kalanlar, bağlantısız küçük parçalara ayrılıyor.

Tam tepemde bir kuş uçtu, yavaşça. Canlıydı, benim gibi. Bir insan gibi başını sağa sola döndürdü, siyah gözleri içime işledi.

Bir görüntü: Eski, fildişi rengi parlak kürkle kaplı bir sırt. Koyu renkli, küçük, saydam kanatlı bir böcek sırtta ilerliyor ve sırt onu atmak için seğiriyor, sonra gene hareketsiz kalıyor.

Başka bir görüntü: Yaprakların gövdesi ağ gibi örülmüş, kafes şeklinde. Gölgede insanlar uzanmış, eski insanların efsanevi yemeğini andıran bir şeyler çiğniyorlar. Bir kadın elime bir sarı meyve ve koyu renk bir şey tutuşturuyor. Eğlenceli, çünkü bunları yiyip yiyemeyeceğimi bilmiyorum.

Kalabalık, kayalar, ayaklar, eller, ağızlar, yüzler, bir an görünüp kayboluyorlar. Bir an için baloncuklar gibi patlıyorlar. Ve bir an için saydam kepçe kulakları görüyorum, yoksa bana mı öyle geldi?

Bütün gücümle E-'nin elini sıktım. Baktı: "Ne oldu!"

"O burada, bana öyle geldi..."

"O kim?"

"S-. Burada kalabalığın arasında..."

Kömür karanlığında, ince kaşlar kalkıyor: Keskin bir üçgen gülümseme. Neden güldüğünü anlamadım... nasıl gülebilirdi?

"Onun ya da onlardan birinin burada olması ne demek, anlıyor musun?"

"Garip adam! Bizim burada olduğumuz Duvar'ın içinde kimin aklına gelir? Tekrar düşün – kendini örnek al – bunun mümkün olabileceği hiç aklına gelmiş miydi? Orada bizi arıyorlar... bırak arasınlar. Sen saçmalıyorsun."

Hafifçe, neşeyle güldü, ben de güldüm. Yeryüzü temiz ve neşeliydi, zaman akıp gidiyordu...

İKİ KADIN
ENTROPİ VE ENERJİ
VÜCUDUN SAYDAM OLMAYAN BÖLÜMÜ

Eğer dünyanız bizim atalarımızın dünyası gibiyse, okyanusta altıncı ya da yedinci kıtaya – bir çeşit Atlantis'e – ayak bastığını-zı ve orada garip labirent kentler, kanatları ya da aeroları olmaksızın uçan insanlar, bir bakışla yerinden kaldırılan kayalar gördüğünüzü düşünün... Kısacası, bir rüya hastalığına tutulmuş olsanız bile hayal edemeyeceğiniz şeyler. Dün bunları hissettim. Çünkü daha önce de söylediğim gibi içimizden hiç kimse İki Yüzyıl Savaşları'ndan bu yana Duvar'ın arkasına geçmemişti.

Dün gördüğüm bu garip ve şaşırtıcı dünyayı size daha ayrıntılı anlatmam gerektiğini biliyorum. Ama bundan daha fazla söz edecek durumda değilim. Belleğimdeki sis dağıldıkça anlatılacak bir sürü şey ortaya çıkıyor, ama ben bunları toparlayamıyorum. Üniformamın kenarlarını kaldırıyor, avuçlarımla yakalamaya çalışıyorum, bir sürü olay dökülüp saçılıyor, ama bu sayfalara yalnızca damlalar düşüyor.

Önce kapımın ardında yükselen sesler duydum, E-'nin sesini tanıdım. Katı, metalikti, tahta bir cetvel gibi sert olanıysa U'ya aitti. Sonra kapı hızla açıldı ve ikisi birden odama daldılar, daha doğrusu sanki kapı onları odama fırlattı.

E-, ellerini sandalyenin arkasına koydu ve sadece dişleriyle, sağ omzunun üzerinden ötekine gülümsedi. Doğrusu ben böyle bir gülüşle karşı karşıya kalmak istemezdim.

"Dinle, öyle görünüyor ki bu kadın, küçük bir çocukmuşsun gibi seni benden korumayı kendine görev edinmiş. Buna nasıl izin veriyorsun?" diye sordu bana.

Öteki, solungaçları titreyerek, "Evet, o bir çocuktur. Öyledir. Senin ona böyle davrandığını görmemesinin de nedeni bu... Tüm bunların bir komedi olduğunu görmüyor. Evet! Benim görevim de..."

Aynada bir an kızgınlıkla oynayan kaşlarımı gördüm. Sonra ayağa fırladım, içimdeki öteki beni zorla zaptederek, dişlerimin arasından "Dışarı! Hemen şimdi çık dışarı!" dedim.

Boyun damarları şişti, tuğla kırmızısı oldu, sonra griye dönüştü. Bir şey söylemek için ağzını açtı, ama vazgeçip dışarı çıktı. E-'ye döndüm, "Kendimi asla bağışlamayacağım... Sana böyle davranmaya nasıl cüret eder? Fakat sen de benim böyle düşündüğümü... çünkü... bütün bunlar benimle kaydolmak istediği için ve ben..."

"Neyse ki kaydolmak için zaman bulamayacak. Onun gibi bin tane daha olması umurumda değil. O bin taneye değil yalnızca bana inanacağını biliyorum. Çünkü dün olanlardan sonra, senin de istediğin gibi ben senin geleceğinim. Senin ellerindeyim ve istediğin her an..."

"İstediğim her an?" ...Ve bunun ne olduğunu hemen anladım; yüzüme kan hücum etti. Haykırdım: "Bana bundan söz etme!.. Hiçbir zaman. Biliyorsun ki ben eski ben değilim ve..."

"Ne olduğunu kim bilebilir... İnsanoğlu bir roman gibidir: Son sayfaya gelinceye kadar nasıl biteceğini kimse bilemez. Yoksa okumaya değmezdi..."

E- başımı okşuyordu. Arkamda duruyordu, ama sesinden çok uzaklarda bir noktaya baktığını söyleyebilirim. Gözleri uzaklarda bir buluta takılmıştı, sessizce dalgalanıyor, gidiyordu, kimbilir nereye...

Birden beni sert, ama sevecen bir tavırla itti. "Dinle... Son günlerimizi yaşadığımızı söylemeye geldim. Önce şu: Biliyor musun, bu akşam hiçbir toplantı salonu dersler için kullanılmıyor."

"Kullanılmıyor mu?"

"Evet. Geçerken gördüm. Salonlarda bir şeyler hazırlanıyordu. Masaları Tıp Merkezi'ndeki gibi beyazla kaplamışlardı."

"Bunun anlamı ne olabilir?"

"Bilmiyorum. Şimdilik kimse bilmiyor. En kötüsü de bu. Akım başlatıldı, kıvılcım kablolarda ilerliyor. Bugün olmazsa yarın... Ama zamanları yetmeyecek."

Onlar kimdi, *biz* kimdik? Anlayabilmek için duraksadım. Hangi tarafın başarmasını istediğimi bilmiyordum. Bir tek şey

açıktı: E- tam kenarda yürüyordu ve her an...

"Ama bu delilik," dedim. "Sen... Tek Devlet'e karşısın. Bu silahın namlusuna el dayayıp kurşunu durdurmayı ummak gibi bir şey. Tam bir delilik!"

Gülümsedi, "Herkes aklını kaçırmalı... Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi. Bunu dün biri söyledi. Anımsıyor musun? Orada..."

Evet, böyle bir kayıt yapmıştım. Demek ki bunların hepsi oldu. Sessizce yüzüne baktım: Oradaki siyah çizgi şimdi daha belirgindi.

"E-, sevgilim, çok geç olmadan... Eğer istersen her şeyi bırakır, her şeyi unuturum, sen ve ben o Duvar'ın arkasına, onlara... Kim olduklarını bilmiyorum..."

Başını salladı. Gözlerinin koyu pencerelerinden, içinin derinliklerinde alev alev yanan ve kıvılcımları yukarı sıçrayan ateşi, tepeleme kuru odun yığınını gördüm. Artık çok geçti. Sözcükler işe yaramazdı. Ayağa kalktı... Gidiyordu. Belki de son günler gelmişti bile... Son dakikalar... Ellerini yakaladım: "Hayır! Biraz daha kal... Biraz daha..."

Işığa doğru yavaşça elimi kaldırdı... O kadar nefret ettiğim kıllı elimi. Geri çekmek istedim, ama sıkıca tutuyordu.

"Elin... Bilmiyorsun – bilmeyen birçok kimse var – bu şehrin kadınlarının dışarıdaki erkeklere âşık olduğunu. Senin de kanında, güneşi ve ormanı seven birkaç damla olmalı. Ve bu nedenle ben sana..."

Sessizlik. Ne garip: Bu sessizlik, kalbimin hızlı çarpmasına neden oldu. Ona bağırmaya başladım: "Gitmiyorsun! Hiçbir yere gitmiyorsun, ta ki bana bu insanların kim olduğunu söyleyene kadar, çünkü onları seviyorsun... ama ben kim olduklarını, nereden geldiklerini bilmiyorum."

"Kim mi onlar? Kaybettiğimiz yarımız. Bir H, bir 2, bir de O var. Ama H_2O'yu – ırmakları, denizleri, dalgaları, fırtınaları – elde edebilmek için ikisini birleştirmek gerekiyor."

Yaptığı her hareketi belirgin olarak anımsıyorum. Benim cam üçgenimi masadan nasıl aldığını ve ben konuşurken onun keskin ucunu nasıl yanağına bastırdığını anımsıyorum. Yanağında beyaz bir çizgi oluştu, sonra bu çizgi pembeleşti ve yok oldu. Söy-

lediklerini – özellikle başlarda söylediklerini – anımsamıyorum. Anımsadıklarım yalnızca bölük pörçük görüntüler, renkler.

Önce İki Yüzyıl Savaşları'ndan bahsettiğini anlamadım. Yeşil çayırların, kara çamurların, mavi karın üzerinde kırmızı, kurumayan kırmızı gölcükler. Güneşle yanan sarı çayırlar, sarı kıllı çıplak adamlar, kıllı köpekler ve yan yana yatan şişmiş leşler, belki insan... Elbette, kent savaştan zaferle çıktığı için bunların tümü duvarların ardında: Petrolden sentezle elde edilmiş olan bugünkü yiyeceğimiz ortaya çıkmıştı çoktan.

Ve gökyüzünden yere, ormanlara, köylere siyah, ağır bir duman perdesi çökmüştü. İniltiler susturuldu: Yığınla insan duvarlardan içeriye süzüldü, zorla kurtarılmışlardı mutluluğu öğrenmek için eğitilmek üzere.

"Bunları biliyor muydun?"

"Hemen hemen."

"Ama her nasılsa çok az bir kısmının her şeye rağmen Duvarlar'ın dışında kalıp yaşamlarını sürdürdüğünü bilmiyordun. Çıplak ormana sığındılar. Orada ağaçları, hayvanları, kuşları, renkleri, güneşi öğrendiler. Orada kıllandılar, ama kılların alttaki kırmızı kanı sıcak tuttuğunu öğrendiler. Senin durumun daha kötü. Sen şekillerle yetiştin, şekiller bit gibi her yerinde geziniyor. Sen çırılçıplak soyulup ormana sürülmelisin. Ormana git, soğuktan donmayı, korkudan ve neşeden titremeyi öğren, git ve ateşe dua et. Ve bizi Mephi'ler, biz istiyoruz ki..."

"Mephi'ler? Dur bir dakika... Nedir bu Mephi?"

"Mephi? Eski bir isimdir. Mephi... kayanın üstüne resmi çizilmiş olan o genci anımsıyor musun?.. Ama hayır, hayır, en iyisi senin anladığın dilden konuşmak; meseleyi kavrayacaksın o zaman. Bak, dünyada iki güç vardır: Entropi ve enerji. İlki mutlu dengeyi kurar, öteki bozar. Atalarımız, daha doğrusu sizin atalarınız olan Hıristiyanların taptıkları entropiydi. Ama biz anti-Hıristiyanlar..."

Tam bu anda kapıda tıkırtılar duyuldu ve bana sık sık E-'den notlar getiren düz yüzlü, basık alınlı genç odaya daldı. Bize doğru koştu, nefes nefeseydi. Konuşamıyor, ağzından hava pompası gibi ıslıklar çıkarıyordu. Tüm gücüyle koşmuş olmalıydı.

E- ellerini tuttu, "Haydi konuş? Ne oldu?"

Sonunda, "Onlar... buraya geliyorlar. Koruyucular ve onlarla birlikte... şu iki büklüm... kambur gibi olan sayı..."

"S?"

"Evet! Yandaki binadalar. Hemen burada olurlar... çabuk, çabuk!"

"Saçma! Daha zaman var..." E- güldü, gözlerinde kıvılcımlar ve alevlerin oynaşan yalımları vardı.

Bu, ya gereksiz, pervasız bir cesaret gösterisiydi... ya da benim bilmediğim bir şey vardı.

"E-, Velinimet aşkına! Bunu anlamalısın... Neden böyle..."

"Velinimet aşkına mı?" dedi, o keskin üçgen gülüşüyle.

"Eh... O zaman benim aşkıma. Yalvarırım!"

"Anlatacaklarım bitmemişti henüz... Neyse, yarın anlatırım." Beni neşeyle selamladı, öteki de başını salladı. Ve yalnız kaldım.

Çabucak masaya oturup notlarımı açtım. Elime bir kalem aldım, beni Tek Devlet'in çıkarı için çalışıyor görmeliydiler. Ama birden saçımın her teli telaşla havaya dikildi: Ya bu notları, hele son yazdıklarımı okurlarsa?... Tek bir sayfayı bile okumaları yeterdi. Masada hareketsiz oturuyor ve duvarların, elimdeki kalemin titrediğini, harflerin dalgalandığını görüyordum.

Onları saklasam mı? Ama nereye?... Çevremdeki her şey camdan. Yoksa yaksam mı? Ama koridorlardan, salondan görürler. Ayrıca yapamam, bana acı verse de yaşamımın bu değerli ve güzel parçasını yok edemem.

Uzaktan, koridordan gelen ayak sesleri duyuldu. Sadece bir avuç kâğıdı kapıp içime sokuşturmayı becerebildim. Ayaklarımın altında yer bir gemi güvertesi gibi sallanırken, her atomuyla titreyen sandalyeye perçinlendim.

Küçük bir topaç gibi büzülmüş beklerken göz ucuyla, odadan odaya girdiklerini, salonun sağ başından başlayarak gittikçe daha yakınıma geldiklerini görüyordum. Bazıları benim gibi uyuşmuş oturuyor, bazılarıysa (şanslı olanlar!) onları karşılamak için ayağa fırlıyor, kapılarını sonuna kadar açıyorlardı. Ben de onlar gibi yapabilseydim!

"Velinimet, vazgeçilmez insancıllığın ve mükemmelliğin do-

ruğuna ulaşılmasını sağlamıştır, sonuç olarak Tek Devlet'in bünyesinde bir rahatsızlık söz konusu değildir..." Titreyen kalemime yapışıp kafamda birden beliren bu saçmalığı, delicesine bir içgüdüyle yazmaya koyuldum. Ve arkamda kapı kolunun tıkırdadığını duydum. Bir hava akımı oldu, altımdaki sandalye dans ediyordu.

Güçlükle kendimi toparlayıp sayfadan başımı kaldırarak içeri girenlere doğru döndüm (komedi oynamak ne zor... bugün kim bana komediden bahsetmişti?). Başlarında S- vardı, bana, sandalyeye, elimin altında titreşen notlara delercesine baktı. Sonra bir an kapının girişinde, o bildik, her günkü yüzlerin arasından biri sıyrıldı, şişkin, pembe-kahverengi solungaçlarıyla... Yarım saat önce bu odada olanlar aklıma geldi ve onun o anda neler yapabileceği... Bütün varlığım, vücudumun müsvetteleri saklayan kısmının içinde zonkluyor, bir nabız gibi atıyordu.

U- arkadan S-'ye yaklaştı, yavaşça koluna dokundu ve alçak sesle, "Bu D-503, *İntegral*'in yapımcısı. Adını duymuş olmalısınız. Hep burada çalışıyor, bu masada... Çok fedakârdır!" dedi.

Ve ben onun hakkında neler düşünmüştüm! Ne olağanüstü, ne harika bir kadın!.. S- bana yöneldi, omzumun üzerinden masaya doğru eğildi. Dirseğimle yazıları örtmeye çalıştım, ama sertçe bağırdı: "Orada ne olduğunu derhal bana göstereceksin!"

Utançtan kıpkırmızı olup, kâğıdı ona uzattım. Okudu. Gözlerinden bir gülümsemenin geçtiğini, sonra yüzünde dolaşıp dudaklarının sağ ucuna yerleştiğini gördüm: "Belirsiz bir şey... Mamafih... devam edin. Sizi daha fazla rahatsız etmeyeceğiz."

Pedalla kürek çekiyormuşçasına kapıya doğru yürüdü, her adımıyla biraz daha kendime geldim, ruhum tekrar tüm vücuduma yayılıyordu, artık nefes alabiliyordum...

Ve son bir şey: Koruyucular çıktıktan sonra U- bir süre odamda oyalandı. Sonra kulağıma eğilip fısıltıyla: "Şanslısın ki ben..." dedi.

Ne demek istedi acaba?

Sonra, akşamleyin, üç sayıyı alıp götürdüklerini öğrendim. Hiç kimse bu konuda konuşmuyor, bugünlerde olup bitenler hakkında konuşmadıkları gibi (işte burada, görünmez biçimde aramızda olan Koruyucuların etkisi söz konusu). Sohbetler genellikle, barometrenin hızlı düşüşü ve havanın hızlı değişimleriyle ilgili.

YÜZDEKİ ÇİZGİLER
FİLİZLER
DOĞAL OLMAYAN BİR BASINÇ

Garip: Barometre düşüyor ama hâlâ rüzgâr yok. Sessizlik. Yukarılarda bir yerde, daha bize ulaşmayan bir fırtına başladı. Bulutlar delice sağa sola hücum ediyor. Şimdilik çok fazla değiller, ayrı ayrı kümeler halindeler. Ama öyle görünüyor ki, kentin bir yerleri şimdiden darmadağın, yukarıya fırlamış olan duvar ve kule parçaları aşağıya düşüyor ve fırtına gittikçe büyüyerek bize yaklaşıyor, belki de bizim olduğumuz yere gelmeden önce mavi sonsuzlukta bir süre daha dolaşacak.

Burada her şey sessiz, sakin. Havada anlaşılmaz, ince, neredeyse görülmeyen çizgiler var. Her sonbahar Duvar'ın ardında buraya gelirler. Yavaşça havada dolanırlar... ve birden yüzünüzde görünmeyen bir yabancı madde hissedersiniz, yüzünüzden silip atmak istersiniz, ama kurtulmak mümkün değildir. Bu çizgiler, özellikle Yeşil Duvar boyunca yürüdüğünüzde iyice belirginleşir, tıpkı bu sabah benim fark ettiğim gibi. E-, Antik Ev'de, bizim *apartmanımızda* buluşmamızı istemişti.

Antik Ev'e az bir mesafe kalmıştı ki arkamda birinin kısa, süratli adımlarını ve hızlı solumasını duydum. Geriye bir göz attım: O- bana yetişmeye çalışıyordu.

Vücudu gene belirgin bir biçimde yuvarlaktı. Kolları, göğüsleri ve vücudunun öteki yuvarlak hatları üniformasını germişti. İnce kumaş sanki bir anda yırtılacak ve içindeki her şey gün ışığında ortaya çıkacaktı. Gözlerimin önüne bir tablo geldi: Dışarıda, yeşil ormanlarda, olabildiğince çabuk çiçek açmak için toprağı iten filizler. Birkaç saniye mavi gözleriyle yüzüme baktıktan sonra, "Seni o gün... Birlik Günü'nde gördüm," dedi.

"Ben de seni gördüm..." Ve birden alttaki dar geçitte duvara yapışıp karnını elleriyle koruyuşunu anımsadım. İster istemez oraya, üniformasının altındaki yuvarlağa baktım.

Bakışımı yakalamış olmalı, pembe bir küreye dönüştü... Gülüşü bile pembeydi: "Öyle mutluyum ki! Çok mutluyum... Gebeyim çünkü, anlıyor musun? Ortalıkta dolanıyor, ama çevremdeki hiçbir şeyi duymuyorum, hep bedenimi dinliyor, içimde neler oluyor onu düşünüyorum, bebeğimi..."

Sustum kaldım. Yüzümde beni rahatsız eden yabancı bir şey vardı ve ondan kurtulamıyordum. Birden mavi gözleri parladı, daha da mavileşti, elimi kavradı... öptü. Bu eskiye özgü bir çeşit saygı gösterisiydi, böyle bir şeyi ilk kez yaşıyordum. Utandım, rahatsız oldum. Hemen elimi çektim – belki biraz da kabaca.

"Sen aklını kaçırmışsın! Yalnız şimdi değil... genelde öylesin... Niye bu kadar mutlusun? Seni neyin beklediğini gerçekten unuttun mu? Bu hiçbir şeyi değiştirmiyor... Şimdi değilse bile bir ya da iki ay sonra..."

Yüzündeki canlılık kayboldu, vücudundaki tüm yuvarlaklıklar bir anda söndü. Ve yüreğimde acımayla karışık, canımı yakan bir kasılma oldu (kalp ideal bir pompadan başka bir şey değildir; burada bir sıvının pompa aracılığıyla emilmesiyle bağlantılı olarak basınçtan söz etmek teknik bir saçmalıktır. Öyleyse tüm bu *aşklar, acımalar* ve böyle kasılmalara neden olan diğer saçmalıklar hastalıklı, doğaya aykırı şeylerdir).

Sessizlik. Solumda Duvar'ın puslu ve yeşil camı. Karşımda koyu kırmızı Antik Ev. Ve bu iki şey birleşerek kafamda bir fikir oluşturdular.

"Bekle! Seni nasıl kurtaracağımı biliyorum. Seni, çocuğunu gördükten hemen sonra ölmek yazgısından kurtaracağım. Onu büyütebileceksin... Anlıyor musun?.. Onun, kollarında büyüdüğünü, gürbüzleştiğini, bir meyve gibi olgunlaştığını göreceksin..." Yalnızca titredi ve bana sıkıca tutundu. "O kadını anımsıyor musun?.. Evet, çok uzun zaman önceydi, hani hep birlikte yürüyüş yapıyorduk. Şu anda burada, Antik Ev'de. Ona gidelim, sana söz veriyorum, meseleyi pürüzsüzce halledeceğim."

E-'yle kendimi o koridorlarda O-'ya yol gösterirken şimdiden görüyordum, işte oradaydı, Duvar'ın ötesinde, çiçeklerin, çimenlerin arasında. Ama O- geri çekildi, pembe dudakları titreyip sarktı, "Bu o kadın," dedi.

"Evet..." dedim, nedense üzülmüştüm. "Evet, aynı kişi."

"Ve sen ona gitmemi, yalvarmamı... Bir daha bana bundan söz etmeye kalkma!" Omuzları çökük, hemen uzaklaştı. Sonra aniden, bir şey hatırlamış gibi dönüp bağırdı: "Öleceğim... Bırak öyle olsun! Bu seni ilgilendirmez... Nasılsa senin için bir şey fark etmiyor!"

Bir sessizlik çöktü ortalığa. Mavi kulelerle duvarlar aşağıya düşüyor, korkutucu bir hızla irileşiyorlar. Ama yine de saatlerce, belki de günlerce sonsuzlukta uçacak gibi görünüyorlar. Görülmeyen çizgiler yavaşça dalgalanıyor ve yüzüme yapışıyor. Onlardan kurtulmak için hiçbir çaba göstermiyorum.

Yavaşça Antik Ev'e yöneliyorum. Kalbimde saçma, canımı yakan bir kasılma.

SON SAYI
GALİLEO'NUN HATASI
DAHA İYİ OLAMAZ MIYDI?

İşte, dün gece Antik Ev'de E-'yle, alacalı, şatafatlı kırmızıların, yeşillerin, sarıların, beyazların, portakal renklerinin ortasında yaptığım, mantık kaygısı olmayan düşünceler içinde boğulmuş konuşma. Ve bütün sohbet boyunca tepemizde, küçük, kalkık burunlu antik şairin donmuş mermer gülüşü.

Bu konuşma bana Tek Devlet'in, hatta tüm evrenin kaderini etkileyecekmiş gibi geldiğinden, onu olduğu gibi aktaracağım. Sonra, siz meçhul okuyucularım, benim hakkımda istediğiniz değerlendirmeyi yapabilirsiniz.

E-, herhangi bir giriş yapmadan, her şeyi bir çırpıda söyleyiverdi: "Biliyorum, bir sonraki gün *İntegral*'in ilk uçuş denemesini yapacaksınız. O gün onu ele geçireceğiz."

"Ne! Bir sonraki gün mü?"

"Evet. Otur. Sakin ol. Geçen gece Koruyucular tarafından yakalananlar arasında on iki Mephi vardı. İki üç gün bile geciksek mahvolurlar."

Hiçbir şey söylemedim.

"Denemeyi izlemek için sana elektrikçiler, makineciler, doktorlar ve meteorologlar gönderecekler. Ve tam öğlen vakti – bunu unutma – yemek zili çalıp herkes yemekhaneye gittiğinde biz koridorda kalıp onları kilitleyeceğiz... ve *İntegral* bizim olacak. Anlıyorsun değil mi? Bu yapılmalı. *İntegral* bizim olmalı... çünkü işi çabucak, kimsenin canını acıtmadan bitirmemize yardımcı olacak. Onların aeroları... hıh!.. bir şahine karşı vızıldayan sivrisinekler olacaklar. Sonra hatta... mümkün olursa... motor egzoslarını aşağıya çevirir ve yalnız bu şekilde..."

Ayağa fırladım. "Bu olamaz! Akıl almayacak bir şey! Bu planladığının bir devrim olduğunun farkında mısın?"

"Evet, devrim! Ama neden akıl almaz bir şey olsun?"

"Akıl almaz bir şey, çünkü devrim olamaz. Çünkü bizim devrimimiz... bunu söyleyen benim, sen değilsin... sonuncuydu. Ve başka hiçbir devrim olamaz. Herkes bilir ki..."

"Hay allah, sen bir matematikçisin..." kaşları alay edercesine üçgenleşti. "Dahası... bir matematikçi olduğun için bir düşünürsün. Peki, şimdi bana son sayıyı söyle."

"Ne demek istiyorsun?.. Anlamıyorum... Hangi son sayı?"

"Hangisi olacak, en sonuncu, en yüksek, en büyük sayıyı."

"Yapma E-, bu olmayacak bir şey. Sayıların sayısı sonsuz olduğuna göre, hangi son sayıyı istiyorsun?"

"İyi ya, peki sen hangi devrime son devrim diyorsun? Nihai devrim yoktur. Devrimler sonsuzdur. Son devrim... çocuklar içindir. Çocuklar sonsuzluktan korkarlar, geceleri derin bir uyku çekmeleri gerekir."

"Ama ne... ne anlamı var bütün bunların Velinimet aşkına! Herkes mutluyken bunların anlamı ne?"

"Varsayalım... diyelim ki öyle. Ya sonra?"

"Komik! Tamamen çocukça bir soru. Çocuklara bir hikâyeyi sonuna kadar anlat, yine de soracaklardır 'Sonra ne oldu? Ama neden?' diye."

"Evet, çünkü çocuklar en gözüpek filozoflardır. Ve gözüpek filozoflar da kaçınılmaz olarak çocuk kalırlar. Evet, tıpkı çocuklar gibi sürekli soru sorarlar, 'Ama ne oldu?' diye."

"Sonra diye bir şey yoktur. Nokta. Tüm evrende, her yerde eşit bir akış..."

"Hah... *her yerde eşit!* İşte yine entropi... psikolojik entropi. Senin gibi bir matematikçi için... yaşamın sadece ısı farklılıklarında – farklılıklarda! – ısı karşıtlıklarında var olduğu açık, değil mi? Eğer her yerde, evrende, yalnız eşit sıcaklıkta... veya eşit soğuklukta vücutlar olsaydı, dengelerinin bozulması gerekirdi... Böylece bir patlama, bir cehennem olabilirdi. Biz bu dengeyi bozacağız!"

"Ama E-, anla... anlamalısın!.. Atalarımız İki Yüzyıl Savaşları'nda bunu yaptılar..."

"Evet, haklılardı... binlerce kez haklılardı. Yalnız bir hata yaptılar: Sonradan kendilerinin nihai olduğuna inandılar... Oysa böyle bir şey yok... Kesinlikle yok!.. Doğada böyle bir şey yok. Onların hatası Galileo'nun hatasıydı: Dünyanın güneşin etrafında döndüğü konusunda haklıydı; ama bilmediği, tüm güneş sisteminin de

başka bir merkez etrafında döndüğüydü... görece değil gerçek yörünge... kesinlikle naif bir daire değil..."

"Peki siz?"

"Biz şu anda biliyoruz ki, son sayı yoktur. Bunu unutabiliriz. Yaşlanınca, ki her şey kaçınılmaz olarak yaşlanır, kesinlikle unutacağız. O zaman biz de, sonbaharda ağaçtan düşen yapraklar gibi düşeceğiz, devrileceğiz, bir sonraki gün senin de... Hayır, hayır... Sen değil sevgilim! Çünkü sen bizimlesin... Sen bizimlesin!" Her tarafı ateş içinde tir tir titriyordu... Onu hiç böyle görmemiştim... Beni kucakladı, tüm bedeniyle. Kollarında eridim... Kararlılıkla gözlerime son bir kez bakıp, "Unutma, öğlen," dedi.

Ben de, "Tamam, unutmam," dedim.

Gitti. Yalnızdım şimdi, şatafatlı maviler, kırmızılar, yeşiller, bronz-sarılar, turuncumsu kırmızılar...

Evet öğlen... ve birden yüzüme yapışan, silip atamadığım yabancı bir şeyin verdiği anlamsız his. Birden, dün sabah olanlar, U-'nun E-'nin yüzüne bağırarak söylediği şeyler aklıma geldi... Niye bunları anımsadım? Ne saçma...

Kendimi dışarı attım... eve gitmek için, olabildiğince çabuk! Arkamda bir yerde, Duvar'ın üstünde, kuşların tiz çığlıkları ve önümde, batan güneşe karşı kızıl kubbeler, alev alev yanan küp binalar, gökte donmuş bir şimşek gibi görünen Akümülatör Kule'nin tepesi. Ve bütün bunlar, bu kusursuz geometrik güzellik benim tarafımdan, kendi ellerimle mahvedilecek! Bir kaçış yolu yok mu, başka bir çıkış?

Toplantı salonlarından birini geçtim (sayısını unuttum). İçeride dizilmiş sıralar, beyaz cam tabakalarla örtülmüş masalar vardı, üzerlerinde de kan damlaları gibi, batan güneşin ışıkları. Ve bütün bunların içinde bilinmeyen... ve bilinmediği için de insanı korkutan bir şey vardı: Yarın. X'lerin, yani bilinmeyen niceliklerin ve düzensizliklerin arasında yaşıyor olduğunuzu görmek, bir düşünceye göre doğa dışıdır. Farzedin ki gözleriniz bağlanmış, yürümeye zorlanıyorsunuz, yolunuzu el yordamıyla buluyorsunuz, sendelerken biliyorsunuz ki bir yerde... hemen yakında... bir uçurum var: Bir adım, tek bir adım, sonra sizden geriye, yalnızca yamyassı olmuş, lime lime et parçası kalabilir... Benim şu anki halimle aynı değil mi?.. Ama eğer beklemeden,. kendi inisiyatifimle uçuruma atlasam?.. Bu, her şeyi bir anda çözümleyen tek ve en doğru yol değil mi?

BÜYÜK OPERASYON
HER ŞEYİ BAĞIŞLADIM
İHTİLAFLAR SİLSİLESİ

Kurtuldum! Son anda, tutunacak hiçbir şey kalmamış, her şey bitmiş gibi görünürken... Sanki Velinimet'in ürkütücü makinesine giden merdivenleri çıkmışsınız ve cam kapak ağır ağır bir çınlayışla üzerinize kapanırken mavi gökyüzünü hayatınızda son kez gözlerinizle içiyormuşsunuz gibi... ve birden bunların tümünün *rüya* haline gelmesi. Güneş yine pembe ve parlaktı; odamın duvarları – soğuk duvarlarda elimi gezdirmek ne güzeldi; ve yastık – başımı o beyaz yastığa gömmek ne büyük zevkti!

İşte *Tek Devlet Gazetesi*'ni okuduğumda böyle şeyler hissettim. Karabasan korkunçtu... ve bitti. Ve ben, inançsız, zavallı yaratık... bir de yaşamıma son vermeyi düşünüyordum. Dün yazdığım son satırları okurken utanç duyuyorum. Neyse, fark etmez, bırakayım kalsınlar... bırakayım... akıl almaz olaylar... bir daha hiçbir zaman olmayacak... evet hiçbir zaman... hatırlamak için kalsınlar.

Tek Devlet Gazetesi'nin ön sayfasında bir ilan vardı:

SEVİNİN!

Bugüne kadar sizin yarattığınız makineler sizden daha kusursuzdu. Ama bundan böyle siz de kusursuz olacaksınız.

NASIL?

Bir dinamonun her kıvılcımı, saf aklın kıvılcımıdır. Bir pistonun her hareketi kusursuz bir kıyaslamadır. Sizler de aynı yanılmaz akla sahip değil misiniz?

Vinçlerin, preslerin ve pompaların felsefeleri, pergelle çizilmiş bir daire kadar tam ve açıktır. Sizin felsefeniz de o kadar düzgün çizilmemiş mi?

Bir mekanizmanın güzelliği –sarkaçta olduğu gibi– ritmindedir.

Ama çocukluğunuzdan beri Taylor Sistemi'yle beslenen sizler, siz de sarkaç kadar keskinleşmediniz mi?

Her şeye karşın farklı bir nokta var:

MEKANİZMALARIN DÜŞ GÜCÜ YOKTUR!

Siz hiç, bir pompa silindirinin yüzünde aptalca, belirsiz bir gülüş gördünüz mü? Hiç vinçlerin geceleri, dinlenme saatlerinde, bir o yana bir bu yana dönerek iç çektiklerini duydunuz mu?

HAYIR!

Koruyucular son zamanlarda bu çeşit gülüşlerin ve iç çekmelerin arttığını fark ettiler (evet utanın). Ve Tek Devlet'in tarihçileri (gözlerinizi saklayabilirsiniz) utanç verici olayları kaydetmek zorunda kalmamak için emekliliklerini istediler.

Ama suçlanamazsınız... çünkü hastasınız. Hastalığınızın adı:

DÜŞ GÜCÜ!

O, beyninizi kemirerek alnınızda siyah çizgiler oluşturan bir solucandır. Sizi uzaklara kaçmaya zorlayan bir ateştir, bu uzaklık mutluluğun bittiği yerde başlasa bile. Düş gücü mutluluğa giden yolun son engelidir.

Ve şimdi,

SEVİNİN!

Bu engel havaya uçuruldu!

Yol açık.

Tek Devlet'te bilimin son buluşu, düş gücü merkezi bölgesidir. Bu merkez, beynin Varoli bölgesinde bulunan sefil bir düğümdür. Bu bölgenin röntgen ışınlarıyla dağlanmasıyla düş gücünüz tedavi edilecektir.

DAİMA!

Siz kusursuzsunuz. Bir makine gibisiniz. Yüzde yüz mutluluğa giden yol önünüzde açık. Öyleyse acele edin, genç yaşlı demeyin... Büyük Operasyon'a katılmak için harekete geçin! Toplantı Salonları'na koşun!

Yaşasın Büyük Operasyon!

Yaşasın Velinimet!

Eğer siz de bunları bir roman gibi okumayıp gerçekten yaşasaydınız, henüz mürekkebi kurumamış olan bu gazeteyi tutan elleriniz benimkiler gibi titremeye başlasaydı ve benim gibi bunun bugünün olmasa bile yarının en önemli gerçeği olduğunu bilseydiniz, benim hissettiklerimi hissetmez miydiniz? Başınız benimki gibi dönmez miydi? Sırtınıza ürpertici, buz gibi, tatlı iğneler batmaz mıydı? Kendinizi bir Titan, bir Atlas gibi hissedip ayağa kalktığınızda tavana çarpacakmış gibi olmaz mıydınız?

Telefona sarıldım: "E-330. Evet... 330." Sonra alıcıya şöyle bağırdım: "Evdesin değil mi? Okudun mu... Oh... Şimdi mi okuyorsun? Ama bu... ne hoş!"

"Evet..." uzun bir sessizlik. Alıcı parazit yapıyordu: Düşünüyor olmalıydı. Sonra, "Bugün seni görmeliyim. Evet, benim yerimde, on altıdan sonra. Mutlaka," dedi.

Sevgilim! Canım sevgilim! "Mutlaka!" Güldüğümü hissettim, yerimde duramıyordum, yüzümdeki bu gülüşü yol boyunca taşıyacaktım!

Dışarıda rüzgâr yüzüme çarptı. Hızla dönüyor, uğulduyordu. Ama ben kendimi daha coşkulu hissediyordum. Islık çal... Çığlık at... Benim için hiç fark etmez: Duvarları yıkamayacaksın! Yukarıda kurşuni bulutlar altüst oluyorsa, bırak altüst olmaya devam etsinler, güneşi karartamayacaksınız... Biz onu ebediyen zincirledik... Biz Yeşu'lar*, Nun'un oğulları!

Köşede kalabalık bir grup Yeşu, Nun'un oğulları, alınları cam duvara yapışık duruyorlardı. İçeride bazı sayılar şimdiden beyaz masalara yatmışlardı. Çıplak tabanları beyazın altından sarı bir açı oluşturuyordu. Doktorlar masanın baş tarafına doğru eğilmişlerdi, beyaz bir el başka bir beyaz ele sıvı dolu bir şişe uzatıyordu.

"Neden içeri girmiyorsunuz?" Belirli birine yönelmeden, herkese hitaben sordum.

"Ya sen?" Yuvarlak bir kafa bana dönüp sordu:

"Ben daha sonra gireceğim. Daha önce yapmam gereken işler var..." Utandım, hemen oradan uzaklaştım. Gerçekten önce E-'yi görmem gerekiyordu. Ama niye *önce?* Bu, kendime bile açıklayamadığım bir şeydi.

* İsrail'in yöneticisi, Musa'nın yardımcısı.

Yapım yeri. Buz mavisi *İntegral*, çevreye donuk, titrek bir ışık saçıyordu. Makine bölümünde dinamolar, hafif hafif, aynı sözcüğü tekrarlarcasına uğulduyordu ve bu sanki bildik bir sözcüktü. Eğilip makinenin uzun, soğuk tüpünü okşadım. Tatlı... ne... ne tatlı bir tüp! Yarın canlanacaksın, yarın yaşamının başlangıcı olacak, bedeninde alevlenen kıvılcımlarla titreyeceksin...

Her şey dün olduğu gibi kalsaydı bu güçlü canavara nasıl bakabilecektim? Eğer yarın öğlen ihanet edeceğimi bilseydim... Evet ihanet... Ona?

Biri yavaşça dirseğime dokundu, döndüm ve İkinci Mühendis'in yuvarlak yüzünü gördüm.

"Şimdiden biliyorsun."

"Neyi... Operasyonu mu? Bütün bunlar... Her şey bu hale geliyor... Birdenbire... Öyle değil mi?"

"Hayır... demek istediğim bu değil. Deneme uçuşu bir sonraki güne ertelendi. Bu operasyon yüzünden. Bu koşturmacadan bu kadar çabadan sonra... Her şey boşuna."

"Bu operasyon yüzünden..." Ne gülünç, dar görüşlü bir adam. O yuvarlak yüzünün ardından bir şey göremiyor. Uçuş ertelenmeseydi, kendisi yarın öğlen *İntegral*'in cam yemek salonuna kilitlenecek, umutsuzca sağa sola koşuşup duvarlara tırmanmaya çalışıyor olacaktı.

Üç buçukta odama döndüm. İçeri girdim... ve U-'yu gördüm. Masanın üzerine oturmuş... kemikli, dik, eli sağ yanağına dayanmış. Beni karşılamak için ayağa fırlayınca yanağında parmaklarının beyaz izi kaldı. Epeydir bekliyor olmalıydı. Bir an o korkunç sabahı, onu masanın yanında E-'yle birlikte dururken anımsadım. Ama yalnızca bir an için, çünkü her şey bugünün güneşiyle yıkandı... Bu, aydınlık bir günde elektrik düğmesini çevirmek gibi: Lamba yanar ama ışık gereksiz ve solgundur.

Yaptığı her şeyi bağışlayarak duraksamadan ona elimi uzattım. İki elimi de kavradı ve kendisininkilerin arasına alarak sıktı. "Seni bekliyordum... Birkaç dakika için geldim. Sana senin hesabına ne kadar mutlu olduğumu söylemek istedim! Yarın ya da bir sonraki gün, iyileşecek, yeniden doğacaksın..."

Masanın üzerinde kâğıtları gördüm... dünkü kaydın son iki sayfası. Dün akşam bıraktığım gibi duruyorlardı. Ya ne yazdığımı

gördüyse! Neyse fark etmez; artık bu yalnızca geçmiş, uzakta kaldı, dürbünün ters tarafından görülen bir şey gibi.

"Evet," dedim. "Biliyor musun, az önce yolda önümde yürüyen bir adam vardı, kaldırıma düşen gölgesi aydınlıktı! Ve bence... hayır, kesinlikle öyle... yarın ne çeşit olursa olsun hiçbir gölge olmayacak, her şey gün ışığıyla aydınlanacak!"

Kibar ama sert bir sesle, "Sen bir hayalperestsin! Okulda çocukların böyle konuşmasına izin vermezdim..." dedi ve sonra çocukları anlatmaya koyuldu. Onları operasyona nasıl götürdüğünü, orada neler yapmak gerektiğini anlattı ve "Sevgi acımasız olmalı... Evet, acımasız," dedi. Sonunda şuna karar vermesi gerekiyordu...

Dizlerinin arasındaki gri-mavi eteği düzeltti; bir gülümsemeyle beni baştan aşağı süzüp gitti.

Güneş gün boyunca parlaklığını korudu. Zaman akmaya devam ediyordu, saat nihayet on altı olmuştu. Kapıyı çaldım, kalbim çarpıyordu...

"Girin!"

Sandalyesinin yanına yere diz çökerek bacaklarına sarıldım. Başımı geriye atıp gözlerine baktım ve orada kendimi, o muhteşem tutsaklığımı gördüm... Ama duvarın ardında rüzgâr gittikçe büyüyor, bulutlar daha da grileşiyordu... varsın olsun! Kafam kazan gibiydi: Sözcükler isyan ediyordu, sanki yüksek sesle konuşmuşum gibi, güneşle birlikte bilinmeyen bir hedefe uçuyordum.. ya da nereye gittiğimizi biliyorduk, arkamızda gezegenler vardı: Alev saçarak ateşli şarkılar söyleyen çiçeklerin yaşadığı, akılcı taşların örgütlenmiş toplumlar oluşturduğu... bizim dünyamız gibi mutlak mutluluğun zirvesine ulaşmış, yüzde yüz mutluluğa erişmiş gezegenler...

Birdenbire yukarıdan, "Ama örgütlenmiş toplumda zirvenin bu taşlardan oluştuğunu düşünmüyor musun?" dedi, üçgen büsbütün keskinleşip koyulaşmıştı. "Ya mutluluk... Arzular acı verir, öyle değil mi? Bir tek arzu bile kalmadığı zaman mutluluk vardır. Bugüne değin mutluluğun önüne bir artı işareti koymamız ne akıl almaz bir önyargı, ne hataymış ama! Bir eksi... ilahi eksi!"

Düşüncesizce, "Mutlak eksi 273 derecedir," diye mırıldandığımı anımsıyorum.

"Evet, eksi 273 derece. Biraz serin. Ama bu, zirvede olduğumuzu kanıtlamaz mı?"

Bana, benim içimden geçenleri, benim düşüncelerimi aktarıyordu. Çok önceleri bir kez daha olmuştu bu. Ama katlanamadığım, rahatsız edici bir şey vardı, içimdeki *hayırı* bastıramadım: "Hayır. Sen... sen rol yapıyorsun..."

Birden kahkahaya boğuldu, yüksek, daha yüksek sesle güldü. Hemen ardından bir ikinci kahkaha daha patlattı, ta ki bir uca gelinceye kadar adım attı... düştü... Sessizlik. Ayağa kalktı. Ellerini omuzlarıma koydu. Bana baktı... kasten uzun uzun. Beni kendine doğru çekti... Sıcak dudaklarından kurtulmak mümkün değildi.

"Elveda!"

Sesi uzaktan geliyordu, bana ulaşması... bir ya da iki dakika aldı.

"Elveda mı? Ne demek istiyorsun?"

"Hastasın sen, benim yüzümden suç işledin... Bu sana acı vermiyor mu? Ve şimdi operasyon... Benden kurtulacaksın. Onun için bu bir veda."

"Hayır," diye haykırdım.

Üçgen acımasızca keskin ve beyaza kıyasla kapkaraydı: "Ne? Mutluluk istemiyor musun?"

Başım parçalara ayrılıyor, iki mantık silsilesi birbiriyle çarpışıyordu...

"İyi öyleyse, bekliyorum. Seçimini yap: Operasyon ve yüzde yüz mutluluk mu, yoksa..."

"Sensiz olamam, sensiz yaşamak anlamsız," dedim ya da sadece düşündüm, ama E- anladı.

"Biliyorum," dedi. Hâlâ elleri omuzlarımda, gözleri gözlerimdeydi. "Yarına görüşürüz öyleyse. Yarın öğlen. Unutma."

"Ertelendi. Bir sonraki güne."

"Bizim için daha iyi. Bir sonraki gün öğlene..."

Alacakaranlık sokakta tek başıma yürüyordum. Rüzgâr hızla esiyor, beni bir kâğıt parçası gibi sürüklüyor, savuruyordu. Kurşun rengi gökyüzünde hareket eden bulutlar... Sonsuzluğa uçmak için bir ya da iki günleri daha vardı... Geçenlerin elbiselerine sürünüyordum, ama yoluma devam ettim. Hepsi kurtulmuştu, ama benim için bir kurtuluş yolu yoktu: *Kurtulmak istemiyordum.*

İNANCIM YOK
TRAKTÖRLER
İNSAN BEDENİNDEN KÜÇÜK BİR KIYMIK

Ö *leceğinize* inanır mısınız? Evet, insan ölümlüdür ve ben de bir insanım: *Ergo...* Hayır, demek istediğim bu değil.. Tüm bunları bildiğinizi biliyorum. Sorduğum şu: Hiç buna *inanmak* durumunda kaldınız mı? Aklınızla değil *bedeninizle*. Bu sayfaları tutan parmakların bir gün sararıp buz gibi olacağını...

Ah, evet, elbette inanmıyorsunuz... bu nedenle şimdiye kadar hiç onuncu kattan aşağıya atlama isteği duymadınız ya da bu nedenle yiyor, içiyor, gülüyor, yazıyorsunuz...

İşte böyle bir durum... Evet, aynısı... bugün benim için geçerli. Saatin üstündeki bu küçük kara el, gece yarısına doğru önce aşağıya inecek, sonra da yukarıya tırmanıp yavaş yavaş nihai bir çizgiye varacak... Ve umulmayan yarın doğacak. Bunu biliyorum, ama buna *inancım yok*, belki de yirmi dört saati yirmi dört yıl gibi düşünüyorum. İşte bu nedenle bir yerlere koşturabiliyor, soruları cevaplandırabiliyor, *İntegral*'in basamaklarından tırmanabiliyorum. Hâlâ onun su üzerinde sallandığını hissediyor, parmaklıkları kavramam ve soğuk camı elimin altında hissetmem gerektiğini biliyorum. Yarı saydam vinçlerin dışarıdaki kuşlar gibi boyunlarını eğip *İntegral*'in motorlarını gagalarıyla beslediklerini görebiliyorum. Aşağıda, ırmağın üzerinde, rüzgârla kabarmış mavi köpükleri de görebiliyorum. Ama bütün bunlar benden uzak, benim dışımda dümdüz bir kâğıt parçasına çizilmiş bir plan gibi.

Dümdüz, şematik yüzlü İkinci Mühendis'in tam bu anda konuşmaya başlaması çok garipti. "Evet, motorlar için ne kadar yakıt alıyoruz? Üç saat... ya da üç buçuk saat dersek..."

Önümde – bir zemin üzerine yansıtılmış gibi – hesaplayıcının üzerinde duran elim; logaritmik kadranın üzerinde duran elim fark edilir biçimde titremeye başladı.

"Yüz ton mu? Niye o kadar çok? O bir hafta yeter. Bir hafta

mı dedim? Ondan da fazla!"

"Ne olacağı bilinmez... Kim bilebilir?"

Ben biliyordum.

Rüzgâr uğuldadı. Hava, kimsenin göremediği bir şeyle doldurulmuş gibiydi... Nefes almakta güçlük çekiyordum, yürümekte de... ve ağır Akümülatör Kule'deki saatin kolları da, güçlükle ama, durmadan dönüyordu. Kule'nin sivri tepesi bulutlar arasında yükseliyor, bu gri-mavi kütlelerin elektrik yükünü çekiyordu. Müzik Üretimevi'nden trompet sesleri yayılıyordu.

Sayılar her zamanki gibi dörtlü sıralar halinde yürüyorlardı. Ama nedense düzgün dizilmemişlerdi (belki de rüzgârdan), üstelik gittikçe de düzensizleşiyorlardı. Grup, ilerideki köşede bir şeye çarpıp dağıldı, sayılar geri gelmeye başladılar, sonra herkes dondu kaldı: Hepsi birden boynunu uzattı.

"Bak! Hayır oraya değil, bu tarafa!"

"İşte oradalar! Onlar, başkaları olamaz!"

"... Hiçbir şey için yapmazdım! Hiçbir şey için! Kafamı Velinimet'in Makinesi'ne sokmayı tercih ederdim..."

"Yüksek sesle konuşma! Sen deli misin?.."

Toplantı Salonu'nun kapısı açıldı ve elli kişilik bir grup ağır ağır dışarı çıktı. Ama onlara *insan* denemezdi. Ayakları yoktu; görünmeyen bir el tarafından sürülen bir çeşit tekerlekleri vardı. Bunlar insan değil insanlaşmış traktörlerdi. Başlarının üzerinde, rüzgârda dalgalanan, altın güneşle süslenmiş, beyaz bir bayrak vardı... Üzerinde: BİZ İLKİZ! HEPİMİZE OPERASYON YAPILDI! BİZİ İZLEYİN – HEPİNİZ! yazıyordu.

Yavaşça kalabalığı yarıp geçtiler... Eğer önlerinde bir duvar, bir ağaç ya da bir ev olsaydı, hiç duraksamadan onları da ezip geçecekleri kesindi. Gösterim Meydanı'na varmışlardı bile. Kolları kenetlemiş, yüzleri bize dönüktü. Biz ise, gergin, başlar kalkık, bekledik. Boyunlarımız kaz boynu gibi uzamıştı. Bulutlar. Rüzgâr uğulduyordu. Birden zincir yanlara doğru açıldı ve tepeden aşağı inen bir makine gibi, gittikçe artan bir hızla üzerimize doğru koştular... bizi bir halka içine alıp Toplantı Salonu'nun açık kapısına doğru sürüklediler.

Birinin haykıran çığlığı: "Tuzak! Kaçın!"

Her şey kabaran bir dalga halinde. Binanın duvarının yanında

küçük bir çıkış yolu var... Herkes oraya yöneldi. Başlar, omuzlar, sıkışan ayaklar, kollar. Herkes bir tarafa savrulup dağıldı. Bir an için, S-'ninkine benzeyen iki büklüm bir beden, yarı şeffaf kulaklar gördüğümü sandım, ama sonra kayboldular. Şimşek gibi hareket eden ellerin, ayakların arasında yalnızdım. Koşuyordum...

Bir an soluklanmak için kapı girişine daldığımda... ansızın rüzgârla savrulmuş gibi bir insan silueti belirdi.

"Senin arkandan... arkandan koşuyordum. Bu şeyi istemiyorum... anlıyor musun? Operasyon'a gitmeyeceğim! Hazırım.."

Tombul elleri kollarımda, yuvarlak mavi gözleriyle bu oydu, O-. Ve birden kayıp yere yuvarlandı. Soğuk basamaklarda küçük bir topa dönüştü, ben de orada durup onun başını, yüzünü okşamaya başladım. Ellerimin ıslandığını fark ettim. Sanki ben çok büyüktüm, o çok küçüktü... Benim bir parçamdı. Bu, E-'ye hissettiklerimden çok farklı bir duyguydu. Ve o anda, eskilerin de kendi çocuklarına buna benzer duygularla yaklaştıklarını düşündüm.

Aşağıdan, yüzünü kapayan ellerinin arasından açıkça duyulabilen bir sesle, "Her gece... Bana bu tedaviyi vermelerine dayanamam... Her gece karanlıkta tek başıma, bebeğimi düşünüyorum, nasıl olacak, sana mı benzeyecek, onu nasıl taşıyacağım... Eğer operasyona gidersem yaşamak için dayanacağım hiçbir şey kalmayacak... anlıyor musun? Ve sen mutlaka... mutlaka..."

Akıl almaz bir duygu ama biliyordum, bu benim görevimdi. Akıl almaz, çünkü hem bir görev hem de bir suç. Akıl almaz, çünkü bir şey hem ak hem kara olamaz, çünkü suç ve görev birleşemezler. Yaşamda ne ak ne de kara vardır, renkler yalnızca temel mantık öncüllerine dayanır. Eğer buradaki öncül benim ona yasadışı bir çocuk vermem idiyse...

"Peki öyleyse, yalnız sen.. sen reddetmemelisin," dedim. "Anlıyorsun, daha önce önerdiğim gibi seni E-'ye götürmeliyim, böylece o da..."

Ellerini yüzünden çekmeden, "Evet," dedi.

Ayağa kalkmasına yardım ettim. Kararan caddede, kurşuni binaların, rüzgârın keskin ıslıklarının arasında, o kendi düşünceleriyle baş başa, ben kendi düşüncelerimle baş başa. Belki ikimiz de aynı şeyleri düşünüyorduk, sessizce yürüdük.

Bir anda, rüzgârın ıslıkları arasında tanıdık bir ayak sesi duydum; sanki yürüyen, su birikintilerine girip su sıçratıyordu. Köşeyi dönerken arkaya baktım: Kaldırıma yansımış, hareket eden bulutların arasında S-'yi gördüm. Birden ellerim benim değilmiş gibi sallanmaya başladı ve O-'ya yüksek sesle... *İntegral*'in evet yarın... ilk uçuşunu yapacağını ve bunun en gizemli, ne muhteşem bir şey olduğunu anlatmaya koyuldum.. O-, yuvarlak mavi gözleriyle, hayretler içinde sallanan kollarıma bakıyordu. Konuşmasına hiç fırsat bırakmadan sürekli konuştum. Ne var ki bir düşünce beynimi kemiriyordu, "Yapamazsın... Onun E-'ye kadar sizi izlemesine izin veremezsin! Onu atlatmalısın..." diyordum.

Sola döneceğime sağa döndüm. Bir köprü, kemerli sırtını uysalca bana, O-'ya ve ardımızdaki S-'ye sundu. Karşı taraftaki aydınlık binaların ışıkları suya vuruyor ve orada sağa sola sıçrayan kıvılcımlara dönüşüyordu. Rüzgâr kafamızın üstünde gergin bir tel gibi vınlıyordu. Ve bu bas notaların arasından arkamızdaki ayak sesleri...

Nihayet benim ev. Girişte O- duraladı, bir şeyler söylemeye çalıştı, "Hayır! Bana söz vermiştin..." diyecek oldu. Ama sözünü bitirmesine izin veremezdim. Telaşla içeri ittim onu, artık antredeydik. U-, kontrol masasının önünde heyecanla titriyordu, etrafını sayılar çevirmişti... Bir şeyler olup bitiyordu. İkinci kattan başlar aşağı sarkmıştı, basamaklardan koşarak inen sayılar, ama tek, kendi başlarına. Bunu daha sonra anlatırım. O-'yu masadan uzak bir köşeye sürükledim ve sırtımı duvara verip oturdum (duvarın ardında, karanlık, koca kafalı bir gölgenin ileri geri gidişini görebiliyordum), hemen not defterimi çıkardım.

O- yavaşça koltuğuna gömüldü. Bedeni sanki üniformasının altında eriyor, buharlaşıyor ve geriye yalnızca içi boş elbise kalıyordu. Bitkin bir sesle, "Beni neden buraya getirdin? Beni kandırdın mı?" diye sordu.

"Hayır... yüksek sesle konuşma! Şu tarafa bak... Duvarın arkasındakini görüyor musun?"

"Evet. Bir gölge."

"Beni takip ediyor. Seninle beraber gidemem. Anla beni gitmemeliyim. Buraya bir şeyler yazacağım, notu alıp sen gi-

deceksin. Onun beni gözetlemek için burada kalacağını biliyorum."

Üniformasının altında bedeni yeniden canlılık kazandı. Karnı belirgin biçimde büyümüştü. Yanakları pembeleşti, yüzü aydınlandı. Notu soğuk parmaklarına yerleştirdim, elini sıkıca davradım ve mavi gözlerinden son bir kez içtim.

"Elveda! Belki bir gün gene..." Ellerini çekti. İki büklüm usul usul yürüdü, iki adım attı, hemen döndü... ve yanıma geldi. Dudakları kıpırdadı... Gözleriyle, dudaklarıyla, tüm varlığıyla bana bir şeyler söylüyordu, bir tek ve aynı şeyi, tekrar tekrar. Gülümsemesi ne acı, ne dayanılmaz, acısı ne korkunçtu... Sonra iki büklüm, küçük bir insan silueti oluverdi, kapıdan geçti, duvarın ardında küçücük bir karaltıya dönüştü ve çabucak, arkasına bile bakmadan, her zamankinden daha hızlı adımlarla çıkıp gitti...

U-'nun masasına doğru ilerledim. Yanaklarını şişirerek öfkeyle, "Görüyor musun, hepsi çıldırmış olmalı! Örneğin şuradaki sayı, Antik Ev'in orada, her tarafı kıllarla kaplı, çıplak bir adam gördüğünü iddia ediyor.." dedi.

Ve arkalardan bir ses yükseldi: "Evet! Bir daha tekrarlıyorum... onu gördüm! Evet gördüm!"

"Nasıl buldun?.. Ne delilik!"

Kendisinin *deliliği* tam bir inanma ve katılık içeriyordu, kendi kendime sordum, "Gerçekten de bu olup bitenler ve benim zihnimde yaşadıklarım bir delilik midir?" Bir an kıllı ellerime baktım ve E-'nin söylediklerini anımsadım: "Büyük bir olasılıkla sende bir damla orman kanı var.. Belki de bu nedenle ben..."

Hayır: Ne güzel, bir delilik değildi bu. Hayır: Ne yazık, bir delilik değildi bu.

BUNUN İÇİN ÖZET YOK; ACELEYLE KARALAMALAR BU SON

Ve o gün geldi.

Vakit kaybetmeden *Gazete*'yi alıp gözlerimle okudum (Terim kesin: Gözlerim sanki bir kalem, sanki bir hesaplayıcı, benim dışımda bir aletti).

Duyuru öyle büyük harflerle basılmıştı ki, ön sayfanın tümünü kaplamıştı:

> MUTLULUĞUN DÜŞMANLARI ONA İKİ ELLERİYLE BİRDEN SARILMIYORLAR! YARIN ÇALIŞMA GENİŞLETİLECEK, TÜM SAYILAR "OPERASYON" OPERASYONU İÇİN RAPOR VERECEKLER. VERMEYENLER VELİNİMET'İN MAKİNESİNE ADAYDIRLAR.

Yarın! Bir yarın olacak mı?

Her zamanki alışkanlığımla elimi (aleti) kitap rafına uzattım, gazeteyi öncekilerin yanına koymak üzere. O anda aklıma geldi, "Bu ne içindi? Bir şeyi değiştirir mi? Bir daha bu odaya hiç girmeyeceğim... Hiç..." Ve gazete elimden yere düştü. Orada durup etrafıma bakındım, tüm odaya. Sanki her şeyi aceleyle, telaş içinde, görünmeyen bir valizin içine dolduruyordum. Masa. Kitaplar. Sandalye. Bu sandalyede E- oturmuştu... Ben de ayaklarının dibinde, yerde... Yatak.

Bir an orada durup bir mucize bekledim: Belki telefon çalardı ve gelmemi isterdi.

Hayır. Mucize yok.

Bilinmeyene doğru gidiyorum. Bunlar son satırlarım. Elveda, tanımadığım, hep sayfalar aracılığıyla bağlantı kurduğum, son vidama, son bozuk telime kadar içimi açtığım siz sevgili okuyucularım.

Gidiyorum.

AZAT EDİLENLER
GÜNEŞLİ GECE
BİR VALKYRİE* RADYOSU

Ah, keşke kendimi ve ötekileri paramparça edebilseydim; keşke onunla birlikte Duvar'ın arkasında, sarı dişli yabani hayvanların arasında olabilseydim; buraya hiç dönmezdim! Bu her şeyi binlerce... milyonlarca... kez kolaylaştırırdı. Ama şimdi... şimdi ne olacak? Yaşamı yok etmek... Bunun ne yararı olurdu?

Hayır, hayır! Kendine gel, D-503! Kendine sağlam bir mantık ekseni kur. Bir an için bile olsa manivelanın altına gir ve antik dönemlerdeki bir köle gibi düşüncenin değirmen taşını çevirmeye başla, ta ki onları başından sonuna değin düşünene kadar.

İntegral'e bindiğimde herkes oradaydı. Bu dev gibi cam arı kovanında herkes görevinin başındaydı. Cam güverteden bakıldığında, aşağıdaki dinamoların, makinelerin, pompaların, tüplerin yanında karınca gibi kaynayan insanlar görülüyordu. Göstergelerin üzerine eğilmiş sayılar vardı, yanlarında İkinci Mühendis ve onun iki yardımcısı. Bu üçünün kafaları omuzlarından içeri doğru çekilmiş, tıpkı kaplumbağalar gibi; yüzleri gri ama aydınlık.

"Evet, kendinizi nasıl hissediyorsunuz?"

"Şöyle böyle. Bir çeşit korku," üçlüden biri gri gülümsemesiyle konuştu. "Kimsenin bilmediği bir yere inmek durumunda kalabiliriz. Aslında genel olarak her şey belirsiz..."

Bu üçüne – bir saat sonra onları kendi ellerimle Tek Devlet'in anaç kucağından ve Zaman Tablosu'ndan kurtaracaktım – bakamadım. Bana tüm okul çocuklarının bildiği trajik karakterleri, *Üç Azat Edilenler*'i anımsattılar. Bir çeşit deney için bir aylığına işten azat edilen üç sayının öyküsü anlatılır: Ne isterlerse yapabilecekleri, nereye isterlerse gidebilecekleri söylenmiştir on-

* İskandinav mitolojisinde ölen savaşçıların ruhlarını Tanrı Vekella'ya götüren kızlar.

lara.* Ama zavallılar, işyerlerinin etrafında dolanıp aç gözlerle çalışanları izlerler, halkın gittiği meydanlarda saatlerce durup günün önceden belirlenmiş hareket saatinde herkesle birlikte hareketlenirler. Sokaklarda havayı kesip biçer, görünmeyen bloklara çekiç sallarlar. Ve sonunda, azat edildiklerinin onuncu gününde, bu duruma daha fazla dayanamayarak Marş'ın ritmine uygun adımlarla suyun içine, derinlere, en derinlere yürürler, ta ki su bu işkenceye son verene kadar.

Tekrarlıyorum, bu üçüne bakmak bana bunaltıcı geliyordu. Yanlarından ayrılmak için acele ettim. "Motor dairesini kontrol edeceğim. Sonra işimiz bitiyor," dedim.

Bana sorular soruyorlardı: İlk ateşleme için ne kadar voltaj gerekli, arka bölüm tanklarının safra ihtiyacı ne kadar? İçimde bir çeşit konuşan makine vardı. Tüm sorulara çabuk ve kesin yanıtlar verdi, oysa zihnimden kendimle ilgili şey geçiyordu. Ve birden, dar geçitten geçerken, içimden, bilinçaltımdan kopan bir şey yolunu bulup yukarı çıktı... ve her şey ondan sonra başladı.

Geçitte gri yüzler, gri üniformalar gidip geliyorlardı. Bir an birinin yüzü ötekilerinkilerden ayrıldı: Saçları alnına düşmüş, alnı ise gözlerinin üstünde basık. Bu E-'nin notlarını getiren kişiydi. Onlar buradaydılar ve kaçabileceğim hiçbir yer yoktu. Birkaç dakika kalmıştı. Çok küçük, moleküler bir titreşim, içime yerleştirilmiş koca bir motordan geçer gibi bedenimde dolaşıyor ve fiziğim son derece dayanıksız olduğundan duvarlar, bölmeler, kablolar, ışıklar, her şey titriyordu.

Onun burada olup olmadığını hâlâ bilmiyordum. Ama artık buna zaman yoktu. Yukarıya kumanda odasına çağrılmıştım. Kalkışa geçmenin zamanıydı... ama nereye?

Yüzler gri, aydınlık değil. Aşağıda, suda, mavi, gergin damarlar. Hava kurşun gibi ağır. Konuşma tüpünü elime almak zor geldi, sanki hem ellerim hem de tüp demirdendi. "Yukarı... kırk beş derece!"

Boğuk bir patlama, bir sarsıntı, beyaz-yeşil bir su dağı, güverte (lastik gibi) ayaklar altından kayıyor, aşağıdaki her şey ve bir insanın yaşamı kayıyor, sonsuza değin. Bir saniyeliğine her şey de-

* Bu olay zaman tablosunun yürürlüğe konmasından sonraki 3. yüzyılda olmuştur.

rine daha derine, bir çeşit huniye düşer gibi düştü, etraflarındaki boşluk büzüldü. Kent altımızda, mavi buz renginde, yuvarlak kubbeleri ve tek başına yükselen Akümülatör Kulesi'yle. Sonra bir an pamuk pamuk bulut perdesi. Aralarından geçerek güneşe, mavi gökyüzüne ulaştık. Saniyeler, dakikalar, miller. Mavi koyulaştı, karardı ve soğuk, gümüşi ter damlaları gibi yıldızlar belirdi.

Gizemli, son derece parlak, siyah, yıldızlı ve güneşli bir gece. Bu, bir anda sağır olmak gibi bir şeydi. Tüpler hâlâ homurdanıyordu ama siz sadece tüplerin sessiz, suskun duruşunu fark ediyorsunuz. Güneş de öyleydi... Suskun.

Bu doğaldı, kesinlikle beklenen bir şeydi. Dünya atmosferini geride bıraktık. Ama her şey o kadar çabuk olmuş, herkesi o kadar hazırlıksız yakalamıştı ki, şaşkın ve sessizdik. Bana gelince, son spazmı geçirmiş ve ayağımı o kaçınılmaz eşikten atmış gibiydim; her şeyin doğal bir biçimde benzersiz ve baş aşağı olduğu bir dünyadan geçiyormuşum da bedenim aşağıda bir yerde duruyormuş gibiydi; bu büyüleyici, sükûnet dolu gökyüzü altında her şey gerçekten doha kolay olacak gibi görünüyordu.

"Rotayı izleyin!" diye konuşma tüpüne bağırdım... Belki de bu konuşan ben değil de içimdeki makineydi ve yine bu makine konuşma tüpünü mekanik bir hareketle İkinci Mühendis'in eline tutuşturdu. Başımdan tırnaklarıma kadar şiddetli bir moleküler sarsıntıya uğradım, yalnızca ben biliyordum ve araştırmak için aşağı koştum.

Salonun kapısı hâlâ açıktı, bir saat sonra kapanacaktı, kendi kendine. Yanında tanımadığım bir sayı duruyordu. Ufak tefek ve bodurdu; aynısından yüzlercesini, binlercesini gördüğünüz, kalabalığın arasında yitip giden tipten bir suratı vardı. Ama kolları görülmemiş ölçüde uzundu, elleri dizlerinin hizasına kadar geliyordu, başka bir organ takımından alelacele alınıp yanlışlıkla oraya konuvermiş gibi. Bu uzun kollardan biri uzanıp yolumu kesti: "Nereye gitmek istiyordunuz?"

Anladım ki benim her şeyi bildiğimi bilmiyordu. Olsun, ne fark ederdi ki? Belki de böyle olması gerekiyordu. Tepesinden bakarak ona kasten kaba bir tonla şöyle dedim, "Ben *İntegral*'in yapımcısıyım. Ayrıca bu deneme uçuşunun da sorumlusuyum. Anladınız mı?"

İşte salon: Aletlerin, çizelgelerin üzerine eğilmiş başlar. Gri saçlı başlar. Sarı, yuvarlak, olgunlaşmış başlar. Tez bir bakışla hemen taradım ve topluca gördüm onları. Sonra da geriye dönüp dar geçiti aşarak motor dairesine geldim. Tüpler akkor halinde ısı saçıp homurdanıyorlar; parlayan kranklar sarhoş ve umutsuz bir halde dans ediyorlar; göstergeler hiç durmadan titriyorlardı. Ve sonunda onu takometrenin yanında gördüm, basık alnı ile bir deftere dönüktü.

Gürültü yüzünden kulağına eğilip bağırmak zorunda kaldım: "Dinle beni, o burada mı? Nerede?"

Basık alnının gölgesi altından gülümseyerek, "Orada. Radyo iletişim odasında..." dedi.

Oraya yöneldim. Üçü oradaydı, başlarında miğferleriyle. Ve o her zamankinden daha uzun boylu görünüyordu, kanatlanıp uçacakmış gibi, eskilerin Valkyrie'leri gibi. Yukarıdaki radyo anteninden gelen mavi ışıklar sanki ondan geliyor, hatta keskin ozon kokusu bile ondan yayılıyor gibiydi.

"Biriniz... Evet sen yapacaksın," dedim, koşmaktan nefes nefeseydim. "Dünyaya, yapım yerine bir mesaj iletmem gerekiyor. Gel, sana yazdıracağım..."

Radyo odasının bitişiğinde kibrit kutusu kadar küçük bir kabin vardı. Masaya yan yana oturduk. Elini tutup sıktım: "Şimdi ne nedir? Ne olacak?"

"Bilmiyorum. Bunun ne kadar harika bir şey olduğunu anlıyor musun?.. Nereye gittiğini bilmeden uçmak... ve nereye olduğuna da aldırmadan. Birazdan saat on iki olacak... ne olacağını kim bilebilir! Geceleyin... sen ve ben nerede olacağız? Çayırlarda, belki de kuru yaprakların üzerinde..." Mavi bir ışık saçıyor ve bir ozon kokusu yayıyordu. Ben ise gittikçe artan bir tempoyla titriyordum.

Hâlâ nefes nefese ve yüksek sesle ona, "Yaz şimdi. Saat 11.30. Hız 6800..." dedim.

Miğferin altından, gözlerini kâğıttan ayırmadan, yumuşak bir sesle, "Dün bana geldi, elinde senin notunla. Biliyorum... Hiçbir şey söyleme, her şeyi biliyorum. Neyse, çocuk senin, öyle değil mi? Onu oraya götürdüm, şimdi orada, duvarın arkasında. Yaşayacak." dedi.

Tekrar kumanda odasına döndüm. Yine o çılgın siyah gece,

yıldızlı gökyüzü, parıldayan güneş ve saatin üzerindeki kol yavaş yavaş bir dakikadan ötekine geçiyor; sanki her şey (yalnızca benim görebildiğim) bir sisle kaplı.

Nedense, bütün bunlar burada olacağına, aşağıda bir yerde, dünyaya daha yakın bir yerde olsaydı diye düşündüm.

"Durun!" diye konuşma tüpüne bağırdım.

İntegral sonsuzlukta hareket etmeyi sürdürüyordu, ama gittikçe yavaşlayarak. Bir an havada asılı kaldı, sonra düşen bir taş gibi gittikçe hızlanarak aşağı inmeye başladı. Böylece dakikalar, dakikalar geçti. Nabzımı duyabiliyordum, yelkovan 12.00'ye yaklaşıyordu. Benim için çok açıktı: Ben taştım, E- de dünyaydı. Ben biri tarafından fırlatılmış bir taştım ve taşın düşmesi, dünyaya çarpması ve parçalara ayrılması için kahredici bir zorunluluk vardı. Ama eğer... Mavi bulutlar aşağıda görünmüştü bile... Eğer ne?

İçimdeki konuşan makine konuşma tüpünü kavradı ve hızı düşürmeleri için emir verdi: Taş artık düşmüyordu. *İntegral*'in ağırlığını eşitlemek için iki başa iki kıça konmuş dört tüp yorgun bir sesle homurdanıyordu. Ve *İntegral* dünyanın yaklaşık bir kilometre uzağına sıkıca demirlenmişti, hafiften titriyordu.

Herkes güverteye koştu (saat 12.00, yemek zili çalmak üzereydi). Cam bordadan aşağı eğilerek Duvar'ın arkasındaki bilinmeyen dünyaya bakıp yutkundular. Sarı, yeşil, mavi: Sonbahar ormanları, çayırlar, göl. Küçük, mavi bir açıklığın kenarında, sarı kemiksi yıkıntılar. Mumyalanmış, sarı tehditkâr bir parmak... Bu sonuncusu mucizevi biçimde bugüne kalmış antik bir kilise olmalı.

"Bakın! Bakın! Şuraya, sağ tarafa!"

Uzakta bir nokta, yeşil çölde hızla uçan kahverengi bir gölge gibi. Elimde dürbün vardı, mekanik olarak gözlerime götürdüm: Göğüslerine kadar otlara gömülmüş, kuyruklarını savurarak dört nala koşan kahverengi bir at sürüsü ve arkalarında esmer, beyaz, kuzguni siyah yaratıklar...

"Sana söylüyorum... Bir yüz gördüm!" Bu ses arkamdan gelmişti.

"Devam et! Başkasına söyle!"

"Peki öyleyse. Dürbünü al... Hadi al!"

Atlar ve sürücüler yok oldu. Aşağıda sonsuz bir yeşil çöl. Herkes büyülenmiş gibi yeşil çöle bakarken zilin kulakları tırmalayan titreşimleri: Yemek zili, 12.00'ye bir dakika var.

Mikrokozmos anlık bağlantısız parçalara bölündü. Basamaklarda düşen birinin altın künyesi çınladı... Umurumda değildi, topuklarımın altında ezildi. Bir ses, "Bir yüz gördüm diyorum!" diyordu. Koyu bir dörtgen: Salonun açık kapısı. Kenetlenmiş, beyaz, keskin tebessümlü dişler. Tam saat, vuruşlar arasında nefesini tutarak sonsuz yavaşlıkta ilerlemeye başlamış ve öndeki sıralar harekete geçmişlerdi ki, aniden tanıdık iki uzun kol dikdörtgen kapıyı tuttu.

"Durun!"

Avucumun içine tırnaklar geçti: Yanımda duran E-'ydi bu. "Kim bu? Onu tanıyor musun?" diye sordu.

"Aaa... sizden biri değil mi?.."

Birinin omuzlarına tırmanmıştı bile; yüzlerce yüz arasında yüzü tekti ve yukarıdaydı: "Koruyucular adına! Size sesleniyorum... Unutmayın ki sizin beni duyabildiğiniz kadar Koruyucular da duymaktadır. Ve size şu kadarını söylüyorum... Biliyoruz. Henüz sayılarınızı bilmiyoruz ama her şeyi biliyoruz. *İntegral* hiçbir zaman sizin olamayacak! Deneme uçuşu sonuna kadar sürdürülecektir. Sizler... Ona engel olmaya kalkışamayacaksınız, hatta uçuşu kendi ellerinizle tamamlayacaksınız. Ve sonra... her neyse, hepsi bu kadar."

Sessizlik. Ayak altındaki cam kareler, pamuklu yün gibi yumuşacık, bacaklarım da öyle. Yanımda E-, gülümsüyor, son derece beyaz bir gülüş bu, mavi donuk ışıklar yayıyor. Kenetlenmiş dişleri arasından kulağıma, "Sendin demek! Görevini tamamladın mı?" diye soruyor Valkyrie ve elini ellerimden çekip kanatlı miğferiyle benden uzaklaşıveriyor. Yalnız, sessiz, buz kesmiş, herkesle birlikte yemekhaneye gidiyorum.

"Ben değildim öyleyse... Ben değildim! Neden ben olayım? Kimseyle konuşmadım, yalnızca o beyaz, dilsiz kâğıtlara yazdım..." İçimden umutsuzca, duyulmayan bir sesle ona böyle haykırdım. Masada karşımda oturuyordu, gözleri bir kez bile beni aydınlatmadı. Yanında sarı, kel kafalı biri vardı. "Soylu kişilik," gibi bir şey dediğini duydum E-'nin. "Ama sevgili profesör, basit bir felsefi analiz bile bu terimin bir önyargı, antik feodal dö-

nemlerin bir kalıntısı olduğunu gösterir. Halbuki biz..."

Sarardığımı hissettim, bunu fark edebilirlerdi. Ama içimdeki makine, her ağız dolusu için önceden belirlenen elli çiğnemeyi gerçekleştiriyordu. Kendimi içime kapadım, gizemli bir antik ev gibi, dış kapıyı taşlarla örttüm, pencereleri pancurlarla kapattım.

Sonra konuşma tüpünü gene elime aldım. Yıldızlı, güneşli, buz gibi gecede, buzlu bir hüzün ve sonsuz melankoli içinde, bulutlar arasında uçuş. Dakikalar, saatler. Ve içimde, benim duyamadığım bir mantık motoru müthiş bir hızla, telaş içinde çalıştı durdu. Çünkü birdenbire mavilik içinde belli bir noktada masam belirdi, üzerinde birkaç beyaz sayfa ve U-, solungaç yanaklarıyla üzerine eğilmiş... Kâğıtları saklamayı unutmuştum. U-'nun haber vereceği öyle açıktı ki...

Ah, radyo odasına gidebilsem... ah keşke! Kanatlı miğferler, mavi ışıkların ozon kokusu... Ona yüksek sesle bir şeyler söylediğimi anımsıyorum; onun bana bir cama bakıyormuş gibi bakıp uzaklardan gelen bir sesle bir şeyler anlattığını da anımsıyorum: "Şu anda meşgulüm... Aşağıdan bir mesaj alıyorum," diyerek başka bir dişi sayıyı göstermişti: "Ona yazdırabilirsin..."

Kibrit kutusu gibi küçücük kabinde, biraz daha düşündükten sonra mesajı yazdırdım: "Saat 14.40. Alçalıyoruz. Motorları durdurun. Uçuş bitti."

Kumanda kabini. *İntegral*'in mekanik kalbi durmuştu. Düşüyorduk ve kalbim de bu düşüşe dayanamıyordu, önce aşağı, sonra yukarı, boğazıma kadar yükseliyordu. Bulutlar ve uzaktaki yeşil nokta, daha yeşil, daha belirgin olarak bize doğru geliyordu. Sonra her an...

İkinci Mühendis'in altüst olmuş beyaz porselen suratı. Beni bütün gücüyle iten o olmalı. Başımı bir şeye çarptım, etrafımdaki her şey kararda ben düşerken. Derinden derine, "Kuyruk motoru... son hız!" dediklerini duydum.

Yukarı doğru keskin bir sıçrama. Başka hiçbir şey anımsamıyorum.

ÇEMBER
HAVUÇ
CİNAYET

Bütün gece uyumadım. Bütün gece kafamda bir tek düşünce... Dün olanlardan sonra kafam sıkıca sargılanmıştı. Bunlar sanki sargı değil de çemberdi; cam çelikten amansız bir çember kafama geçirilmişti ve ben bu çemberin içinde bir tek şey düşünüyordum; U-'yu öldürmeyi. U-'yu öldürdükten sonra da E-'ye gidip, "Şimdi bana inanıyor musun?" demeyi. İşin en iğrenç tarafı, cinayetin pis ve ilkel bir şey olması. Bu yaratığın beynini dağıtma fikri insanın ağzını iğrenç bir tatlı tükürükle dolduruyor, tükürüğümü yutamıyorum. Sürekli mendilime tükürüyorum, ağzım kuruyor.

Tuvaletimde döküm kısmı çatlamış bir piston kolu vardı. Bu çatlağı mikroskopla incelemeliydim (o bütün yazdıklarımı okumalı, son satırına dek). Bütün kayıtlarımı bir tüpe koydum, piston kolunu da onun içine koyup aşağı indim. Merdiven sonsuz, basamaklar kaygan ve ıslaktı. Sürekli mendilimle ağzımı silmek zorunda kalıyordum.

Zemin kata ulaştım. Kalbim çarpıyordu. Durdum, piston kolunu çıkarıp kontrol masasına yöneldim...

Ama U- orada değildi. Yalnızca çıplak, buz bir masa. Bugün bütün işlerin geçici olarak durduğunu anımsadım. Tüm sayılar Operasyon'a gitmek zorundaydı ve U-'nun burada olması için tabii ki bir neden yoktu. Kaydedeceği hiç kimse yoktu çünkü.

Sokaktayım. Rüzgâr. Kurşuni tabakalarla kaplı bir gökyüzü. Ve aynen dün olduğu gibi, evren yalıtılmış, keskin, bağımsız parçalara bölündü ve her biri bir saniye kadar havada kaldıktan sonra buharlaşarak, hiç iz bırakmadan yok oldu.

Farzedin, bu sayfanın üzerindeki siyah, belirgin harfler birden sağa sola hareket etmeye başladılar ve birbirlerine karıştılar; bir tek sözcük bile tanınamayacak, bir sürü anlamsız söz ortaya çı-

kacaktır; örneğin *korku* yerine *ork, çarçabuk* yerine *r-çab.* İşte, sokaktaki kalabalık da aynen böyleydi: Düzensizlik içinde, ağır ağır, ileri doğru, çaprazlama ya da birbirlerinin tam tersi yönde yürüyorlardı. Ve sonra hiç kimse. Hatta ikinci katta cam bir kafesin içinde, bir dişi ve bir erkek sayı öpüşüyorlardı, kadının beli iyice arkaya eğilmiş, kırılmış gibi. Bu ebediyen son kez...

Bir köşede...: hareketli, sivri kafalar. Üzerlerinde... onlardan ayrı, havada... bir pankart: KAHROLSUN VELİNİMET'İN MAKİNESİ! KAHROLSUN OPERASYON! Ve... benden ayrı... bir düşünce, "Her birimiz ancak kalbimiz çıkarılınca dinecek kadar büyük bir acıya katlanabilir miyiz? Her birimiz bir şeyler yapabilir miyiz?.." Ve o an için evrende benim kaba, ağır elimden başka bir şey yoktu.

Sonra bir çocuk, tüm bedeni ile öne atıldı, alt dudağında bir gölge var. Bu alt dudağın içi dışına çıkmış, tersi çevrilmiş bir kol gibi, bundan dolayı yüzü de dışarı fırlamış, bacaklarının becerebildiği kadar hızlı koşarak birinden kaçıyor, kovalayan ayak seslerini duyabiliyorum.

"Evet," şimdi anladım, "U- okulda olmalı, acele etmeliyim."

En yakın metro girişine koştum. Tam içeri girmek üzereydim ki birisi, beni aceleyle geçerken "Tren yok! Bugün trenler çalışmıyor! Aşağıda bir şeyler oluyor..." dedi.

Aşağıya indim. Tam bir çılgınlık hali. Kristal güneşlerin parlayan yüzleri. Raylar üzerinde boş bir tren. Ve sessizliğin içinde bir ses. Onu göremiyordum, ama bu şaklayan kırbaç gibi sert ses ona aitti. Orada bir yerde, kaşları sivri üçgen şeklinde kalkmış olmalı. "İzin verin," diye bağırdım. "Bırakın geçeyim. Geçmeliyim..." Ama biri kollarımla omuzlarımdan mengene gibi tuttu.

Sessizliğin içinde bir ses: "Hayır, çabuk yukarı koş! Orada seni tedavi edecekler, pastayla besleyecekler, sana mutluluk verecekler ve siz, göbekleriniz şişkin, barış içinde, örgütlü, hep birlikte metronomik sesler çıkararak uyuyacaksınız. Muhteşem Horultu Senfonisi'ni duymuyor musun? Komiksin, onlar beynini kemiren soru işaretlerinden kurtarmak istiyor seni, sen ise hâlâ burada durmuş beni dinliyorsun. Muhteşem Operasyon'a gitmek için acele et! Burada tek başıma kalmışsam sana ne bundan? Eğer diğerlerinin benim istediğimi yapmalarını istemiyorsam sana ne

bundan? Eğer yalnızca kendi istediğimi yapmak istiyorsam, eğer olanaksızı istiyorsam..."

Bir başka ses... yavaş, ağır: "Hah! Olanaksızmış! Onlar kuyruklarını gözlerinizin önünde sallarken siz budala fantezilerinizin peşinde koşuyorsunuz demek değil mi bu? Hayır, onları kuyruklarından yakalayıp yere vuracağız, sonra da..."

"Sonra da onları yutup horuldamaya başlayacaksınız ve... gözlerinizin önünde yeni kuyruklar olacak. Derler ki eskilerin bir hayvanı varmış eşek diye. Onu ileri doğru hareket ettirebilmek için önüne, erişemeyeceği şekilde iple bir havuç bağlarlarmış hep. Eğer erişirse, havucu yutarmış..."

Mengene beni bıraktı; onun konuştuğu köşeye doğru ilerledim ve o anda her şey birbirine karıştı; arkadan bir çığlık yükseldi: "Geliyorlar! Bu tarafa doğru geliyorlar!" Işıklar söndü, biri kabloları kesti... ve sonra çığ gibi kafalar, parmaklar, çığlıklar...

Metro tünelinde ne kadar koştuğumuzu bilmiyorum. Sonunda basamaklar ve şafak vakti. Gene sokaklardaydık, değişik yönlere dağıldık.

Ve sonra yalnız kaldım. Rüzgâr. Tam tepemde alacakaranlık. Kaldırımların ıslak camlarında... baş aşağı ışıklar, duvarlar, ayaklar havada yürüyen şekiller. Taşıdığım inanılmaz ağırlıktaki paket, beni aşağıya, derinliklere doğru çekiyor.

U- hâlâ masasında değil, odası boş ve karanlık.

Odama çıkıp ışıkları yaktım. Çemberle sıkılı şakaklarım zonkluyor. Başımın çevresinde bu halka durduğu halde odayı adımladım: Masa, masanın üzerinde beyaz paket, yatak, kapı, masa, masanın üzerinde beyaz paket. Soldaki odanın perdeleri çekilmişti. Sağdaki odada bir kitabın üstüne eğilmiş yuvarlak, kel bir kafa; alnında büyük, sarı bir parabol. Alnındaki kırışıklıklar, okunamayan bir dizi satır halindeydi. Bir an gözlerimiz karşılaştı... ve bu sarı satırların beni konu aldığını hissettim.

...Tam saat yirmi birde gerçekleşti. U- kendisi geldi. Belirgin olarak belleğimde kalan bir tek şey var: Öyle hızlı nefes alıyordum ki, kendi nefes alışımdan rahatsız olduğum için onu hafifletmeye çalışıyor, nedense bir türlü beceremiyordum.

Dizlerinin arasına sıkışan üniformasını düzelterek oturdu. Pembe solungaçları titriyordu: "Ah canım!.. Demek yaralandığın

doğru? Duyduğum anda hemen..." dedi.

Piston kol önümde, masanın üzerindeydi. Daha hızlı nefes alarak sıçradım. Nefesimi duydu ve cümlesini yarıda keserek nedense o da ayağa kalktı. Başına inen darbeyi daha o zaman gördüm; ağzımda iğrenç, şekerli bir tat vardı. Mendilimi aradım, ama bulamadım... yere tükürdüm. Sağdaki duvarın ötesindeki adam sarı satırlarıyla bana bakıyor. Onun görmemesi gerek; görürse daha tiksindirici olacak. Düğmeye bastım ve perdeleri çektim (o anda buna hakkım yoktu, ama ne fark ederdi?). Hemen anladı ve içgüdüsel olarak kapıya doğru ilerledi. Ama ben ondan önce davrandım. Hızlı hızlı nefes alıyor, başındaki o noktadan gözlerimi alamıyordum...

"Sen... sen çıldırmışsın! Sakın buna kalkışma..." Geri geri gidiyordu, yatağın üzerine oturdu (daha doğrusu düştü), ellerini dizlerinin üstüne koydu. Elim yavaş yavaş masaya uzandı ve piston kolunu kavradım.

"Sana yalvarıyorum! Bir gün... yalnızca bir gün! Yarın... Yarından daha geç değil... Gidip her şeye kaydımı yaptıracağım..."

Neden bahsediyordu? Kolumu savurdum...

Onu öldürdüğümü düşündüm. Evet, siz meçhul okuyucularım, bana katil deme hakkına sahipsiniz. Biliyorum, aniden çığlık atmasaydı piston kolunu başına indirmiş olacaktım, "Lütfen... Tamam... Bir dakika..."

Titreyen ellerle üniformasını çıkardı ve o sarı, sarkık vücut kendini yatağa attı. Ancak o anda durumu kavradım; sanmıştı ki perdeleri çekmemin nedeni onunla...

Bu öyle umulmadık, öyle aptalca bir şeydi ki gülmeye başladım, böylece içimdeki gergin yay boşandı, ellerim gevşedi, piston kolu yere düştü. Kişisel deneyimlerime dayanarak o anda gülmenin ne korkunç bir silah olduğunu fark ettim: Gülmeyle her şey öldürülebilirdi – öldürmenin kendisi bile.

Masada oturuyor ve kahkaha atıyordum... umutsuz, sonsuz bir kahkaha... ve bu aptalca durumdan çıkış yolu göremiyordum. Eğer olaylar kendi doğal akışlarını takip etselerdi sonunda ne olurdu bilmiyorum. İşte o anda, yeni bir dış faktör beliriverdi, telefon çaldı.

Ahizeyi kaptım: Belki de oydu. Ama hayır, tanımadığım bir

ses, "Bir dakika..." dedi. İnsanı tüketen, uzun bir sessizlik. Önce uzaktan gelen ayak sesleri, yaklaştıkça çınlayan ve gitgide daha kasvetli olan. Sonra "D-503? Velinimet konuşuyor. Gecikmeden bana gel!" sözleri. Klik... Alıcı kapandı. Klik.

U- hâlâ yatakta yatıyordu. Gözleri kapalı, yüzünde bir gülümseme. Yerden giysilerini alıp ona fırlattım, kenetlenmiş dişlerimin arasından, "Haydi giyin! Çabuk... Çabuk giyin!" dedim.

Dirsekleri üzerinde doğruldu, göğüsleri bir yana yattı. Gözleri yuvarlaktı, tepeden tırnağa mum gibiydi, dönüp, "Ne?" diye sordu.

"Hadi. Çabuk giyin!"

Düğüm gibi kıvrılıp büküldü ve boğuk bir ses, "Arkanı dön..." dedi.

Arkamı döndüm ve aynaya alnımı yasladım. Karaydı, ıslak. Işıklar, şekiller, kıvılcımlar titreşiyordu içinde. Hayır: Bütün bunlar benim içimdeydi. Niye beni yanına çağırdı? Mümkün mü? Onun ve benim hakkımda her şeyi biliyor mu?

U- birazdan, tamamen giyinmiş olarak kapıdaydı. Yanına gidip ellerini sıktım, olabildiğince sıktım, sanki bilmek istediğim şeyleri damla damla, ellerinden alacaktım: "Dinle: Onun sayısı... Kimden bahsettiğimi biliyorsun... Onun sayısını bildirdin mi? Bildirmedin mi? Bana gerçeği şöyle, bilmeliyim. Benim için fark etmez... Gerçeği söyle yeter..."

"Hayır, bildirmedim."

"Ama neden? Operasyona gittiğine göre..."

Birden alt dudağı dışarı sarktı, tıpkı o çocuğunki gibi ve göz yaşları yanaklarından yuvarlandı: "Çünkü ben... Korktum... Sayıyı bildirirsem... artık sevmezsin diye. Böyle bir şey yapamam, yapamazdım!"

Anlamıştım: Hakikat buydu. Aptalca, gülünç, insan hakikati! Kapıyı açtım.

BOŞ SAYFALAR
HIRİSTİYANLARIN TANRISI
ANNEME DAİR

Garip: Sanki kafamın içinde boş bir beyaz kâğıt var. Oraya nasıl gittim, nasıl bekledim (beklediğimi biliyorum) anımsamıyorum. Hiçbir şey, ne bir ses, ne bir yüz, ne de bir hareket, hiçbir şey anımsamıyorum. Beni evrene bağlayan bütün kablolar kesilmiş gibi.

Kendime geldiğimde O'nun karşındaydım; gözlerimi kaldırmaya cesaret edemedim; gördüğüm tek şey, dizlerinin üzerinde duran ağır demir elleriydi. Bu eller O'na bile ağır geliyordu, dizlerini bükmüştü. Yüzü yukarılarda, sislerin arasındaydı ve bence sesi o kadar yüksekten geldiği için bana bir gökgürültüsü gibi ulaşmıyor, kulaklarımı sağır etmiyor ve sıradan bir insan sesine benziyordu: "Eee?.. *et tu?* Demek... *İntegral*'in yapımcısı sensin. Fatihlerin en büyüğü olmaya değer görülmüş kişi, adı Tek Devlet'in tarihinde yeni bir sayfa açacak olan kişi sen misin?"

Yüzüme, yanaklarıma ateş bastı, sonra... boş bir sayfa daha: Belleğimde yalnızca şakaklarımın zonklaması ve yukarıdan gelen ses var, ama bir tek sözcük yok. Ancak sustuğunda kendime geldim; bir elin sanki üç ton ağırlığındaymış gibi hareket ettiğini ve bir parmağın beni işaret ettiğini gördüm: "Evet... Niçin susuyorsun? 'O bir yok edicidir' türünden düşüncelerini doğru okumuş muyum? Evet mi, hayır mı?"

Uysalca yanıtladım, "Evet," diye. İşte bundan sonra O'nun her sözcüğünü tek tek duydum.

"Bu sözcükten korktuğumu mu düşünüyorsun? Gel, hiç kapağı açıp da içine bakmayı denedin mi? Şimdi sana göstereceğim. Anımsa: Mavi şafakta bir dağ, bir haç ve bir kalabalık. Yukarıda, üstü başı kan içinde bazı adamlar birini haça çiviliyorlar; diğerleri de haçın ayakları dibinde gözyaşlarına boğulmuş ona bakıyorlar. Bu yukarıdakilerin rolü sana çok daha zor ve önemli gibi gel-

miyor mu? Eğer onlar bu rolü üstlenmeseydi bu muhteşem trajedi sahnelenir miydi? Ayaktakımı tarafından ıslıklandılar... ama bu trajedinin yazarı – yani Tanrı – onları cömertçe ödüllendirmek durumundaydı. Hıristiyanların Çok Merhametli Tanrı'sına ne oldu? Kim asileri Cehennem'in usul usul yanan ateşinde kömüre çeviriyor?.. O da bir yok edici değil mi? Ya da *autos-da-fé* ve şenlik ateşlerini ele al. Gerçekten de, Hıristiyanlar'ın yaktıklarının sayısı yanan Hıristiyanlar'dan daha mı azdı? Ve yine de – bunu anlamalısın! – bu Tanrı, yüzyıllar boyunca Sevgi Tanrısı olarak taçlandırıldı. Saçma mı? Hayır: Tam tersine, insanoğlunun yanılmaz sağduyusunun kanla yazılışıdır bu. O daha kıllı bir yabaniyken, insanlığın hakiki, cebirsel sevgisinin hiç de insani olmadığını kavradı. Hakikatin şaşmaz gösterisi zorbalıktı. Ateşin şaşmaz gösterisi de ateşin ateşle yakılışıdır, tıpkı bunun gibi. Bana yanmayan bir ateş gösterebilir misin? Hadi, tezlerini hazırla! Tartış benimle!"

O'nunla nasıl tartışabilirdim? Şu ana kadar bunların hepsi benim düşüncelerimken O'nunla nasıl tartışabilirdim? Ben sadece bunları bu kadar iyi kılıfa sokamamış, yok edilmez silahlarla donatamamıştım. Sessiz kaldım.

"Eğer suskunluğun benimle aynı fikirde olduğun anlamına geliyorsa, yetişkinlerin çocuklar yatağa gittikten sonra konuştukları gibi konuşalım şimdi. Her şeyi sonuna kadar konuşalım. Sorarım sana: İnsanlar kundaktan bu yana ne için dua eder, neyi düşlerler? Tabii ki birinden mutluluğu öğrenmeyi... ve sonra da ona zincirle bağlanmayı, değil mi? Şimdi biz bunu yapmıyoruz da ne yapıyoruz? Eskilerin Cennet düşü... Anımsa: Cennettekiler ne tutkuyu, ne acımayı, ne de sevgiyi bilirler. Orada yalnızca düş güçleri yok edilmiş, kutsanmış insanlar vardır (onlar da zaten bu nedenle kutsanmışlardır). Melekler, Tanrı'nın kulları. Ve şimdi, tam da bu düşe ulaşırken, onu bu ellerimizle kavramışken (elleri kenetlendi; avucunda bir taş olsaydı suyu çıkmıştı bile), geriye kalan tek hedef olarak onu paylaştırıp sunacakken... tam o anda... sen..."

Demir sesin gürlemesi birden kesildi. Kıpkırmızıydım, balyozla dövülen demir gibiydim. Balyoz sessizce durdu, tekrar düşmesini beklemek çok daha... daha korkunçtu...

Birden, "Kaç yaşındasın?" diye sordu.

"Otuz iki."

"On altı yaşındaki birinden iki misli büyüksün, ama on altı yaşındaki biri kadar safsın! Dinle beni: Sana yalnızca *İntegral*'in yapımcısı olduğun için ihtiyaçları vardı... Hâlâ sayılarını bilmiyoruz, ama eminim senden öğreneceğiz... Bu bir yana, seninle bana ihtiyaçları olduğu için ilgilendiklerini gerçekten anlayamadın mı? Yalnızca senin aracılığınla..."

"Hayır! Hayır!" diye çığlık attım. Bu, ellerinizi kendinize siper edip bir mermiye karşı çığlık atmaya benziyordu: Hâlâ komik, "Hayır!"larınızı duyabilirsiniz, ama mermi hedefine ulaşmıştır ve siz yerde kıvranıyorsunuzdur bile. Evet, evet, ben *İntegral*'in Yapımcısı'ydım. Evet, evet... Ansızın E-'yle birlikte benim odamdayken U-'nun titreyen, öfkeli yüzü gözümün önüne geldi.

Çok iyi anımsıyorum: Kahkahalara boğuldum. Gözlerimi kaldırdım. Önümde Sokratvari, kel kafalı bir adam oturuyordu. Ve kelinin üzerinde ter damlaları vardı.

Bütün bunlar ne kadar basitti. Gülünecek kadar banal ve basitti. Kahkahalar beni boğuyor, içimde dalgalar halinde kabarıyorlardı. Ağzımı elimle kapayıp paldır küldür dışarı fırladım.

Basamaklar. Rüzgâr. Islak, yüzlerin ve ışığın dağılan parçaları. Koşarken bile sürekli düşünüyordum, "Hayır, onu görmeliyim! Son bir kez olsa bile!" diye.

İşte bu noktada bir başka beyaz sayfa daha var. Tüm anımsadığım ayaklar. İnsanlar değil de ayaklar. Yüzlerce ayak, yukarıdan bir yerden kaldırıma ritimsiz düşüyorlardı. Bir ayak yağmuruydu bu. Eğlenceli, tahrik edici bir çeşit şarkı ve bir haykırış (büyük bir olasılıkla banaydı): "Hey! Hey! Buraya gel... Katıl bize!"

Sonra sert bir rüzgârın estiği, terk edilmiş bir meydan. Meydanın ortasında donuk, ağır, korkunç kütle: Velinimet'in Makinesi. Ve bu makine yüzünden bir tablo gözümün önüne geldi: Göz kamaştırıcı beyazlıktaki bir yastıkta bir kadın başı, geriye doğru atılmış, keskin dişler, tatlı bir çizgi... Ve tüm bunlar saçma bir biçimde o dehşet verici Makine'yle bağlantılıydı. Bu bağlantının ne olduğunu biliyordum, ama anlamak, yüksek sesle söy-

lemek... istemedim, yapamazdım bunu.

Gözlerimi kapayıp makineye çıkan basamaklara oturdum. Yağmur yağıyor olmalıydı: Yüzüm ıslaktı. Uzaklardan bir yerden bağırışlar duyuyordum. Ama hiç kimse... hiç kimse benim haykırışımı duymadı, "Kurtarın beni! Bütün bunlardan kurtarın beni!" diye bağırdım.

Bir annem olsaydı eski insanlar gibi: Kendi annem, evet, kesinlikle *kendi annem*... Ve ben *İntegral*'in Yapımcısı değil, D-503 gibi bir sayı değil, Tek Devlet'in bir molekülü değil, sadece sıradan bir insan, onun küçücük bir parçası – ayaklar altına alınmış, ezilmiş, yıpranmış bir parçası – olsaydım... Çarmıha geren de olsam, gerilen de olsam (belki ikisi de aynı şey), sadece onun tarafından işitilmek bana yeterdi, sırf onun yaşlı, buruşuk, yumuk dudakları...

İNFÜSORYA*
HÜKÜM GÜNÜ
ONUN ODASI

Bu sabah yemekhanede yanıbaşımdaki, korkulu bir sesle fısıldadı, "Yemeğini ye! Herkes sana bakıyor!" diye.

Tüm gücümle, kendimi zorlayarak gülümsedim. Ve bu gülümsemenin yüzümde bir çatlak gibi durduğunu hissettim: Gülümsedikçe çatlağın uçları acı vererek yukarı yayıldı.

İşte sonra olanlar: Güçlükle çatalıma bir nafta lokması takmıştım ki, çatal elimden kayıp tabağa düştü ve o anda masalar, tabaklar, duvarlar, tüm hava çınladı; kapıların ardında, gökyüzüne yükselen müthiş bir gürleme oldu. Sonra başların, binaların, üstünde yavaş yavaş sönüp uzaklarda bir yere ulaşarak, suya atılmış bir taş gibi halkalar çizdi.

Bir anda soluk yüzler, çiğnemenin tam ortasında açık kalmış ağızlar, havada donup kalmış çatallar gördüm. Sonra her şey karıştı, çığrından çıktı. Herkes ağzındakini gelişigüzel çiğneyip telaşla yuttuktan sonra ayağa fırladı (marşı bile söylemeden). "Ne oldu? Nedir bu?" Tek Devlet'in bir zamanlar o kadar uyumlu olan mekanizmaları, kaotik parçalara dönüşerek merdivenlere, asansörlere koştular. Ayak sesleri ve sözcükler, insana rüzgârda savrulan yırtık bir mektubu anımsatıyordu.

Diğer binalardan da insanlar fırlıyordu. Bulvar mikroskobun altındaki bir su damlası gibiydi: Cam gibi saydam damlanın içine kısılıp kalmış, kargaşa içinde, oradan oraya koşturan bir infüsorya topluluğu.

"Hey!" Birinin muzaffer çığlığı. Önümde birinin ensesini ve gökyüzüne işaret eden parmağını gördüm: En belirgin şekilde anımsadığım, ufuk çizgisinin altında yükselen sarı-pembe tırnak ve üzerindeki beyaz hilal şekil. O parmak bir pusula gibiydi: Onu izleyen yüzlerce göz gökyüzüne çevrilmişti.

* Tek hücreli hayvanlar.

Bulutlar görünmeyen birinden kaçarcasına, birbirlerine çarparak, atlayarak ilerliyorlardı. Onların gölgesinde Koruyucular, aerolarıyla ve gözetleme borularıyla dolaşıyorlardı. Kentin batısında bilmediğimiz bir şeyler oluyordu.

Önce kimse ne olduğunu anlamadı... hatta herkesten daha çok şey bilen ben bile. Müthiş bir kara aerolar sürüsü diyebileceğimiz şeyler gördük, inanılmaz yükseklikte hızla hareket eden kara noktalar. Gitgide yaklaşan garip boğuk sesler duymaya başladık, sonunda başlarımızın üstünde... kuşlar gibi. Gökyüzünü siyah üçgenler kaplamıştı; fırtına savurmuştu onları; kubbelerin, damların, balkonların üzerine kondular.

"İşte!" muzaffer ense döndü. Alnı basık genci gördüm. Söylemek gerekirse eski özellikleri kalmamıştı; sanki alnının basıklığından kurtulmuştu; gözlerinde, dudaklarında ışıklar vardı; gülüyordu. "Anlıyor musun?" diye bağırdı, rüzgârın uğultusunun, çarpan kanatların çıkardığı seslerin arasından. "Duvar... anladın mı? Duvarı havaya uçurmuşlar? An-lı-yor musun?"

İlk bakışta, kendilerini evlerden içeri atmaya çalışan, koşuşan insanlar gördüm. Kaldırımın tam ortasında batıya doğru ilerleyen bir çığ: Bunlar, düş gücü hastalığı tedavi edilenlerdi.

...Gözlerinin üstünde saçları ışık kümeleri gibiydi... Elini yakaladım: "Dinle, o nerede?.. E- nerede? Duvarın arkasında mı yoksa... Onu görmeliyim... duydun mu? Hemen... dayanamam..."

"Burada," diye neşeyle bağırdı (dişleri koyu sarıydı). "Burada, Kentte. Eylemin içinde. Evet, eylemdeyiz!"

Biz kimdik? Ben kimdim?

Yanında onun gibi elli kişi vardı. Basık alınları ve güçlü dişleriyle neşe içindeydiler. Açık ağızlarından tüm fırtınayı içlerine çekerek, ellerinde elektrotlarla (onları nereden bulmuşlardı acaba?) 48. Bulvar'a paralel olarak ilerlediler. Ameliyat edilmişlerin ardından batıya doğru gidiyorlardı.

Rüzgârdan parçalanan kabloların üstlerinden atlayarak ona doğru koştum. Ne için? Bilmiyordum. Tökezledim. Boş sokaklar, yabancı, barbar bir kent. Kuşların dinmeyen zafer çığlıkları. Hüküm Günü. Kimi evlerin cam duvarlarından hayasızca çiftleşen erkek ve kadın sayılar gördüm, günün tam ortasında, pembe kuponsuz, perdeleri bile kapatmadan...

Bir bina... Onun binası... Çok garip, kapı ardına kadar açıktı. Zemin kattaki kontrol masasında kimse yoktu. Asansör arada kalmıştı. Koşarak, bana sonsuz gelen basamakları çıktım. Bir koridor. Kapıların üzerinde parlayan oda numaraları: 320, 326, 330... evet, E-330'un odası! Cam duvardan bakınca odadaki her şeyin karmaşık olduğunu gördüm. Sandalye ters dönmüş; dört ayağı ölü bir hayvan gibi havada. Yatak gülünç bir biçimde yana kaymış. Yerde gül yaprakları gibi pembe kuponlar.

Eğilip bir tanesini aldım, sonra ikinciyi, üçüncüyü. Hepsinde D-503 sayısı vardı; hepsinde bana ait, erimiş, yayılmış bir damla vardı. Ve geriye kalan tek şey bunlardı. Nedense onların orada, yerde durmaları ve insanların ayaklarının altında kalmaları hoşuma gitmedi. Hepsini avuçlayıp masanın üstüne koydum, düzelterek. Acıyla onlara baktım... ve kahkahalara boğuldum. Bunu daha önce bilmezdim, şimdi biliyorum ve siz de biliyorsunuz: Gülme değişik renklerde olabilir. İçimizde, uzaklarda bir yerde olan bir patlamanın yankısıdır; havai fişek gibi, kırmızı, mavi ve altın rengi olabilir; parçalanmış, havaya uçuşan insan uzuvlarından da oluşabilir.

Bir an kuponlardan birinin üzerinde yabancı bir sayı gördüm. Bellediğimde yalnızca, bir erkek sayıyı işaret eden sessiz harf, F kaldı. Bütün kuponları masanın üstünden yere fırlattım... Al işte!.. Al!.. Odayı terk ettim. Bir müddet koridorda, kapının yanında oturdum, uzun uzun, sanki bir şeyi bekleyerek. Sol taraftan ayak sesleri geldi. Yaşlı bir adam: Patlamış, boşalmış, sarkmış balon gibi bir yüz ve oradan damlayıp duran saydam bir şey. Gözyaşlarıydı bunlar. Adam uzaklaşınca, ancak kendime gelebildim ve arkasından seğirtip, "Dinle... dinle! Sayı E-330'un nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordum.

Yaşlı adam döndü, umutsuz, öfkeli bir el hareketiyle beni kovdu ve yoluna devam etti.

Şafakta tekrar odama geldim. Batıda gökyüzü soluk mavi bir patlamaya gebeydi. O yönden boğuk bir gürleme geliyordu. Çatılar kara ve gürültülü kuşlarla doluydu.

Yatağa uzandım... Uyku vahşi bir hayvan gibi çöktü üstüme ve beni içine çekti.

(BUNU NASIL ÖZETLEYECEĞİM! BİLMİYORUM.
BELKİ TÜM ÖZET BİR TEK ŞEYE İNDİRGENEBİLİR:
BİR SİGARA İZMARİTİ.)

Uyandım. Aydınlık gözlerimi acıttı. Sıkıca yumdum onları. Kafamda garip, yakıcı, mavi bir sis, her şey sis içinde. Ve sisin arasından, "Gel, ışığı yakmadım... Nasıl oldu?.." diyordum kendi kendime.

Zıpladım. Masada, eli çenesinde, alaycı gülümsemesiyle E- oturuyordu.

Şimdi o masada yazıyorum. Onun burada olduğu, o yay gibi gergin on, on beş dakikanın üzerinden çok zaman geçmedi. Ve bana, kapı henüz kapanmamış, arkasından koşup onu yakalayabilirmişim, ellerini tutup onunla konuşabilirmişim gibi geliyor. Ve belki de o gülmeye başlayacak, diyecek ki...

E- masada oturuyordu. Hemen koşup, "Sen... Sen... Oradaydım... odandaydım. Düşündüm ki sen..." diye söze başladım. Konuşmamın tam ortasında, kirpiklerinin ok gibi hareketsiz uçlarına takıldım, *İntegral*'deyken de bana böyle bakmıştı. Bu demektir ki, bir saniye içinde ona her şeyi anlatmalıyım, her şeyi onun inanabileceği biçimde anlatma yeteneğine sahip olmalıyım. Bir daha fırsat bulamayabilirim.... "Dinle E, sana... sana her şeyi anlatmalıyım... Hayır, hayır, bir dakika, önce bir su içeyim..."

Ağzımın içi kurutma kâğıdı kadar kuruydu. Biraz su içmeye çalıştım, ama olmadı. Bardağı masaya koyup sürahiyi iki elimle kaldırdım.

O zaman fark ettim, mavi ışık sigaradan kaynaklanıyordu. Sigarayı dudaklarına koydu, içine çekti ve dumanı yuttu... benim suyu yuttuğum gibi... dedi ki: "Herhangi bir şey söylemeye gerek yok. Sakin ol. Hiçbir şey fark etmez. Her neyse, gördüğün gibi geldim. Aşağıda beni bekliyorlar. Peki sen bu son dakikalarımızda birlikte olmamızı istiyor musun?.."

Sigarasını yerde söndürdü, sandalyeden arkaya doğru uzandı (perdelerin düğmesi duvarda, uzanması zor bir yerdeydi). Sandalyenin sallanışını ve iki ayağın yerden havaya yükselişini anım-

sıyorum. Ve perdeler kapandı.

Yaklaştı ve beni sıkı sıkı kucakladı. Giysisinin altından dizleri bile yumuşak, sıcak, yavaş hareketlerle insanı kavrayıveriyorlardı.

Sonra birden... Hani tatlı, sıcak bir uykuya dalacağınız sırada... birden beyninize bir şey saplanır, uyuyamaz ve tekrar gözlerinizi iri iri açarsınız ya. İşte bana da öyle oldu: Yerde ezilmiş kuponları ve F- harfini gördüm. İçime taş gibi oturdu. Şimdi bile bu duygunun ne olduğunu bilmiyorum, ama E-'nin üstüne öyle bir saldırdım ki acıyla bağırdı.

Başka bir an daha (bu on, on beş dakikadan biri): Parlak beyaz yastık üzerinde başı geriye doğru atılmış, gözleri yarı kapalı, dişleri keskin, tatlı bir çizgi. Şu anda anımsanmaması gereken, düşünülmemesi gereken zalimce bir şeydi bu. Biraz daha sevecen, ama biraz daha kabaca okşadım onu; parmaklarım daha belirgin siyah-mavi lekeler bıraktı. Gözlerini açmadan (buna dikkat ettim), "Dün Velinimet'in yanında olduğunu söylüyorlar. Doğru mu bu?" diye sordu.

"Evet."

Gözleri iri iri açıldı, ben de keyifle yüzünün ne kadar çabuk solduğunu gözledim: Sanki bir tek gözleri kalmıştı geriye.

Ona her şeyi anlattım. Bir tek şey hariç (neden bilmiyorum... Hayır bu doğru değil, biliyorum): Velinimet'in söylediği şey: Bana ihtiyaçları olduğu için...

Yavaş yavaş, banyo edilen bir fotoğraf gibi, yüzü ortaya çıktı: Yanakları, beyaz diş çizgisi, dudakları. Ayağa kalktı, tuvalet kapısındaki aynanın önüne yürüdü. Ağzım yine kuruydu. İçine su döktüm, ama içmeyi reddediyordu. Bardağı masaya koyup sordum: "Bunun için mi gelmiştin? Ne olduğunu öğrenmek için?"

Kaşlarını alayla kaldırarak bana baktı aynadan. Bir şey söylemek için döndü, ama hiçbir şey söylemedi.

Gerek yoktu. Biliyordum.

Ona veda mı etmeliydim? Ayaklarım birbirine dolandı (gerçekte benim değil, bir yabancınındılar), sandalyeye takıldım. Onun odasındaki ölü sandalye gibi ters döndü benimki de. E-'nin dudakları soğuktu... Bir zamanlar yatağımın yanında soğukluğunu hissettiğim taş zemin gibiydi.

O gidince yere oturdum, söndürdüğü sigaraya uzandım...

Daha fazla yazamayacağım... Artık yazmak istemiyorum!

SON

Bütün bunlar doymuş bir çözeltiye atılan bir tuz tanesi gibiydi. Kristaller hızla, iğne çam yaprakları gibi dikilerek pıhtılaşmaya, katılaşmaya başladılar. Benim ne yapmam gerektiği çok açıktı: Yarın *yapacaktım*. Bu kendimi öldürmekle aynı şeydi, ama belki de yeniden dirilmem için tek çareydi. Çünkü yalnızca öldürülen diriltilebilirdi.

Batıda gökyüzü mavi bir kasılmayla titriyordu. Başım zonkluyor, çatlıyordu. Bu vaziyette, bütün gece, sabaha kadar oturdum. Karanlık yeşile dönerken, damlardaki kuşlar görülebilir olduğunda, sabah 7.00'de uyudum.

Uyandım. Saat 10.00 olmuştu bile (belli ki bugün sabah zili çalmamıştı). Masanın üstünde dün akşamdan kalma bir bardak su vardı. Hırsla onu içip dışarı fırladım. Olabildiğince çabuk yapmalıydım.

Gökyüzü boştu, fırtınayla temizlenmiş mavi bir çöl. Gölgelerin açıları sivri, her şey sonbahar mavisine bürünmüş, her şey siluet halinde ve her şey öyle güzel ki, dokunsanız parçalanıp cam tozuna dönüşecek. Beynimde tek bir şey var: Düşünmemelisin, düşünmemek zorundasın. ...Düşünme, yoksa...

Düşünmedim. Büyük bir olasılıkla onları görmedim, ama zihnime kaydettim. Kaldırımın üstünde: Orada burada dallar, üzerlerinde amber renkli, yeşil, kırmızı yapraklar. Yukarıda: Çarpışan kuşlar ve aerolar. Orada: Açılan ağaçlar, dalları sallayan eller. Bütün bunlar, bağırıyor, vızıldıyor, gaklıyor, ötüyor olmalıydı.

Sokaklar veba tarafından süpürülüp temizlenmiş gibi bomboş. Anımsıyorum: Yumuşak, hareketsiz bir şeye ayağım takıldı. Eğildim, bir cesetti. Erkek bir sayı. Sırtüstü uzanmış, bacakları bir kadınınki gibi iki yana açılmıştı. Yüzü... Zenci dudaklarını tanıdım, o anda bile o dudaklardan bir gülüş fışkıracak gibiydi. Gözleri sıkıca kapanmış yüzüme gülümsüyordu. Bir saniye sonra üzerinden atlayıp koşmaya başladım, çünkü daha fazla dayanamayacaktım.

Çabucak kendimi toparlamalıydım, yoksa fazla yüklenmiş vagon gibi raydan çıkıp yuvarlanacak, dağılacaktım.

Şansıma, altın harfli KORUYUCULAR BÜROSU karşımda ve yalnızca yirmi adım uzaktaydı. Kapıda bir an durdum, derin bir nefes aldım ve içeri girdim. İçeride, ellerinde kâğıtlar ve kalın not defterleriyle sayılar uzun bir kuyruk oluşturmuşlardı. Küçük birer adım, birer kaplumbağa adımı atıp dikilmeye devam ediyorlardı. Kuyruk boyunca yürümeye başladım. Başım parçalara ayrılıyor, her parçada çatlaklar oluşuyordu. Sayıların kollarına yapışıp onlara yalvardım. Hasta bir adamın acısının dindirilmesi için insanlardan yardım dilenişi gibi bir tabloydu bu.

Üniforması üzerine sıkıca oturan, iri göğüsleri dışarı taşan, sağa sola sallanan ve sanki gözlerinin yerini tutan bir kadın sayı bana doğru homurdandı, "Karnı ağrıyor herhalde! Tuvaleti gösterin... Sağdan ikinci kapı!" dedi.

Hepsi güldü ve bu yüzden içimde gırtlağıma doğru bir şey yükseldi, bir dakika içinde ya çığlık atacaktım, ya da...

Ansızın biri dirseğimden yakaladı. Arkamı döndüm: Yarı saydam kepçe kulaklar. Bu kez pembe değil, kırmızıydılar. Gırtlak çıkıntısı boğazının içinde bir ileri bir geri gidip geliyordu, sanki ince deriyi yırtacaktı.

Gözleriyle delercesine bakıp, "Buraya gelmene sebep ne?" diye sordu.

"Çabuk... Odana gidelim!" Ona yapıştım, "Sana her şeyi şu anda anlatmalıyım! Her şeyi anlatabilmem ne güzel. Korkunç olabilirdi... Evet, bu çok güzel, çok güzel..."

O da *onu* tanıyordu, bu benim için her şeyi büsbütün zorlaştırıyordu, ama belki o da öfkeden titreyecek ve benimle beraber onu öldürmek isteyecekti... Dünyadaki bu son dakikalarımda yalnız olmayacaktım...

Kapı çarpılarak kapandı. Araya takılmış bir parça kâğıt, kapı kapanırken yere düştü ve hava belli bir boşluk oluşturdu, sanki Gaz Odası'nın kapısı kapanmıştı. Eğer bir tek şey... tek bir şey söyleseydi... bir çırpıda her şeyi anlatacaktım. Ama suskundu.

Kulaklarım uğuldayıncaya kadar kendimi zorlayarak, ona bakmadan konuşmaya başladım: "Bana öyle geliyor ki, ondan hep nefret ettim, ta başından beri. Mücadele ettim... Bununla be-

raber... Hayır, hayır, bana inanma: Kendimi kurtarabilirdim, ama kurtarmak istemedim. Yok olmak istedim, benim için önemli bir düşünce... aslında yok olmak değil, ama o... hatta tam şu anda bile... ben her şeyi biliyorken bile... Biliyor musun... Biliyor musun, Velinimet beni çağırdı."

"Evet biliyorum."

"Bana söylediği şeyler... Anla... Sanki biri altından zemini çekiyor ve seninle birlikte masa, kâğıtlar, mürekkep, her şey yuvarlanıyor..."

"Devam et, devam et. Çabuk ol, dışarıda bekleyenler var daha."

Ve bu kayıtlara yazılı her şeyi bir anda ona anlattım. Gerçek beni, kıllı beni, onun ellerim hakkında söylediklerini ve her şeyin başladığı o anı, görevimi yerine getirmekten nasıl kaçındığımı, nasıl sahte hasta belgeleri aldığımı, yer altındaki koridorları ve Duvar'ın arkasında olup bitenleri!..

Bütün bunlar bölük pörçük, kısa sözler halinde içimden fışkırdı. Kıvrık dudaklar alaycı bir gülümsemeyle bana gerekli olan kelimeleri bulmakta yardımcı oldu. Minnetle onaylayarak her seferinde "Evet, evet," dedim... (Ama nasıl biliyordu?) Neredeyse benim yerime konuşuyordu. Bir ara ben susmuştum, o konuşuyordu ve ben "Evet, sonra..." ya da "İşte tam böyle oldu... evet, evet," gibi eklemeler yapıyordum.

Sonra aniden sırtımın buz kestiğini hissettim ve güç bela, "Ama bu mümkün mü? Bunları hiçbir yerden öğrenemezdin..." dedim.

Sustu. Alaycı gülümsemesi büsbütün yayılıyordu suratına. "Ama biliyor musun, benden bir-iki şey sakladın. Duvar'ın arkasında gördüğün herkesi saydın, ama birini atladın. Hayır mı diyorsun? Ama bir an gördüğün biri... Ben... Evet, evet, ben," dedi.

Bir suskunluk. Birden kafamda bir şimşek çaktı. O da onlardan biriydi. Ve ben, tüm acılarımla, buraya taşıdığım her şeyle, kalan son gücümle, sanki büyük bir iş yapıyormuşçasına... Bütün bunlar gülünç, eskilerin İbrahim ve İshak öyküsü gibi. İbrahim soğuk terler dökerek bıçağı oğluna doğru kaldırır... Başının üstünden, yüksekten bir ses duyar: "Kaygılanma! Sana ufak bir şaka yapmıştım..."

Gözlerimi gittikçe daha da yayılan o alaycı gülüşten ayırmadan ellerimi masanın üzerinden çekip sandalyemi geriye ittirdim ve yavaş yavaş ayağa kalkıp dışarı fırladım, bağırışları, ba-

samakları ve ağızları geçerek.

Metrodaki umumi tuvaletlerden birine nasıl ulaştım bilmiyorum. Toprağın üstünde her şey yok olmuştu, tarihin en büyük, en akılcı uygarlığı çöküyordu. Ve burada sanki birinin ironisi vardı, her şey tüm güzelliğiyle duruyordu: Parlayan duvarlar, suyun rahatlatıcı sesi, bilinmeyen bir yerden gelen, sindirime güzellik katan kristal berraklığındaki müzik. Tüm bunların mahkûm edildiğini, üzerlerinde otların biteceğini ve geriye sadece *mitler*in kalacağını düşünmek...

Yüksek sesle inlemeye başladım. İşte o anda biri beni rahatlatmak istercesine dizime vurmaya başladı. Solumda oturan komşumdu, aşırı açık alnı bir parabol şeklinde olan ve üstünde sarı satırlar bulunan. Ve bu satırlar benimle ilgiliydi. "Seni anlıyorum. Seni çok iyi anlıyorum," dedi. "Sakinleşmelisin, kendini yıpratmanın yararı yok. Bütün bunlar düzelecek... kaçınılmaz olarak. Şu anda herkes için en önemli şey benim keşfimi öğrenmek. Söylediğim ilk insan sensin: ...Sonsuzluk yok!.. Biliyor musun?"

Ona sert bir bakış attım.

"Evet, evet, sana söylüyorum... sonsuzluk yok! Eğer evren sonsuz olsaydı ortalama yoğunluğunun sıfıra eşit olması gerekirdi. Ama öyle değil... Biz bunu biliyoruz... Evren sonludur. Küre biçimindedir. Yarıçapının karesi, y'nin kare kökü, eşittir ortalama yoğunluğunun... Kısacası yapmam gereken tek şey şu: Önce katsayıyı hesaplamalıyım, sonra... Anlıyor musun, her şey sonlu, her şey basit, her şey hesaplanabilir... Yetkin filozoflar gibi zafer bizim olacak... anlıyor musun? Fakat sevgili beyefendi, sen gürültü yaparak beni çalışmamdan alıkoyuyorsun..."

Beni hangisi daha çok sarstı bilmiyorum, buluşu mu, yoksa bu kıyamet saatinde hâlâ çalışıyor olması mı? Elinde bir not defteri ve bir logaritma cetveli vardı. Ve o anda anladım ki, ben yok olsam da bu kayıtları size bitmiş biçimde ulaştırmak görevimdi.

Ondan birkaç yaprak kâğıt istedim ve bu son satırları yazdım...

Bu kayıtlara eskilerin ölülerinin başına koydukları haç gibi bir son işareti koyacaktım, ama kalemim titreyip parmaklarımın arasından düştü.

"Dinle beni!" diye komşuma seslendim. "Sana söylüyorum, dinlemelisin. Bana yanıt ver. Senin sonlu evrenin nerede bitiyor?"

Yanıt vermesine fırsat kalmadı. Basamaklarda ayak sesleri...

GERÇEKLER
GAZ ODASI
BEN EMİNİM

Gün ışığı. Aydınlık. Barometre 760'ı gösteriyor.
Doğru olabilir mi, ben, D-503, bu yüzlerce sayfayı yazmış olabilir miyim? Bir zamanlar böyle hissetmiş... ya da böyle hissettiğimi düşlemiş olabilir miyim?

El yazısı benim. Ve şimdi gene aynı el yazısı... ama neyseki yalnızca el yazısı aynı. Artık ne sayıklama, ne saçma metaforlar, ne de duygular var. Yalnızca gerçekler var. Çünkü iyiyim, çok iyiyim. Gülümsüyorum, gülümsememi engelleyemiyorum. Sanki kafamdan bir kıymık çıkardılar. Başım hafif, boş. Daha doğrusu boş değil, ama olağanüstü bir şey, gülümsememi engelleyecek bir şey yok.

İşte gerçekler. O gece evrenin sonluluğunu keşfeden komşum, ben ve ameliyat edildiğine veya ameliyat için kaydolduğuna ilişkin belgesi olmayan diğer herkes yakalandı. En yakın Toplantı Salonu'na götürüldük (salon 112, bu sayı nedense tanıdık geliyor). Orada masalara bağlanıp ameliyat edildik.

Ertesi gün ben, D-503, Velinimet'e gidip mutluluğumuzun düşmanları hakkında bildiğim her şeyi anlattım. Niye daha önce bu bana o kadar zor görünmüş olabilir? Kimbilir... Tek açıklaması daha önce hasta olmam herhalde.

Aynı günün gecesi... O'nun, Velinimet'in yanında, onunla aynı masada... İlk kez Gaz Odası Salonu'nda oturuyor buldum kendimi. O kadın içeri getirildi. Benim önümde ifadesi alınacaktı. Hiç konuşmadı... Sadece gülümsedi. Dişlerinin çok keskin ve beyaz olduğunu fark ettim. Bu, onu güzelleştiriyordu.

Sonra Cam Gaz Odası'na sokuldu. Yüzü bembeyaz oldu; gözleri kara ve iri olduğu için bu onu daha da güzelleştiriyordu. Havayı boşaltmaya başladıklarında, başını geriye attı, gözleri yarı kapalı, dudakları hafif aralıktı. Bu bana bir şeyi anımsattı. Kol-

tuğunun kollarını sıkarken bana bakmaya devam ediyordu... gözleri tümden kapanıncaya kadar da etti. Sonra dışarı çıkarıldı, elektrotların yardımıyla derhal ayıltıldı ve tekrar Gaz Odası'ndaki koltuğa oturtuldu. Bu üç kez tekrarlandı, ama ağzından bir tek sözcük çıkmadı. Bu kadınla beraber içeri getirilenlerin hepsi dürüst olduklarını kanıtladılar: İlk işlemin sonunda konuşmaya başladılar. Yarın Velinimet'in Makinesi'nin basamaklarını çıkıyor olacaklar.

Herhangi bir erteleme mümkün değil, çünkü batı kesiminde karışıklıklar, çarpışmalar hâlâ sürüyor. Ne yazık ki akla ihanet edenlerin sayısı bir hayli fazla.

Ama gene de 40. Bulvar'a geçici bir yüksek gerilim hattı kurmayı başardık.

Davayı kazanacağımızdan umutluyum. Dahası, eminim. Çünkü akıl kazanmalıdır.

G. Orwell ve A. Huxley gibi yazarların öncüsü ve esin kaynağı olan Zamyatin, onlardan çok daha önce yazdığı *Biz* ile totalitarizm tehlikesine işaret ederek, anti-ütopyayı radikal bir eleştiri silahına dönüştürmüştür. Bütünlüklü, bitmiş bir topluma karşı olan Zamyatin *Biz*'de, böylesi bir toplumun olumsuzluklarını anlatır. 26. yüzyılda geçen romanda insan doğadan ve kendi "*ben*"liğinden koparılmış, "*Biz*"leşerek teknolojiye ve bürokratik devlete teslim olmuştur. Kişisellik yoktur... İnsanların adları değil, numaraları vardır. Saydam, cam duvarların arkasında yaşayan insanların her dakikası devletçe belirlenmekte, denetlenmektedir. Erkek ve dişi numaralar yalnızca, izin belgeleriyle önceden belirlenmiş sevişme saatlerinde birbirlerini ziyaret ettikleri zaman perdeleri indirme hakkına sahiptirler. Zamyatin "*gerçek edebiyatın güvenilir ve gayretkeş görevliler tarafından değil, ancak aykırı ve asi ruhlular, çılgınlar ve hayalciler tarafından gerçekleştirilebileceğini*" savunarak resmi görüşlere karşı çıkmış, kuşağının en radikal isimlerinden biri olmuştur.

"Zamyatin'in getirdiği tartışma ise düşünen ve hayal eden insan için özgürlük ve mutluluğun özdeş kavramlar olduğudur (...) Özgürlük mutsuzluğa gebe olmak zorunda değildir Zamyatin'de. Başkaldırmak, alışılagelmiş olanla mücadele etmek acı veren gerçi, ama "dünü bugün, bugünü de dün olarak yaşamak daha zordur." Zamyatin'in ütopyası kesintisiz bir mücadeledir, bugüne daima yarının gözüyle bakarak, kendi kurduğunu, kurumlaşmaya başladığı andan itibaren yeniden yıkarak sürdürülen bir mücadele. Ütopya, Zamyatin için bir ufuktur, ona sürekli olarak yaklaşılır, ancak varılamaz. 'Vardık', teslim olmaktır, gerçek sorular ise 'Neden' ve 'Peki sonra ne olacak'tır?"

Bülent Somay / Önsöz

2. BASIM

AYRINTI • ROMAN
BİLİM-KURGU
ISBN 975-539-124-X